

K O M M U N F U L L M Ä K T I G E

i Gislaveds kommun kallas härmed till sammanträde som börjar **måndagen den 29 april 2024, klockan 18:30 i Sessionsalen, Kommunhuset, Gislaved** för att behandla följande ärenden:

Nr	Diarienummer	Ärendemening	
1	KS.2024.1	Fastställande av dagordning	
2	KS.2024.2	Presentation av den renoverade kommunhusmodellen <i>Föredragande:</i> Stadsarkitekt Sven Hedlund	
3	KS.2022.67	Svar på motion gällande vänort i Ukraina (WeP)	
4		Nya motioner	
5	KS.2024.5	Interpellationer	
6	KS.2024.6	Frågor	
7	KS.2024.3	Valärenden	
8	KS.2024.43	Allmänhetens insända frågor om årsredovisningen 2023	
9	KS.2023.48	Hantering av ekonomiskt resultat 2023	
10	KS.2023.48	Årsredovisning 2023, hela kommunen	
11	KS.2024.51	Revisionsberättelse samt beviljande av ansvarsfrihet för år 2023 för kommunens verksamhet	
12	KS.2023.123	Planeringsstrategi för översiktsplanering	
13	KS.2023.192	Övertagande av tillsyn enligt Transportstyrelsens föreskrifter om mottagning av avfall från fritidsbåtar	

14	KS.2024.36	Redovisning av obesvarade motioner per den 1 mars 2024	
15	KS.2024.1	Meddelanden	

Gislaved den 18 april 2024

Niclas Palmgren
Ordförande

Yvonne Thelin Karlsson
Kommunsekreterare

Allmänheten hälsas välkomna som åhörare till sammanträdet. Kommunfullmäktiges handlingar finns tillgängliga i Sessionssalen, Kommunhuset, Gislaved.

Ks §54

Dnr: KS.2022.67

I.2.6

Svar på motion gällande vänort i Ukraina (WeP)**Beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen gällande vänort i Ukraina.

Ärendebeskrivning

Kian Anderson, Tommy Östring, Mikael Kindbladh och Tomas Johansson (WeP) har i en motion föreslagit att uppdra till kommundirektören att ta fram en lämplig ort i Ukraina som skulle kunna bli en vänort till Gislaved med framtida utbyten och samarbeten på bland annat områdena utbildning, näringsliv och kultur.

Med stöd av given delegation enligt kommunstyrelsen den 11 januari 2023, §5 har beslut tagits att remittera motionen gällande vänort i Ukraina till enheten för kvalitet och utveckling för beredning med svar senast den 14 april 2023. Enheten för kvalitet och utveckling har berett ärendet och gjort följande bedömning.

Enligt SKR definieras vänorter som bilaterala, formaliserade och långsiktiga samarbeten mellan kommun eller region med en stad, kommun eller region i ett annat land. Gislaveds kommun har idag inga formella vänorter men det finns samarbeten med kommuner i andra länder av strategisk karaktär. Ett historiskt samarbete finns med Wedemarks kommun i Tyskland och de fem kommunerna i Jakobstadsregionen i Finland. Kommunerna har tillsammans tagit fram en gemensam avsiktsförklaring där prioriterade områden för samarbete pekats ut och där ambitionen är att genomföra gemensamma utvecklingsprojekt.

Motionärerna yrkar på att samarbete med en ort i Ukraina kan ske inom bland annat områdena utbildning, näringsliv och kultur. Med utgångspunkt i de omständigheter som råder i Ukraina är bedömningen att behovet av samarbete från Ukrainas sida just nu handlar om militärt materiellt och humanitärt stöd. När den militära konflikten i Ukraina är över finns det stora utmaningar för kommunerna i landet kopplat till återuppbyggnaden av samhället. Detta innebär ett mycket omfattande stöd krävs utifrån och det är därför viktigt med ett brett deltagande.

Genom ett samarbete kan Gislaveds kommun vara delaktiga i återbyggnaden kopplat till en specifik kommun i Ukraina. Det kan vara i form av både kunskap, material eller stöd på andra sätt. Ambitionen ska vara att relationen är utvecklande för båda parterna och att Gislaveds kommun kan få lärdomar som bidrar positivt till kommunens utveckling och skapar ett värde för invånarna i Gislaveds kommun. Därför behöver ett samarbete med en kommun i Ukraina

utredas grundligt gällande vilka kommuner som kan vara lämpliga samarbetspartners. Genom dialog med orter måste det säkerställas att intresset för samarbetet är ömsesidigt och att båda kommunerna ser en nytta med samarbetet på såväl kort som lång sikt.

Som svensk kommun kan det finnas möjlighet att söka extern finansiering från bland annat EU och Internationellt Centrum för Lokal Demokrati (ICLD). Möjliga inriktningar kan vara kapacitetsbyggande, lokal demokrati och god

Ks §54 (forts.)

styrning för att underlätta Ukrainas närmanden till EU. Eventuellt kan även möjligheter finnas kopplat till de områdena som motionärerna beskriver.

Så länge den militära konflikten kvarstår bedöms inte förutsättningarna finnas för att inleda ett samarbete av den karaktär som motionären beskriver. Innan ett samarbete inleds med en kommun i ett annat land behöver även syfte och förväntningarna på samarbetet vara tydligt och att det ska även framgå hur ett samarbete ska vara inriktat både på kort och lång sikt.

Förslag till beslut medför inga ekonomiska konsekvenser. Kostnaderna för ett eventuellt samarbete är däremot okända. Det kan finnas möjlighet att söka extern finansiering för samarbete av den karaktär som beskrivs i tjänsteskrivelsen.

Med tanke på den situation som råder i Ukraina bedöms samarbete av den här karaktären vara svårt att inleda innan den militära konflikten är slut.

Kommunstyrelsens allmänna utskott har den 3 april 2024 beslutat att föreslå att motionen gällande vänort i Ukraina ska avslås.

Beslutsunderlag

Motion gällande vänort i Ukraina, daterad den 23 mars 2022

Kommunfullmäktige den 24 mars 2022, §30

Delegationsbeslut daterad den 7 februari 2023

Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad den 17 mars 2023

Kommunstyrelsens allmänna utskott den 20 mars 2024, §32

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige

Ks §124

Dnr: KS.2022.67

I.2.6

Svar på motion gällande vänort i Ukraina**Beslut**

Kommunstyrelsen beslutar att återremittera ärendet för fortsatt utredning av vänort i Ukraina, med anledning utifrån SKR:s inbjudan den 19-20 juni i Stockholm som handlar om att knyta nya kontakter med ukrainska kommuner.

Ärendebeskrivning

Kian Anderson, Tommy Östring, Mikael Kindbladh och Tomas Johansson (WeP) har i en motion föreslagit att uppdra till kommundirektören att ta fram en lämplig ort i Ukraina som skulle kunna bli en vänort till Gislaved med framtida utbyten och samarbeten på bland annat områdena utbildning, näringsliv och kultur.

Med stöd av given delegation enligt kommunstyrelsen den 11 januari 2023, §5 har beslut tagits att remittera motionen gällande vänort i Ukraina till enheten för kvalitet och utveckling för beredning med svar senast den 14 april 2023. Enheten för kvalitet och utveckling har berett ärendet och gjort följande bedömning.

Enligt SKR definieras vänorter som bilaterala, formaliserade och långsiktiga samarbeten mellan kommun eller region med en stad, kommun eller region i ett annat land. Gislaveds kommun har idag inga formella vänorter men det finns samarbeten med kommuner i andra länder av strategisk karaktär. Ett historiskt samarbete finns med Wedemarks kommun i Tyskland och de fem kommunerna i Jakobstadsregionen i Finland. Kommunerna har tillsammans tagit fram en gemensam avsiktsförklaring där prioriterade områden för samarbete pekas ut och där ambitionen är att genomföra gemensamma utvecklingsprojekt.

Motionärerna yrkar på att samarbete med en ort i Ukraina kan ske inom bland annat områdena utbildning, näringsliv och kultur. Med utgångspunkt i de omständigheter som råder i Ukraina är bedömningen att behovet av samarbete från Ukrainas sida just nu handlar om militärt materiellt och humanitärt stöd. När den militära konflikten i Ukraina är över finns det stora utmaningar för kommunerna i landet kopplat till återuppbyggnaden av samhället. Detta innebär ett mycket omfattande stöd krävs utifrån och det är därför viktigt med ett brett deltagande.

Genom ett samarbete kan Gislaveds kommun vara delaktiga i återbyggnaden kopplat till en specifik kommun i Ukraina. Det kan vara i form av både kunskap, material eller stöd på andra sätt. Ambitionen ska vara att relationen är utvecklande för båda parterna och att Gislaveds kommun kan få lärdomar som bidrar positivt till kommunens utveckling och skapar ett värde för invånarna i Gislaveds kommun. Därför behöver ett samarbete med en kommun i Ukraina utredas grundligt gällande vilka kommuner som kan vara lämpliga samarbetspartners. Genom dialog med orter måste det säkerställas att intresset för samarbetet är ömsesidigt och att båda kommunerna ser en nytta med samarbetet på såväl kort som lång sikt.

Ks §124 (forts.)

Som svensk kommun kan det finnas möjlighet att söka extern finansiering från bland annat EU och Internationellt Centrum för Lokal Demokrati (ICLD). Möjliga inriktningar kan vara kapacitetsbyggande, lokal demokrati och god styrning för att underlätta Ukrainas närmanden till EU. Eventuellt kan även möjligheter finnas kopplat till de områdena som motionärerna beskriver.

Så länge den militära konflikten kvarstår bedöms inte förutsättningarna finnas för att inleda ett samarbete av den karaktär som motionären beskriver. Innan ett samarbete inleds med en kommun i ett annat land behöver även syfte och förväntningarna på samarbetet vara tydligt och att det ska även framgå hur ett samarbete ska vara inriktat både på kort och lång sikt.

Kommunstyrelsen har den 19 april 2023 behandlat ärendet och beslutat att föreslå kommunfullmäktige besluta att avslå motionen gällande vänort i Ukraina.

Beslutsunderlag

Motion gällande vänort i Ukraina, daterad den 23 mars 2022
Kommunstyrelsen den 19 april 2023, §108

Yrkanden

Sandy Lind (WeP): för majoriteten vill jag yrka på återremiss för fortsatt utredning av vänort i Ukraina, med anledning utifrån SKR:s inbjudan den 19-20 juni i Stockholm som handlar om att knyta nya kontakter med ukrainska kommuner.

Anton Sjödell (M) med instämmande av Ylva Samuelsson (S), Tony Scammel (SD) och Kenneth Magnusson (C): Bifall till Sandy Linds (WeP) återremissyrkande.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på Sandy Linds (Wep) återremissyrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt detta.

Beslutet skickas till:

Ksf, enhetschef kvalitet och utveckling

Kf §30

Dnr: KS.2022.67

I.2.6

Motion gällande vänort i Ukraina**Beslut**

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna ordförandens åtgärd att i enlighet med kommunfullmäktiges arbetsordning remittera motionen gällande vänort i Ukraina till kommunstyrelsen för beredning.

Ärendebeskrivning

Westbopartiet har den 23 mars 2022 lämnat in en motion gällande vänort i Ukraina.

Westbopartiet yrkar att kommundirektören ges i uppdrag att ta fram en lämplig ort i Ukraina som skulle kunna bli vänort till Gislaved med framtida utbyten och samarbeten på bland annat områdena utbildning, näringsliv och kultur.

Beslutsunderlag

Motion gällande vänort i Ukraina, daterad den 23 mars 2022

Kommunfullmäktiges ordförande Lars-Ove Bengtsson (C) har i enlighet med kommunfullmäktiges arbetsordning remitterat motionen till kommunstyrelsen för fortsatt beredning.

Beslutet skickas till:

Westbopartiet
Kommunstyrelseförvaltningen, kansliet

[Kommunens dnr:KS.2022.67]

Motion:

Motion

Vi följer det övergrepp som sker i Ukraina, en europeisk demokrati som angrips på ett fruktansvärt sätt. Sverige och EU och stora delar av övriga världen stödjer Ukraina i sin kamp för försvaret av sina gränser och demokratin.

Många städer och orter i Ukraina är hårt drabbade och kommer behöva stöd och samarbeten framöver. Vi ser att viljan är stor bland befolkningen att hjälpa de som flyr landet. Men många av flyktingarna vill tillbaka till sitt hemland när kriget är över. Människorna och landets samhällen kommer behöva stöd i många former framöver och vi tror Gislaved har mycket att erbjuda här.

Vi yrkar därför att kommundirektören ges i uppdrag att ta fram en lämplig ort i Ukraina som skulle kunna bli en vänort till Gislaved med framtida utbyten och samarbeten på bland annat områdena utbildning, näringsliv och kultur.

Westbopartiet

Kian Anderson

Tommy Östring

Mikael Kindbladh

Thomas Johansson

Tommy Östring
Westbopartiet

[Kommunens dnr: KS.2024.5]

Interpellation:

Interpellation ställd till kommunstyrelsens ordförande eller till vederbörande som hon utser.

Det verkar som majoriteten accepterat och infört tjänstemannastyre i den nya SUN nämnden i Gislaveds kommun.

Detta efter att förvaltningschefen i SUN nämnden inte velat delge samtliga bilagor som efterfrågats inför beslut om nya simhallen med motiveringen att vi, dvs SD, har tillräckligt med information som behövs för beslut i ärendet.

Att beslutsunderlaget hänvisar till bilagor i ärendet, tycks självväldigt från förvaltningschefen, och med medhåll från majoriteten inte vara relevant att delge inför beslutet.

Att sedan kommunstyrelsens ordförande går ut i tidningen och proklamerar att majoriteten minsann ej heller blivit delgivna bilagorna väcker ju verkligen frågor runt beslutshandlingar och vad för underlag man införskaffar sig inför beslut.

Med detta i baktanken kanske det kan förklara hur en del beslut tagits och genomförts av majoriteten intill nu.

-Var beslutet att inte lämna ut bilagor/dokument verkligen ett beslut taget ensamt av SUN:s förvaltningschef eller hanterad hon det enligt tillsägelse från majoriteten?

-Anser du som representant för majoriteten att det är OK att tjänstemän, eller majoriteten för det fall så var fallet, på eget bevåg, trots önskemål om komplettering, avgör vad som ska redovisas som underlag inför ett politiskt beslut?

-Kommer ni från majoriteten att agera på något sätt för att säkerställa att något liknande inte händer i framtiden, och isåfall hur?

-Hur ser du på saken då tjänstepersonen i princip genom sitt agerande utsett sig till att stå över offentlighetsprincipen och finns risk att det skett dylik hantering av underlag som begärts ut av allmänheten?

Peter Gustavsson

Sverigedemokraterna

KOMMUNSTYRELSEFÖRVALTNINGEN

[Kommunens dnr: KS.2024.3]

Avsägelse gällande:

Med anledning av pågående utlandstjänstgöring avsäger jag mig platsen som ersättare för Socialdemokraterna i Kommunfullmäktige.

Jeanette Fredriksson

Socialdemokraterna

[Kommunens dnr: KS.2024.3]

Avsägelse:

Hej,

från och med 1:a juni 2024 bosätta jag mig i en annan kommun och avsäger jag mig därför från samtliga politiska uppdrag i Gislaveds kommun.

Detta berör uppdrag i AU socialnämnden, ledamot Socialnämnden och ledamot Kommunfullmäktige.

Med vänlig hälsning

Jörg Neumann

Moderaterna

Ks §80

Dnr: KS.2024.3

I.2.5

Val av ledamot och suppleant till styrelsen för Business Gnosjöregionen, BGR**Beslut**

Kommunstyrelsen beslutar att välja enhetschef Joakim Toll som ledamot och utvecklingsledare Peter Albinsson som suppleant till styrelsen för Business Gnosjöregionen, BGR.

Ärendebeskrivning

En ledamot och suppleant behöver väljas till styrelsen för Business Gnosjöregionen, BGR.

Yrkanden

Anton Sjödel (M): Att utse enhetschef Joakim Toll som ledamot och utvecklingsledare Peter Albinsson som suppleant till styrelsen för Business Gnosjöregionen, BGR.

Sandy Lind (WeP) med instämmande av Fredrik Sveningsson (L), Peter Gustavsson (SD), Ruth Johannesson (MiG), Kenneth Magnusson (C), Evangelos Varsamis (S), Bo Eriksson (MiG) och Björn Björkman (M): Bifall till förslaget.

Beslutet skickas till:

De valda

Gislaved
2024-04-04

Kommunfullmäktige
Gislaveds kommun

Nominering av ny styrelseledamot i Enter Gislaved AB

På årsmötet med Gislavedsregionens Näringslivsråds den 26 mars 2024 valdes **Marie Trevik**, Smålandsstenar till ny styrelseledamot i Enter Gislaved AB efter **Helena Sveningsson** som avgick.

Gislaved dag som ovan

Gislavedsregionens Näringslivsråd

Niclas Palmgren
Ordförande

Gislaveds kommun
Kommunstyrelseförvaltningen

Avsägelse av uppdrag

GISLAVEDS KOMMUN ANKOM 2024 -04- 24	
Dnr	Dpl

Jag ber härmed att avsäga mig uppdraget som ledamot i parlamentariska kommittéen,
för Liberalerna

Gislaved 240422

Björn A Olsson

Köpmangatan 1B

33020 GISLAVED

[Kommunens dnr: KS.2024.3]

Nominering:

Nominering till Revisionen.

Liberalerna vill till revisionen nominera Björn Olsson till att ersätta avlidne Sven Nilsson.

Till parlamentariska nämnden vill vi nominera Lenja Sherif att ersätta avgående Björn Olsson.

Liberalerna Gislaveds kommun

gm Fredrik Sveningsson, gruppledare

Fredrik Sveningsson

Liberalerna

Ks §57

Dnr: KS.2023.48

1.4.1

Hantering av ekonomiskt resultat 2023**Beslut**

Kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att disponera resultatutjämningsreserven (RUR) med 21,8 miljoner kronor för att Gislaveds kommun ska nå balanskravet (noll) för år 2023.

Ärendebeskrivning

Balanskravsutredning ska redovisas enligt Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning enligt 11 kapitlet, §10.

Enligt kommunallagens 11 kapitel, §14 får kommuner och regioner i en resultatreserv reservera medel som får användas för att en god ekonomisk hushållning ska uppnås.

Reservering får göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar enligt 11 kap. 10§ lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning, som överstiger:

1. en procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, eller
2. två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, om kommunen eller regionen har ett negativt eget kapital, inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser.

En reservering får göras om resultatreserven efter reserveringen uppgår till ett belopp som motsvarar högst fem procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning. Lag (2023:642).

Enligt kommunallagen, 11 kapitlet, §1, ska kommunfullmäktige besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen eller regionen. Om kommunen eller regionen har en sådan resultatreserv som avses i 14§, ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den. Lag (2023:642).

Den 13 december 2018 (§181) beslutade kommunfullmäktige i Gislaveds kommun om lokala riktlinjer för disponering av resultatutjämningsreserven (RUR).

I beslutet den 13 december 2018 fastställdes att prognosen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket, jämfört med den genomsnittliga utvecklingen de senaste 10 åren, kan användas som riktmärke för hur disponering från resultatutjämningsreserven (RUR) får göras.

Vidare beslutade kommunfullmäktige att det kan vara svårt att definiera hur en konjunkturcykel ser ut, hur omfattande den är samt att fastställa hur en utjämning av konjunkturen ska gå till. Därav beslutade kommunfullmäktige att Gislaveds kommun kan göra en disponering av resultatutjämningsreserven (RUR) efter egen bedömning av hur en konjunkturcykel ska mätas.

Ks §57 (forts.)

Rikets underliggande skatteunderlagsutveckling för 2023 är nominellt 0,7 procent bättre än den genomsnittliga utvecklingen, därmed är disponering av resultatutjämningsreserven (RUR) inte möjligt utifrån det kravet. (SKR, cirkulär 23:56, sidan 9).

Tabell 5. Rikets underliggande skatteunderlagsutveckling; tioårigt genomsnitt samt årlig utveckling

Förändring i procent per år

RUR	2023	2024	2025	2026	2027
Snitt 10 år	4,4	4,5	4,5	4,5	4,4
Årlig ökning	5,1	2,9	4,7	4,4	4,0
Differens	0,7	-1,7	0,3	-0,1	-0,4

Källor: Skatteverket och SKR.

Under 2024, 2026 och 2027 är rikets underliggande skatteunderlagsutveckling lägre än ett tioårigt genomsnitt, speciellt 2024 uppvisar en stor differens i absoluta tal.

Däremot är den reala skatteunderlagsutvecklingen negativ på grund av den historiskt höga prisutvecklingen som rådde under 2023 för bland annat livsmedel, kemikalier, drivmedel, fjärrvärme och el. Utöver detta var Gislaved kommuns nettoinflyttning negativ under 2023 d.v.s. befolkningsmängden minskade jämfört med året innan vilket påverkar kommunens skatteintäkter negativt.

Med bakgrund av ovanstående anser kommunstyrelseförvaltningen att kraven uppfylls för att göra en lokal bedömning av hur en konjunkturcykel ska mätas. Bedömningen bygger på en real utveckling av nettokostnaderna för 2023 och avviker från den genomsnittliga nominella skatteunderlagsutvecklingen på nationell nivå.

Det finns inget negativt balanskrav att återställa från tidigare år.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag är därför att 21,8 mnkr disponeras från resultatutjämningsreserven (RUR) för att uppnå balanskravet. Efter uttaget kvarstår 387,8 mnkr i resultatutjämningsreserven (RUR)

Beslutsunderlag

Kommunfullmäktiges protokoll, den 13 december 2018, §181

Sveriges kommuner och regioner (SKR), cirkulär 23:56

Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad den 16 februari 2024

Kommunstyrelsen den 3 april 2024, §39

Yrkanden

Jonas Ericson (M) med instämmande av Ylva Samuelsson (S), Sandy Lind (WeP), Ruth Johannesson (MiG), Tony Scammel (SD), Peter Gustavsson (SD), Fredrik Sveningsson (L) och Kenneth Magnusson (C): Bifall till förslaget.

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige

Årsredovisning 2023 - Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige Gislaveds kommun

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
1.1	Kommunstyrelsens ordförande har ordet.....	4
1.2	Det kommunala uppdraget.....	6
1.2.1	Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	7
2	Förvaltningsberättelse.....	10
2.1	Översikt över verksamhetens utveckling	10
2.2	Den kommunala koncernen	10
2.3	Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	12
2.3.1	Befolkningsutveckling	12
2.3.2	Omvärldsanalys	14
2.3.3	Hållbar utveckling	23
2.4	Händelser av väsentlig betydelse	25
2.5	God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	26
2.5.1	Kommunfullmäktiges grunduppdrag	26
2.5.2	Kritiska kvalitetsfaktorer	30
2.5.3	Mål	40
2.5.4	Uppdrag	50
2.5.5	Sammanfattning kvalitet och måluppfyllnad.....	57
2.6	Finansiell analys.....	58
2.6.1	Resultat	58
2.6.2	Kapacitet	58
2.6.3	Risk och kontroll	63
2.6.4	Balanskravsresultat.....	66
2.6.5	Sammanfattning finansiell analys	67
2.7	Väsentliga personalförhållanden	69
2.7.1	Sjukfrånvaro	70
2.8	Sammantagen bedömning av resultat och effekter av verksamheten	71
2.9	Förväntad utveckling.....	72
3	Ekonomisk redovisning	74
3.1	Räkenskaper årsredovisning.....	74
3.1.1	Resultaträkning.....	74

3.1.2	Kassaflödesanalys	75
3.1.3	Balansräkning	76
3.1.4	Noter	77
3.2	Affärsdrivande verksamhet - Vatten och avlopp årsredovisning	90
3.2.1	Resultaträkning	91
3.2.2	Balansräkning	92
3.2.3	Noter	92
3.3	Redovisningsprinciper	94
3.3.1	Ord och begrepp	98
4	Drift- och investeringsredovisning	99
4.1	Driftredovisning	99
4.2	Investeringsredovisning.....	102
5	Verksamhetsberättelser.....	105
5.1	Nämnder.....	105
5.1.1	Bygg- och miljönämnden.....	105
5.1.2	Kommunstyrelsen	106
5.1.3	Räddningsnämnden.....	108
5.1.4	Socialnämnden	109
5.1.5	Samhällsutvecklingsnämnden	110
5.1.6	Utbildningsnämnden	112
5.1.7	Överförmyndarnämnden	114
5.2	Koncernbolag och stiftelser	115
5.2.1	Gislaveds Kommunhus AB	115
5.2.1.1	AB Gislavedshus	118
5.2.1.2	Enter Gislaved AB	120
5.2.1.3	Gislaved Energi Koncern AB.....	121
5.2.1.4	Gisletorp Lokaler AB.....	123
5.2.1.5	Tingslätt Fastighets i Gislaved AB	125
5.2.2	Stiftelsen Isabergstoppen.....	126
5.2.3	Stiftelsen Torghuset	127

1 Inledning

1.1 Kommunstyrelsens ordförande har ordet

När jag blickar tillbaka på 2023 så ser jag att vi rent ekonomiskt stött på fler utmaningar än vanligt. Då tänker jag särskilt på den historiskt höga inflationen och därmed de ökade kostnaderna vi sett inom våra verksamheter. Men trots att vi gör ett negativt resultat för fjolåret lyckas vi upprätthålla en god grundekonomi. Många har aktivt arbetat med att hantera ett besvärligt ekonomiskt läge på ett ansvarsfullt sätt och jag är mycket tacksam och stolt över alla medarbetare som jobbat hårt under ett utmanande år.

Under det gångna året har vi fortsatt att arbeta intensivt med att förnya och effektivisera vår organisation. Vi behöver möta de ständigt föränderliga behoven i vår kommun och ett betydande arbete har lagts på att etablera nya rutiner och arbetssätt för att säkerställa förändringen i vår organisationsstruktur. Jag är övertygad om att det på sikt leder till önskade förbättringar kring effektivitet och resursnyttjande.

Samtidigt är vi medvetna om att det finns områden där vi behöver förbättra oss. Jag känner mig trygg med att den planering för mandatperioden som genomfördes 2023 ger oss en stabil grund att stå på i utvecklingen av våra verksamheter. Inte minst genom den nya kommunplan som den 23 maj antogs av kommunfullmäktige. I kommunplanen pekar vi ut vår vilja med utvecklingen av kommunen de kommande åren. För att uppnå våra prioriterade inriktningar och mål är det viktigt att vi fortsätter vår pågående förändringsresa. Samtidigt behöver vi skapa utrymme för att kunna ställa om till förändrade förutsättningar. Det är ett arbete som inte alltid kommer att vara enkelt, men det är viktigt för vår förmåga att kunna leverera verksamhet av hög kvalitet även i framtiden.

Tyvärr minskade kommunens befolkning under förra året och det är angeläget att vända den trenden. Vi behöver attrahera fler till att bosätta sig, verka i eller besöka vår fina kommun. Vi har därför valt att göra satsningar och höja våra investeringsnivåer de kommande åren för att rikta våra krafter mot att bli en ännu mer attraktiv plats.

Det här har också hänt under året:

- Kommunen och polisen har ingått en ny överenskommelse för att tidigt upptäcka och förebygga missbruksproblematik.
- I september togs första spadtaget för nybyggnationen av Sörgårdens förskola i Gislaved med hjälp av barnen.
- Under hösten gick ett nytt planförslag för utveckling Gisleområdet och möjliggöra byggnation av ny simhall ut för samråd.
- Med kulturen i centrum anordnades en minoritetsdag med våra färgstarka sverigefinska kommuninvånare.
- I Broaryd pågår renoveringen av Klockargårdsskolan. I december firades en viktig milstolpe i med taklagsfest.

Sammanfattningsvis är jag stolt över det arbete vi har utfört under det gångna året, men är också medveten om de utmaningar som ligger framför oss. Med fortsatt engagemang, samarbete och innovation är jag övertygad om att vi kommer att fortsätta att utvecklas och möta framtiden med framgång.

Marie Johansson (S), kommunstyrelsens ordförande

1.2 Det kommunala uppdraget

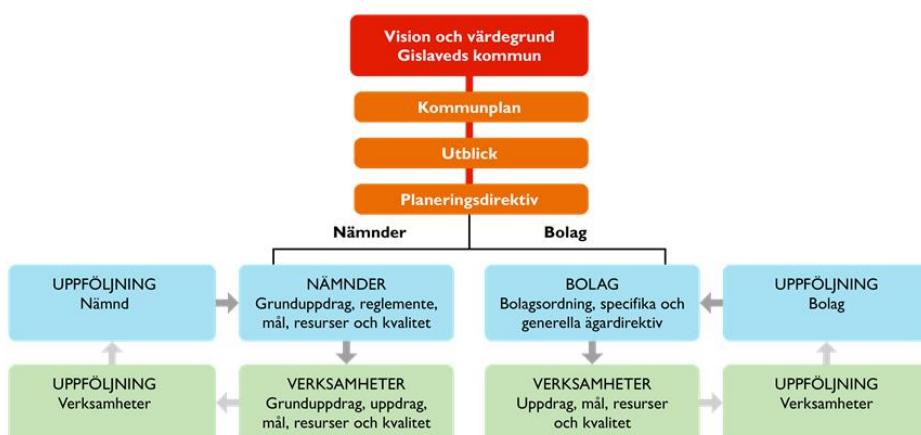
Kommunallagen anger att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i verksamheten. Detta innebär att de ska sköta ekonomin på ett ansvarsfullt sätt:

- För **verksamheten** ska det anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning
- För **ekonomin** ska det anges finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning
- För **personalfrågor** ska det anges personalpolitiska mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning

För Gislaveds kommun innebär god ekonomisk hushållning att kommunen ska arbeta för att nå visionen utifrån vad som anges i de prioriterade målområdena. För de prioriterade områdena anges mål för att förtydliga kommunfullmäktiges intentioner om vad som för verksamheten är god ekonomisk hushållning.

Uppföljning av kommunfullmäktiges övergripande målområden genom bland annat strategiska styrgrupper, nämndernas uppföljning och samhälle-, demokrati- samt arbetsgivarfrågor, är de som utgör grunden för kommunfullmäktiges uppföljning.

Kommunfullmäktige följer upp planeringsdirektivet tre gånger per år. Vid delår och årsredovisningen görs en mer omfattande uppföljning.

1.2.1 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

1.2.1.1 Vision

Visionen beskriver vad kommunfullmäktige vill uppnå på längre sikt. Visionen är ett redskap för styrning av den kommunala verksamheten. Gislaveds kommuns vision är en ledstjärna för hur kommunen önskar att utvecklas.

Visionen är:

Gislaveds kommun är platsen man gärna identifierar sig med och har en god relation till

Den kommunala organisationen – förtroendevalda och förvaltningar – vill uppnå vision 2040 genom att vi:

- ***levererar*** en fungerande vardag för individen,
- ***fungerar*** som informationssamlare, samordnare och bas för nätverk,
- ***samverkar*** för en tillgänglig region och effektiv resursanvändning,
- ***uppmärksammar*** bärarna av den kulturella industrikommunen.

1.2.1.2 Värdegrund

Gislaveds kommun verkar utifrån alla människors lika värde. Alla invånare ska ha samma möjlighet att delta i den demokratiska processen och att nå inflytande över de beslut som tas.

Gislaveds kommun präglas av ömsesidig respekt. Beslut fattas på en rättssäker och saklig grund. I mötet med kommunens verksamheter ska alla invånare känna att de har samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter.

Gislaveds kommun har respekt för människors olikheter och vill tillvarata kommunens mångkulturella profil.

Gislaveds kommun tar tillvara på barnperspektivet och arbetar för en samhällsutveckling som inte äventyrar möjligheterna för kommande generationer.

1.2.1.3 Styrmodell

Gislaveds kommuns styrmodell är ett samlingsbegrepp som tydliggör en gemensam struktur och gemensamma arbetssätt för styrning och ledning av kommunen. Detta syftar till att säkerställa att de politiska viljeinriktningarna får genomslag i verksamheterna. Styrmodellen omfattar hela kommunens organisation.

Styrmodellen är politiskt neutral och ska fungera oavsett politiskt innehåll, samt över tid. Det är vad man fyller styrmodellen med som ska spegla rådande politiska viljeinriktningar.

Gislaveds kommuns vision och värdegrund utgör verksamhetens grunduppdrag tillsammans med kommunala och statliga styrdokument. Grunduppdraget är utgångspunkt för arbetet med personalpolitiska mål, finansiella mål, resursfördelning och utveckling. För att kvalitetssäkra verksamheten kopplas kritiska kvalitetsfaktorer och indikatorer till grunduppdraget. Styrmodellen illustreras av nedanstående bild:

1.2.1.4 Årets interna kontroll

Arbetet med intern kontroll är lagstadgat och utgör en viktig del i det systematiska kvalitetsarbetet. Den interna kontrollen ska utveckla och säkerställa funktion och kvalitet i kommunens samtliga verksamheter och därmed minska risken för avsiktliga eller oavsiktliga fel. Enligt bestämmelserna i kommunallagen är varje nämnd skyldig att inom sitt område se till att den interna kontrollen är tillräcklig. Det övergripande ansvaret för att det finns en tillräcklig intern kontroll i kommunen vilar på kommunstyrelsen, som med utgångspunkt från nämndernas rapporter ska utvärdera kommunens samlade arbete med intern kontroll och vid behov ta initiativ till förbättringar.

Arbetet med intern kontroll är riskbaserat och ska bygga på en risk- och väsentlighetsanalys. Nämnderna ska inför varje nytt verksamhetsår upprätta en plan för den interna kontrollen och beskriva vilka kontrollaktiviteter som ska genomföras.

Uppföljning av intern kontroll

Kommunens reglemente för intern kontroll anger att respektive nämnd/styrelse har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Den enskilda nämnden/styrelsen ska senast i samband med bokslutet varje år anta en uppföljning för den interna kontrollen samt redovisa denna för kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt från nämndernas och bolagens uppföljningsrapporter årligen utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll och se till att eventuella brister i kontrollsystemet åtgärdas.

Intern kontroll 2023

Den sammanfattande bilden visar att internkontrollarbetet behöver prioriteras högre, processen behöver implementeras ytterligare och kunskapsnivån i organisationen behöver höjas. Bland annat behöver de kontrollmoment som kopplas till identifierade risker bli en mer naturlig del i utförandet av grunduppdraget för att i sin tur höja kvaliteten på rapporteringen och därigenom säkerställa en systematisk uppföljning och genomslagskraft i arbetet.

Alla bolag och tre av nämnderna har haft en antagen intern kontrollplan för 2023 samt en fungerande process för uppföljning och åtgärder, även om det i några uppföljningar fanns otillräcklig information för att kunna ha full insyn i arbetsgången. En nämnd har inte arbetat med intern kontroll under 2023 och två andra har inte efterlevt processen till fullo, även om de visar en ansats till riskhantering. Utav totalt 32 kontrollmoment för nämnderna och 21 kontrollmoment för bolagen kunde en kontroll inte genomföras och 14 visade på mindre avvikelser, för dessa är åtgärder planerade.

2 Förvaltningsberättelse

2.1 Översikt över verksamhetens utveckling

Det fortsatt osäkra geopolitiska läget i omvärlden, där bland annat kriget i Ukraina går in på sitt tredje år, en historisk hög inflation och där Sverige och flera andra länder i Europa befinner sig i en lågkonjunktur med en negativ tillväxt av ekonomin har tydligt påverkat kommunkoncernens verksamheter under 2023.

I slutet av 2023 började det komma positiva signaler om att inflationen var på väg ner. Enligt flera bedömare förväntas riksbankens styrränta att nå inflationsmålet om två procent mätt som KPIF under 2025. Hittills har arbetsmarknaden klarat sig förhållandevis väl men i slutet av året kom signaler om att arbetslösheten ökade och att den under 2024 kommer att nå cirka knappt nio procent för att under de efterföljande åren gå tillbaka till mer normala nivåer. Kommunens skatteintäkter kommer att påverkas negativt av en högre arbetslöshet. Detta i kombination med att senaste befolkningsprognosen visar en högre nettoutflyttning från kommunen än föregående prognos medför att det ekonomiska läget är fortsatt mycket utmanande även att kommunkoncernen i grunden har en god ekonomi.

Alla nämnder/förvaltningar och bolag i kommunkoncernen har under året arbetat med att anpassa verksamheterna efter de ekonomiska förutsättningar som råder men det är svårt att fullt ut att parera för det ekonomiska omvärldsläget vilket märks genom att 2023 års bokslut visar ett negativt resultat på minus 15 miljoner kronor för kommunen. Det är av mycket stor vikt att fortsatta anpassningar genomföras av alla verksamheter för att minimera negativa följdverkningar på kommunkoncernens långsiktiga finansiella planering i form av finansiella mål samt framtida investeringsnivåer.

De mål fullmäktige satte utifrån förra mandatperiodens kommunplan är i många fall omfattande och kräver ett långsiktigt arbete. Många initiativ och insatser som startades upp under de operativa styrgrupperna omhändertas nu i linjeorganisationen. Det finns fortfarande utmaningar att bemöta men förflyttningar framåt har gjorts. En djupare redogörelse av arbetet återfinns i *avsnittet 2.5.3. Mål*.

2.2 Den kommunala koncernen

Schemat på följande sida ger en samlad bild av hur kommunkoncernens verksamheter organiserades i Gislaveds kommun 2023. För att service till invånare, näringsliv och besökare ska vara så bra som möjligt bedrivs verksamheten i olika driftsformer vilket framgår av organisationsschemat.

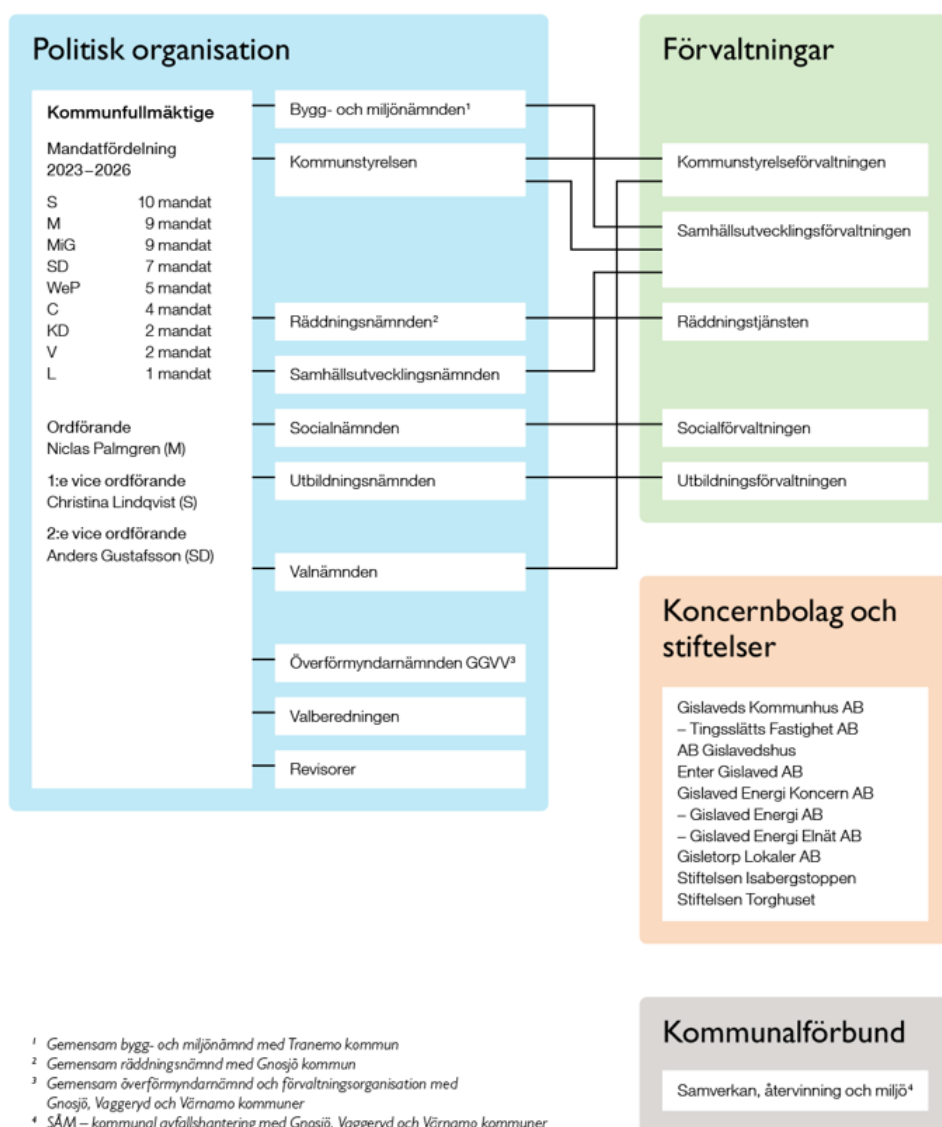
Räddningsnämnden delas med Gnosjö kommun och bygg- och miljönämnd delas med Tranemo kommun.

De verksamheter som drivs i bolagsform är de som verkar på en

konkurrensutsatt marknad och där bolagsformen bedöms vara fördelaktig ur ett verksamhetsmässigt- och ekonomiskt perspektiv. Gislaveds kommunhus AB är koncernens moderbolag som i sin tur äger övriga bolag i koncernen. Alla bolag ägs till 100% av kommunen om inget annat anges.

Kommunalförbundet SÅM (Samverkan Återvinning och Miljö) ansvarar för insamling och hantering av hushållsavfall, samt ansvarar för återvinningscentralerna. Detta är ett samarbete mellan Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo kommuner.

Organisation

2.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

2.3.1 Befolkningsutveckling

Under 2023 minskade kommunens befolkning med totalt 471 invånare, från 29 481 till 29 014. Helårsprognosen spådde 29 357 invånare vid årsslutet. Detta är den kraftigaste minskningen under ett enskilt år sedan kommunsammanslagningen på 1970-talet.

En del av befolkningsminskningen förklaras av en kontroll från Skatteverket och Migrationsverket som lett till rensningar ur folkbokföringsregistret. Troligtvis handlar detta främst om personer som flyttat utomlands, under en längre period bakåt i tiden än bara 2023 men utvecklingen fångas under ett och samma år på grund av att registerrensningen utfördes 2023. Även med detta i beaktning är dock befolkningsutvecklingen anmärkningsvärd.

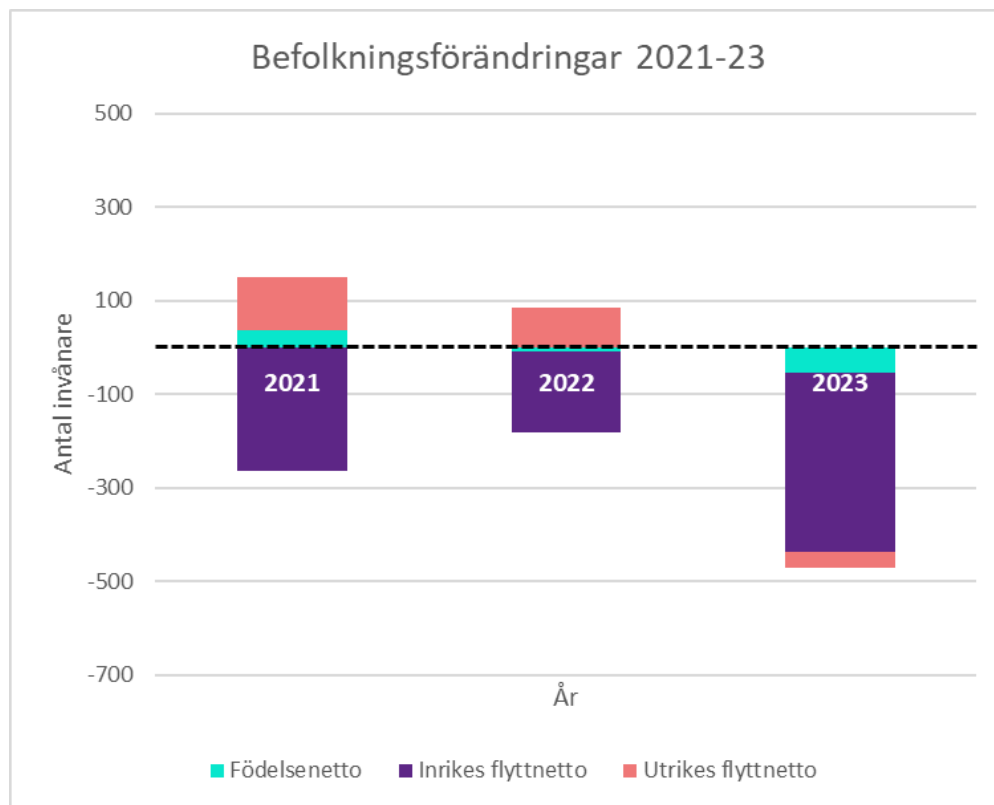
	2023	2022	2021
Födda	227	257	295
Döda	280	267	258
Födelsenetto	-53	-10	37
Inflyttade	1159	1276	1 243
Utflyttade	1577	1365	1 394
Flyttnetto	-418	-89	-151
Justeringar	4	24	35
Folkmängd	29 014	29 481	29 556
Befolkningsförändring	-471	-75	-79

Dödligheten återvände till högre nivåer 2023, men fortfarande något lägre än förväntat i befolkningsprognosen. Trenden med låga födslootal fortsatte under året då 30 färre barn föddes jämfört med 2022 och nästan 70 färre än 2021. Totalt skedde 53 fler dödsfall än födsloar för ett negativt födelsenetto.

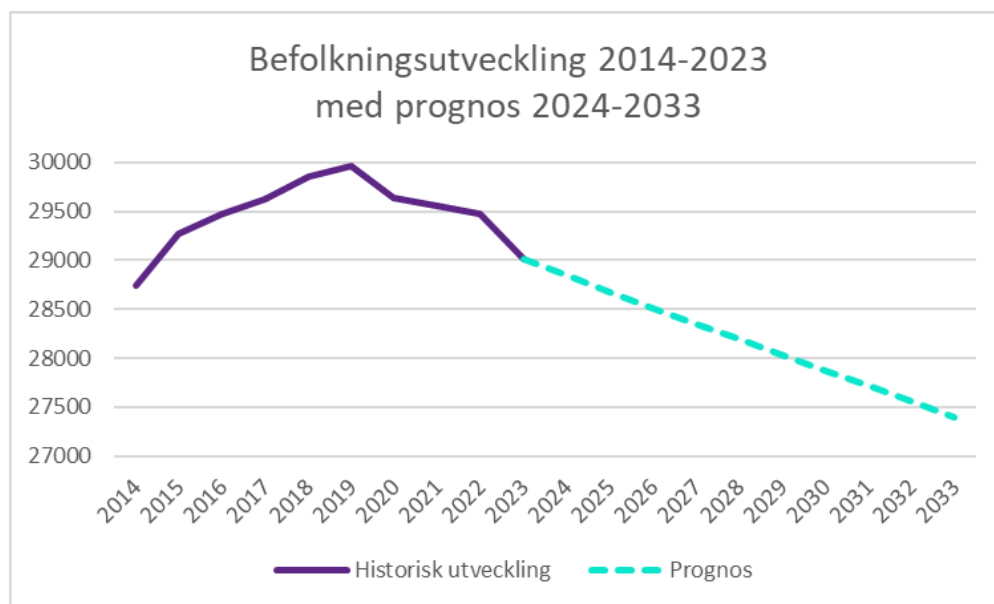
Skillnaderna mellan födda och döda, som tidigare haft en ganska marginell påverkan på befolkningsutvecklingen i kommunen var under 2023 en större påverkansfaktor som även kommer att ha följder på kommande behov av kommunal service som exempelvis förskoleplatser om utvecklingen fortsätter i samma trend.

Skillnaderna mellan ut- och inflyttning fortsätter att vara den faktor som har störst påverkan på befolkningsstorleken. Största mängden utflyttningar sker i augusti och september inför terminsstart på högskolor och universitet medan inflyttningen var som störst i maj, som också var den enda månaden under året med ett positivt flyttnetto. 2023 såg ett högre antal utvandringar än föregående år och även ett negativt utrikes flyttnetto för första gången under 2000-talet.

Att den totala befolkningsminskningen inte motsvarar summan av de två nettona förklaras av en justeringspost på +4 personer. Justeringsposten förklaras av SCB som del av folkökningen som inte kan förklaras av födelseöverskott och invandringsöverskott under perioden. Där ingår födslar, dödsfall, invandringar och utvandringar som rapporterats under perioden, men som inträffat före periodens början.

Under de kommande åren förväntas antalet invånare fortsätta minska för att i slutet av prognosperioden ligga på strax under 27 500 invånare.

2.3.2 Omvärldsanalys

Den svenska konjunkturen har under 2023 försvagats rejält och konjunkturedgången väntas fortsätta 2024. Att BNP-tillväxten i Sverige 2023–2024 blir så svag – svagare än i tillväxten omvärlden – beror i hög grad på den höga räntekänslighet som präglar svensk ekonomi. Men vi får följaktligen också en snabbare återhämtning 2025–2026, när sänkta räntor bedöms stärka konjunkturen. Att svenska hushåll påverkas så mycket och snabbt av ändrade räntesatser följer av att skuldsättningen är hög samt att räntebindningstiden är kort. En del av den ränteuppgång som skett det senaste året är dock tillfällig och påverkar konsumtion i mindre omfattning då hushållen totalt sett kan minska sitt sparande tillfälligt. När räntorna framöver antas falla tillbaka från nulägetes höga nivåer kommer dock högre räntor jämfört med ränteläget före höjningarna 2022–2023 att gälla. Därmed väntar en bestående dämpning av bostadspriser och efterfrågan på krediter. Den kortsiktiga effekten är dock än större. Högre räntor och levnadsomkostnader pressar nu "kvar-att-leva-på-kalkylerna" och bostadspriserna, vilket leder till en kreditåtstramning i banksektorn. Transaktionsvolymen på bostadsmarknaden är nu mycket låg, efter att den tidigare uppgång som skedde under åren med mycket låga räntor har brutits. I nuläget skjuter många hushåll upp de inköp som innebär ökad boendekonsumtion och/eller är mer av investeringskaraktär. Sammantaget har detta lett till en rejäl nedgång för bostadsinvesteringarna, som sannolikt kommer att vara låga en längre tid. Såväl nyproduktion som ombyggnation tyngs även av kraftigt förhöjda produktionskostnader. Ännu är dock näringslivets investeringar exklusive bostäder höga, men vi räknar med en svag utveckling nästa år. Den inhemska efterfrågan har i år minskat markant och beräknas 2024 endast öka svagt, för att ta bättre fart därefter. Att reallönerna åter börjar stiga 2024, att räntorna sjunker samt att den globala BNP-tillväxten stärks 2025 är de positiva krafter som i SKR:s prognos förutsätts leda till en konjunkturuppgång i Sverige 2025.

Med sjunkande hushållskonsumtion och bostadsbyggande har svensk konjunktur under 2023 räddats av en förhållandevis stark utveckling av exporten och tillverkningsindustrin. Visserligen visar exporten en stor inbromsning jämfört med uppgången 2022, men detta har varit en tydlig motkraft till försvagningen av inhemsk efterfrågan. Samtidigt har importen varit mycket dämpad, beroende på bland annat den svaga svenska valutan och den låga konsumtionen. Bidragsmässigt ger utrikeshandeln en starkt positiv effekt till BNP 2023. Bidraget från lagerinvesteringar drar samtidigt ner BNP i år, men vi räknar med ett positivt lagerbidrag 2024. Nettoexporten beräknas ge negativa bidrag framöver när efterfrågan på svensk export stärks och inhemsk efterfrågan i Sverige tar fart. BNP ökar långsamt 2024, men i den efterföljande konjunkturåterhämtningen väntar högre tillväxt.

Den flerårigt svaga BNP-utvecklingen i Sverige kommer fortsatt att dämpa efterfrågan på arbetskraft. En motverkande faktor kan dock vara det faktum att personalkostnaderna har blivit relativt sett "billigare" än andra

produktionsfaktorer efter uppgången i räntor och priser. På sistone har arbetslösheten börjat stiga, efter att en viss nedgång i sysselsättningsgraden. Hittills har det varit tillfälliga anställningar som har minskat mest medan arbetslösheten har ökat mest för de i åldersspannet 25–34 år. Det är således arbetsmarknaden för dem som är på väg att etablera sig, eller är i början av karriären, som hittills har försvagats mest. De branscher som hittills visar störst tapp sedan räntehöjningarna inleddes är handel och bygg, där antalet arbetade timmar har minskat medan de har ökat i andra sektorer (jordbruk, skogsbruk och fiske är ett undantag på grund av pandemin).

Enligt SKRs bedömning väntar en allt bredare nedgång för 2024.

Sysselsättningen beräknas då minska med drygt en procentenhet. Först 2025, när konjunkturen antas stärkas, beräknas sysselsättningen åter öka

Tabell 1. Nyckeltal för svensk ekonomi

Procentuell förändring respektive procent, om inte annat anges.

Nyckeltal	2022	2023	2024	2025	2026	2027
BNP, volym, kalenderkorrigerad	2,9	-0,3	0,5	3,2	2,8	1,8
Arbetade timmar, kalenderkorr.	2,4	1,5	-0,1	1,8	1,6	0,9
Lönesumma	6,4	5,5	3,1	4,9	5,1	4,3
Timlön, Nationalräkenskaperna	3,9	3,9	3,3	3,1	3,3	3,3
Arbetslöshet, andel av arbetskraften 15-74 år	7,5	7,6	8,8	8,7	8,1	7,8
Inflation, KPIF	7,7	6,1	2,4	1,9	1,9	2,0
Inflation, KPI	8,4	8,7	3,3	1,4	1,7	1,8
Styrränta, vid årets slut	2,50	4,00	3,25	2,00	2,00	2,00

Källor: Statistiska centralbyrån och Sveriges Kommuner och Regioner.

Att både inflationen och räntorna faller 2024 bidrar till att stötta den svenska konjunkturen. Den förhöjda prisnivån är dock bestående, och räntorna antas inte bli till närmelsevis lika låga som de var före ränteuppgången. Effekterna av ränte- och inflationschocken 2022–2023 kommer således att innebära en mångårig dämpning för efterfrågan i Sverige

Källa: *Aktuell Ekonomi, SKR, cirkulär 23:56, 2023-12-14*

Kommunsektorns investeringar

Investeringsvolymen förväntas de kommande åren ligga kvar på en hög nivå för kommunsektorn som helhet. Det är primärt investeringar kopplade till den skatte- och taxefinansierade verksamheten i kommunsektorn som är anledningen till detta. Behovet av både renoverade och nya verksamhetslokaler och infrastruktur är fortsatt stort medan investeringarna i de affärsdrivande verksamheterna förväntas avta. Under 2022 kom till exempel signaler från flera kommunala bostadsbolag om att ökade produktions- och kapitalkostnader gjorde att planerad nybyggnation fick skjutas på framtiden.

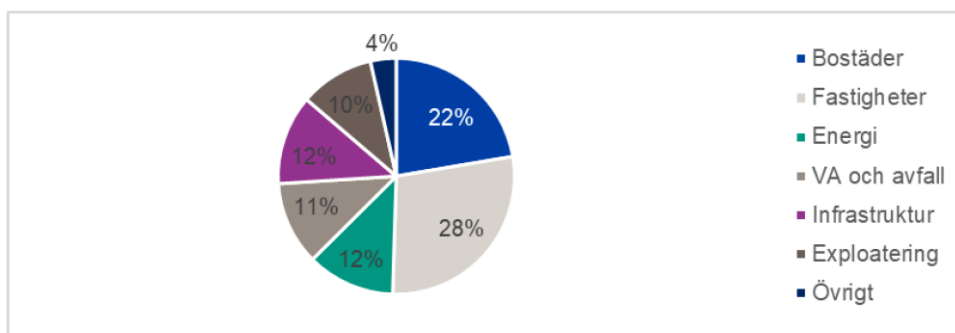
En majoritet av kommunkoncernernas investeringar går till olika typer av fastigheter. Under 2022 gick 22 procent av investeringarna till upprustning och

nybyggnation av bostäder. Detta är en minskning med två procentenheter jämfört med 2021. I nominella termer minskade de kommunala bostadsföretagens investeringar marginellt. Ytterligare 28 procent avsåg skattefinansierade verksamhetslokaler såsom äldreboenden, förskolor och skolor samt idrotts- och badanläggningar, men även kommersiella fastigheter, till exempel parkeringshus och industrilokaler. Ytterligare 10 procent gick till utgifter för exploateringsfastigheter.

Investeringar i infrastruktur, vilket inkluderar gator, vägar, parker, hamnar och flygplatser, uppgick till 12 procent. 11 procent användes till vatten och avlopp (VA), det vill säga reningsverk, vattenverk samt tillhörande ledningar, medan investeringarna i fjärrvärme- och elproduktion samt nät och utrustning för el-, data- och telekommunikation svarade för 12 procent. Det finns dock svårigheter att särskilja på investeringar i energi respektive VA mot bakgrund av att dessa verksamheter ofta bedrivs i gemensamma företag, vilket sannolikt innebär att investeringar i energiverksamhet är något överskattade i relation till investeringar i infrastruktur.

Posten övrigt innehåller huvudsakligen investeringar i maskiner och inventarier, bland annat fordon, och uppgick till 4 procent under 2022.

Figur 3. Fördelning av kommunkoncernernas investeringar⁷

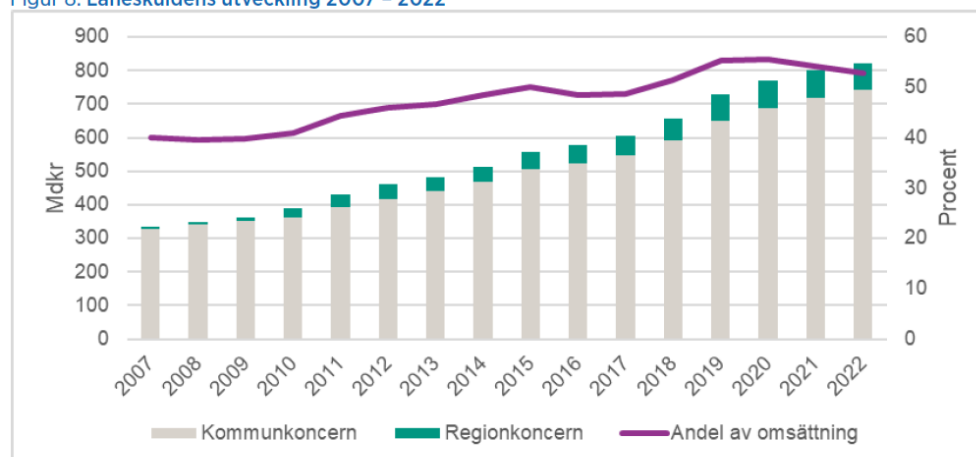
Källa: Kommuninvest

källa: Rapport: Den kommunala låneskulden 2023, Kommuninvest

Kommunsektorns låneskuld

Kommunsektorns låneskuld stiger i lägre takt jämfört med tidigare år. Under 2022 ökade kommunsektorns låneskuld med strax över 21 mdkr, motsvarande 2,7 procent, till 820 mdkr. Tillväxttakten under 2022 är den lägsta sedan Kommuninvest började samla in data om låneskuldutvecklingen (2007), och kan jämföras med en genomsnittlig tillväxttakt på 6,4 procent mellan 2007–2021. Den i sammanhanget låga låneskuldökningen förklaras av en skuldutväxt bland kommunkoncernerna på 24 mdkr till 743 mdkr. Regionkoncernerna, å andra sidan, minskade sin låneskuld med 3 mdkr under 2022. Utvecklingen kan åtminstone till viss del förklaras av en hög självfinansieringsgrad av investeringar. Ett positivt skatteunderlag och höga statsbidrag bidrog till stora överskott inom kommunsektorn under pandemin. Dessa överskott har medfört att likvida medel ökat i kommuner och regioner, vilket minskat behovet av lånefinansiering.

Figur 8. Låneskuldens utveckling 2007 – 2022

Källa: Kommuninvest

källa: Rapport: Den kommunala låneskulden 2023, Kommuninvest

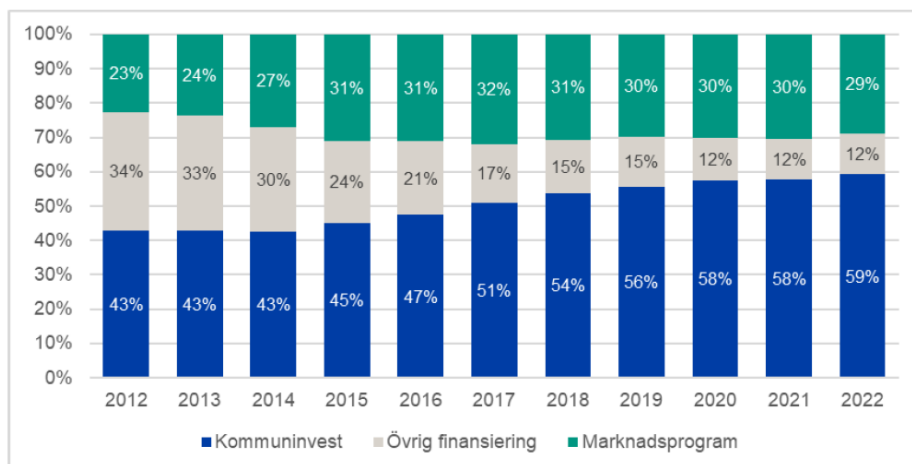
Kommunsektorns finansiering

Idag är Kommuninvest kommunsektorns dominerande kreditgivare. Majoriteten av landets små och medelstora kommuner har hela sin finansiering via företaget. Ett 20-tal kommuner och regioner och enstaka kommunala bolag finansierar sig helt eller delvis via marknadsupplåning. Finansiering via affärsbanker är numera en marginell företeelse. Däremot finansierar Europeiska Investeringsbanken (EIB) och Nordiska Investeringsbanken (NIB) flera större projekt i landets större kommuner och regioner och användningen av finansiell leasing har ökat.

Under 2022 ökade kommunsektorns låneskuld med 2,7 procent och uppgick till 820 mdkr vid årets slut. Kommuninvest finansierade totalt 59 procent av låneskulden. Resterande del finansierades med upplåning på penning- och kapitalmarknaderna via egna marknadsprogram eller via det som numera klassificeras som Övrig finansiering. Andelen för marknadsprogrammen och Övrig finansiering uppgick till 29 respektive 12 procent av låneskulden.

Sett ur ett längre perspektiv har finansieringen via Kommuninvest ökat samtidigt som Övrig finansiering minskat medan marknadsprogrammets andel varit relativt konstant. Det är svårt att utskilja hur stor andel de olika beståndsdelarna av Övrig finansiering utgör, men redovisad finansiell leasing har stigit på grund av nya redovisningsrekommendationer. Bankernas andel bör därför ha minskat. Jämfört med det föregående året har Kommuninvest ökat sin andel med en procentenhet, samtidigt som marknadsprogrammets andel har minskat med lika mycket. Andelen Övrig finansiering har legat konstant sedan 2020

Figur 11. Andel finansiering från olika källor 2012–2022

Källa: Kommuninvest

Källa: Rapport: Den kommunala låneskulden 2023, Kommuninvest

Demografin ställer höga krav på kommunsektorns finanser

I likhet med SKR har andra prognosinstitut och organisationer konstaterat att befolkningsförändringar ställer höga krav på kommunernas och regionernas finansiering kommande år. Finansdepartementet har gjort en analys som visade att med oförändrat välfärdsåtagande skulle gapet mellan intäkter och kostnader öka till 90 miljarder kronor år 2026. Skälet är att kostnaderna per invånare för barn, unga och äldre är så pass mycket högre än för befolkningen i arbetsför ålder och att det är just de äldre och unga som ökar snabbt under den kommande tioårsperioden. Dessutom kommer största delen av intäkterna från skatt på arbete, och den arbetsföra delen av befolkningen ökar väsentligt långsammare.

SKR:s nio strategier för kompetensförsörjning är framtagna som ett stöd för arbetet i kommuner och regioner. Strategierna handlar om att vara en attraktiv arbetsgivare, att hitta nya lösningar och om ett hållbart arbetsliv.

SKR:s personalprognos visar bland annat att behovet av anställda kan minska med en fjärdedel – nästan 100 000 anställda – om deltidsarbetande arbetar tre timmar mer i veckan (cirka 31-32 timmar per vecka) och om pensionsåldern höjs till 66 år.

För att lösa denna utmaning menar SKR att kommuner och regioner måste arbeta för att:

- Använd kompetensen rätt
- Förläng arbetslivet
- Prioritera arbetsmiljöarbetet
- Rekrytera bredare
- Stärk ledarskapet
- Stöd medarbetarnas utveckling
- Sök nya samarbeten
- Utnyttja tekniken smart
- Öka heltidsarbetet

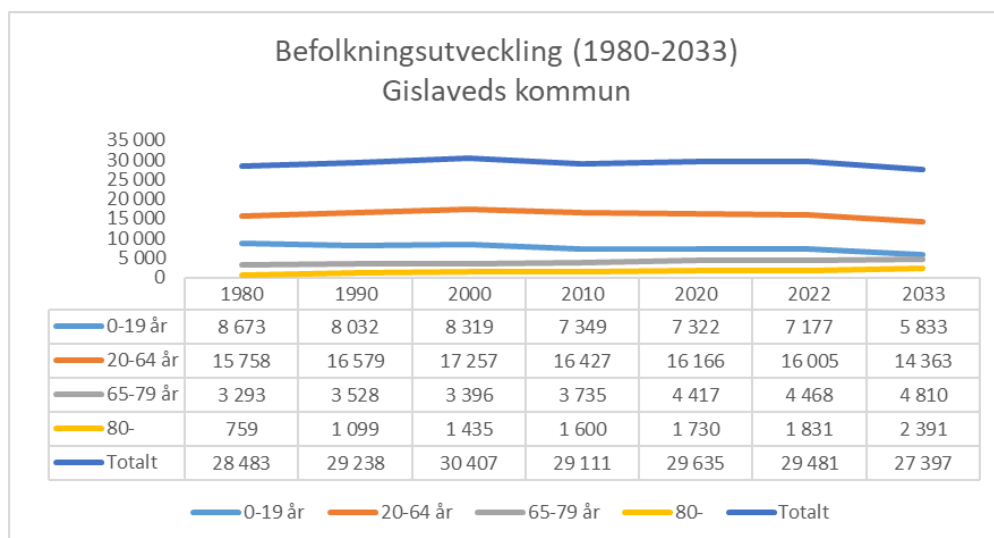
Hur ser bilden ut i Gislaveds kommun?

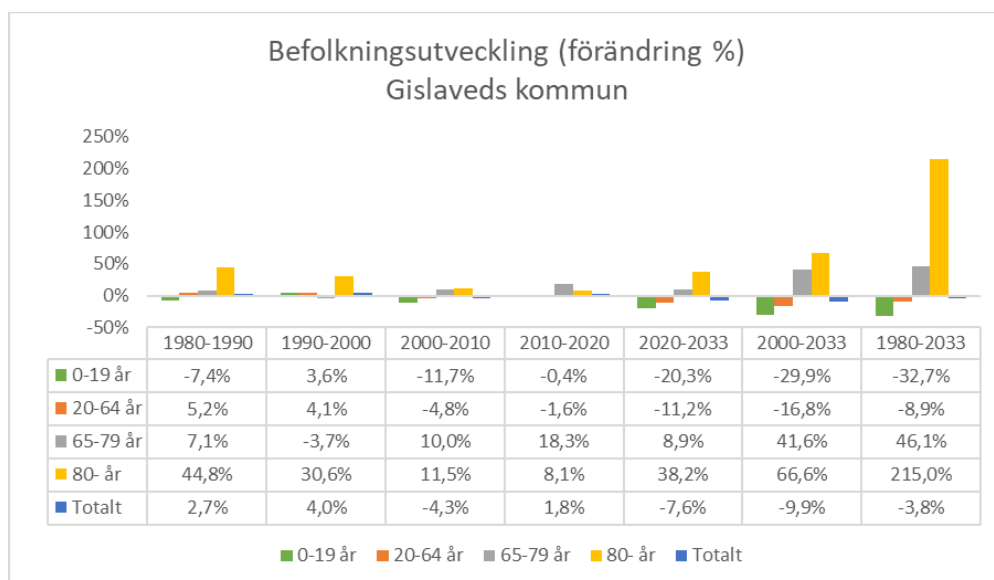
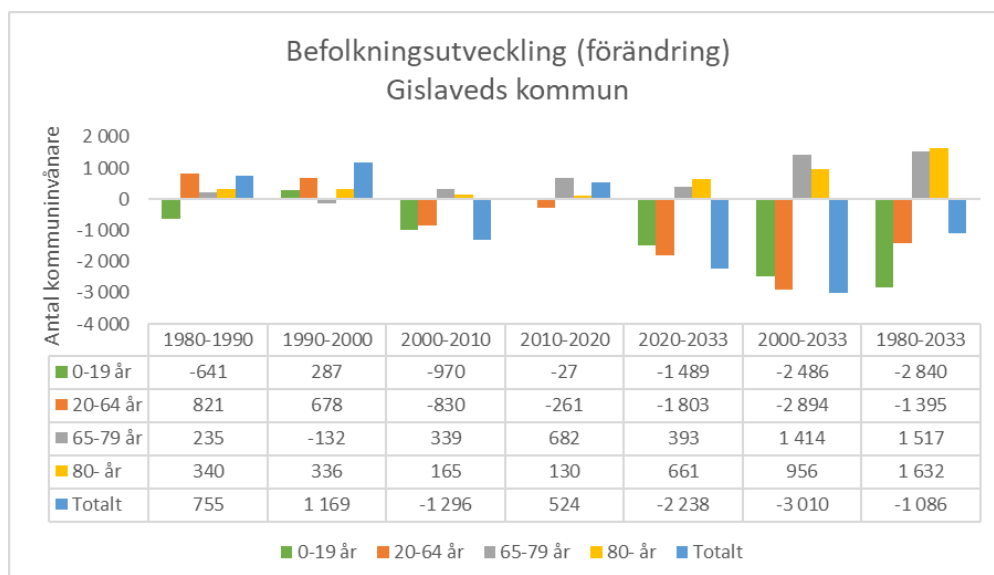
Gislaveds kommun, som flertalet andra landsbygdskommuner, har en negativ befolkningsframskrivning det vill säga att framskrivningen visar att antalet invånare i kommunen blir färre samt att åldersstrukturen förändras mot en allt äldre befolkning, där både barn- och ungdomar och invånare i arbetsför ålder minskar. Detta är en mycket stor utmaning som påverkar kommunens långsiktiga förmåga att finansiera och fullgöra sitt uppdrag. Internationell forskning om krympande städer och kommuner har visat att vissa grupper av invånare är mer benägna att lämna den krympande kommunen än andra; singlar, ungdomar, kvinnor, högutbildade, kvalificerade och välavlönade hör till dem som i högre grad än andra flyttar till större städer.

Det är av mycket stor vikt att kommunen når framgång med attraktivitetsskapande åtgärder för att vända trenden med färre invånare, att utöka samarbetena med närliggande kommuner och regionen i olika frågor och att fördjupa samarbetet med befintligt näringsliv samt att skapa bra förutsättningar för etablering av nya företag, för att kommunkoncernen även i framtiden ska kunna möjliggöra leveranser av välfärdstjänster i tillräcklig omfattning samt med hög kvalitet.

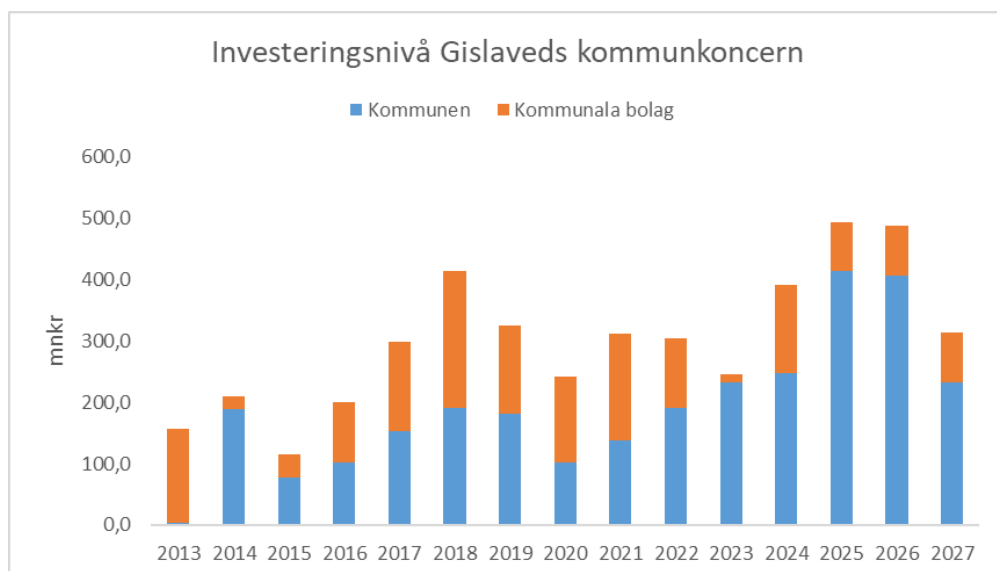
Internt behöver kommunkoncernen fortsätta att arbeta med att utveckla verksamheterna med förändrade arbetsätt samt att öka förståelsen och samarbeten mellan olika verksamheter för att effektivisera och anpassa verksamheterna.

Som framgår av diagrammet nedan har Gislaveds kommun en stor demografisk utmaning i och med att barn- och ungdomar samt invånare i arbetsför ålder förutspås att minska medan invånare som är 65+ förutspås att öka. Detta kommer att innebära stora utmanande politiska ställningstaganden och prioriteringar i en snar framtid.

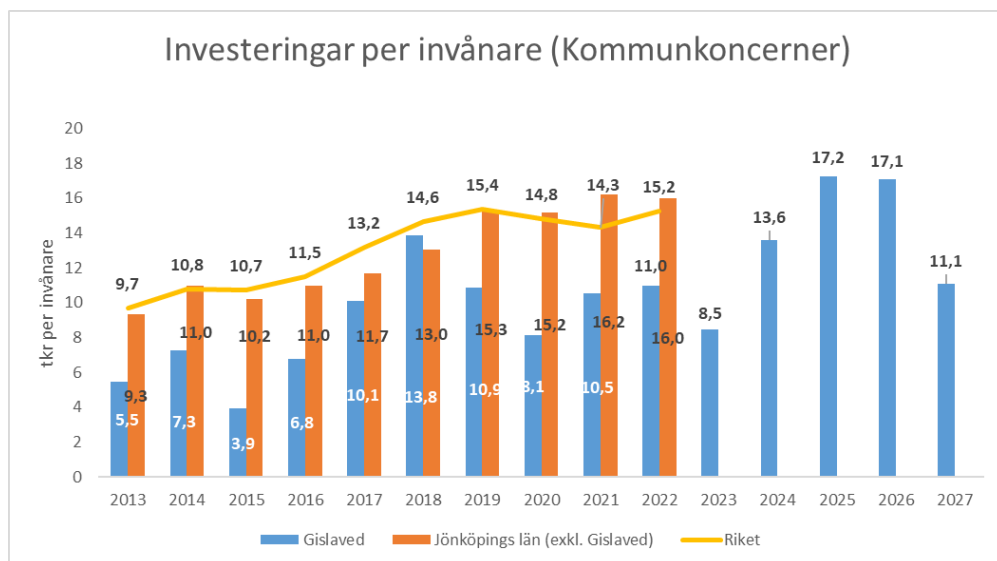

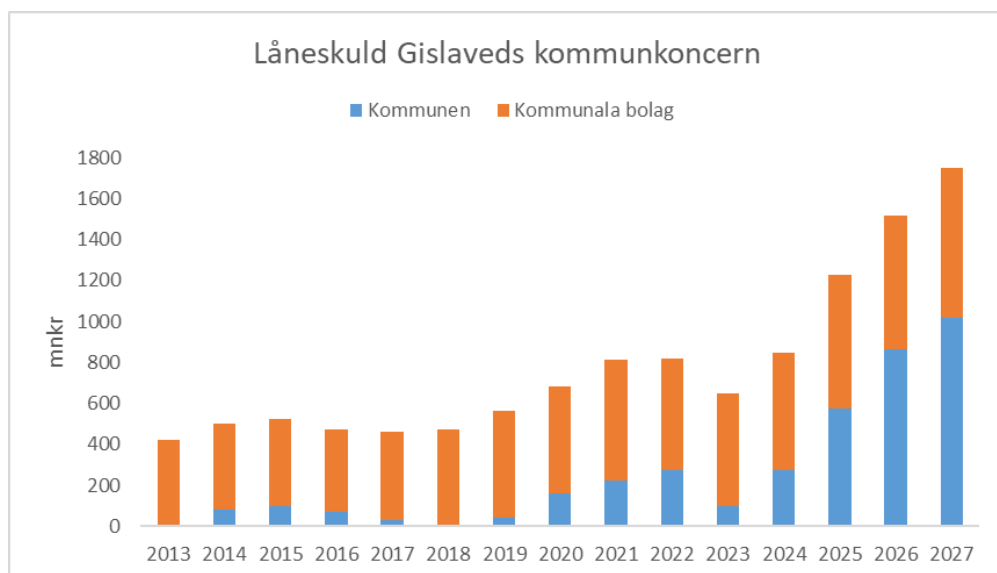
Nedanstående diagram avseende investeringar visar på en investeringsnivå som är möjlig att genomföra utifrån kommunens finansiella mål samt bolagens ägardirektiv. Bolagens investeringsnivå bygger på den långtidsplanering som har gjorts under 2023. Inför budget 2024 ändrade kommunfullmäktige kommunens finansiella mål för att skapa bättre förutsättningar för att möta kommunens kommande investeringsbehov.

Investeringsnivån per invånare för Gislaveds kommunkoncern har historiskt varit lägre än jämfört med riket och jämfört med övriga kommuner i länet. Utifrån planerad investeringsnivå under de kommande fyra åren kommer investeringsnivån per invånare att öka med anledning av de förändrade finansiella målen. Denna nya nivå är möjlig så länge de finansiella målen uppnås. Det krävs dock en fortsatt god och långsiktig planering för att klara dessa nivåer.

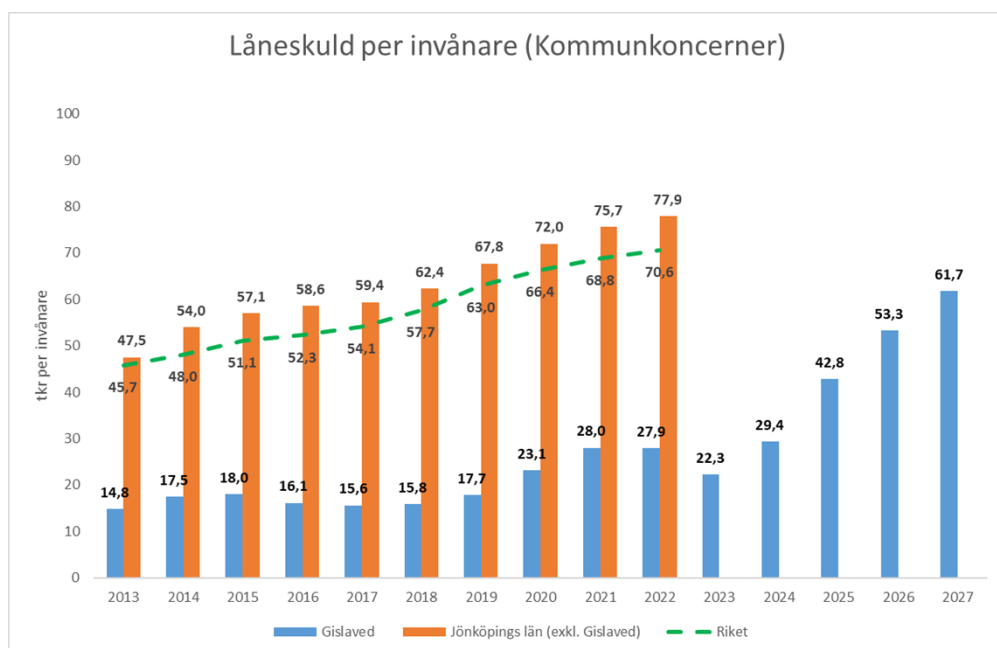

Under de kommande åren kommer kommunens låneskuld troligtvis att ökas från 100 mnkr (2023) till cirka 1 000 mnkr (2027). För bolagen är en trolig ökning för motsvarande period från cirka 500 mnkr till 600 mnkr. Med anledning av det rådande ekonomiska läget med höga prisökningar och högre låneräntor är investeringsnivån för bland annat AB Gislavedshus svår att bedöma i nuläget.

Diagrammet ovan visar låneskuld inklusive leasing som per definition räknas som en långfristig skuld.

Låneskulden per invånare är i grunden låg jämfört med riket och jämfört med övriga kommuner i länet. Utifrån kommunkoncernens planerade investeringsnivå de kommande åren kommer låneskulden per invånare att öka från cirka 22 tkr till 62 tkr per invånare. En markant ökning men i jämförelse med riket och övriga kommuner i länet fortfarande förhållandevis måttlig. Lånebehovet är beaktat i kommunkoncernens ekonomiska långtidsplaner och hanteras planeringsmässigt inom de finansiella målen för kommunen och bolagen.

2.3.3 Hållbar utveckling

En hållbar utveckling innebär att kunna tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina. Med en hållbar samhällsutveckling kan vi utveckla, bygga och förvalta Gislaveds kommun både idag och för framtiden. Kommunens arbete med hållbar utveckling hanteras inom ramen för Gislaveds kommuns strategi för hållbar utveckling, som i sin tur utgår från bland annat FN:s globala mål för hållbar utveckling genom Agenda 2030.

För att möjliggöra en hållbar utveckling behöver kommunkoncernen identifiera och tydliggöra vilka insatser som krävs och hur dessa ska arbetas med framöver. Detta innebär att kommunen stärker sin förmåga gällande att omhänderta de strategiska målsättningar som lagts fram och skapa en förståelse i varje förvaltning, avdelning och enhet för den egna rollen i att uppnå de förändringar som krävs för att skapa en hållbar utveckling. Att bygga in hållbarhetsfrågorna i ordinarie verksamhetsplanering är därför en viktig utveckling framöver, där den kommunala organisationen planerar åtgärder utefter att uppnå de målsättningar och visioner som antagits. Detta kräver tydlig ledning och styrning i organisationen.

Kommunen behöver också stärka sin förmåga att förstå sin egen roll i de samhälleliga trender som identifierats. Med detta menas att analysera både de samhälleliga trenderna och effekten som kommunens arbete bidrar till i detta sammanhang. På så sätt kan vi skapa en förmåga att kontinuerligt förbättra våra insatser och åtgärder.

EU har genom olika direktiv stärkt kraven på bolag och företags uppföljning av deras hållbarhetspåverkan. Kommunen behöver göra liknande insatser och dra nytta av de standarder, regler och uppföljningsmodeller som nu växer fram genom EU:s Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD).

Samhälleliga utmaningar inom ramen för en hållbar utveckling och kommunens vidare arbete:

Ekonomiska aspekter:

Arbetslösheten i Gislaveds kommun har ökat under 2023 ökat och under december 2023 var andelen inskrivna arbetslösa 6,3 procent. Detta är något högre än länet, men lägre än riket som helhet. Fördelningen av arbetslöshet bland olika samhällsgrupper har inte förändrats nämnvärt under året. En grupp som fortsatt har hög arbetslöshet i relation till andra grupper är utrikes födda kvinnor, där insatser kommer behövas för att få fler i arbete.

Samtidigt finns det fortfarande företag i kommunen som söker arbetskraft, och den så kallade matchningen på arbetsmarknaden behöver förbättras, där utbudet av kompetens bland invånarna på ett bättre sätt matchar företagens behov.

En positiv aspekt är att andelen av befolkningen som långvarigt mottager ekonomiskt bistånd fortsätter att sjunka, vilket det också gjort över tid. Detta

har varit en gynnsam utveckling över tid och tyder på att de insatser kommunen genomfört under flera år har gett positiv effekt.

Miljömässiga aspekter:

En koldioxidbudget har tagits fram som visar det utsläppsutrymme som finns kvar inom kommunens gränser för att målsättningar inom ramen för Parisavtalet ska kunna uppnås. Budgeten visar att om nuvarande utsläppstrend fortsätter kommer budgeten vara slut 2031 och målet kommer inte att nås. För att vara inom ramen för koldioxidbudgeten krävs en minskning av utsläppen med 13 procent årligen. Kommunen behöver arbeta med att sänka organisationens utsläpp och stötta aktörer inom kommunens gränser att göra detsamma.

Ett av de största utsläppsområdena är transporter. Under 2022 minskade de totala utsläppen av koldioxid från fordon som tillhör privatpersoner med 6 procent. Anledningen till detta är till att färre resor totalt genomfördes. Andelen av alla resor som genomförs med bil är fortsatt i stor majoritet och ökade från 77,8 till 78 procent, samtidigt som andelen av alla resor med cykel minskade från 8 till 7,8 procent. Även om förändringen i andel är marginell baseras den på cirka 12 miljoner resor om året, vilket gör att små procentuella förändringar innebär en stor mängd resor i absoluta tal. Den totala mängden resor har minskat sedan 2019, men cykeln har haft en större procentuell nedgång än andra färdslag.

Sociala aspekter:

Den allmänna hälsan i kommunen mäts med jämna mellanrum och visar på goda resultat i relation till andra kommuner, både i självskattad fysisk och psykisk hälsa. Sjukpenningtalet har ökat marginellt under 2023.

Sjukpenningtalet är ett mått på hur många dagar under en tolv månadersperiod som Försäkringskassan betalar ut ersättning vid nedsatt arbetsförmåga i förhållande till antalet försäkrade i åldrarna 16–64 år. Genomgående finns könsskillnader i statistiken om hälsa som bör belysas, kvinnor är sjukskrivna i högre grad samtidigt som unga tjejer anger att de mår sämre än vad killar gör.

Trångboddheten för boende i flerbostadshus har ökat under nästan hela 2010-talet. Under 2021-2022 verkar den ha stabiliserat sig och runt 7 procent av alla hushåll i kommunen är trångbodda, med tyngdpunkt på boende i flerbostadshus. Nivåerna av trångboddhet är höga i relation till andra kommuner i länet och är en viktig fråga att arbeta med framåt, både i rent sociala frågor men också i samhällsplaneringen.

2.4 Händelser av väsentlig betydelse

Under året lades ett stort arbete ägnats åt att landa ny nämnds- och förvaltningsorganisationen. Eftersom den nya organisationen inte har ett 1:1 förhållande mellan nämnder och förvaltningar ökar behoven av beredning och samverkan i olika frågor. I inledningen av en ny mandatperiod har också mycket tid ägnats åt att stötta nya förtroendevalda i sina uppdrag och under inledningen av året anordnades en rad olika politikerutbildningar.

Ett nytt samverkansavtal mellan kommunorganisationen och de fackliga parterna trädde i kraft den 1 augusti.

Kommunfullmäktige beslutade i september 2023 om att försälja kommunens boenden till AB Gislavedshus vilket genomförs under våren 2024 med en påverkan på kommunkoncernens ekonomiska förutsättningar och ökade krav på effektiv samordning och samarbete i lokalförsörjningsprocessen.

Tillämpningen av EU:s arbetsdirektiv om dygnsvila kommer att innebära ett paradigmskifte för verksamheter där dygnslånga pass hittills varit norm. Möjliga konsekvenser omfattar ökade kostnader, förlorade arbetstimmar och sämre arbetsmiljö. Räddningsnämnden har under sista delen av året påbörjat en dispensansökan för att se möjligheterna för viss dygnstjänstgöring framåt.

Kommunfullmäktige fattade i november 2022 beslut att flytta vård- och omsorgsplatserna på Lugnet till andra boenden och göra om Lugnet till förskola och bostäder. Under 2023 har socialnämndens verksamhet på Lugnet avvecklats och från och med maj månad 2023 bedriver de inte längre någon verksamhet på Lugnet.

Under hösten 2023 köptes bolaget Tingsslätt Fastighets AB genom att kommunen lämnade ett aktieägartillskott på 20 mnkr till Kommunhus AB. Syftet var att skaffa rådighet över fastigheten för att i framtiden kunna utveckla området i linje med Vision 2040.

Kommunfullmäktige beslutade den 15 juni 2023 att återta uppdraget avseende utbyggnad av it-infrastruktur (bredband) från Gislaved Energi Koncern AB och att resterande medel från aktieägartillskottet återbetalas till kommunen.

2.5 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

2.5.1 Kommunfullmäktiges grunduppdrag

Gislaveds kommun har tre grunduppdrag: att leverera välfärd och service till invånarna, att arbeta med demokrati- och samhällsutveckling och att vara en arbetsgivare.

2.5.1.1 Välfärd och service

Ett av kommunens grunduppdrag är att leverera välfärd och service till kommuninvånarna. Hur kommunen arbetat med detta grunduppdrag under 2023 beskrivs här utifrån målgruppens, medarbetarnas och verksamheternas perspektiv. Med fokus utifrån risk och väsentlighet.

Målgruppen

Under 2023 har delar av kommunorganisationen arbetat med att ställa om till arbetssätt som är än mer datadrivna, proaktiva och med högre kundfokus. Mycket fokus har också legat på att stärka förebyggande arbete för att bemöta olika problem innan de uppstår och därmed lindra negativa konsekvenser för berörda. Bland annat har flera invånare utbildats inom HLR och brandsäkerhet. Kommunanställda utbildas numera i suicidprevention inom ramen för *Våga fråga*. Under 2023 har även förebyggande arbete för en bättre folkhälsa inletts. Det gäller Hälsocenter och den öppna ungdomsverksamheten *Ung och aktiv*.

Mål och riktlinjer för det minoritetspolitiska har arbetats fram och antagits under hösten. Detta är något som alla kommuner är skyldiga att göra och Gislaveds kommun har tidigare saknat ett sådant dokument.

Kommunens måltidsverksamhet har inför 2023 en helt ny form inom den nya förvaltningen. Denna verksamhet är en samhällsviktig funktion med behov av en solid krisberedskap samtidigt som den bidrar till god folkhälsa, demokratiska värderingar och kommunens attraktivitet. Måltidsavdelningens verksamhet sträcker sig brett över hela kommunen och inom flera av kommunens verksamheter.

I augusti fattade kommunstyrelsen beslutet att inrätta en projektorganisation för att planera Gislaveds kommuns 50-årsfirande. En politisk styrgrupp och projektägare tillsattes. Målet är att skapa en evenemangskalender som sträcker sig över hela år 2024, med aktiviteter som riktar sig till alla åldrar och fördelas över hela kommunen.

Socialnämndens brukarundersökningar för 2023 visar på goda resultat inom verksamheterna. Områden där målgrupperna har skattat lägre i år i jämförelse med tidigare år är tillgänglighet och inflytande. Vilket verksamheterna bekräftar då det är svårare att tillgodose individuella behov när resurser inte räcker till, både utifrån kompetens och medel. Den största negativa påverkan på grunduppdraget handlar om svårigheten att rekrytera personal med rätt kompetens. Även om det är svåra förutsättningar att arbeta utifrån för

verksamheterna levererar de ändå en god vård och omsorg.

Medarbetarna

Det finns delar av verksamheterna som redan nu har stora svårigheter att tillsätta tjänster med personer som har rätt kompetens. Den demografiska utvecklingen i kommunen står inför innebär att andelen av kommuninvånare i arbetsför ålder blir färre samtidigt som de som är i behov av välfärdstjänster blir fler. För Gislaveds kommuns del gäller detta i synnerhet den äldre delen av befolkningen men även inom utbildningsnämnden finns idag en oro kring bemanning med personal med rätt kompetens och i förekommande fall lärarlegitimation och ämnesbehörighet.

Konsekvenser av denna utveckling blir både att det finns färre människor att anställa för att möta ökande behov samt att kostnaderna för de verksamheterna kommer att öka i takt med växande behov samtidigt som intäkterna från skattemedel minskar om den arbetsföra befolkningen minskar, eller inte växer i samma takt. Det kommunala skatteutjämningsystemet finns till hjälp för kommuner med befolkningsstrukturer med högre välfärdsbehov men även på nationell nivå innebär befolkningsförändringar att gapet mellan intäkter och kostnader för välfärdsåtagandet ökar.

Att hantera kompetensförsörjningsutmaningen och ställa om till nya arbetssätt för att minska behov av personal i svårrekryterade grupper är några av kommunens allra viktigaste utmaningar, i närtid och framöver.

Verksamheterna

Under året har ett arbete med att utvärdera kommunens styrmodell genomförts. Resultatet av denna presenteras i avsnitt 2.5.4. *Uppdrag*. Identifierade förbättringsmöjligheter ligger till grund för ett förbättringsarbete under 2024.

Vakanta tjänster har haft en påverkan på leveransförmåga och lett till ökad belastning på befintlig personal. Långsiktigt strategiskt arbete har inte heller alltid kunnat utföras i önskad omfattning.

Som ett led i att skapa ledningsstyrka görs en översyn av många av de centrala processerna. Bland annat har budget- och uppföljningsprocess med tillhörande investeringsplanering och exploateringsbudget utvecklats och förbättrats och till det kommer också ekonomistyrningsprinciperna som har setts över. En översyn av lokalförsörjningsprocessen pågår med syfte att processen ska bli mer effektiv, transparent och koncernövergripande.

Som en fortsättning av den organisationsförändring som genomfördes inför 2023 har olika verksamheter sett över och analyserat arbetssätt, kompetenser, roller och prioriterade leveranser. Målsättningen är att försäkra relevans, identifiera ännu ej mötta behov, se relevanta samarbeten och möjliga synergieffekter inom hela den nya organisationen. Det gäller både för externa tjänster och interna arbeten.

På många håll i organisationen föranleder svårigheter kring

kompetensförsörjning och ökade behov hos målgrupperna att verksamheterna har ett ständigt behov av att tänka nytt och försöka hitta nya lösningar. Flera stora satsningar har gjorts inom exempelvis förebyggande arbete, kompetensutveckling, och digitalisering.

EU:s arbetsdirektiv gällande dygnsvila är i fokus och påverkar en rad av kommunens verksamheter. Bekymmer har identifierats och följd effekter kan bli ökade kostnader, förlorade arbetstimmar och sämre arbetsmiljö.

2.5.1.2 Demokrati och samhällsutveckling

Kommunfullmäktige ansvarar för frågor som handlar om demokrati och samhällsutveckling. Utvecklingen ska ske på ett transparent och hållbart sätt med hänsyn tagen till såväl ekologiska, ekonomiska som sociala aspekter.

Demokrati handlar om respekten för alla människors lika värde och om individens frihet och rättighet att påverka. Invånares delaktighet är en av grundpelarna i ett demokratiskt samhälle. En generellt viktig fråga att fokusera på är att öka delaktigheten i de demokratiska beslutsprocesserna och stärka tilliten för kommunen som samhällsutvecklare.

Demokratiutveckling är ett viktigt område för kommunen. Förtroendet för kommunen grundar sig till stor del i dess förmåga att leverera den service som boende, besökare och näringsliv förväntar sig. Att arbeta med att leverera service av hög kvalitet som möter målgruppernas behov är därför centralt. Det är också en förutsättning att beslutsunderlag innehåller en väl genomarbetad analys som ger vägledning inför beslutsfattandet. Att bygga förtroende för kommunens demokratiska processer är betydelsefullt och ett viktigt verktyg är dialogarbete och att skapa delaktighet i beslutsprocesserna. All medborgardialog ingår som en del i styrningen och kan, dels utgöra ett av flera underlag till beslut, dels vara en del i ett utvecklingsarbete, dels vara lagstyrd som i plan- och bygglagen. Medborgardialogen ska utgöra ett stöd till representativa systemet men ersätter det inte.

Demokratiberedningen har under året arbetat tillsammans med ansvariga tjänstepersoner med förberedelser inför en ny omgång lokalsamtal. Lokalsamtalen ger invånare möjlighet att få vara med och bidra till utvecklingen på platsen där de bor men också tycka till om kommunens verksamhet. Nytt för mandatperioden är att lokalsamtalsområdena har blivit färre, sju istället för tio. Områdena är nu befolkningsmässigt ungefär lika stora och varje lokalsamtalsområde innehåller minst en skola. Dialog förs i grundskolan i respektive område vilket också är nytt för denna omgång. Justeringen har gjorts med hänsyn till att det i år införs en medborgarbudget som geografiskt fördelas ut per lokalsamtalsområde.

Medborgarbudgeten skapar ett nytt verktyg för lokalt medbestämmande där insatserna också kan genomföras redan året därpå, utifrån den budget som avsatts för ändamålet. Under våren har lokalsamtal för området Kållerstad, Ås, Tallberga, Sunnaryd genomförts. Där lyftes bland annat vikten av att skolan och

förskolan finns kvar i bygden, att barnen har tillgång till fritidsaktiviteter och tillgången till bostäder samt samarbetet med Trafikverket kring att sänka hastigheten på vägen förbi skolan i Ås. Förslag till medborgarbudget har inkommit och omröstning är genomförd. De vinnande förslagen var grillplats vid Rinken i Ås, utegym vid Ryavallen och landhockeymål till Isrinken. Under hösten genomfördes även ett lokalsamtal i området Bosebo, Våthult, Båraryd, Lövås. Ämnen som diskuterades var bland annat bygglov, infrastruktur, fritid och kultur, avlopp och sophantering samt Inflytande och dialog. Omröstning av medborgarbudgeten för detta område kommer att genomföras i början av 2024.

För att följa upp demokratiberedningens arbete under hösten 2022, där de besökte 21 gymnasieklasser för att prata om demokrati och samhällsfrågor som intresserar unga, genomfördes ett återkopplande samtal i maj 2023. Samtalet gav eleverna en möjlighet att träffa politiker och ställa frågor, rösta mellan inkomna förslag från eleverna sedan i höstas och genomföra en Gallup-undersökning om intresse kring politiska aktiviteter. Träffen med eleverna visade att unga i Gislaveds kommun har goda kunskaper om politiska processer. Unga i kommunen upplever också det lätt att ta kontakt med politiker, vilket i flera studier annars påpekas som ett av hindren till ungas politiska engagemang. Det är därför viktigt att satsningar på gymnasiedialogen och övriga dialoger med barn och unga fortsätta och även utökas i kommunen.

Ett arbete pågår även med att implementera ett medborgarråd i kommunen som är ett sätt att öka delaktighet och inflytande i Gislaveds kommun. Kommuninvånare över 16 år kan genom att delta i medborgarrådet berätta om åsikter och tankar via enkäter och gruppsamtal. Medborgarrådet är ett sätt för invånarna att påpeka viktiga utvecklingsområden inom kommunen. Rådet ska även komplettera andra dialogformer i kommunen. Medborgarrådets första enkätundersökning syftade till att kartlägga invånarnas tankar om trivsel, framtid, samverkan och inflytande i Gislaveds kommun.

Gällande fördjupning av översiktsplanen (FÖP) för Gislaved och Anderstorp har förslaget efter återremiss omarbetats, för att i början av 2024 ställas ut för granskning.

Inom vision Bro till Bro i Anderstorp pågår arbetet med att ta fram detaljplan för området Bastuberget. Den nya planen ger möjlighet för den exploatör som vunnit kommunens markanvisning att bygga cirka 100 lägenheter i enlighet med det vinnande förslaget.

I Smålandsstenar pågår arbetet med detaljplan för Södra industriområdet. Syftet med detaljplanen är att möjliggöra expansion av befintligt industriområde samt i södra Smålandsstenar, finna lösningar som bidrar till trafiksäkra förbindelser till, från och förbi orten samt att möjliggöra omlokalisering av Oskarstippens återvinningscentral. Detaljplanen var ute på samråd under delar av november och december.

2.5.1.3 Arbetsgivare

I kommunens uppdrag som arbetsgivare ingår bland annat att möta de utmaningar som finns inom kompetensförsörjningsområdets alla delar: att attrahera, behålla, utveckla och avveckla/ställa om kompetens. Som arbetsgivare strävar kommunen efter att vara en attraktiv arbetsplats i framkant. Både offentliga och privata arbetsgivare står inför stora rekryteringsutmaningar de kommande åren. Andelen äldre och yngre ökar, medan gruppen som arbetar blir mindre och kommer även ut på arbetsmarknaden allt senare. På kort tid kommer cirka 10 procent av Gislaveds kommuns nuvarande medarbetare att gå i pension.

En kompetensförsörjningsstrategi är antagen av kommunfullmäktige och det finns en plan för hur arbetet med kompetensförsörjning ska hanteras på förvaltningsnivå. Utifrån förvaltningarnas kompetensförsörjningsplaner ska kommunen som helhet kunna skapa bättre aktiviteter som bidrar till att behålla och utveckla medarbetare. Detta innebär bland annat att stärka möjligheten till intern rörlighet och att hitta karriärvägar internt, istället för att söka nytt arbete utanför kommunen. Under året har ett kompetensutvecklingsprojekt finansierat av Europeiska socialfonden (ESF) startats upp med huvudsaklig inriktning på att medarbetare med behov kunnat läsa yrkesinriktad svenska på betald arbetstid. Ännu ett projekt med finansiering av olika kompetensutvecklingsinsatser för flera målgrupper inom kommunen har blivit godkänt av ESF och startar under våren 2024.

Gislaved satsar och arbetar ständigt med ett att stärka och utveckla chefs- och ledarskapet genom olika utbildningsinsatser för såväl nya som etablerade chefer på olika nivåer i organisationen. Under året har ett utvecklingsarbete inletts för omarbetning av de interna chefsutbildningarna, det nya utbildningspaketet finns tillgängligt under 2024

2.5.2 Kritiska kvalitetsfaktorer

Utifrån kommunens grunduppdrag så har det identifierats olika områden, eller faktorer, där det bedöms särskilt viktigt att ha god kvalitet. Har kommunen god kvalitet och effektivitet inom dessa faktorer så säkerställer kommunen att grunduppdraget har utförts väl. Kvalitetsfaktorerna har tagits fram genom att utgå från fyra olika perspektiv: målgrupp, ekonomi, medarbetare och verksamhet.

Vid varje uppföljning görs en bedömning av hur väl dessa faktorer är kvalitetssäkrade:

- Godkänd (grön) – Vi har en god kvalitetssäkring av denna faktor.
- Varning (gul) – Det finns risk för att vi inte har kvalitetssäkrat denna kritiska faktor, åtgärder pågår.
- Inte godkänd (röd) – Vi har inte kvalitetssäkrat denna kritiska faktor, åtgärder ska vidtas.

2.5.2.1 Målgrupp

2.5.2.1.1 *Alla kommuninvånarens och företags tillgång till internet*

Beskrivning

För att tillgodose att hela kommunen har tillgång till internet är utökad höghastighetsuppkoppling särskilt kritiskt.

Kommentar

Många i Gislaveds kommun har idag tillgång och möjlighet att ansluta sig till bredband med minst 100Mbit/s i överföringshastighet. Siffror visar på att 94 % av kommunens invånare och näringsliv har tillgång, eller absolut närhet, till bredband. Tillgången i tätort ligger på 97 % och på 83 % i glesbygd. Ambitionen att säkra tillgång till internet som helhet anses därför vara uppnådd, men arbetet behöver fortgå för att inte tappa den kapacitet som finns inom kommunen idag och inte minst för att glesbygdens andel ska öka.

En kvarstående viktig utmaning är grupper som riskerar digitalt utanförskap, en del i att bemöta den utmaningen är it-hjälpen som ges på plats på biblioteken i Gislaved och i Smålandsstenar.

2.5.2.1.2 *Förtroende för kommunens demokratiska uppdrag*

Beskrivning

Förtroende för tjänstemän och politiker är grunden för vårt demokratiska uppdrag. Det är viktigt att kommuninvånarna har en grundläggande kunskap kring kommunens verksamhet och ekonomi för att bygga förtroende för kommunens arbete, skapa trygghet hos invånarna och acceptans för fattade beslut. Det är viktigt att få invånarna att känna sig delaktiga och skapa medborgarinflytande.

Kommentar

Kommunens arbete med demokratiutveckling har utvecklats under 2023 genom bland annat den nya processen för genomförande av lokalsamtalen och införandet av medborgarbudget. Ytterligare en ny process för 2023 är införandet av ett medborgarråd. Medborgarrådet är ett sätt att öka delaktighet och inflytande genom att använda digitala enkäter och gruppsamtal.

All medborgardialog ingår som en del i styrningen och kan, dels utgöra ett av flera underlag till beslut, dels vara en del i ett utvecklingsarbete, dels vara lagstyrd som i plan- och bygglagen. Medborgardialogen ska utgöra ett stöd till representativa systemet men ersätter det inte.

I valforskningsprogrammet vid Göteborgs universitets rapport 2023:3 "Väljarnas betyg på den lokala demokratin" hamnar Gislaveds kommun på plats 57 av landets 290 kommuner när det gäller hur stor andel som är mycket eller ganska nöjda med hur demokratin fungerar i den kommun där de bor. Detta visar att

det finns en bra grund i kommunens demokratiarbete. Samtidigt visar SCB:s medborgarundersökning hösten 2023 på att det kvarstår vissa utmaningar i hur de svarande upplever förtroende för kommunens politiker och tjänstepersoner men vissa förbättringar går att se från föregående mätning 2021.

Bedömningen är att det som helhet fortfarande finns okunskap kring kommunens beslutsprocesser och de arbetsprocesser som kommunen arbetar utifrån. Det är därför även viktigt att förtroendevalda och tjänstepersoner möter fler målgrupper i andra sammanhang för att stärka förtroendet för kommunens demokratiska uppdrag. Här är arbetet med lokalsamtalen ett viktigt verktyg men det krävs också att arbetet stärks i andra processer.

För att bättre kunna fånga kvaliteten i kommunorganisationens arbete har denna kvalitetsfaktor från och med budget 2024 en ny utformning med en inriktning mot möjlighet till delaktighet och inflytande.

En djupare beskrivning av kommunens arbete med demokratifrågor under 2023 återfinns i avsnittet 2.5.1.2 *Demokrati och samhällsutveckling*.

2.5.2.1.3 Tillgänglighet/Bemötande

Beskrivning

Det är särskilt kritiskt att kommunen erbjuder god service och ett bra bemötande. Ökad digitalisering ökar tillgängligheten och flexibiliteten för invånaren. För att inte bidra till ett digitalt utanförskap behöver vi samtidigt säkerställa att tillgänglighet till våra tjänster och service inte är beroende av digital kompetens eller ny teknik.

Kommentar

Kommunens alla verksamheter ska genomsyras av ett gott bemötande både gentemot invånarna i kommunen som till kollegor. Bedömningen är att kvaliteten är god men att det finns stor utvecklingspotential då målgruppernas förväntan och behov ökar och ändras. Undersökningar som genomförts löpande över tid visar på en positiv utveckling sedan kontaktcenters införande. Statusbedömningen Gul är satt utifrån hela organisationens leverans igenom hela vår kedja av kundservice och bemötande.

Kontaktcenter (KC) är en stor del i arbetet kring god service och ett gott bemötande. KC är en strategiskt viktig resurs för hela organisationen då det ofta är första kontakten invånaren har med kommunen och undersökningar visar att det viktigaste för kundnöjdheten är bemötandet vid första kontakten. Hos KC fångas invånarnas synpunkter upp och alla inkomna ärenden klassas i ett ärendehanteringssystem för att sedan kunna skickas vidare till den avdelning/specialist som ska svara och återkoppla till kundens fråga/synpunkt. En annan möjlig väg för kunden är att på webbplatsen skicka in frågor, synpunkter eller klagomål gällande bemötandet i verksamheterna.

Under 2024 fortsätter planering och utveckling av införande av besökssystem

för att öka säkerhet och tillgänglighet, ombyggnation av kontaktcenters lokaler för att förbättra arbetsmiljö och säkerhet. Det görs även en översyn av andra sätt och kanaler för kontakta, t.ex. Chat och funktionen call-back har introducerats så att invånare nu kan välja tjänsten att bli uppringda istället för att vänta i kö.

I ett längre perspektiv finns behov av att utveckla en kundfokuskultur där goda kundrelationer och servicekänsla är i centrum, öka tillgängligheten genom att erbjuda rätt kontaktmöjligheter, utveckla bättre verktyg att söka och hitta information om våra verksamheter, öka utbudet av e-tjänster som gör att man kan kontakta kommunen 24/7 samt tydligare vägar till dialog.

Förbättringspotential finns även i att öka andelen avslutade kontakter i kontaktcenter och införa bättre verktyg för uppföljning och analys av kundbemötande, både inom KC och organisationen i helhet.

2.5.2.2 Verksamhet

2.5.2.2.1 *Resultatgivande och relevant samverkan*

Beskrivning

För att kunna bemöta komplexa samhällsutmaningar och för att nå en optimal utveckling av Gislaveds kommun behöver vi på ett effektivt sätt samverka med externa aktörer i relevanta frågor.

Kommentar

För att hantera komplexa samhällsutmaningar där ingen aktör är ensam ansvarig eller har egen rådighet lyfts samverkan ofta fram som en nyckel till framgång, men samtidigt finns flera fallgropar där sådan samverkan inte leder till förbättring utan snarare mer komplexitet än vad som behövs. Samverkan som arbetsform får därför inte bli en egennyttia utan kommunkoncernen behöver jobba genomtänkt och använda samverkan för växla upp ingående parter resurser och få en bredare tillgång till kompetenser och därmed kunna möta olika utmaningar som de samverkande parterna står inför.

Externt pågår flera olika former av samverkan. Som exempel kan nämnas samverkan inom GGW, regionens digitaliseringsråd, samverkan inom säkerhet och räddningstjänst, inom överförmynderi, upphandling, samverkan kring sjön Fegen, i avfallsfrågor (SÅM) samt i en gemensam bygg- och miljönämnd med Tranemo kommun. Samverkansformer förändras utifrån behov och förändringar i omvärlden. Ett exempel är rådet för hållbar utveckling vars syfte är att skapa ett forum med ett helhetsperspektiv på hållbarhetsfrågorna i Gislaveds kommun som geografisk plats. Här sker samverkan med externa parter såsom vårdcentraler, polis, arbetsförmedling, försäkringskassan, studieförbund, smålandsidrotten och flera.

Under 2023 arbetade kommunstyrelsen med ett uppdrag att utvärdera kommunens styrmodell. Utveckling och anpassning av budget- och

uppföljningsprocess har också genomförts under året. Inom dessa sammanhang har frågor om samverkan kring övergripande målsättningar hanterats och kommer fortsätta att omhändertas 2024 utifrån det arbetets resultat och slutsatser.

Kvaliteten för denna faktor är idag god men kan inte till fullo anses säkrad innan ny struktur för samverkan i kommunövergripande målsättningar har etablerats.

2.5.2.2.2   *Arbetsätt som är ändamålsenliga och effektiva för verksamheten*

Beskrivning

Verksamheterna behöver fokusera på att göra rätt saker till rätt kostnad och med god kvalitet. Enkla och transparenta processer, ökad effektivitet, bättre samordning och mer samarbete är särskilt kritiskt

Kommentar

Gislaveds kommun arbetar efter en styrmodell där arbetsätt ska utformas efter målgruppens behov och efter den kunskap som medarbetaren närmast målgruppen har. För att skapa en effektiv verksamhet med genomgående god kvalitet behöver arbetet med styrmodellen fungera fullt ut. Det finns idag ett behov av fördjupning i styrmodellen ute i verksamheterna. Under 2023 har kommunstyrelseförvaltningen omhändertagit ett uppdrag från kommunfullmäktige att utvärdera kommunens styrmodell med fokus på ökad kvalitet. Under uppdragets genomförande och i det vidare arbetet utifrån dess slutsatser ges möjlighet att utöver utvärdering även syresätta och fördjupa organisationens styrmodellsarbete. Efter inträde i ny organisationsstruktur vid årsskiftet har fokus under året inom många olika verksamheter legat på att etablera nya rutiner och arbetsätt.

Ett område som tydligt synliggör arbetsätt är digitalisering av processer. I samband med att ett system byts ut, så gås alla processer för systemet igenom och kartläggs. Gamla arbetsätt och processer byts ut mot enklare och transparenta processer där arbetsätt ska vara ändamålsenliga. Det innebär också ökad kvalitet och informationssäkerhet. Digitalisering är ett naturligt verktyg för effektivitet, förbättrad kvalitet och automatisering av processer.

Under 2022 infördes en modell för bedömning av nyttorealiserings i investeringar och projekt. Modellen stärker förmågan att identifiera och införa de investeringar som ger störst verksamhetsnytta inom kategorierna tid, kvalitet eller arbetsmiljö samt säkerställa att den nyttan också realiseras. Modellen är nu under översyn för att vidare anpassas för att kunna spridas och implementeras bredare i verksamheterna för att få effekt.

För att fullt ut nå godkänd nivå behöver samarbetsförmågan fördjupas inom organisationen såväl som med externa parter samt att aktivt arbeta med att säkra framtida kompetensförsörjning inom nyckelområden.

2.5.2.2.3   *En koncern som genomsyras av hållbar utveckling*

Beskrivning

Hållbar utveckling är en strategiskt viktig fråga för Gislaveds kommun. Att den antagna strategin för hållbar utveckling omhändertas inom alla kommunkoncernens verksamheter är särskilt angeläget.

Kommentar

Sedan 1 januari 2023 leds arbetet med kommunens strategiska hållbarhetsarbete av Samhällsutvecklingsförvaltningen. Ramen för arbetet är Gislaveds kommuns strategi för hållbar utveckling som bygger på Agenda 2030, tidigare kommunala strategier samt nationella och regionala strategier och mål. Uppföljning görs i form av en statusrapport för det geografiska området Gislaveds kommun. Det tidigare planerade arbetet med framtagande av en kompletterande uppföljningsrapport som ska följa den kommunala organisationens eget bidrag till strategin för hållbar utveckling har fått prioriteras ner. Det arbetet kommer att anpassas för att matcha nya rapporteringsdirektiv från EU som en viktig utgångspunkt i kommunkoncernens fortsatta hållbarhetsarbete.

2.5.2.2.4   *Intern och extern kommunikation*

Beskrivning

Gislaved kommun behöver ha en kontinuerlig dialog med invånarna om dess verksamheter och beslut. Denna information behöver vara lätt att ta till sig. Inom kommunen behövs ett helhetstänk med bra intern kommunikation.

Kommentar

Kommunikation är en viktig faktor för ett framgångsrikt arbete, utveckling och ledarskap samt en förutsättning för att bygga förtroende för demokratin, ses som en attraktiv arbetsgivare samt skapa intresse för platsen.

Statusbedömningen baseras på ett behov av att länka kommunikationsmålen med kommunens övergripande verksamhetsmål - att leverera rätt fokus, leverans, kvalitet samt genomföra målgruppsanalys.

Grogrunden för spekulering är som störst när information saknas eller är bristfällig. Om kommunen, förutom att vara transparenta och publicerar protokoll med mera, lyckas kommunicera varför beslut fattas kommer förståelsen för vårt agerande och tilliten till kommunen öka. Detta gäller både internt och externt och är lika viktigt i båda dimensionerna - i dagens kommunikationsmiljö ska man räkna med att det inte finns någon gräns mellan intern- och extern kommunikation.

Ett aktivt arbete görs med internkommunikation genom intranätet "Insidan" som huvudkanal. I internkommunikation ingår även annan informationsspridning som APT och andra träffar. Målet är att ha medarbetare

som är välinformerade och trygga i sin egen roll men också med vad som händer inom kommunen. Detta för att skapa goda ambassadörer som vill och vågar stå upp för organisationen och fattade beslut. Arbetet med kommunikativt ledarskap har idag lägre prioritet på grund av resurser.

Att ha en öppen och tydlig kommunikation med invånare är avgörande för att behålla ett högt förtroende för kommunen som organisation och för vårt demokratiska system. Det är sedan länge kommunens målsättning att vara öppen och transparent med vår information, därför direktsänds kommunfullmäktiges sammanträden och protokoll från fullmäktige och alla nämnder publiceras på kommunens webbplats. Kommunens webbplats är huvudkanalen för informationsspridning och för att minska risken för feltolkningar hänvisas många frågor till webbplatsen för att garantera att alla invånare får ta del av samma information.

Den nya webben som lanserades i februari 2023 lever upp till lagkrav och förväntningar på hur information tillhandahålls på en modern webb. Arbetet med att kontinuerligt säkerställa korrekt, relevant information samt samverka med redaktörerna fortsätter.

En regelbunden pressdialog, där lokal press bjuds in, har organiserats av Socialnämnden efter varje nämndmöte. Utvärderingen visar att det har gett positiva resultat genom att det har skapat möjligheter att bygga kunskap och relationer med medierna. Denna praxis kommer att fortsätta under 2024.

Efter varje kommunstyrelsemöte ges ordföranden tillfälle att i filmformat informera invånarna om de mest väsentliga besluten och ämnena på dagordningen. Den cirka 3 minuter långa filmen distribueras på kommunens webbplats med syftet att ge invånarna lättillgänglig och snabb information om vad kommunen arbetar med samt att erbjuda insyn i de viktigaste besluten.

Arbetet med varumärkesplattformen har presenterats med inriktning mot "en kommun - ett varumärke", vilket genomsyrar och stöds av den uppdaterade versionen av den grafiska profilen som har godkänts.

2.5.2.2.5 Säkra ändamålsenlig it-infrastruktur

Beskrivning

Ska Gislaveds kommun kunna använda den digitala teknologin på ett optimalt sätt behöver vi skapa rätt förutsättningar för detta. Genom dialog mellan it-avdelning och verksamheten, kan framtidsutmaningar och behov av satsningar på infrastrukturförändringar fångas upp och implementeras i god tid.

Kommentar

Under perioden har taktiska möten med majoriteten av kommunens förvaltningar genomförts. Målsättningen har varit att säkerställa tjänsteägare, tjänsteförvaltare, licensformer och kostnader för förvaltningarnas olika system. Denna genomlysning blev extra nödvändig i och med den omorganisation som

kommunen genomgick vid årsskiftet.

Arbetet med att tillmötesgå kommunens krav från NIS direktivet har gått som planerat. It-avdelningen har tagit fram en lösning och arbetar löpande med att höja säkerheten i kommunens nätverk, förvaltning efter förvaltning i prioritetsordning ur säkerhetsavseende.

2.5.2.3 Medarbetare

2.5.2.3.1 *Tillgång till rätt kompetens*

Beskrivning

Tillgång till rätt kompetens anses vara en av de viktigaste förutsättningarna för att kommunen ska kunna leverera god service och nå goda resultat.

Kommentar

Rekryteringsunderlaget av nya medarbetare kan emellanåt vara tunt och då är det framförallt inom de så kallade bristyrkena som yrkeserfarenhet är det som saknas för att motsvara kraven som ställs på de utannonserade tjänsterna. Flertalet sökande är nytexaminerade och omvärldsbevakning visar att det i stort är samma yrkesgrupper som är svåra att rekrytera över hela landet. Inom alla övriga tjänster finns det kvalificerade sökande till merparten av tjänsterna.

En framtida utmaning blir att kunna ställa om den interna kompetens som finns för att ta tillvara potentialen hos medarbetare som gärna vill utvecklas inom ett område där vi som arbetsgivare ser att det finns ett framtida kompetensbehov. Här kommer förvaltningarnas kompetensförsörjningsplaner spela en viktig roll där inventering av kompetens sker på 1, 3 och 5 års perspektiv. Ett strukturerat sätt att arbeta med lönebildning har tagits fram där fokus ligger på rätt lön vilket kommer skapa attraktivitet och underlätta rekrytering när Gislaved erbjuder löner som är marknadsmässiga och konkurrenskraftiga inom befattningar som är sårbara ur ett kompetensförsörjningsperspektiv.

2.5.2.3.2 *Utvecklande Arbetsklimat*

Beskrivning

Medarbetare som trivs på arbetsplatsen, har möjlighet att utvecklas och känner engagemang är en förutsättning för ett bra genomförande av våra grunduppdrag.

Kommentar

Under året startade kommunen arbetet med pulsmätningar. Pulsmätningarna är tänkta att komplettera den större medarbetarenkäten som genomförs vartannat år och skickas ut via e-post tre gånger om året till samtliga medarbetare. Syftet med pulsenkäterna är att ge alla medarbetare chansen att delge sina upplevelser kring arbetsmiljö och arbetssituation just vid testtillfället.

Resultatet ger ett underlag för fortsatta diskussioner kring arbetsmiljön i arbetsgrupperna.

Resultaten av årets pulsmätningar visar att en majoritet av de svarande överlag ser sin arbetsmiljö som bra, att nästan alla upplever arbetsuppgifterna som meningsfulla och att man känner sig uppskattad av sina arbetskamrater. En stor del av medarbetarna som besvarat enkäten upplever att tiden inte räcker till för att hinna arbetsuppgifterna och På vissa arbetsplatser finns det utmaningar i arbetsmiljön och på vissa arbetsplatser finns det utmaningar i arbetsmiljön som omhändertas av chefer och skyddsombud i handlingsplaner.

I samband med den första pulsmätningen ställdes även frågor som mäter index för hållbart medarbetarengagemang (HME) som sedan kan jämföras med landets kommuner. Indexvärdet är detsamma som för 2022 och ligger något över medeltalet för kommuner i stort.

2.5.2.4 Ekonomi

2.5.2.4.1 *Prognossäkerhet vid ekonomiska uppföljningar*

Beskrivning

För att planera och prioritera hur kommunens ekonomiska resurser används är det särskilt kritiskt att de ekonomiska prognoser som görs är tillförlitliga.

Kommentar

Det är av mycket stor vikt att ekonomiska prognoser för nämndernas budgetavvikelser och kommunens resultat i sin helhet har en god träffsäkerhet. Ekonomiska prognoser är ett verktyg för att möjliggöra att rätt beslut och därmed rätt prioriteringar kan göras i verksamheten. För att kommunen ska kunna planera resurser och göra politiska- och verksamhetsmässiga prioriteringar behöver prognoserna vara av hög kvalité och samstämmiga.

Hög träffsäkerhet för ekonomiska prognoser medför bra beslutsunderlag som medför en bättre möjlighet till god ekonomisk hushållning för kommunen. Vid större prognostiserade överskott ska en omprioritering göras och vid prognostiserade större underskott ska åtgärder utföras för att medföra en ekonomi i balans. Ekonomin är överordnad verksamheten enligt kommunens ekonomiska styrprinciper och över eller underskott hanteras i första hand av respektive nämnd.

Att förbättra prognossäkerheten är ett ständigt pågående arbete på alla nivåer inom kommunkoncernen. Genom en god dialog med chefer i verksamheten och kommunstyrelseförvaltningen, hög verksamhetskunskap och en bra omvärldsbevakning ökar prognossäkerheten. Vissa oförutsägbara händelser kommer dock aldrig vara möjliga att ta hänsyn till i prognosarbetet. Att lära sig av eventuella prognosavvikelser som ibland uppstår är viktigt för att öka prognosernas träffsäkerhet.

Prognosen för 2023 innehöll en större grad av osäkerhet med anledning av att ekonomin i Sverige och Europa har präglats av hög inflation, höga/rörliga energi-, livsmedelspriser och av en större geopolitisk osäkerhet än tidigare. Förutsättningarna var därmed mer komplexa att förutsäga och förändrades snabbt.

Penningpolitiskt har Riksbanken aktivt arbetat med att bekämpa inflationen med hjälp av justeringar av styrräntan. Finanspolitiskt har regeringen varit återhållsam med stöd till kommuner, regioner och medborgare för att inte motverka Riksbanken mål med att bekämpa inflationen. I nämndernas prognoser för 2023 märks det tydligt att i princip alla verksamheters kostnadsnivåer har ökat på grund av den höga prisutveckling som rådde under 2023.

Även om det under slutet av 2023 kom positiva signaler om att inflationen var på väg ner så är det med anledning av ett fortsatt osäkert och ansträngt ekonomiskt läge av ytterst stor vikt att kontinuerligt följa händelseutvecklingen både lokalt, nationellt och globalt. Det är även av ytterst stor vikt att beslut fattas som innebär att Gislaved kommun långsiktigt bibehåller en god ekonomi och en kostnadseffektiv verksamhet. Negativa ekonomiska följdverkningar behöver minimeras för kommunkoncernens verksamheter och i dess förlängning för kommunens invånare.

2.5.2.4.2   *God ekonomisk hushållning*

Beskrivning

Det är särskilt kritiskt att kommunens resurser används till rätt saker och på ett effektivt sätt.

Kommentar

Gislaveds kommun definierar god ekonomisk hushållning i kommunfullmäktiges övergripande samt finansiella mål.

God ekonomisk hushållning innebär inte enbart att räkenskaperna går ihop på ett ansvarsfullt sätt. Begreppet innebär krav på att resurserna används rätt och att de utnyttjas på ett effektivt sätt. För att skapa förutsättningar för att få en god ekonomisk hushållning, måste det finnas ett klart samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. Detta säkerställer en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet. Detta ska både kunna parera svängningar i omvärlden samt vara en förutsättning för kommunen att kunna investera. Risken med att ha ett för lågt resultat innebär att vid minsta svängning i omvärlden, pensioner eller något annat som påverkar kommunen, kommer direkt att påverka nämnderna.

Det är av största vikt att alla nämnder håller sig inom de budgetramar som kommunfullmäktige har beslutat. Görs inte detta sätts hela kommunen i ett mycket svårt läge. Med ett negativt resultat är kommunen dessutom ålagd att

inom tre år återställa underskottet, och ett besparingsläge blir aktuellt.

Kommunfullmäktiges mål är av den långsiktiga karaktären och många arbeten är startade och börjar ge resultat. Både i det förebyggande syftet, att bygga ledningsstyrka samt kring styr- och stödfunktionerna för att föra kommunen framåt.

En svårighet att bedöma god ekonomisk hushållning uppstår alltid då det ska göras en prognos för framtiden. För 2023 års verksamhet redovisar socialnämnden, samhällsutvecklingsnämnden samt utbildningsnämnden större ekonomiska underskott jämfört med budget.

2023 präglades av extra ordinära förutsättningar med en hög inflation och geopolitisk osäkerhet i omvärlden vilket medför en större ekonomisk osäkerhet för framtiden.

Eventuella ekonomiska underskott i nämndernas verksamheter under 2024 behöver åtgärdas för att under de kommande åren få en god balans i ekonomin och därmed skapa utveckling och möjlighet för framtiden.

Det kommer innebära att det krävs ett mycket aktivt arbete av alla, politiker som tjänstepersoner, för att arbeta bort ekonomiska obalanser i nämndernas verksamheter. Gislaveds kommun behöver parallellt med detta arbete även rusta för framtiden genom att arbeta än mer med bland annat civilt försvar, nära vård, förebyggande insatser, skapa ledningsstyrka samt förbättra service och leverans till kommuninvånare, besökare och näringsliv, både för befintliga som potentiella, i kommunen. De närmaste två åren kommer att ställa mycket höga krav på kommunkoncernens långsiktiga förmåga att skapa möjligheter och attraktivitet.

2.5.3 Mål

Kommunens mål är framtagna utifrån det som prioriterats i kommunens utvecklingsarbete. Alla kommuner är skyldiga att ha god ekonomisk hushållning. För Gislaveds kommun innebär god ekonomisk hushållning följande mål:

2.5.3.1 Det goda livet

2.5.3.1.1 Öka upplevd trygghet och hälsa hos barn och unga

Kommentar

Utbildningsnämnden genomförde sin barn- och elevenkät mellan 1 februari till 7 mars 2023 i förskolan, fritidshemmen, grundskolan, grundsärskolan, gymnasiet och gymnasiesärskolan. Målgrupperna som besvarat enkäten var barn/elever, personal och vårdnadshavare. Resultaten visar att majoriteten av eleverna på samtliga nivåer känner sig trygga i skolan. Det finns dock en del varians mellan de olika nivåerna men sammantaget visar resultatet att de flesta eleverna upplever skolan som en trygg plats och att de är nöjda med sin skola.

Under hösten 2023 besvarades folkhälsosolenkät ung av eleverna i årskurs 9 och årskurs 2 gymnasiet. Totalt svarade 300 elever i årskurs 9 och 316 elever i årskurs 2 på gymnasiet.

I enkäten svarar i årskurs 9 en lägre andel flickor (49 %) än pojkar (73 %) att de känner sig trygga i klassrummet. I årskurs 2 på gymnasiet är det en skillnad där 73 % av flickorna samt 81 % av pojkarna upplever att de alltid känner sig trygga i klassrummet. Över tid visar sig detta vara en trend under åren 2017, 2020 och 2023 där flickorna generellt sätt skattar sin trygghet lägre i klassrummet än pojkar.

52 % av flickorna respektive 74 % av pojkarna i årskurs 9 anger att de känner sig trygga på rasterna. I årskurs 2 på gymnasiet uppger 66% av flickorna respektive 72 % av pojkarna att de är trygga på rasterna.

På gymnasiet pågår fortsatt ett aktivt trygghets- och säkerhetsarbete, vilket bland annat innefattar ett arbete med värdeskapande aktiviteter där ett målområde är trygghet. Lotsarnas nära samarbete med sina klasser skapar förutsättningar för att den elev som av någon anledning inte upplever sig trygg i skolan vågar lyfta och ta upp situationen.

2.5.3.1.2 Fler människor i egen försörjning och med rätt kompetensförsörjning till näringslivet

Kommentar

Kommunstyrelsens avdelning för arbete och utbildning arbetar för att möjliggöra förutsättningar för ökad andel i egenförsörjning med fokus på att insatser som erbjuds är anpassade både utifrån arbetsmarknadens behov och deltagarnas möjligheter att uppfylla behovet.

Avdelningen arbetar med en bred målgrupp som är i behov av individuella insatser. Det är viktigt att utgå från arbetsmarknadens behov och samtidigt beakta varje enskild individs förutsättningar. Vid arbetet med målgrupperna så står individen i fokus. Kartläggningen är individuell och flertal gånger är det flera kompetenser inom avdelningen som stöttar samma individ. Här behövs en gemensam planering för varje enskild individ vad gäller deras väg mot egenförsörjning.

För att ännu tydligare sätta individen i fokus satsas på att införa flexutbildning inom samtliga verksamheter inom centrum för livslångt lärande (CLL) för att underlätta för kommuninvånare att t.ex. kunna studera och arbeta samtidigt.

En industriutbildning med inriktning mot svets är sedan hösten igång och samtliga elever har tillgång till APL platser. Förutom industriutbildningen finns även framledes behov från näringslivet kring automationsutbildning.

Det finns ett fortsatt arbete att göra framåt, med dimensionerad utbildning men framför allt utifrån utmaningen i att skapa utbildningar som möter behovet av kompetenshöjning av redan befintlig personal. För att CLL ska kunna leverera de mest optimala utbildningsformerna, anpassade för att möta de behov som

efterfrågas är det viktigt att både näringslivet och kommunkoncernen har inventerat kompetensförsörjningen i sina verksamheter och har en strategi kring hur man framledes vill kompetensförsörja sin personal, parallellt med att få in nya kompetenser och fortsätta bedriva verksamhet.

2.5.3.1.3   *Förbättra målluppfyllelsen i skolan*

Kommentar

Grundskola

Målluppfyllelsen i grundskolan har stabiliserats på en högre nivå. Andelen elever i årskurs 9 som är behöriga till nationellt program på gymnasieskolan uppgår till 83,1 %.

Fortsatt behövs en förstärkt kompetens kring att anpassa undervisningen på grupp- och individnivå, utredningar och kartläggningar sker tidigare och övergångar behöver bli mer samsynta. Satsningar och insatser sker inom ramen för det specialpedagogiska professionsnätverket med Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) samt projektet *Riktade insatser* med Skolverket.

Framgångsfaktorer för lärande och resultat är tydliga strukturer och rutiner för planering, kartläggning och uppföljning av behov och insatser, undervisning riktad mot behörighetsgivande ämnen samt varierad undervisning med tydligt ledarskap i klassrummet. Kommunikation och samarbete mellan skola och hem är viktigt liksom samverkan med andra instanser såsom socialtjänst, BUP, LSS med flera i mer komplexa elevärenden.

Gymnasieskola

Andelen elever på nationellt gymnasieprogram som nådde en examen läsåret 2022/2023 var 70 %. Det är en ökning med 4,2 procentenheter jämfört med föregående läsår.

2.5.3.1.4   *Öka välbefinnandet bland äldre*

Kommentar

Självmondsstatistiken bland äldre i Sverige är förhållandevis hög jämfört med andra åldersgrupper. En fortsatt suicidpreventionsutbildning för all kommunal personal medför en ökad trygghet bland personalen att lyfta psykisk ohälsa i en dialog. På så sätt kan fler få tidig hjälp och stöd vilket medför ett ökat välbefinnande. Vid suicidfall finns efterlevnadsstöd att tillgå och för att utöka det förebyggande arbetet planerar socialförvaltningen ett återhämtningscenter som kommer att erbjuda fler evidensbaserade insatser till personer som lider av psykisk ohälsa och deras anhöriga.

Ett arbete för att utöka samarbetet mellan olika delar av kommunorganisation har startats upp på strategisk nivå med målsättning att stärka det förebyggande arbetet för att minska psykisk ohälsa, ensamhet och utsatthet för både barn,

vuxna och äldre. Inledningsvis kartlades redan pågående och etablerade samarbeten. Under året har även ett samarbete inletts kring träffpunkterna avseende hälsocoach och gruppverksamhet och som en del av nära vård-omställning har samarbeten mellan social- och utbildningsnämnden utökats.

2.5.3.2 Attraktivitet och hållbar utveckling

2.5.3.2.1 *Främja byggandet av bostäder för olika målgrupper*

Kommentar

Under året har arbetet med att gå från vision till genomförande inom området för vision 2040 i Gislaved påbörjats och underlag för åtgärder i centrum tagits fram. Strategiska förvärv av fastigheter har gjorts och planeras fortsatt. Inledande inventeringar inom platsen är genomförda.

Ett utmanande ekonomiskt läge under 2023 har påverkat bostadsbyggnationen inom Gislaveds kommuns geografiska område. Några av de planerade projekten har avvaktat med konkret uppstart, i dessa fall har en tät dialog med exploitören hållits. Det är viktigt att flyttkedjorna hålls igång. Inte minst är produktion av trygghetsbostäder efterfrågad. Ett sådant projekt planeras vid Bastuberget i Anderstorp, där markanvisning gjorts och detaljplanearbete pågår i samarbete med exploitör.

Arbete har pågått under året för markanvisningar i Gislaved respektive Anderstorp, för flerbostadshus. Ny detaljplan för bostäder i Smålandsstenar (Haghult/Tillbo) är klar i avvaktan på att vinna laga kraft, planen är för närvarande överklagad. En bostadsbyggnation av lägenheter i Smålandsstenar på Avenboksgatan (uppskattat till ca 40 - 50 lägenheter) är pågående i regi av lokalt företag.

Efter ett försiktigt 2023 finns indikationer på att bostadsbyggnadsprojekt som satts på paus i väntan på bättre omvärldsläge kommer att startas upp under 2024.

2.5.3.2.2 *Öka användandet av förnyelsebar energi*

Kommentar

För att, bland annat, öka användandet av förnyelsebar energi bildade Gislaved Energi AB för två år sedan bolaget Gislaved Energipark AB tillsammans med en extern partner. Det har sedan dess tillkommit ett antal delägare. Energiparken är under uppförande där delarna består av ca 4 000 solcellspaneler, energilager med återbrukbara batterier från elfordon samt på sikt även vätgasproduktion.

I december invigdes Gislaved Energi AB:s publika laddstation för tyngre elfordon, som är en viktig kugge i regionens infrastruktur för godstransporter. Laddaren är ytterligare ett steg för att bidra till energiomställningen i samhället,

till elektrifieringen i Gislaveds kommun och för Jönköpings län. Stationen erbjuder två supernabbladdare (om totalt 400 kilowatts effekt) för laddning av två tyngre fordon samtidigt. Även elbilar kan anslutas.

Ett avtal har tidigare slutits mellan Gislaved Energi AB och Gislaveds kommun för byggnation av en solcellsanläggning på Räddningstjänstens tak i Mossarp. Tekniska förutsättningar för byggnaden har tillsammans med en ekonomisk bedömning gjort att projektet i nuläget inte genomförs.

Omställningen till fossilfri personbilsflotta är nästan klar och transportbilar använder förnybara drivmedel.

2.5.3.2.3   *Stärk de lokala förutsättningarna för livsmedelsförsörjning och gröna näringar*

Kommentar

I arbetet med översiktsplanering och detaljplaner arbetar kommunen för att bevara jordbruksmark. Inom ramen för Enter Gislaved ABs verksamhet har ett arbete med gröna näringar bedrivits, vilket också bidrar positivt till fullmäktiges mål genom att stimulera areella näringar.

För att bidra till att stärka de lokala förutsättningarna för livsmedelsförsörjning har Gislaveds kommun tillsammans med Hushållningssällskapet också räknat fram sin försörjningsbalans (det vill säga hur stor del av vår befolkning vi själva kan försörja med livsmedel). Enligt verktygets beräkningsmodell har Gislaved en försörjningsbalans som innebär att kommunen i dagsläget kan försörja knappt halva sin egen befolkning, vilket visar på vikten av att fortsätta arbeta med att öka den lokala livsmedelsproduktionen. Omvärldsläget har ytterligare förstärkt detta. Kopplat till detta har ett arbete startats upp under slutet av året för att på sikt öka kommunens självförsörjningsgrad, vilket även har bäring på kommunens krisberedskapsarbete.

En arbetsgrupp för livsmedelsupphandling arbetar aktivt och strategiskt sedan en lång tid tillbaka med att uppmuntra lokala leverantörer att lämna in anbud för delkontrakt i våra livsmedelsupphandlingar och det finns även möjlighet att köpa in lokala råvaror genom huvudleverantören. Arbetsgruppen arbetar även för att lokala alternativ ska finnas på avtal. Det ska dock uppmärksammas att det slutligen är verksamheten som köper in och anpassar respektive inköp utifrån givna ekonomiska förutsättningar.

2.5.3.2.4   *Tillgång till rent vatten och effektiv vattenrening*

Kommentar

Provtagning och kontroll av dricksvattenstatus och avloppsprocess genomförs löpande och bägge bedöms ha god status. Verksamheten genomför även systematiskt kartläggning, bedömning och kontroll av eventuella risker och en god beredskap för att hantera störningar finns.

I nuläget anses tillgången till dricksvatten vara god men för att ytterligare säkerställa god tillgång vid torka eller högre förbrukning utreder VA-verksamheten en ny vattentäkt. För att trygga vattenförsörjningen långsiktigt finns idag vattenskyddsområden för de flesta av de allmänna dricksvattentäkterna.

Ett fortsatt skydd av vattentäkter, sanering av förorenad mark, minskning av riskerna för påverkan av utsläpp från transporter och andra verksamheter är avgörande för en långsiktigt hållbar och robust vattenförsörjning. I samhällsplaneringen är därför dricksvattenintressets anspråk prioriterat. I kommunens gällande översiktsplan anges, bland annat, att: grundvattenresurserna ska skyddas och ges prioritet vid avvägning mot andra intressen.

För att lyfta utvecklingen till en mer strategisk och framåtsyftande nivå har målet omplanerats inför 2024 med ett större fokus på robusthet och beredskaps- och kontinuitetsplanering utifrån vattendirektivets inriktningar.

2.5.3.3 Företagsklimat och näringslivssamverkan

2.5.3.3.1 Säkerställa detaljplanelagd och färdigställd industri-, handels- och bostadsmark

Kommentar

Efterfrågan på mer industrimark är fortsatt stor. Möjliggörande sker, bland annat, genom framtagande av ny detaljplan i Smålandsstenar för Södra industriområdet. Syftet med detaljplanen är att möjliggöra expansion av befintligt industriområde samt i södra Smålandsstenar finna lösningar som bidrar till trafiksäkra förbindelser till, från och förbi orten samt att möjliggöra omlokalisering av Oskarstippens återvinningscentral. Detaljplanen var ute på samråd under delar av november och december. I Nöbbele, Reftele, pågår projektering enligt detaljplan för industriområde. Åtgärden sker i samverkan med Trafikverket vilket medför att tidplan för färdigställande av detta projekt påverkas.

Ny detaljplan för bostäder i Smålandsstenar (Haghult/Tillbo) är klar i avvaktan på att vinna laga kraft. I Anderstorp har markaffär genomförts för att möjliggöra utbyggnad av industri, genom markanvisning och framtagande av detaljplan i samverkan med exploatör.

Steg som tagits under året är ökad kommunikation kring marknadsförandet av planerad och färdigställd industri-, handels- och bostadsmark. Kommunikation behövs för att visa och förklara pågående och kommande projekt för invånare och näringsliv. Arbetet med exploateringskalkyler för kommande projekt pågår.

2.5.3.3.2 Rätt service, stöd och vägledning vid kontakt med kommunen

Kommentar

Kommunens service gentemot näringsliv, boende och besökare spänner över nästan alla kommunens verksamhetsområden och funktioner. Många av de som har kontakt med kommunen har dessutom flera roller, vilket gör att uppfattningen om kommunens service inom ett område kan påverka hur de ser på kommunen inom ett helt skilt område. Kommunen måste därför arbeta med frågan på ett övergripande plan, samtidigt som förbättringar måste identifieras i alla olika verksamhetsområden av de som arbetar med frågorna. Under 2023 har extra fokus lagts på att öka medvetenheten och kunskapen hos våra medarbetare om vikten av gott bemötande, service, tillgänglighet samt kommunikation med våra kommuninvånare. Ett exempel på detta är bygg- och miljöavdelningens arbete med projektet *Lätt & Rätt*. Syftet med projektet är att öka medvetenheten och kunskapen om vikten av gott bemötande, service, tillgänglighet, utredningsansvaret, kommunikation, dokumentation av beslut, motivering av beslut med mera.

Kommunen har under några års tid arbetat med att kartlägga hur ett systematiskt arbete för att förbättra servicen kan skapas. Kartläggningen ska nu omsättas i praktiken genom det näringslivsprogram som tas fram, där ett stort fokus kommer vara att arbeta med en förbättrad service gentemot invånare generellt och näringslivet i synnerhet. I detta ska kompetensutveckling, digitalisering och automatiseringsinsatser samt förstärkt uppföljning bidra till att verksamheterna kontinuerligt utvärderar och förbättrar sin service enligt de grundläggande principer som tas fram. De grundläggande principerna utgår från att skapa en effektiv och konsultativ service som hjälper invånare och företagare att göra rätt så tidigt som möjligt i deras kontakt med kommunen. Förslaget till näringslivsprogram är ute på remiss för att senare efter eventuella omarbetningar gå upp för antagande 2024.

Höstens övergripande chefsutvecklingsträffar, chefsforum ägnades åt kundfokus, värdskap och bemötande vilket kan ses som startskottet på att kommunledningen anser ämnet prioriterat.

2.5.3.4 Sveriges ledande offentliga arbetsgivare

2.5.3.4.1 Vara en attraktiv arbetsgivare genom att utveckla och behålla våra medarbetare samt öka delaktigheten genom tillit och medskapande

Kommentar

Attraktivitet skapas genom en god kommunikation som präglas av hög tillit och delaktighet till medarbetare, mellan medarbetare och chefer. Detta arbete förstärks av det nya samverkansavtalet organisationen arbetar utifrån sedan

den första augusti 2023. Attraktivitet ökar också när målsättningen är att arbeta för att behålla och utveckla befintliga medarbetare som en del i kompetensförsörjningsarbetet. För att åstadkomma detta har chefsforums senaste två tillfällen fokuserat på vad som fungerar bra och vad som fungerar mindre bra, detta har gett ett bra underlag till vad som behöver utvecklas och vad vi ska fortsätta göra.

Arbetet med organisationsöversynen är ett gott exempel på hur medarbetare involveras tidigt i processen för att skapa delaktighet och möjlighet att påverka eventuella förslag på förändringar. Även i flera rekryteringar har kommunen valt att först söka internt för att öka möjligheten till intern rörlighet och hitta karriärvägar inom den egna organisationen istället för att direkt gå ut och söka externt. Detta tillvägagångssätt stärker medarbetarskapet och attraktivitet för kommunen som helhet. Resultatet av medarbetarundersökningen som genomförts under våren 2022 visar på ett betydligt högre resultat än föregående mätning 2019 när det gäller hållbart medarbetarengagemang (HME). HME är det index som speglar trivsel och mående ur ett arbetsmiljöperspektiv för medarbetare. Arbetet upplevs som meningsfullt samtidigt som det finns en hög grad av delaktighet och möjlighet att påverka innehållet.

Resultaten av årets pulsmätningar visar att en majoritet av de svarande överlag ser sin arbetsmiljö som bra, att nästan alla upplever arbetsuppgifterna som meningsfulla och att man känner sig uppskattad av sina arbetskamrater. Behovet av att utveckla uppföljning och återkoppling till medarbetarna, som kom fram i medarbetarenkäten kvarstår. Cheferna arbetar aktivt med sina verksamheter med att förbättra uppföljning och återkoppling i alla led. Framåt är det viktigt att identifiera och uppmärksamma goda exempel, uppmärksamma framgångsrika arbetssätt och skapa lärande mellan chefer.

Mer information finns i avsnitten *2.5.1.3 Arbetsgivare* och *2.5.2.3.2 Utvecklande Arbetsklimat*

2.5.3.4.2 Att erbjuda personal rätt utbildning för att tillgodose personalbristen.

Kommentar

Samarbeten finns idag på plats mellan kommunstyrelseförvaltningen genom centrum för livslångt lärande och utbildningsförvaltningen samt socialförvaltningen för kompetenshöjande insatser till redan befintlig personal, bland annat genom satsningar på utbildning i yrkessvenska. Det finns ett etablerat yrkesspår i för elever inom CLL och i svenska för invandrare (SFI). Elever finns inom CLL idag, Restaurang och Livsmedel, har ett väl etablerat yrkesspår. Målet med yrkesspår är att möjliggöra en snabbare väg mot att lära sig svenska språket, få erfarenhet inom ett arbetsmarknadsområde och på så sätt ge bättre förutsättningar för den enskilde att nå egenförsörjning. Under

hösten har även en samarbetsdialog förts med samhällsutvecklingsförvaltningen.

Det finns i dag en utmaning i att skapa utbildningar som möter behovet av kompetenshöjning av redan befintlig personal. För att kommunstyrelsen ska kunna leverera de mest optimala utbildningsformerna som är anpassade för att möta de behov som efterfrågas är det viktigt att både näringslivet och kommunkoncernen har inventerat kompetensförsörjningen i sina verksamheter och har en strategi kring hur man framledes vill kompetensförsörja sin personal.

2.5.3.5 Uppföljning av målområden kommunplan 2019-2023

De mål fullmäktige satte utifrån förra mandatperiodens kommunplan är i många fall omfattande och kräver ett långsiktigt arbete. Många initiativ och insatser som startades upp under de operativa styrgrupperna omhändertas nu i linjeorganisationen. Det finns fortfarande utmaningar att bemöta inom föregående kommunplans målområden men förflyttningar framåt har gjorts, en del av dessa presenteras i följande avsnitt.

Inom kommunen har det tagits ett betydelsefullt steg mot att främja mental hälsa genom att implementera ett omfattande utbildningsmaterial för suicidprevention. Denna satsning sträcker sig till all personal och omfattar både teoretisk e-utbildning och diskussionsunderlag för arbetsplatsträffar (APT). Genom att öka medvetenheten och kompetensen kring suicidprevention på alla nivåer inom kommunen, skapas förhoppningsvis förutsättningar för att effektivt arbeta för att förebygga och hantera situationer relaterade till suicid.

Parallellt med detta har trygghetsenkäter och dialoger med ungdomar genomförts för att bättre förstå deras behov och erfarenheter. Denna metod har varit en värdefull källa för att fånga upp det som kanske inte syns i enkäter och för att förtydliga berättelserna bakom statistiken. Genom att lyssna på ungdomarnas röster i planeringen av åtgärder kan mer relevanta och effektiva insatser skapas för att främja trygghet och välmående bland unga invånare.

En annan åtgärd är etablerandet av en samverkansform mellan olika viktiga aktörer inom skola, socialtjänst, polismyndigheten och fritidsverksamhet. Genom bildandet av denna samverkansform ges förutsättningar för ett mer sammanhållet och effektivt arbete för att hantera och förebygga olika samhällsproblem, såsom ungdomsbrottslighet och socialt utanförskap.

Vidare har under förra mandatperioden framsteg inom hållbarhetsområdet gjorts, bland annat, genom det förarbete som nu lett till etableringen av en energipark bestående av en solcellspark, produktion av vätgas och ett energilager med återvunna elbilsbatterier. Denna satsning på förnybar energi och energilagring inte bara bidrar till att minska kommunens koldioxidutsläpp utan även främjar innovation och teknologisk utveckling inom energisektorn.

I linje med detta har även steg tagits mot att stärka det öppna landskapet genom att framräkna försörjningsbalansen tillsammans med

Hushållningsällskapet. Genom att planera och främja en hållbar användning av marken kan kommunen säkerställa att det öppna landskapet bevaras för framtida generationer och ge förutsättningar för en robust lokal livsmedelsförsörjning.

Samtidigt har en prioritet varit att öka fiberanslutningsgraden för att säkerställa tillgången till snabb och pålitlig internetanslutning för alla invånare. Trots att det finns generellt god tillgång till fiberanslutning, kvarstår en utmaning att minska eventuella "vita fläckar" där internetanslutningen är av lägre kvalitet.

För att främja näringslivet och skapa en gynnsam miljö för företagsetableringar har den lotsande organisationen och effekter av tidigare åtgärder kartlagts. Stöd och vägledning till företagare kan hjälpa till att främja ekonomisk tillväxt och skapa fler arbetstillfällen för invånarna.

Dessutom har kommunen implementerat åtgärder för att främja samverkan mellan skola och arbetsliv samt genomfört en översyn av sina arbetsmarknadsinsatser. Detta syftar till att säkerställa att utbildningssystemet är väl anpassat till arbetsmarknadens behov och att invånarna har tillgång till relevanta utbildnings- och arbetsmöjligheter.

Som ett led i att främja en säker och hälsosam arbetsmiljö har en modul för systematiskt arbetsmiljöarbete i Stratsys införts och en riktlinje för distansarbete har tagits fram. Detta är särskilt relevant med tanke på den ökande trenden med flexibla arbetsarrangemang och behovet av att skapa tydliga riktlinjer och strukturer för distansarbete.

Den 23 maj 2023 antog kommunfullmäktige en ny kommunplan för gällande mandatperiod. Syftet med kommunplanen är att visa vad politiken vill åstadkomma och peka ut riktningen för hur kommunens verksamheter ska utvecklas under mandatperioden. Tillsammans med kommunens vision och värdegrund utgör kommunplanens prioriterade målområden grunden för mandatperiodens planering. Utvecklingsmålen i Budget 2024 med plan 2025-2027 är planerade för att införliva inriktningarna i den nya kommunplanen.

2.5.3.6 Finansiella mål

God ekonomisk hushållning innebär för Gislaveds kommun att de finansiella målen är följande:

2.5.3.6.1 40 miljoner kronor som genomsnitt

Kommentar

Årets resultat ska i långtidsplaneringen som genomsnitt uppgå till minst 40 mnkr per år för perioden 2020-2030 (år 2020 inkluderar upparbetning fr.o.m. 2017).

För 2023 är resultatet minus 15 mnkr och budgeterat resultat plus 25,6 mnkr vilket innebär en budgetavvikelse på minus 40,6 mnkr.

För perioden 2017-2023 är det genomsnittliga resultatet 54 mnkr vilket innebär att resultatmålet enligt uppnås för perioden.

I budget 2024 med plan 2025-2027 som beslutades den 26 oktober 2023 av kommunfullmäktige beslutades att resultatmålet ska vara 35 mnkr i genomsnitt över tid från och med 2024. Långtidsplanens omfattning ändrades från 10 år till 15 år samt att första året kommer att vara 2022 för 2024 års budget samt att startåret kommer att förflyttas ett år framåt vid varje ny budget. Under perioden 2020 (inklusive upparbetning från och med 2017 med upparbetning från 2017) till 2030 bedöms resultatet att i genomsnitt uppgå till 39 mnkr vilket överstiger genomsnittligt mål med hänsyn till nytt finansiellt mål för resultat från och med 2024.

2.5.3.6.2   Genomsnittlig soliditet ej under 65%

Kommentar

Soliditetsnivån ska som genomsnitt ej understiga 65% (exkl. pensionsåtaganden) per år för perioden 2020-2030 (år 2020 inkluderar upparbetning fr om 2017).

Soliditetsmålet för 2023 uppgår till 61 procent. För perioden 2017-2023 är soliditeten 65 procent vilket innebär att det finansiella målet uppnås för perioden uppnås.

I budget 2024 med plan 2025-2027 som beslutades den 26 oktober 2023 av kommunfullmäktige beslutades att soliditetsmålet ska vara 55 procent i genomsnitt över tid från och med 2024. Långtidsplanens omfattning ändrades från 10 år till 15 år samt att första året kommer att vara 2022 för 2024 års budget samt att startåret kommer att förflyttas ett år framåt vid varje ny budget. Under perioden 2020 (inklusive upparbetning från och med 2017) till 2030 bedöms soliditeten att i genomsnitt uppgå till 58 procent vilket understiger genomsnittligt finansiellt mål för samma period (60 procent).

2.5.4   Uppdrag

Kommunfullmäktige ger uppdrag till en eller flera nämnder och bolag. Uppdragen ges för en begränsad tid. De som fått uppdragen följer upp dem till kommunfullmäktige vid delår och helår. I uppföljningen beskrivs vilka åtgärder och aktiviteter som gjorts för att genomföra uppdraget.

2.5.4.1   Att ta fram en fördjupad översiktsplan (FÖP) för att möjliggöra samplanering för Gislaved och Anderstorp

Status

 Försenad

Startdatum

2020-01-01

Slutdatum

2023-04-30

Kommentar

Förslag till fördjupad översiktsplan för Gislaved och Anderstorp har efter återremiss omarbetats, för att i början av 2024 ställas ut för granskning.

2.5.4.2 Ta fram ett styrdokument (strategi) för kommunens arbete med näringslivsfrågor.

Status

 Försenad

Startdatum

2021-01-01

Slutdatum

2023-08-31

Kommentar

Efter dialog med kommunledning och kommunstyrelsen har styrdokumentet utformats som ett program och inte en strategi. Dokumentet kommer därför inte antas av kommunfullmäktige utan beslut om antagande fattas av kommunstyrelsen men med information till kommunfullmäktige. Ett utkast till näringslivsprogram har tagits fram och en dialog planeras med näringslivet för att inhämta deras synpunkter och förankra det arbete som gjorts. Dessa synpunkter kommer att inarbetas innan dokumentet lyfts för politisk beredning och beslut. Utöver själva programmet har även en bilaga tagits fram som beskriver kommunens inriktningar i näringslivsfrågor som finns beskrivna i andra styrdokument. Dessutom har en handlingsplan tagits fram som kommer att fungera som ett ramverk för hur programmet omhändertas internt i kommunens organisation.

2.5.4.3 Färdigställ en ny simanläggning i Gislaved för en attraktiv fritid och hälsosam tillvaro.

Status

 Pågående

Startdatum

2022-01-01

Slutdatum

2025-12-31

Kommentar

Arbete har under 2023 pågått inom förstudie för att ta fram lokalprogram och programhandlingar samt kostnads kalkyler. Befintlig projektorganisation verkar

fram till och med upphandling och består av styrgrupp, kommunikationsresurs, arbetsgrupper för programhandlingar och förfrågningsunderlag samt grupp för detaljplaneprocess (som verkar inom ordinarie verksamhet).

Enligt gällande arbetssätt inom projektstyrning får kommunstyrelsen i sin roll som ansvarig för fastighetsfrågor kontinuerlig information under projektperioden. Samhällsutvecklingsnämnden informeras i sin roll som ansvarig för frågor om utbud och tillväxt. En viktig del av arbetet med ny simanläggning är dialogen med föreningsliv och näringsliv. Under arbetet hittills har föreningslivet involverats under processen med lokalprogram, för att kunna ge input kring behov för deras verksamhet. Föreningsliv och näringsliv uppmuntras att lämna synpunkter under detaljplaneprocessens utställningsfaser samråd och granskning.

2.5.4.4 Färdigställ en ny publikhall i Anderstorp för en attraktiv fritid och hälsosam tillvaro.

Status

 Pågående

Startdatum

2022-01-01

Slutdatum

2027-12-31

Kommentar

Samhällsutvecklingsnämnden har vid beslut i augusti uppdragit åt samhällsutvecklingsförvaltningen att ta fram en detaljplan för del av Anderstorp 8:55 med flera, publikhall i Anderstorp. Parallellt med detaljplaneprocessen ska en projektorganisation arbeta med förstudie för att ta fram lokalprogram och programhandlingar samt kostnads kalkyler. En viktig del av det kommande arbetet är dialog med föreningsliv och näringsliv, vilket kan ske under framtagande av lokalprogram samt under detaljplaneprocessens utställningsfaser samråd och granskning.

2.5.4.5 Utredda möjligheter att utveckla ett tvåläraarsystem i grundskolan.

Status

 Pågående

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2024-05-31

Kommentar

Uppdraget är under omhändertagande av utbildningsförvaltningen. Utredningen är planerad att redovisas i utbildningsnämnden i april för att därefter skickas vidare till kommunfullmäktige.

2.5.4.6 Utredda konsekvenserna av att öka antalet timmar i förskolans 15 timmars verksamhet från 15 till 20 timmar per vecka.

Status

✓ Avslutad

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2023-06-30

Kommentar

Utbildningsförvaltningen har utrett konsekvenserna av att öka antalet timmar i förskolans 15-timmarsverksamhet från 15 timmar till 20 timmar per veckan, inklusive vilka effekter ett utökat antal timmar i förskolan genererar gällande lokaler, personalbehov, deltagande i måltider, barns mående med mera. Utredningen presenterades och godkändes i Utbildningsnämnden under april och skickades därefter vidare till kommunfullmäktige. Utredningen anses därmed vara avslutad.

2.5.4.7 Utveckling Broaryd.

Status

▶ Pågående

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2025-12-01

Kommentar

Kommunstyrelsen samordnar uppdragen kring utveckling av Broaryd samt utvecklingen av vård- och omsorgsverksamheten genom kommunstyrelseförvaltningen. Samordningsuppdraget innebär att kommunstyrelsen ska samordna arbetet i sin helhet kring de tre uppdragen som kommunfullmäktige gav i november 2022. Kommundirektören har på tjänstemannanivå tillsatt en styrgrupp och en arbetsgrupp för samordningen. Samordningen har främst handlat om kommunikation kring de frågor som kommit från allmänheten samt praktisk samordning i samband med renoveringen av skolan, flytten av förskolan och nedläggningen av vård-och

omsorgsboendena och under senare delen av året inleddes arbetet med åtgärdsval.

2.5.4.8 Utveckling av demensplatser.

Status

 Pågående med avvikelse

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2023-12-31

Kommentar

En arbetsgrupp har under hösten sammanställt tre förslag som delgavs socialnämnden i december. Fördelningen idag mellan somatiska platser och demensplatser ligger på 60 % respektive 40%. De förslag som presenterade innebär en omställning med 55 % demensplatser och 45 % somatiska platser. Fördelningen för de fysiska placeringar för demensplatser har grundat sig på vilka av de redan befintliga boenden som finns i kommunens regi skulle fungera bäst efter en anpassning som ett demensboende. Därmed finns förslag på att Ekbacken, Solbacka och Hestragården anpassas helt eller delvis till demensboende.

Idag pågår en presentation av förslag samt dialog med medborgarna. Inför beslut av nämnd ska en kostnadsberäkning presenteras utifrån en tre delar:

- kostnad för kompetensutveckling inom demensområdet
- kostnad för den högre täthet som krävs på ett demensboende
- kostnadsförslag för de anpassningar som krävs av befintliga boenden

2.5.4.9 Strukturering av vård- och omsorgsverksamheten.

Status

 Försenad

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2023-12-31

Kommentar

Socialförvaltningen har under 2022 och 2023 kartlagt vilka områden som är viktiga att prioritera för att kunna säkerställa en god kvalitet i verksamheterna. De områden som har valts ut som strategiskt viktiga att arbeta med är, Förebyggande arbete, kompetenssäkring, systematiskt kvalitetsarbete, digitalisering, och kommunikation.

Exempel på förändringar som har gjorts hittills som ett led i att kunna säkerställa en god kvalitet är

- Kartläggning kring behov av olika boendelösningar för målgruppen äldre och inom IFO och funktionsstöd.
- Ett samarbete har startats med Gislavedshus för att hitta den bästa lösningen för trygghetsboende eller liknande i kommunen.
- Arbetet med att förenkla det systematiska kvalitetsarbetet för cheferna har påbörjats.
- Ett tätare samarbete med kommunikationsavdelningen har etablerats.
- Två nya utvecklingstjänster har tillsatts. Utvecklingsledare förebyggande mot målgruppen äldre och en utvecklingsledare för kompetensförsörjning.
- Förebyggandetjänster på IFO riktade mot barn och unga har utökats.
- Översyn av ledningsstrukturerna inom alla verksamhetsområden i förvaltningen genomförs.
- Arbetet med patientsäkerhet fortsätter utifrån den plan som togs fram under 2022.
- Översyn av myndighetsprocesser har genomförts under hösten.

2.5.4.10 Samordna uppdrag kring utveckling av Broaryd samt vård- och omsorgsverksamheten.

Status

 Pågående

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2025-12-01

Kommentar

Kommunstyrelsen samordnar uppdragen kring utveckling av Broaryd samt utvecklingen av vård- och omsorgsverksamheten genom kommunstyrelseförvaltningen. Samordningsuppdraget innebär att kommunstyrelsen ska samordna arbetet i sin helhet kring de tre uppdragen som kommunfullmäktige gav i november 2022. Kommundirektören har på tjänstemannanivå tillsatt en styrgrupp och en arbetsgrupp för samordningen. Samordningen har främst handlat om kommunikation kring de frågor som kommit från allmänheten samt praktisk samordning i samband med renoveringen av skolan, flytten av förskolan och nedläggningen av vård- och omsorgsboendena och under senare delen av året inleddes arbetet med åtgärdsval.

2.5.4.11 Utreda möjligheterna till att utveckla Närtrafiken i helgerna för Broaryd och Burseryd.

Status

 Försenad

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2023-12-31

Kommentar

Då kommunen inväntar återkoppling och dialog från Jönköpings Länstrafik (JLT) som äger frågan om närtrafik utredning inte kunnat genomföras under 2023.

2.5.4.12 Göra en utvärdering av styrmodellen med fokus på ökad kvalitet.

Status

 Avslutad

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2023-12-31

Kommentar

Under året har intervjuer gjorts med förtroendevalda, bolagsrepresentanter, chefer, stödfunktioner och utvecklingsledare kring hur de upplever styrmodellen samt vad som fungerar tillfredställande och var det finns behov av justeringar. Den samlade bedömningen är att styrmodellens struktur och arbetssätt är i sig ändamålsenliga och syftar till att ge förutsättningar för medskapande och ökad kvalitet. Däremot har arbetssättet inte till fullo satt sig i organisationen. För att uppnå förutsättningar för medskapande och ökad kvalitet i verksamheterna krävs inte övergripande förändringar i styrmodellen i sig utan bättre implementering och följsamhet av arbetssätt. Det handlar dels om att underlätta för chefer att ta till sig styrmodellen och i rapporteringen förhålla sig till den i förhållande till statlig styrning. Dessutom krävs att analysen stärks för att målstyrningen ska ge bättre effekt. Utvärderingen av styrmodellen har genomförts och godkändes av kommunstyrelsen den 6 december 2023. I samband med beslutet fick kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att utifrån resultatet av utvärderingen påbörja en översyn av styrdokumentet för styrmodellen och genomföra förbättringar i linje med slutsatserna.

2.5.5 Sammanfattning kvalitet och måluppfyllnad

Grunduppdrag, mål och uppdrag har överlag levererats med god kvalitet. Det osäkra ekonomiska läget fortsätter att försvåra prognosarbete och ställer krav på ett aktivt budgetarbete och omprioriteringar i verksamheterna. Två uppdrag har slutförts under året, medan fyra uppdrag har försenats. Fem uppdrag pågår enligt plan och ett löper på, men med avvikelse från den ursprungliga planeringen.

En av fullmäktiges kritiska kvalitetsfaktorer *Förtroende för kommunens demokratiska uppdrag* kvarstår på underkänd nivå. Ett aktivt arbete genomförs på bred front, bland annat genom kommunens demokratiberedning och övriga dialogsatsningar, som ska bemöta detta. Arbetet är dock långsiktigt och kräver uthållighet innan effekterna blir synliga. För att bättre kunna styra och fånga kvaliteten i kommunorganisationens arbete har denna kvalitetsfaktor från och med budget 2024 en ny utformning med en inriktning mot möjlighet till delaktighet och inflytande. Även kvalitetsfaktorn *God ekonomisk hushållning* bedöms på en underkänd nivå med anledning av årets ekonomiska resultat.

Fullmäktiges mål är omfångsrika och kräver ett långsiktigt arbete. Utmaningar kvarstår inom samtliga områden men förflyttningar framåt har gjorts. Sedan de operativa styrgrupperna som omhändertagit de respektive målområdena lades vilande 2022 har frågorna fortsatt samordnats genom kommunledningsgruppen och mycket av det arbete som startats upp under de operativa styrgrupperna omhändertas nu i linjeorganisationen. En ny struktur för detta arbete kommer att tas fram under 2024, med utvecklingsmålen satta utifrån inriktningarna i den nya kommunplanen.

2.6 Finansiell analys

Modell för finansiell analys

För att beskriva och analysera kommunens ekonomiska läge används en modell som är framtagen av Kommunforskning i Väst (Kfi) vid Göteborgs universitet.

Den bygger på fyra finansiella aspekter:

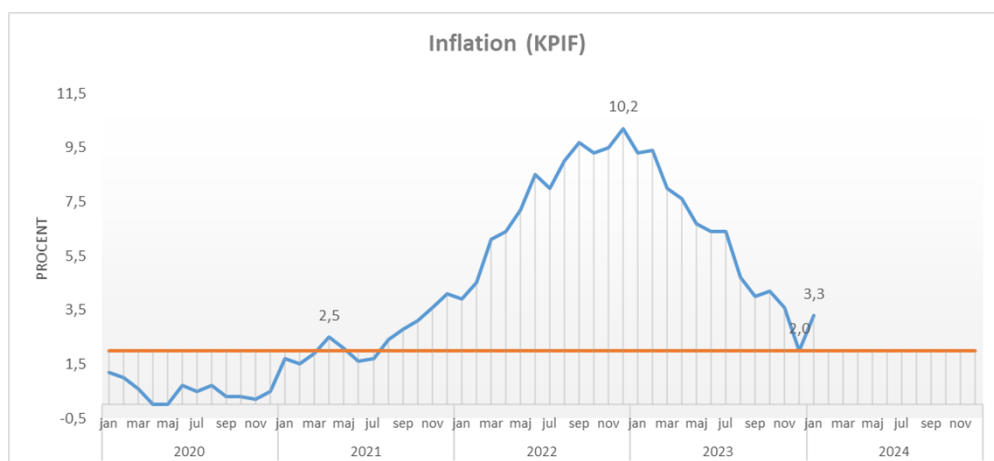
- resultat
- kapacitet
- risk
- kontroll

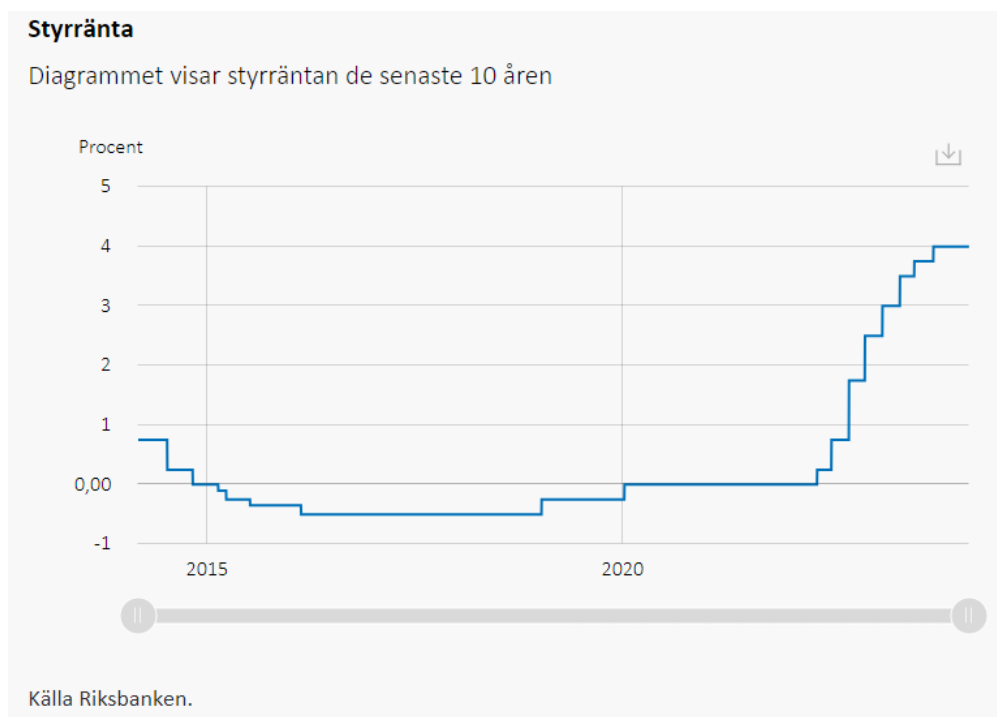
Modellen omfattar en genomgång av kontroll över den finansiella utvecklingen, av lång- respektive kortsiktig betalningsberedskap och betalningskapacitet samt av riskförhållande. Målsättningen är att med modellens hjälp kunna identifiera eventuella finansiella problem och klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning eller ej.

Varje perspektiv inleds med en översiktlig analys av hela kommunkoncernens (kommunen och dess bolag) finansiella ställning för att sedan mer djupgående analysera kommunen.

2.6.1 Resultat

Kommunkoncernen har under 2023 i hög grad påverkats av den historiskt höga inflationen som rådde under i princip hela året även att den succesivt har fallit tillbaka under perioden genom en aktiv penningpolitik av Riksbanken. Den aktiva penningpolitiken har medfört att låneräntan har stigit vilket kortsiktigt inte påverkar kommunen men vid upptagande av nya lån kommer det att öka räntekostnaderna markant. Bolagen har till viss del redan under 2023 påverkats av ökade räntekostnader med anledning av att de har haft kortare kapitalbindningstider på lånen än jämfört med kommunen. Att inflationen återgår och börjar närma sig inflationsmålet om 2 procent är dock inte samma sak som att priserna på varor och tjänster återgår till samma nivåer som tidigare.

Att fullt ut anpassa verksamheterna efter den högre prisnivån är inte möjligt. Priserna på drivmedel, livsmedel och el med mera har påverkat kommunkoncernen i stor omfattning. Staten betalade under året ut en elpriskompensation vilket lindrade effekten av de mycket höga elpriserna men trots detta blev kostnaderna ändå högre än tidigare. Övergången till ett nytt pensionssystem den 1 januari 2023 där det tidigare KAP-KL övergick till AKAP-KL har även bidragit till en ökad kostnad för pensioner.

Kommunen

Kommunen redovisar ett resultat för 2023 på minus 15 mnkr vilket avviker mot budgeterat resultat med minus 40,6 mnkr. I delårsprognosen per den 31 augusti var prognostiserat resultat plus 5,8 mnkr. De flesta nämnder redovisar större avvikelser jämfört mot budget, där det enbart är Bygg- och miljönämnden samt Räddningsnämnden som visar positiv budgetavvikelse. Räddningsnämnden har vänt en negativ budgetavvikelse på cirka en miljon kronor (2022) till en positiv budgetavvikelse på cirka 0,3 mnkr. Även den ekonomi som ligger utanför nämnderna (finansien) har blivit sämre än budgeterat med anledning av främst högre kostnader för pensioner.

Årets resultat

Budgeterat resultat för 2023 var +25,6 mnkr. Resultat för 2023 var -15 mnkr vilket innebär att budgetavvikelsen var -40,6 mnkr (enligt nedan)

- Nämnder/styrelser: -71,1 mnkr
- Finansförvaltningen: +30,5 mnkr

Varav:

- Skatteintäkter och generella statsbidrag: +62,5 mnkr
- Arbetsgivareavgifter: +16,7 mnkr
- Räntenetto: +2,7 mnkr

- *Pensionskostnader:* -33,0 mnkr
- *Kapitalkostnader:* -6,1 mnkr
- *Medfinansiering:* -4,6 mnkr
- *Deponier (förändring):* -2,7 mnkr
- *Övrigt:* -5,2 mnkr

För ytterligare information om nämndernas budgetavvikelse finns mer information i avsnittet verksamhetsberättelser för respektive nämnd.

Årets investeringar

Den samlade investeringsvolymen exklusive taxefinansierade investeringar för 2023 uppgick till 188 mnkr (138 mnkr föregående år). Av den beviljade årsbudgeten på 256mnkr har därmed 74 procent disponerats under 2022 (63 procent föregående år). Inklusiv taxefinansierad verksamhet har 77 procent av den beviljade årsbudgeten för investeringar disponerats (72 procent föregående år)

Med utgångspunkt i att årets resultat når upp till de finansiella målen ligger 2023 års investeringsvolym på en långsiktigt hållbar nivå och en nivå som kan vara 148 mnkr i genomsnitt per år förutsatt en lägre investeringsnivå för perioden 2027-2030. I ett långsiktigt perspektiv är det av stor vikt att den genomsnittliga investeringsnivån för perioden 2017-2030 är 148 mnkr så länge driftresultatet följer det finansiella resultatmålet för perioden 2017-2030, plus 40 mnkr i genomsnitt per år. Om den genomsnittliga investeringsnivån stiger över 148 mnkr får det till följd att det finansiella resultatmålet måste höjas.

Under året har investeringar för 44 mnkr genomförts inom verksamheten för vatten och avlopp (VA), Det pågår bland annat planering för ny simhall i Gislaved och ny publikhall i Anderstorp. Det förbereds även för olika samhällsinvesteringar med mål att skapa en samhällsutveckling för att bidra till att uppnå kommunens vision.

För mer information om investeringar se avsnittet om investeringsredovisning.

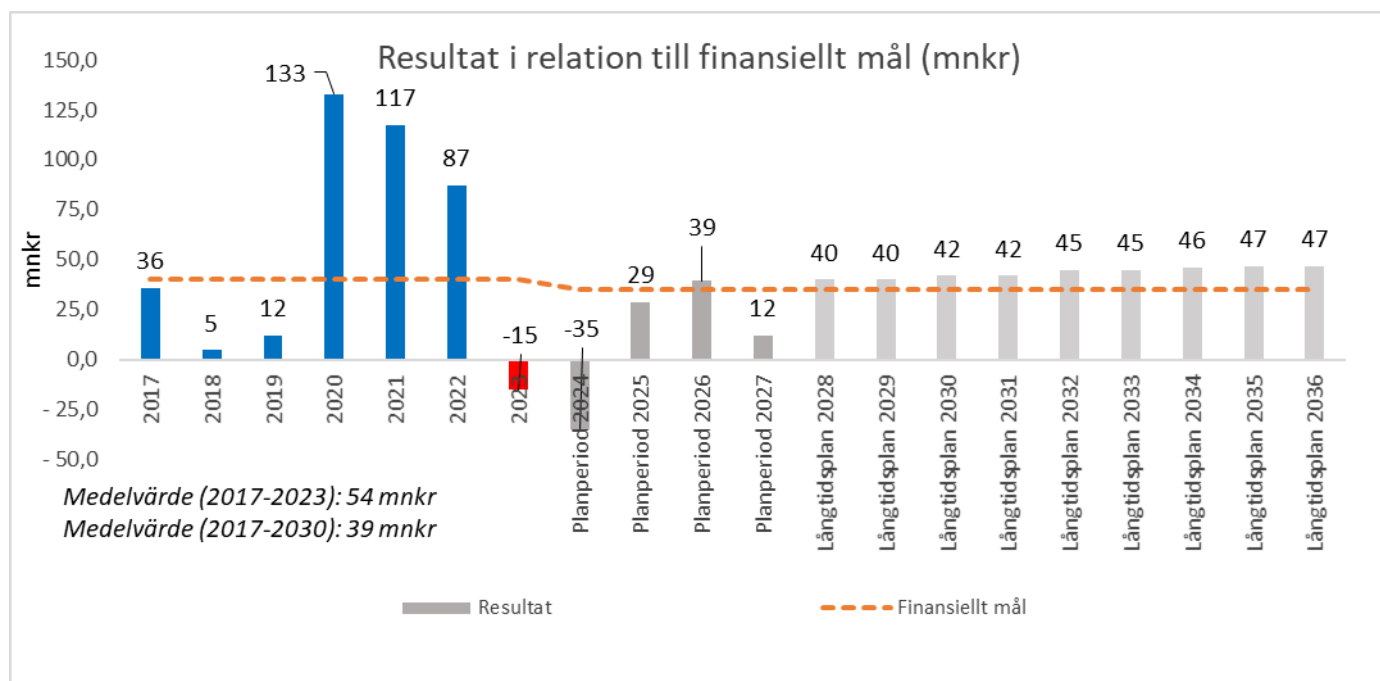
Finansiella mål

Måluppfyllelse 2020-2023 (2030)

Finansiellt mål 1: Årets resultat ska som genomsnitt uppgå till minst 40 mnkr per år för perioden 2020-2030 (år 2020 inkluderar upparbetning fr.o.m. 2017)

Den 26 oktober 2023 beslutade kommunfullmäktige att resultatmålet ska vara 35 mnkr i genomsnitt över tid från och med 2024 och att långtidsplanen ska omfatta 15 år.

Avstämning: Resultatet för 2023 uppgår till -15 mnkr och beaktat 2017 till och med 2023 års resultat är resultatmålet uppnått. För perioden 2017-2023 är genomsnittligt resultat 54 mnkr. Bedömt resultatmål för perioden 2020 (inklusive upparbetning från 2017) - 2030 är 39 mnkr. Genomsnittligt finansiellt mål med hänsyn till ändrat resultatmål från och med 2024 är 38 mnkr vilket innebär att finansiellt mål resultat uppnås för perioden,

Bolagskoncernen

Årets resultat före skatt var +28 mnkr (+11,1 mnkr) och efter skatt +20 mnkr (+8,5 mnkr). Siffror inom parentes avser verksamhetsåret 2022.

De ingående bolagens resultat efter bokslutsdispositioner och skatt:

- Gislaved Kommunhus AB: +1,8 mnkr (+2,6 mnkr)
- AB Gislavedshus: 0,6 mnkr (+0,15 mnkr)
- Gislaved Energi Koncern AB: +21,8 mnkr (+8,4 mnkr)
- Gisleorp Lokaler AB: +0,5 mnkr (+0,6 mnkr)
- Enter Gislaved AB: +0,06 mnkr (+0,02 mnkr)
- Tingsslätt Fastighets AB: -0,07 mnkr (-)

Ovanstående resultat per bolag är innan koncerninterna elimineringar

Gislaveds Kommunhus AB (moderbolag) har under 2023 delat ut 2 mnkr i aktieutdelning till sin ägare Gislaveds kommun enligt beslut som togs vid bolagets årsstämma i maj 2023.

Moderbolaget har fakturerat management fee till dotterbolagen motsvarande de tjänster som moderbolaget tillhandahåller. Dotterbolagen har under 2023 betalt in 2,3 mnkr i aktieutdelning till moderbolaget. Koncernbidrag tillämpades för första gången 2023 där Gislaved Energi koncern AB lämnade 3,5 mnkr och Gisleorp Lokaler AB lämnade 0,5 mnkr till moderbolaget. Enter i Gislaved AB mottog 3,5 mnkr från moderbolaget.

Dotterbolagens lämnade aktieutdelning på 2,3 mnkr utgör en del av moderbolagets resultat 2023 på ca 1,7 mnkr. Styrelsen föreslår utdelning om 1,7 mnkr till ägaren.

Merinformation om respektive bolag finns i avsnittet om Koncernbolag och stiftelser.

Framtida utveckling för bolagskoncernen

Genomförandet av renodling av boendeuppdraget planeras under 2024 då AB Gislavedshus blir ny ägare och hyresvärd i kommunens bestånd av boendefastigheter.

Arbetet fortsätter att brett tillsammans med dotterbolagen att identifiera fler potentiella utvecklingsområden. Bland annat kommer moderbolagets förmåga att driva koncerngemensamma frågeställningar och att stödja dotterbolagen att utvecklas och förstärkas.

Styrelsen för moderbolaget kommer tillsammans med VD arbeta fram en plan för fortsatt utvecklingsarbete. Planen kan komma att sträcka sig över flera år men fler nya utvecklingsaktiviteter beräknas starta upp redan under 2024.

Stiftelser

Stiftelsen Isabergstoppen har under 2023 fokuserat på renoveringar och förbättringar av befintliga boende och aktiviteter. Väsentliga investeringar under året har gjorts i utbyggnad av parkering, byggnation av Base Camp (står klart i maj 2024), nya terrängfordon, grävmaskin och hjullastare samt renovering av 6-stolsliften.

Stiftelsen visar sitt tredje bästa resultat hittills (+25,8 mnkr efter finansiella poster) vilket framförallt beror på att en tidig säsongsöppning i december tillsammans med en bra sommar- och vintersäsong.

Kommunalförbundet för Samverkan Återvinnings och Miljö (SÅM)

Resultatet för SÅM 2023 var -3,2 mnkr vilket följer budgeten väl. SÅM har som mål att minska skulden till taxekollektivet succesivt. I och med årets negativa resultat har skulden till taxekollektivet minskat från 14,2 mnkr till 11 mnkr. Införandet av obligatorisk FNI (Fastighetsnära insamling av förpackningsavfall) för småhus under hösten 2023 har medfört något minskade intäkter. Detta beror på att den miljöstyrande taxan där abonnemang för blandat mat- och restavfall, som varit dyrare, upphörde att gälla när FNI blev obligatoriskt. Kostnaderna för insamling av hushållsavfall och slam ligger drygt 4,1 mnkr högre än budgeterat. Detta beror till största del på montering och utbyte av kärl i samband med införandet av obligatorisk FNI samt inköp och utbyte av kärl i samband med införandet av matavfallssortering.

Sammanställt resultat för Kommunkoncernen

Årets resultat, mnkr	2023	2022	2021	2020	2019
<i>Kommunkoncernen (sammanställd)</i>	14,7	110,9	148,4	154,6	33,0
Gislaveds kommun	-15,0	87,0	117,2	132,9	12,1
Gislaveds Kommunhus AB	1,8	2,6	1,7	2,0	3,0
AB Gislavedshus	0,5	0,2	4,2	18,5	10,6
Gislaveds Energi Koncern AB	21,8	8,4	10,4	6,4	8,0
Gisletorp Lokaler AB	0,5	0,6	0,6	0,3	0,5
Enter Gislaved AB	0,1	0,0	0,3	0,3	0,2
Tingslätt Fastighets i Gislaved AB	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Stiftelsen Isabergstoppen (90,74 %)	12,8	15,6	15,2	2,8	4,7
Samverkan Återvinning Miljö (34 %)	-1,1	1,4	2,4	0,9	0,3

2.6.2 Kapacitet

Kommunen

Soliditet och skuldsättningsgrad

Soliditeten anger hur stor del av en organisations tillgångar som finansieras med eget kapital. Ju högre soliditet kommunen har, desto lägre är skuldsättningen. Hur soliditeten utvecklas beror därmed på två faktorer: det årliga resultatet och förändringen av tillgångarna. Vid en finansiell analys är det soliditetens förändring som är av intresse, inte dess storlek.

Kommunens soliditet 2023 är 61 procent, vilket är drygt två procentenheter lägre än föregående år. Soliditeten medräknat skulderna utanför balansräkningen (pensioner intjänade före 1998 i den så kallade ansvarsförbindelsen) har minskat med 2,3 procentenheter till 39 procent vilket innebär en försämring som beror på att det egna kapitalet har minskat samt ansvarsförbindelsen för pensioner har ökat.

Den del av tillgångarna som finansieras med främmande kapital benämns skuldsättningsgrad och är soliditetens motsats. För 2023 har kommunen långfristiga skulder på 359 mnkr varav 100 mnkr avser långfristiga lån. Under 2023 var långfristiga lån 100 mnkr.

Kommunen har även kortfristiga skulder (till exempel leverantörsskulder) och avsättningar. För 2023 har kommunen kortfristiga skulder på 458 mnkr.

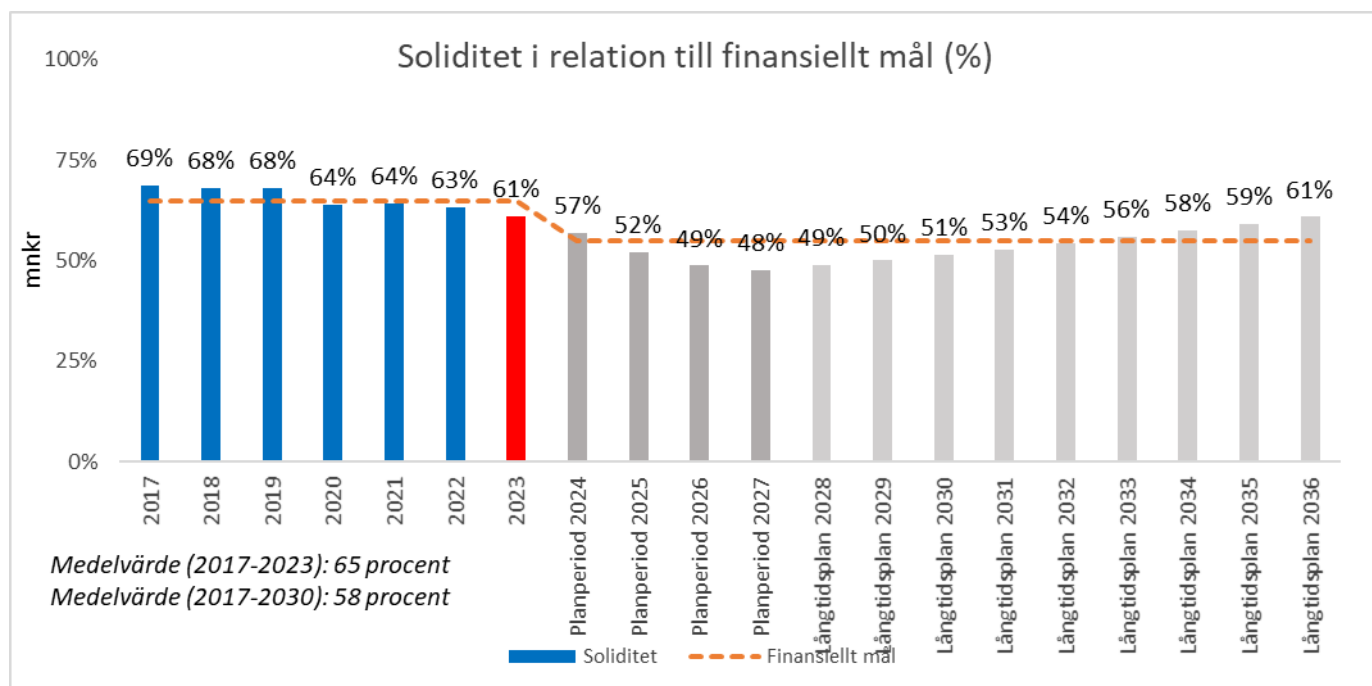
Finansiella mål

Måluppfyllelse 2020-2023 (2030)

Finansiellt mål 2: Soliditetsnivån ska som genomsnitt ej understiga 65% (exkl. pensionsåtaganden) per år för perioden 2020-2030 (år 2020 inkluderar upparbetning fr.o.m. 2017).

Den 26 oktober 2023 beslutade kommunfullmäktige att soliditetsmålet ska vara 55 procent i genomsnitt över tid och att långtidsplanen ska omfatta 15 år.

Avstämning: Soliditeten för 2023 uppgår till 61 procent och beaktat 2017 till och med 2023 års resultat är resultatmålet uppnått (65 procent). Planerat soliditetsmål för perioden 2020-2030 är 58 procent. Genomsnittligt soliditetsmål med hänsyn till nytt mål från och med 2024 är 60 procent. Soliditetsmålet kommer att omhändertas i kommande budgetarbete.

För bolagskoncernen är det av stor vikt att bolagen har en soliditet som följer ägardirektivens intentioner. I annat fall riskerar kommunen såsom ägare att få tillskjuta medel om bolagen får finansiella svårigheter.

Den sammanvägda bilden av kapaciteten för kommunkoncernen är att den har en god nivå. I och med att investeringsnivåer samt ägardirektiv hanteras aktivt av moderbolag samt kommunfullmäktige sker en löpande uppsikt av kommunen och bolagen.

Kommunkoncernen

I förhållande till 2023 har kommunkoncernens soliditet försämrats något och uppgår för 2023 till 55 procent. Denna försämring beror framförallt på en hög investeringsnivå för Gislaveds kommun i kombination med ett negativt resultat.

En viktig parameter för att avläsa koncernens långsiktiga kapacitet är att se på utvecklingen av soliditeten. Soliditeten påverkas av en förändrad balansomslutning samt hur resultatet utvecklas över tiden.

2.6.3 Risk och kontroll

Kommunen

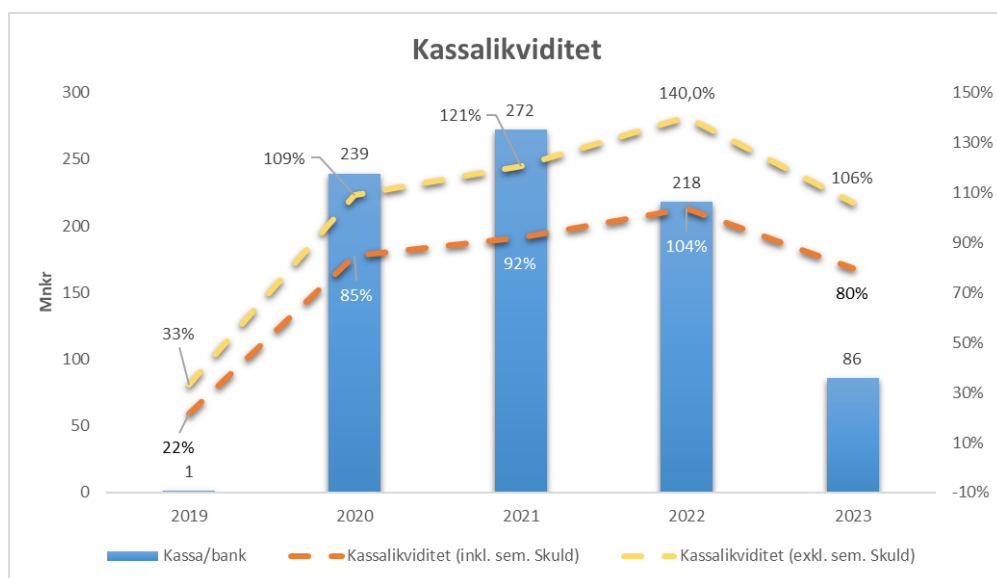
En förutsättning för att kommunallagens bestämmelser om god ekonomisk hushållning ska kunna uppnås är att kommunen har en balanserad likviditet samt att kommunfullmäktiges beslut om internkontroll efterlevs.

Likviditet

Likviditeten beskriver kommunens kortsiktiga betalningsförmåga. Den kan visas som omsättningstillgångar i relation till kortfristiga skulder, kassalikviditet. Om måttet är 100 procent innebär det att omsättningstillgångarna är lika stora som de kortfristiga skulderna. Ju lägre tal, desto större är risken att likviditetsbrist

uppstår.

Kommunens kortfristiga skulder för 2023 (totalt cirka 458 mnkr) ingår en semesterlöneskuld på cirka 112 mnkr som troligen inte kommer att omsättas under det närmaste året. bortsett från semesterlöneskulden uppgår årets kassalikviditet till 80 procent. Kassalikviditeten påverkas positivt av att kommunen har en outnyttjad checkkredit på 50 mnkr. Jämfört med 2022 har kassalikviditeten minskat vilket framförallt beror på ett negativt resultat samt en hög investeringsnivå under 2023. Målsättningen är att likviditeten ska ligga på cirka 100 mnkr i genomsnitt per månad för att klara löneutbetalningar och leverantörsfakturor.

Kommunkoncernen

En god ekonomisk hushållning innebär att koncernen under ett kort och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. Koncernen bör upprätthålla en sådan betalningsförmåga att den kan betala sina löpande utgifter utan att behöva låna kortsiktigt. Ett mått som visar den kortsiktiga betalningsförmågan är kassalikviditeten.

Kommunkoncernen redovisade 2023 en kassalikviditet på 89 procent vilket är lägre än 2022 (98 procent). Till en del var detta planerat i och med en hög investeringsbudget med en god genomförandegrad men den historiskt höga prisutvecklingen har påverkat kommunens och vissa av bolagens resultatnivåer negativt vilket har lett till en lägre likviditet.

Utöver de bokförda likvida medlen fanns vid årets slut en outnyttjad checkkredit på 50 mnkr för koncernen.

En risk för koncernen är ränteutvecklingen avseende låneskulden. Låneskulden fördelas framförallt på bostadsbolaget, energibolaget samt kommunen. Det är av stor vikt att kommunen och bolagen har en räntestrategi som ska motverka effekten av snabba negativa ränteförändringar. Genom en aktiv koncernstyrning av investeringar och resultatutveckling kan skuldökning och ränteeffekter optimeras för koncernen.

Den sammanvägda bilden av risk och kontroll för koncernen är att den är god men med anledning av ett högre ränteläge än tidigare ökar risken, även att den bedöms vara måttlig.

Borgensåtagande och skuldsättning

När en kommun ska bedömas ur ett riskperspektiv är det viktigt att se vilka borgensåtaganden som finns. Gislaveds kommun har borgensåtagande per 2023-12-31 på 604 mnkr, varav 601 mnkr avser borgen för kommunens bolag, stiftelser och Samverkan Återvinning och Miljö (SÅM). Kommunens externa borgensåtaganden är 2,9 mnkr vilket framförallt avser föreningar.

Kommunen har långfristiga skulder som uppgår till 359 mnkr varav 100 mnkr är upptagna hos Kommuninvest i Sverige AB efter upphandling.

2.6.4 Balanskravsresultat

Uppfyllt balanskravet även i år

Enligt kommunallagens balanskrav måste kommunen ha sin ekonomi i balans och varje räkenskapsår redovisa högre intäkter än kostnader efter att realisationsvinster har räknats bort. Ett positivt resultat krävs för att säkra det egna kapitalet och bygga upp medel för reinvesteringar. Gislaveds kommun har uppfyllt balanskravet sedan det infördes år 2000 och har därmed inga negativa balanskravsresultat att reglera från tidigare år. Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till 0 mnkr efter att resultatutjämningsreserven har disponerats med 21, 8 mnkr.

Balanskravutredning

Balanskravutredning (mnkr)	
Årets resultat enl resultaträkning	-15
Samtliga realisationsvinster	-6,8
Realisationsvinst enl undantagsmöjlighet	0
Realisationsförlust enl undantagsmöjlighet	0
Oraliserade förluster i värdepapper	0
Återföring av oraliserade förluster i värdepapper	0
Årets resultat efter balanskravsjustering	-21,8
Reservering till (RUR)	0
Disponering från RUR	-21,8
Årets balanskravsresultat	0

Resultatutjämningsreserv

Gislaveds kommun har ett, av fullmäktige antaget, regelverk för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv (RUR) daterat den 13 december 2018.

Tidigare års överskott kan användas för att jämna ut minskade skatteintäkter enskilda år vid lågkonjunktur. Kommunfullmäktiges beslut den 18 december anger att Gislaveds Kommun kan göra en disponering av RUR efter egen bedömning av hur en konjunkturcykel ska mätas. Med anledning av att den reala skatteutvecklingen är negativ på grund av den historiskt höga prisutvecklingen som rådde under 2023 samt att Gislaveds Kommun under 2023 var en nettoutflyttningssamfund anses kraven uppfyllda för att göra en disponering av RUR, enligt det lokala beslutet, av hur en konjunkturcykel alternativt kan mätas.

Ingående RUR uppgår till 409,6 mnkr och för 2023 disponeras 21,8 mnkr vilket innebär att utgående RUR uppgår till 387,8 mnkr.

Resultatutjämningsreserven (RUR) blir resultatreserven (RER) 2024

För RUR blir det sista gången 2023 som det är möjligt att reservera medel till RUR. Från och med verksamhetsåret 2024 införs RER vilket innebär att det är första året 2024 som det blir möjligt att avsätta medel till RER. Reserveringen till RER är begränsad till 5 procent av skatter och statsbidrag. Det kommer att vara möjligt att disponera RUR till och med 2033 på samma sätt som tidigare med att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Riktlinjer för RER ska inarbetas i kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

2.6.5 Sammanfattning finansiell analys

Kommunfullmäktige i Gislaveds kommun styr verksamheten med ett aktivt arbete utifrån en styrmodell som utgår från vision, mål och uppdrag samt finansiella mål. Den sammanfattande bilden av Gislaveds kommun utifrån ett finansiellt perspektiv är en kommun med en god grundekonomi. 2023 har dock varit ett mycket utmanande år med anledning av den höga prisutvecklingen som har bidraget till ett negativt resultat. Kommunen klarar dock de finansiella målen och har en låg belåningsgrad vilket till stor del beror på att åren tidigare har varit mycket goda.

För perioden 2017-2023 var det genomsnittliga resultatet 54 mnkr och den genomsnittliga investeringsnivån var för samma period 165 mnkr (inklusive VA-verksamheten). Utifrån det finansiella målet som för denna period var 40 mnkr/år är investeringsnivån sådan att den möjliggör en bibehållen grundekonomi.

Det finns delar i den finansiella analysen som signalerar att det kommer att krävas en än mer aktiv styrning för att det finansiella läget inte ska försämrats mer än vad de finansiella målen anger, ett sådant område är verksamheternas nettokostnader. För 2023 visar 4 av 6 nämnder ett större underskott. Det kommer att kräva verksamhetsmässiga åtgärder och anpassningar som är av strukturell karaktär för att framtida finansiell planering ska kunna bibehållas på samma höga nivå. Samtliga nämnder står inför utmaningen att anpassa nettodriftkostnaderna efter invånarnas behov, en förändrad demografisk struktur samt att befolkningsframskrivningen är negativ.

Under åren fram till 2030 står kommunen inför utmaningen att klara det ökade kravet på investeringar, en utmaning som kommer att kräva att det finansiella målet 40 mnkr för denna period uppnås.

Kommunkoncernen visar ur ett finansiellt perspektiv en fortsatt god grundekonomi men det kommer att kräva en fortsatt god och aktiv planering för att klara de framtida utmaningarna.

2.7 Väsentliga personalförhållanden

Sjukfrånvaronivåerna skiljer sig mellan kommunens förvaltningar från räddningstjänstens 2,16 procent, till socialförvaltningens 9,88 procent. Skillnaderna mellan förvaltningarnas sjukfrånvaro kan till stora delar förklaras av karaktären på arbetet, till exempel i vilken utsträckning medarbetare arbetar människonära eller med fysiskt ansträngande arbetsuppgifter. Olika nivåer kan även förklaras av skillnader i verksamheterna avseende personalens ålder, sammansättning, hur verksamheten är organiserad och leds, och vilka förutsättningar medarbetare har för att utföra förväntat arbete. Kvinnodominerade yrken har en högre sjukfrånvaro då kvinnor generellt har högre sjukfrånvaro än män.

Det bedöms dock inom flera förvaltningar finnas potential att minska sjukfrånvaron genom att aktivt analysera och arbeta hälsofrämjande och förebyggande med frågor om hälsa och sjukfrånvaro, liksom frågor som handlar om sjukfrånvaro som beror på organisatoriska faktorer. Här är hr-enheten och kommunhälsan ett viktigt stöd.

Utvecklingen av, och det som påverkar, sjuktalet är komplex. Det finns ett flertal olika faktorer som kan tänkas påverka sjukfrånvaron, både inom och utom arbetsgivarens räckhåll. Försäkringskassans bedömning är att antal nya sjukskrivningar och längden på sjukskrivningar under de senaste åren har stabiliserats, med en viss ökning kan ses den senaste tiden.

För Sveriges kommuner landar sjukfrånvaron på medeltalet 7,5 procent. Motsvarande siffra för Jönköpings län är 6,8 procent.

Kommunhälsan har ett fortsatt viktigt uppdrag att arbeta proaktivt och stödjande tillsammans med hr-konsulter för att minska och förebygga ohälsa på arbetsplatserna. Utbildningsinsatser i rehabilitering, arbetsmiljö och organisatorisk hälsa är fortsatt viktigt.

Ett mer systematiskt arbetssätt än tidigare kring arbetsmiljö och hälsoarbete ska underlätta för chefer i deras arbete och ge förutsättningar för bättre dialog med medarbetare inom området.

Att det finns mål kring arbetsmiljö ger stabilitet i arbetet och ger både tyngd och stöd i att det är viktigt för att kunna arbeta för att rekrytera och behålla både medarbetare och chefer inom Gislaveds kommun.

2.7.1 Sjukfrånvaro

Total sjukfrånvaro i kommunen (%)	2023	2022	2021
Total sjukfrånvaro av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	7,0	7,9	7,6

Långtidsfrånvaro (%)	2023	2022	2021
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	28,7	21,6	41,4

Sjukfrånvaro i kommunen, fördelat på kön (%)	2023	2022	2021
Kvinnor	7,6	8,6	8,4
Män	4,6	5,4	4,3

Sjukfrånvaro i åldersgrupper (%)	2023	2022	2021
Sjukfrånvaron i åldrarna 29 år eller yngre	6,6	9,0	7,9
Sjukfrånvaron i åldrarna 30 - 49 år	6,6	7,9	8,1
Sjukfrånvaron i åldrarna 50 år eller äldre	7,5	7,6	7,7

Sjukfrånvaro per nämnd (%)	2023	2022 totalt	2021 totalt
Bygg- och miljönämnden		7,9	3,8
Kommunstyrelsen	5,1	5,3	3,2
Räddningsnämnden	2,2	3,7	2,6
Samhällsutvecklingsnämnden	5,5		
Socialnämnden	9,9	11,2	11,3
Utbildningsnämnden	6,2	7,0	6,8
Totalt kommunen	7,0	7,9	7,6

På grund av begränsningar i kommunens personalsystem kan inte sjukfrånvaro redovisas per nämnd. Siffrorna för 2023 avser därför förvaltningsnivå, vilket inte till fullo matchar nämndsorganisationen. Bygg- och miljönämnden faller in under Samhällsutvecklingsförvaltningen medan mindre delar av den förvaltningen nämndsmässigt har sin tillhörighet under kommunstyrelsen. Eftersom Samhällsutvecklingsnämnden bildades 2023 finns inte heller historiska jämförelsetal för nämnden tillgängliga.

2.8 Sammantagen bedömning av resultat och effekter av verksamheten

Översynen av nämnds- och förvaltningsorganisationen är fortsatt ett högt prioriterat förändringsarbete. Vid årsskiftet trädde kommunorganisationen in i en ny struktur och nu pågår ett arbete med att etablera nya rutiner och arbetssätt för att se till att förändringen i hur vi organiserar oss också leder till önskade förbättringar av kommunkoncernens effektivitet och resursnyttjande. Fortsatt uthållighet i förbättringsarbetet kommer att krävas under även 2024 för att nå ut till alla nivåer och medarbetare för att få största möjliga effekt.

Skatteunderlaget ökar nominellt men på grund av den historiskt höga inflationen ökar kostnaderna i nämndernas verksamheter i en högre takt än vad skatteintäkter och utjämningsystem gör. Inflationen är på väg ner vilket dock inte innebär att prisnivån för tjänster och produkter återgår till den nivå som rådde innan inflationen tog fart. Lågkonjunkturen bedöms att bottna under 2024 för att därefter succesivt komma in i en återhämtning av svensk ekonomi. Det ekonomiska läget är dock mycket svårt att förutspå med anledning av bland annat den geopolitiska osäkerhet som råder i omvärlden. Det krävs mycket god planering med aktiva beslut av mer strukturell karaktär för att Gislaved Kommun ska kunna bibehålla en god ekonomi i framtiden.

Bedömningen är att Gislaveds kommun bedriver verksamhet med god kvalitet. Kommunen strävar efter att ha god kvalitet inom särskilt viktiga områden för att uppfylla kommunens grunduppdrag och majoriteten av dessa områden har bedömts ha god, eller relativt god kvalitet. En av kommunfullmäktiges kritiska kvalitetsfaktorer håller fortsatt inte en godkänd kvalitetsnivå under inledningen av 2023, det gäller *Förtroende för kommunens demokratiska uppdrag*. För att höja kvaliteten inom denna faktor behöver kommunorganisationen, bland annat, fortsätta att arbeta med att leverera service av hög kvalitet som möter målgruppernas behov. Ett viktigt verktyg för att bygga förtroende för kommunens demokratiska processer är dialogarbete och att skapa delaktighet i beslutsprocesser. Under 2023 har ett arbete påbörjats med att införa ett medborgarråd och lokalsamtalen utökas med en medborgarbudgetprocess samt tillhörande skoldialoger.

Även kvalitetsfaktorn *God ekonomisk hushållning* bedöms på en underkänd nivå med anledning av årets ekonomiska resultat, men den sammanfattande bilden av Gislaveds kommun utifrån ett finansiellt perspektiv är en kommun med fortsatt god grundekonomi. Detta är dock mycket tack vare ett antal goda år under 2022-2020 samt att kommunen historiskt har egenfinansierat en stor andel av investeringarna.

Den finansiella risken ökar med lägre finansiella mål men ger även möjlighet till bland annat viktiga investeringar och eftersatt underhåll. Det är därför av ytterst stor vikt att de finansiella målen uppnås över tid och att den genomsnittliga investeringsnivån inte överskrids .

Ekonomiska underskott i nämndernas verksamheter under 2023 måste återställas för att under de kommande åren få en god balans i ekonomin, bland annat för att klara kommunens stora utmaningar i form av investeringar, demografisk utveckling samt en negativ befolkningsframskrivning.

I det fall resultatmålet inte uppnås över tid blir det inte möjligt att upprätthålla nödvändig likviditet och planerade framtida investeringar vilket i så fall påverkar utvecklingen av Gislaveds Kommun mycket negativt.

2.9 Förväntad utveckling

Arbetet med den nya förvaltningsorganisationen kommer fortsätta under 2024. Processer och förbättrade arbetsätt behöver utvecklas och implementeras för att säkerställa att förändringen i struktur också leder till önskad effekt.

Den demografiska utvecklingen med en fortsatt minskning av kommunens befolkning och välfärdens utmaningar ställer höga krav på styrning och ledning. Hela kommunen behöver arbeta tillsammans och öka innovationskraften för att möta invånarnas behov av välfärd och tjänster, samtidigt som resurserna utnyttjas effektivt. En flexibel organisation, helhetsperspektiv och samarbete är framgångsfaktorer.

Hela organisationen behöver arbeta aktivt med kompetensförsörjningen, både operativt och strategiskt, för att behålla och rekrytera kompetens. Att vara en attraktiv arbetsgivare är avgörande för framtidens personalförsörjning. Om kommunens ambition att växa och uppfattas som en attraktiv kommun och plats ska lyckas är både kommunorganisationen och näringslivet beroende av att kunna behålla och attrahera kompetenta medarbetare.

En bredd grupp av verksamheter anger att det blir allt svårare att kompetenssäkra, vilket då också påverkar genomförandet av många grunduppdrag och gör det svårare för varje år att hålla en god kvalitet. I många fall utvecklas även målgruppernas behov till att bli mer komplexa. I berörda verksamheter behöver man hantera individer med allt större behov inom alla områden, vilket kräver högre kompetens hos personalen, vilket i sin tur förstärker svårigheten att rekrytera.

Även näringslivet är beroende av att kunna behålla och attrahera kompetenta medarbetare. För att klara av kommande kompetensförsörjning för både kommunorganisation och näringsliv behövs fortsatta satsningar på att öka kommunens attraktivitet som boendeplats och en förstärkning av det strategiskt varumärkesarbete.

Ett led i att bemöta kompetensutmaningen är att minska behovet av personal, framförallt där kompetensen är svår att rekrytera. Kommunen arbetar aktivt för att skapa förutsättningar för att ligga långt framme i automatisering av processer så att de resurser som finns att tillgå ska användas i de delar som inte kan automatiseras.

Flertalet leverantörer av olika verksamhetssystem har börjat använda

finansieringsmodeller som bygger på en form av abonnemangsstruktur, vilket kommer innebära ökade kostnader för system. Det blir viktigt att framöver säkerställa processerna för utveckling och införskaffande av nya system så att organisationen har rätt system och inte sitter på en föråldrad miljö.

Under åren fram till 2030 står kommunen inför utmaningen att klara det ökade kravet på investeringar, en utmaning som kommer att kräva att det finansiella målet 40 mnkr för denna period uppnås.

Kommunkoncernen visar ur ett finansiellt perspektiv en god grundekonomi men det kommer att kräva en fortsatt god planering, strukturella förändringar, effektiva arbetssätt för att klara de framtida utmaningarna.

Kommunens ekonomi på sikt

Under åren fram till 2030 står kommunen inför utmaningen att klara det ökade kravet på investeringar samt att omhänderta både en åldrande som minskande befolkning. Dessa utmaningar kommer att kräva att det finansiella målet 40 mnkr för perioden uppnås.

Kommunkoncernen visar ur ett finansiellt perspektiv en god grundekonomi men det kommer att kräva en fortsatt god planering, strukturella förändringar samt kostnadseffektiva processer och arbetssätt för att klara de framtida utmaningarna.

3 Ekonomisk redovisning

3.1 Räkenskaper årsredovisning

3.1.1 Resultaträkning

mnkr	Not	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022	Kommunen Budget 2023
Verksamhetens intäkter	1	939,8	981,5	461,1	457,5	372,1
Verksamhetens kostnader	2	-2 843,7	-2 737,7	-2 471,0	-2 299,9	-2 295,7
Avskrivningar	3	-183,9	-177,1	-121,4	-120,0	-100,0
Verksamhetens nettokostnader		-2 087,8	-1 933,4	-2 131,2	-1 962,4	-2 023,6
Skatteintäkter	4	1 589,8	1 513,4	1 589,8	1 513,4	1 558,9
Generella statsbidrag och utjämning	5	524,0	510,9	524,0	510,9	487,8
Verksamhetens resultat		26,0	90,9	-17,4	61,9	23,0
Finansiella intäkter	6	15,3	28,6	12,6	31,8	3,1
Finansiella kostnader	7	-26,6	-8,6	-10,2	-6,6	-0,5
Resultat efter finansiella poster		14,7	110,9	-15,0	87,0	25,6
Extraordinära poster (netto)		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat		14,7	110,9	-15,0	87,0	25,6

3.1.2 Kassaflödesanalys

mnkr	Not	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		14,7	110,9	-15,0	87,0
Justering för ej likviditetspåverkande poster	9	192,0	181,3	91,5	110,9
Övriga likviditetspåverkande poster	10	-3,9	0,1	0,0	-0,8
Poster som redovisas i annan sektion	11	-6,8	-2,6	-6,8	-2,4
Medel från verksamheten före förändringar av rörelsekapital		196,1	289,7	69,7	194,6
Ökning/minskning av periodiserade anläggningsavgifter		11,7	3,1	11,7	3,1
Ökning/minskning kortfristiga placeringar		-9,1	0,0	0,0	0,0
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		-0,1	-99,3	-9,7	-80,3
Ökning/minskning förråd och varulager		-4,9	-2,2	-1,5	-0,2
Ökning/minskning kortfristiga skulder		-16,0	86,2	26,7	-26,4
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-18,4	-12,2	27,2	-103,8
INVESTERINGSVERKSAMHET					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		0,3	0,0	0,0	0,0
Investering i materiella anläggningstillgångar		-313,2	-323,2	-243,9	-193,2
Investeringsbidrag till materiella anläggningstillgångar		12,0	3,2	12,0	3,2
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		7,9	3,3	7,1	3,0
Investering i finansiella anläggningstillgångar		-21,4	-12,1	-21,3	-11,8
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		1,0	0,0	1,0	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-313,3	-328,8	-245,1	-198,8
FINANSIERINGSVERKSAMHET					
Nyupptagna lån	24	46,4	27,0	31,4	69,7
Amortering av låneskulder		-19,2	-53,2	0,0	0,0
Amortering av skulder för finansiell leasing		-15,7	-11,1	-15,7	-16,2
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		11,6	-37,3	15,8	53,4
Årets kassaflöde		-124,0	-88,5	-132,5	-54,5
Likvida medel vid årets början		315,1	403,6	218,1	272,6
Likvida medel vid årets slut		191,1	315,1	85,7	218,1

3.1.3 Balansräkning

mnkr	Not	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022	Kommunen Budget 2023
TILLGÅNGAR						
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR						
Immateriella anläggningstillgångar	12	0,6	1,0		0,0	
Materiella anläggningstillgångar						
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	13	2 678,1	2 555,5	1 740,0	1 629,2	1 669,6
Maskiner och inventarier	14	480,9	482,7	183,0	180,6	188,6
Finansiella anläggningstillgångar	15	52,0	39,7	89,6	59,0	59,0
Summa anläggningstillgångar		3 211,6	3 078,8	2 012,6	1 868,9	1 917,3
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR						
Förråd m.m.	16	55,3	10,6	44,8	3,4	3,4
Fordringar	17	319,5	319,4	235,3	225,6	145,6
Kortfristiga placeringar		9,1		0,0	0,0	0,0
Kassa och bank	18,19	191,1	315,1	85,7	218,1	114,9
Summa omsättningstillgångar		575,0	645,0	365,7	447,1	263,9
Summa tillgångar		3 786,6	3 723,9	2 378,3	2 316,0	2 181,2
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital	20,21	2 100,8	2 086,0	1 448,4	1 463,4	1 411,4
<i>därav justering eget kapital, IB</i>			-1,0		-9,3	
<i>därav årets resultat</i>		14,7	110,9	-15,0	87,0	
<i>därav resultatutjämningsreserv</i>		387,8	409,6	387,8	409,6	
AVSÄTTNINGAR						
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	22	34,3	34,8	33,2	33,1	35,0
Andra avsättningar	23	173,9	148,9	80,0	67,8	65,0
Summa avsättningar		208,3	183,7	113,2	101,0	100,0
SKULDER						
Långfristiga skulder	24	833,0	793,5	358,7	320,3	261,5
Kortfristiga skulder	25	644,6	660,7	458,0	431,2	408,3
Summa skulder		1 477,6	1 454,2	816,7	751,6	669,8
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		3 786,6	3 723,9	2 378,3	2 316,0	2 181,2
Panter och ansvarsförbindelser						
Borgensåtaganden	26	604,0	624,3	604,0	624,3	
Ansvarsförbindelsen (Pensioner)	27	523,2	508,6	523,2	508,6	
Övriga upplysningar						
Leasing (operationell och finansiell)	28	203,0	184,0	203,0	171,2	

3.1.4 Noter

Not 1 Verksamhetens intäkter (mnkr)	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
Försäljningsintäkter	226,3	273,1	48,0	41,9
Taxor och avgifter	243,2	231,8	126,9	113,9
Hyror och arrenden	217,9	207,7	34,3	31,8
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	189,3	208,6	189,2	208,6
EU-bidrag	0,8	1,1	0,8	1,1
Övriga bidrag	0,3	1,5	0,3	1,5
Försäljning av verksamheter och konsulttjänster	42,3	44,1	53,5	53,8
Realisationsvinster på anläggningstillgångar	6,8	2,4	6,8	2,4
Övriga verksamhetsintäkter	12,9	11,1	1,4	2,4
Summa verksamhetens intäkter	939,8	981,5	461,1	457,5
Jämförelsestörande intäkter				
Reavinst	6,8	2,4	6,8	2,4

Not 2 Verksamhetens kostnader (mnkr)	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
Personalkostnader inkl. arbetsgivaravgifter	-1 571,6	-1 502,1	-1 495,1	-1 424,1
Pensionskostnader	-238,9	-160,0	-228,5	-155,8
Lämnade bidrag	-55,8	-54,2	-59,3	-61,2
Köp av huvudverksamhet	-227,5	-239,5	-220,9	-231,6
Lokaler och markhyror	-20,7	-17,1	-31,0	-25,0
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	-101,6	-109,4	-3,9	-3,6
Bränsle, energi och vatten	-184,3	-233,4	-66,5	-52,0
Realisationsförluster och utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Bolagsskatt	-18,7	-14,2	0,0	0,0
Övriga verksamhetskostnader	-424,6	-407,9	-365,7	-346,6
Summa verksamhetens kostnader	-2 843,7	-2 737,7	-2 471,0	-2 299,9
Jämförelsestörande kostnader				
Nedskrivningar/Utrangeringar				

Not 3 Avskrivningar (mnkr)	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
Avskrivningar immateriella tillgångar	-0,3	-0,3	0,0	0,0
Avskrivningar byggnader och anläggningar	-106,1	-101,3	-75,4	-73,8
Avskrivningar maskiner och inventarier	-73,9	-74,4	-45,4	-46,2
Nedskrivning/utrangeringar	-3,6	-1,1	-0,6	0,0
Summa avskrivningar	-183,9	-177,1	-121,4	-120,0

Not 4 Skatteintäkter (mnkr)	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
Preliminär kommunalskatt	1 558,9	1 469,3	1 558,9	1 469,3
Preliminär slutavräkning innevarande år	23,2	34,6	23,2	34,6
Slutavräkningsdifferens föregående år	7,7	9,5	7,7	9,5
Mellankommunal inkomstutjämning	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa skatteintäkter	1 589,8	1 513,4	1 589,8	1 513,4

Not 5 Generella statsbidrag och utjämning (mnkr)	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
Inkomstutjämningsbidrag	337,8	322,8	337,8	322,8
Kostnadsutjämningsbidrag/avgift	35,9	28,0	35,9	28,0
Regleringsbidrag/avgift	68,9	81,6	68,9	81,6
Avgifter/bidrag för LSS-utjämning	12,0	7,5	12,0	7,5
Kommunal fastighetsavgift	63,5	61,1	63,5	61,1
Övriga generella bidrag från staten	5,8	9,9	5,8	9,9
Summa generella statsbidrag och utjämning	524,0	510,9	524,0	510,9

Not 6 Finansiella intäkter (mnkr)	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
Utdelningar från koncernföretag	0,0	0,0	2,0	1,7
Utdelningar på aktier och andelar	0,1	1,1	0,1	1,1
Ränta likvida medel	12,0	2,2	7,3	2,2
Ränteintäkter kundfordringar	0,4	0,4	0,4	0,4
Borgensavgift	0,0	0,0	1,7	1,7
Övriga finansiella intäkter	2,7	24,9	1,1	24,6
Summa finansiella intäkter	15,3	28,6	12,6	31,8

Not 7 Finansiella kostnader (mnkr)	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
Räntekostnader, lån	-22,0	-6,1	-2,6	-0,9
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättningar	-3,2	-0,8	-3,2	-0,8
Övriga finansiella kostnader	-1,3	-1,7	-4,4	-4,9
Summa finansiella kostnader	-26,6	-8,6	-10,2	-6,6

Not 8 Kostnad för räkenskapsrevision (mnkr)	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
Sakkunnigt biträde	-2,1	-1,2	-0,5	-0,2
Förtroendevalda revisorer (årligt arvode)	-0,6	-0,4	-0,6	-0,4
Summa finansiella kostnader	-2,7	-1,6	-1,1	-0,6

Not 9 Justering för ej likviditetspåverkande poster (mnkr)	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
Avskrivningar	180,3	177,1	120,8	120,0
Nedskrivningar/utrangeringar	3,6	0,1	0,6	0,0
Förändring deponiavsättning	-1,7	41,4	-1,7	41,4
Förändring andra avsättningar	25,1	19,2	13,9	8,8
Upplösning av bidrag till statlig infrastruktur	4,6	1,8	4,6	1,8
Upplösning av investeringsbidrag	1,1	1,0	1,1	1,0
Övriga ej likviditetspåverkande poster	-20,9	-59,3	-47,8	-62,0
Summa ej likviditetspåverkande poster	192,0	181,3	91,5	110,9

Not 10 Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten (mnkr)	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
Förändring pensionsavsättning	-0,5	0,1	0,0	-0,8
Utbetalning av övriga avsättningar	-3,4	0,0		0,0
Summa Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten	-3,9	0,1	0,0	-0,8

Not 11 Poster som redovisas i annan sektion (mnkr)	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
Realisationsresultat vid försäljning av anläggningstillgångar	-6,8	-2,6	-6,8	-2,4
Summa poster som redovisas i annan sektion	-6,8	-2,6	-6,8	-2,4

Not 12 Immateriella tillgångar (mnkr)	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
Ingående anskaffningsvärde	3,3	3,3	0,0	0,0
Inköp	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	3,3	3,3	0,0	0,0
Ingående ack. avskrivningar	-2,4	-2,0	0,0	0,0
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-0,3	-0,3	0,0	0,0
Utgående ack. avskrivningar	-2,7	-2,4	0,0	0,0
Ingående ack. nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets nedskrivningar/återföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ack. nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående redovisat värde	0,6	1,0	0,0	0,0
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	5 år	5 år		

Not 13 Mark, byggnader och tekniska anläggningar (mnkr)	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
Ingående anskaffningsvärde	4 016,4	3 773,6	2 698,2	2 513,2
Inköp	61,6	181,6	63,4	56,8
Genomförda omfördelningar	27,6	49,2	20,6	49,2
Försäljningar	-7,2	-1,3	-0,3	-0,6
Utrangeringar	-1,1	-2,6	-1,1	0,0
Finansiell leasing (fastigheter)	15,4	16,0	15,4	79,5
Överföringar	-28,5	0,0	-28,5	0,0
Utgående anskaffningsvärde	4 084,2	4 016,4	2 767,7	2 698,2
Ingående ack. avskrivningar	-1 606,9	-1 506,4	-1 167,1	-1 061,6
Försäljningar	6,9	0,6	0,0	0,0
Utrangeringar	0,5	2,5	0,5	0,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiell leasing, ack avrivning tom 201231	-2,8	-5,2	-7,8	-31,6
Årets avskrivningar	-102,0	-98,5	-67,6	-73,8
Utgående ack. Avskrivningar	-1 704,4	-1 606,9	-1 242,0	-1 167,1
Ingående ack. Uppskrivningar/ Nedskrivningar	15,0	16,1	0,0	0,0
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	-1,1	-1,1	0,0	0,0
Årets nedskrivningar/återföringar	-3,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ack. Nedskrivningar	10,9	15,0	0,0	0,0
Ingående pågående anläggningar	131,0	101,8	98,1	61,1
Under året nedlagda kostnader	223,1	204,4	140,8	86,3
Under året genomförda omfördelningar	-66,7	-175,2	-24,6	-49,2
Utgående pågående anläggningar	287,4	131,0	214,3	98,1
Utgående redovisat värde	2 678,1	2 555,5	1 740,0	1 629,2
<i>Därav finansiell leasing</i>	<i>52,5</i>	<i>42,3</i>	<i>140,5</i>	<i>132,9</i>
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	0 -60 år	0 -60 år	0 -60 år	0 -60 år

Not 14 Maskiner och inventarier (mnkr)	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
Ingående anskaffningsvärde	1 223,5	1 169,3	563,7	505,9
Inköp	49,7	56,4	39,8	50,0
Genomförda omfördelningar	14,9	6,8	0,0	0,0
Försäljningar	-6,3	-2,6	-1,9	-1,9
Utrangeringar	-0,3	-15,9	-0,3	0,0
Överföringar (finansiell leasing)	16,2	9,6	15,2	9,6
Utgående anskaffningsvärde	1 297,7	1 223,5	616,5	563,7
Ingående ack. avskrivningar	-740,3	-679,4	-383,1	-333,6
Försäljningar	5,6	2,6	1,9	1,9
Utrangeringar	0,3	15,9	0,3	0,0
Överföringar (finansiell leasing)	-8,0	-5,1	-7,2	-5,1
Årets avskrivningar	-73,9	-74,3	-45,4	-46,2
Utgående ack. avskrivningar	-816,4	-740,3	-433,5	-383,1
Ingående ack. nedskrivningar	-0,5	-0,5	0,0	0,0
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets nedskrivningar/återföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ack. nedskrivningar	-0,5	-0,5	0,0	0,0
Utgående redovisat värde	480,9	482,7	183,0	180,6
<i>Därav finansiell leasing</i>	20,9	16,3	20,9	16,3
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	0 -20 år	0 -20 år	0 -20 år	0 -20 år

Not 15 Finansiella anläggningstillgångar (mnkr)	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
Aktier och andelar i koncernföretag				
Gislaveds kommunhus AB (GKHAB)	0,0	0,0	38,7	20,3
Aktier och andelar, övriga				
Kommuninvest	32,0	29,1	32,0	29,1
Kommunsamköp AB	0,0	0,0	0,0	0,0
SKL Företag AB (Inera AB)	0,0	0,0	0,0	0,0
Husbyggnadsvaror HBV förening (4st andelar)	0,0	0,0	0,0	0,0
Ideella Föreningen Gnosjöregionen	0,0	0,0	0,0	0,0
Anderstorps Byggnadsförening	0,0	0,0	0,0	0,0
Södra skogsägarna, insatskapital	0,0	0,0	0,0	0,0
Södra skogsägarna, emitterat insatskapital	0,1	0,1	0,1	0,1
Reftele Föreningsgård	0,0	0,0	0,0	0,0
Industrins Forskningsinstitut	0,0	0,0	0,0	0,0
Smålandsrikes ekonomiska förening	0,0	0,0	0,0	0,0
Sinfra (andelar)	0,0	0,0	0,0	0,0
Klämman Vind AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Bostadsrätter				
Inköp Brf Lyckås (4 lägenheter)	0,0	0,1	0,0	0,1
Inköp Bostadsrätt	0,0	0,0	0,0	0,0
Granaten daghem	0,6	0,6	0,6	0,6
Grundfondskapital				
Stiftelsen Isabergstoppen	1,0	1,0	1,0	1,0
Stiftelsen Torghuset	0,4	0,4	0,4	0,4
Summa aktier och andelar	34,4	31,6	73,1	51,9
Långfristiga fordringar				
Klämman Vind AB (Gislaved Energi)	0,4	0,4	0,0	0,0
Långfristiga värdepappersinnehav (Gislavedshus)	0,5	0,4	0,0	0,0
Långfristiga fordran (GNAB)	0,1	0,1	0,0	0,0
Långfristiga värdepappersinnehav (Stiftelsen Isabergstoppen)	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa långfristiga fordringar	1,0	0,9	0,0	0,0
Bidrag till statlig infrastruktur	22,9	8,9	22,9	8,9
Akkumulerad upplösning, bidrag till statlig infrastruktur	-6,4	-1,8	-6,4	-1,8
Summa finansiella anläggningstillgångar	52,0	39,7	89,6	59,0
Not 16 Förråd m.m. (mnkr)	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
Tekniska nämndens förråd	3,6	2,9	3,6	2,9
Asfaltskross tekniska	0,7	0,4	0,7	0,4
Övrigt, förråd	10,6	7,2		0,0
Exploateringsfastigheter	40,5	0,0	40,5	0,0
Summa förråd m.m.	55,3	10,6	44,8	3,4

Not 17 Fordringar (mnkr)	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen bokslut 2022
Kundfordringar	68,9	54,3	48,2	34,1
Statsbidragsfordringar	4,3	7,1	3,6	3,7
Kommunalskattefordringar	65,5	78,0	65,5	78,0
Fordran VA-kollektivet	12,2	1,3	12,2	1,3
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	79,2	108,0	42,5	48,7
Övriga kortfristiga fordringar	89,3	70,7	63,1	59,9
Summa fordringar	319,5	319,4	235,3	225,6

Not 18 Kortfristiga placeringar	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
Övriga kortfristiga placeringar	9,1	0,0	0,0	0,0
Summa kortfristiga placeringar	9,1	0,0	0,0	0,0

Not 19 Kassa och bank (mnkr)	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
Kassa	0,0	0,1	0,0	0,1
Bank	191,0	315,0	85,6	218,1
Summa kassa och bank	191,1	315,1	85,7	218,1

Not 19 Koncernkonto (mnkr)	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
Kommunens andel	85,6	218,1	85,6	218,1
Gislaveds Kommunhus AB	11,4	4,1	11,4	4,1
Gislaved Energi Koncern AB	0,1	0,2	0,1	0,2
Gislaved Energi Elnät AB	49,6	28,3	49,6	28,3
Gislaved Energi AB	3,8	8,9	3,8	8,9
Gislavedshus AB	-42,8	-64,3	-42,8	-64,3
Gisletorp Lokaler AB	-0,7	-1,0	-0,7	-1,0
Enter Gislaved AB	0,2	3,2	0,2	3,2
Stiftelsen Isabergstoppen	23,1	45,8		
Samverkan Återvinning Miljö (SÅM)				
Summa koncernkonto	130,2	243,4	107,2	197,5

Not 20 Eget kapital (mnkr)	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
Ingående eget kapital	2 086,0	1 975,1	1 463,4	1 376,4
Årets resultat	14,7	110,9	-15,0	87,0
Utgående eget kapital	2 100,8	2 086,0	1 448,4	1 463,4
<i>varav</i>				
<i>Resultatutjämningsreserv (RUR), ingående värde</i>	409,6	345,3	409,6	345,3
<i>Resultatutjämningsreserv (RUR), årets förändring</i>	-21,8	64,6	-21,8	64,6
<i>Resultatutjämningsreserv (RUR), utgående värde</i>	387,8	409,6	387,8	409,6

Not 21 Effekt av förändrad redovisningsprincip på eget kapital (mnkr)	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
Ingående eget kapital enligt fastställd balansräkning	2 086,0	1 976,2	1 463,4	1 385,8
Justering av eget kapital, IB	0,0	-1,0	0,0	-9,3
Årets resultat	14,7	110,9	-15,0	87,0
Utgående eget kapital	2 100,8	2 086,0	1 448,4	1 463,4

Not 22 Avsättningar för pensioner (mnkr)	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
Specifikation - avsatt till pensioner				
Särskild avtals/ålderspension	6,0	8,4	5,8	8,4
Förmånsbestämd/kompl.pension	0,1	0,1	0,1	0,1
Ålderspension	20,9	18,9	20,1	17,5
Pension till efterlevande	0,7	0,7	0,7	0,7
Summa pensioner	27,7	28,1	26,7	26,7
Löneskatt	6,6	6,7	6,5	6,5
Summa avsatt till pensioner	34,3	34,8	33,2	33,1
Antal visstidsförordnanden				
Politiker	0,0	0,0	0,0	0,0
Tjänsteman	0,0	0,0	0,0	0,0
Avsatt till pensioner				
Ingående avsättning	34,8	33,1	33,1	32,3
Nya förpliktelser under året varav nyintjänad pension	-1,1	0,2	-1,1	0,2
Ränte- och basbeloppsberäkningar	2,3	0,6	2,3	0,6
Ändringar av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0	0,0	0,0
Pension till efterlevande	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrig post	0,6	2,9	0,6	2,0
Årets utbetalningar	-2,2	-2,2	-1,8	-2,2
Förändring löneskatt	0,0	0,2	0,0	0,2
Summa avsatt till pensioner	34,3	34,8	33,2	33,1
Utredningsgrad	99 %	99 %	99 %	99 %

Not 23 Andra avsättningar (mnkr)	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
Uppskjutna skatter	93,9	81,0	0,0	0,0
Medfinansiering till statlig infrastruktur				
Övriga avsättningar	0,5	0,5	0,5	0,5
Avsatt till återställande av deponi				
Redovisat värde vid årets början	58,5	17,1	58,5	17,1
Nya avsättningar	0,0	41,4	0,0	41,4
Ianspråktagande avsättningar	-4,4	0,0	-4,4	0,0
Outnyttjade belopp som återförs	0,0	0,0	0,0	0,0
Förändring av nuvärdet	2,7	0,0	2,7	0,0
Avsättning till deponi	56,8	58,5	56,8	58,5
Summa andra avsättningar	173,9	148,9	80,0	67,8

Not 24 Långfristiga skulder (mnkr)	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
Lån i banker och kreditinstitut	667,8	672,0	100,0	100,0
Skuld finansiella leasingavtal	97,2	76,1	190,7	174,9
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år				
Anslutningsavgifter	36,8	25,2	36,8	25,2
<i>återstående antal år (vägt snitt)</i>				
Investeringsbidrag	31,2	20,2	31,2	20,2
<i>återstående antal år (vägt snitt)</i>				
Summa långfristiga skulder	833,0	793,5	358,7	320,3

Not 25 Kortfristiga skulder (mnkr)	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
Leverantörsskulder	174,9	159,7	128,3	118,5
Personalens skatter, arbetsgivaravgifter och avdrag	53,8	51,0	53,0	50,3
Personal, pensionskostnader	55,5	60,4	55,5	60,4
Övertid och semesterlöneskuld	115,1	113,9	112,8	111,9
Förutbetalda skatteintäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Moms och punktskatter	3,1	0,0	3,1	0,0
Skulder till staten	46,2	33,5	46,2	33,5
Kalkning och landskapsvård	0,5	0,7	0,5	0,7
Skuld VA-kollektivet	0,0	0,0	0,0	0,0
Kortfristig låneskuld	24,1	39,9	0,0	0,0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	101,3	119,8	57,9	55,3
Övriga kortfristiga skulder	70,0	81,8	0,6	0,7
Summa kortfristiga skulder	644,6	660,7	458,0	431,2

Not 26 Borgensåtaganden (mnkr)	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
<i>Kommunägda bolag, kommunalförbund och stiftelser</i>				
AB Gislavedshus	0,0	0,0	417,9	417,9
Gislaved Energi AB	0,0	0,0	118,5	118,5
Gisletorp Lokaler AB	0,0	0,0	10,0	10,0
Stiftelsen Isabergstoppen	0,0	0,0	6,4	21,9
Stiftelsen Torghuset	9,5	9,5	9,5	9,5
Kommunalförbundet Samverkan Återvinning och Miljö (SÅM)	0,0	0,0	38,8	43,5
Summa, bolag, kommunalförbund och stiftelser	9,5	9,5	601,1	621,3
Egnahem och småhus	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Föreningar och övriga</i>				
Hestra Medborgarhus	0,3	0,3	0,3	0,3
Gislaveds Folkets hus	0,8	0,8	0,8	0,8
Anderstorps Byggnadsförening (Folkets hus)	0,9	0,9	0,9	0,9
Fiber 35, Ekonomisk förening	0,0	0,0	0,0	0,0
Reftele Anderstorp Fiberförening, ekonomisk förening	1,0	1,0	1,0	1,0
Summa föreningar och övriga	2,9	3,0	2,9	3,0
Summa borgensförbindelser	12,4	12,5	604,0	624,3

Under 2017 har Gislaveds kommun tillsammans med Gnösjö, Vaggeryd och Värnamo kommuner bildat ett kommunalförbund gällande avfallsverksamheten (Samverkan Återvinning och Miljö - SÅM). Medlemsandel i kommunförbundets tillgångar och skulder har baserat på invånarantal enligt folkbokföringen i respektive medlemskommun per den 31 december 2016 (kvotfördelning). Kvotfördelningen beräknas genom att antalet folkbokförda invånare för varje enskild medlemskommun divideras med det totala antalet folkbokförda invånare i samtliga medlemskommuner. Kvotdelen används sedan för att beräkna de enskilda medlemskommunernas andel av kommunförbundets tillgångar och skulder. För Gislaveds kommun är kvotdelen 34,0%.

Om medlemskommunerna tecknar borgen eller annan säkerhet för lån som upptagits av kommunalförbundet eller interimis direktionen ska sådan borgen vara solidarisk gentemot kreditgivaren. Om borgensansvar utkrävs ska borgensansvaret medlemskommunerna sinsemellan fördelas enligt motsvarande kvotfördelning. För Gislaveds kommun innebär den 34,0%.

Vid bokslut 2023 har förbundet ett lån på 115 mnkr på Kommuninvest. Gislaveds kommuns andel av borgen för detta lån motsvarar 38,8 mnkr.

Not 27 Ansvarförbindelsen (Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulder eller avsättningar) (mnkr)	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
Ingående ansvarförbindelse	508,6	547,3	508,6	547,3
Nyintjänad pension	-0,3	-1,7	-0,3	-1,7
Ränte- och basbeloppsuppräknig	33,1	12,2	33,1	12,2
Ändring av försäkringsteknisk grund	0,0	0,0	0,0	0,0
Pensionsutbetalningar	-25,1	-23,9	-25,1	-23,9
Övrigt	4,0	-0,9	4,0	-0,9
Byte av tryggande	0,0	-16,9	0,0	-16,9
Summa pensionsförpliktelser	520,3	516,2	520,3	516,2
Förändring av löneskatten	2,8	-7,6	2,8	-7,6
Utgående ansvarförbindelse avsatt till pensioner	523,2	508,6	523,2	508,6
Pensionsförpliktelser				
Pensionsförpliktelse i balansräkningen:				
a) avsättning inkl. särskild löneskatt	33,2	33,1	33,2	33,1
b) ansvarförbindelse inkl. särskild löneskatt	523,2	508,6	523,2	508,6
Pensionsförpliktelse som tryggas i pensionsförsäkring	235,6	124,0	235,6	124,0
Pensionsförpliktelse som tryggas i pensionsstiftelse	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa pensionsförpliktelse	792,0	665,8	792,0	665,8
Förvaltade pensionsmedel - Marknadsvärde				
Totalt pensionsförsäkringskapital	310,4	178,2	310,4	178,2
varav överskottsmedel	9,2	6,4	9,2	6,4
Totalt kapital, pensionsstiftelse	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella placeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa förvaltade pensionsmedel	310,4	178,2	310,4	178,2
Finansiering				
Återlånade medel	481,5	487,6	481,5	487,6
Konsolideringsgrad	39 %	27 %	39 %	27 %
Andel Försäkring				
Del av pensionsförpliktelsen som tryggas genom försäkring:				
<i>Förpliktelser intjänade före 1998, ansvarförbindelsen</i>	<i>96,1</i>	<i>30,4</i>	<i>96,1</i>	<i>30,4</i>
<i>Förpliktelser intjänade från 1998, pensionsavsättning</i>	<i>139,5</i>	<i>93,6</i>	<i>139,5</i>	<i>93,6</i>
Totalt	235,6	124,0	235,6	124,0
Utredningsgrad	99 %	99 %	99 %	99 %
Överskottsfonden				
Skandia	9,2	6,4	9,2	6,4
KPA	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	9,2	6,4	9,2	6,4

Not 28 Leasing (mnkr)	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
Leasingavgifter				
Maskiner och inventarier				
Operationella leasingavtal överstigande 1 år				
<i>Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:</i>				
Inom 1 år	2,5	3,2	2,5	3,2
Senare än 1 år men inom 5 år	1,2	0,2	1,2	0,2
Senare än 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
	3,7	3,4	3,7	3,4
Finansiella leasingavtal				
Totala minimileaseavgifter	31,2	21,8	31,2	21,8
Framtida finansiella kostnader	-2,3	-0,7	-2,3	-0,7
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	0,0	0,0	0,0	0,0
	28,9	21,1	28,9	21,1
<i>Nuvärdet av minimileaseavgifterna</i>				
Inom 1 år	7,4	5,3	7,4	5,3
Senare än 1 år men inom 5 år	21,5	15,8	21,5	15,8
senare än 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
	28,9	21,1	28,9	21,1
Varav kommunkoncerninterna finansiella leasingavtal				
Totala minimileaseavgifter	0,0	0,0	0,0	0,0
Framtida finansiella kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande</i>				
Inom 1 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Senare än 1 år men inom 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Senare än 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0

Not 28 Leasing (mnkr), forts.	Koncernen Bokslut 2023	Koncernen Bokslut 2022	Kommunen Bokslut 2023	Kommunen Bokslut 2022
Leasingavgifter				
Fast egendom				
Operationell leasing				
Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:				
Inom 1 år	4,4		4,4	
Senare än 1 år men inom 5 år	4,3		4,3	
Senare än 5 år	0,0		0,0	
	8,7	0,0	8,7	0,0
Varav kommunkoncerninterna operationella leasingavtal				
Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:				
Inom 1 år	1,7		1,7	
Senare än 1 år men inom 5 år	1,1		1,1	
Senare än 5 år	0,0		0,0	
	2,7		2,7	
Finansiell leasing				
Totala minimileaseavgifter	198,3		198,3	
Framtida finansiella kostnader	-36,5		-36,5	
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	161,8		161,8	
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:				
Inom 1 år	9,2		9,2	
Senare än 1 år men inom 5 år	36,2		36,2	
Senare än 5 år	116,4		116,4	
	161,8		161,8	
Varav kommunkoncerninterna finansiella leasingavtal				
Totala minimileaseavgifter	118,2		118,2	
Framtida finansiella kostnader	-24,7		-24,7	
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	93,5		93,5	
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:				
Inom 1 år	5,5		5,5	
Senare än 1 år men inom 5 år	21,4		21,4	
Senare än 5 år	66,6		66,6	
Summa	93,5		93,5	

3.2 Affärsdrivande verksamhet - Vatten och avlopp årsredovisning

Verksamhetsberättelse - vatten och avlopp

Vatten och avlopp

Under 2023 har ett fortsatt fokus på säkerhetsarbetet inom Vatten och Avlopp lagts. Nya lås främst till dricksvattensidan har investerats i samt inköp av en del nya luckor till reservoarer. Ett arbete tillsammans med SKA har påbörjats gällande kontinuitetshantering och är ett pågående arbete.

Fortsatt höga driftkostnader på grund av elpriser och ökande kemikaliepriser. Det kan ses en fortsatt minskning i vattenförbrukning i kommunen. Jämfört med föregående år har det skett en minskning om totalt 126 000 m³, detta tros bero bland annat elpriser och även en medvetenhet om att spara på vatten.

Va-taxan beslutades under 2023 att höjas till 2024. En ökning med 18% för brukningsavgiften och 10% för anläggningsavgiften för att kunna täcka upp för större utgifter.

Ökning i personalkostnader genom att 3 nyanställningar i staben har gjorts under 2023.

Under hösten 2022 inleddes ett arbete med att lägga nya VA-ledningar till Viks strand. Projektet blev färdigställt under sommaren år 2023. Viks strand är en detaljplan som möjliggör byggnation av 22 stycken villor och utbyggnad av VA-infrastruktur till detta område skapar möjligheter för fastighetsägare att ansluta sig till allmänt VA.

Vid årsskiftet 2022/2023 inträdde ändringar i lagen om allmänna vattentjänster (LAV) som riksdagen beslutat om. Detta innebär bland annat att kommunen ska ha en aktuell vattentjänstplan från och med 1 januari 2024. Den nya VA-planen är framtagen och ute på samråd från och med 18 januari till den 15 februari 2024. Granskningsskedet kommer att ske under våren och därefter antas dokumentet.

Vatten

Baldersvägen etapp 4, som är den sista etappen i projektet pågick mellan april-december 2023. I etapp 4 har det endast skett byte av dricksvattenledningar.

Fortsatt arbete med framtagande av vattenskyddsområden och vattendomar har pågått. Precis innan årsskiftet till 2024 beslutades om ett nytt vattenskyddsområde i Burseryd. Fler planeras att beslutas om under 2024. Ansökan om vattendom i Broaryd skickades in till Mark- och miljödomstolen under året.

Under 2023 renoverades även vattentornet i Gislaved efter behov som uppmärksammades vid besiktning. Där har bland annat taket och fasaden renoverats och trappan invändigt bytts ut.

Avlopp

Under våren 2023 avslutades Sunnaryd etapp 1 efter godkänd besiktning. Det nya avloppsreningsverket togs i drift i mars 2023. Det nya reningsverket kommer resultera i att utsläppen till Bolmen minskar då det nya reningsverket håller lägre utsläppshalter och utsläppsmängder jämfört med den ersatta markbädden.

För Sunnaryd etapp 2 gjordes en slutbesiktning i november 2023 som möjliggör fler fastigheter i Sunnaryd att ansluta sig till reningsverket.

Projektet Segerstad i Reftele har avslutats under 2023 vilket har möjliggjort för naturbruksgymnasiet Segerstad att ansluta sig till allmänt VA.

Till Smålandsstenar och Burseryd har ett inköp av nya rens-galler och en renskruv gjorts för att säkerställa fortsatt god drift på verken.

3.2.1 Resultaträkning

Resultaträkning (mnkr)	Not	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Verksamhetens intäkter	1	76,4	62,8
Verksamhetens kostnader	2	-64,7	-53,0
Avskrivningar		-8,8	-7,7
Verksamhetens nettokostnader		2,9	2,1
Finansiella intäkter			
Finansiella kostnader		-2,9	-2,1
Resultat före extraordinära poster		0,0	0,0
Extraordinära intäkter			
Extraordinära kostnader			
Årets resultat		0,0	0,0
Nettoinvesteringar		43,7	51,8

Verksamhetsmått/nyckeltal	2023	2022
Årsarbetare	29	25
Levererad vattenmängd tm3	1 736	2 027
Såld vattenmängd tm3	1 318	1 444
Behandlad mängd avloppsvatten tm3	5 390	3 266
Kostnad kr/m3	49,08	37,85
Antal vattenmätare	7 083	7 079
Kostnadstäckningsgrad %	100 %	100 %

3.2.2 Balansräkning

Balansräkning (mnkr)	Not	Bokslut 2023	Bokslut 2022
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar	3		
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		244,3	232,0
Maskiner och inventarier		3,0	3,6
Pågående investeringar		76,2	45,1
Summa anläggningstillgångar		323,5	280,7
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Förråd med mera		2,8	2,2
Fordran, VA-kollektivet		12,2	1,3
Övriga fordringar		12,8	8,5
Summa omsättningstillgångar		27,8	12,0
Summa tillgångar		351,3	292,7
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
AVSÄTTNINGAR			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		0	0
Summa avsättningar		0	0
SKULDER			
Långfristiga skulder	4	347,9	291,6
Skuld till VA-kollektivet		0,0	0,0
Kortfristiga skulder	5	3,4	1,1
Summa skulder		351,3	292,7
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		351,3	292,7

3.2.3 Noter

Not 1 Verksamhetens intäkter (mnkr)	Bokslut 2023	Bokslut 2022
VA-intäkter	74,6	57,2
varav reglering mot VA-kollektivet	-11,0	-1,5
Anläggnings- och anslutningsavgifter		
Upplösning av anläggnings-anslutningsavgifter		
Upplösning av anläggnings-anslutningsavgifter 2014	0,0	0,0
Upplösning av anläggnings-anslutningsavgifter 2015	0,0	0,0
Upplösning av anläggnings-anslutningsavgifter 2016	0,0	0,0
Upplösning av anläggnings-anslutningsavgifter 2017	0,0	0,0
Upplösning av anläggnings-anslutningsavgifter 2018	0,1	0,1
Upplösning av anläggnings-anslutningsavgifter 2019	0,1	0,1
Upplösning av anläggnings-anslutningsavgifter 2020	0,0	0,0
Upplösning av anläggnings-anslutningsavgifter 2021	0,1	0,1
Upplösning av anläggnings-anslutningsavgifter 2022	0,1	0,1
Upplösning av anläggnings-anslutningsavgifter 2023	0,1	
Hyror och arrenden		0,0
Övriga intäkter	12,3	6,7
Summa verksamhetens intäkter	76,4	62,8

Not 2 Verksamhetens kostnader (mnkr)	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Löner och sociala avgifter	-19,7	-16,0
Material och tjänster	-24,7	-19,5
Lokaler	-12,0	-9,9
GS personal	-7,5	-5,8
Övrigt internt	-0,8	-1,8
Övriga kostnader		0,0
Summa verksamhetens kostnader	-64,7	-53,0

Not 3 Materiella anläggningstillgångar (mnkr)	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Mark		
Fastigheter för affärsverksamhet	410,5	390,1
Akkumulerade avskrivningar affärsverksamhetsfastigheter	-166,2	-158,2
Summa mark, byggnader och tekniska anläggningar	244,3	231,9
Maskiner och inventarier	6,6	8,7
Akkumulerade avskrivningar maskiner och inventarier	-3,6	-5,0
Summa maskiner och inventarier	3,0	3,7
Pågående investeringar	76,2	45,1
Summa materiella anläggningstillgångar	323,5	280,7

Not 4 Långfristiga skulder (mnkr)	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Långfristig skuld till kommunen	291,2	267,7
Anläggningsavgifter, inklusive ackumulerad upplösning	45,2	25,2
Investeringsbidrag, inklusive ackumulerad upplösning	11,5	1,7
Summa långfristiga skulder	347,9	294,6

Not 5 Kortfristiga skulder (mnkr)	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Semesterlöneskuld	1,6	1,1
Övriga kortfristiga skulder	1,7	0,0
Summa kortfristiga skulder	3,3	1,1

3.3 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR), vilket innebär att:

- intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt
- fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta
- tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges
- periodisering av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed
- värdering av kortfristiga placeringar har gjorts post för post till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärde.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster särredovisas när dessa förekommer i not till respektive post i resultaträkningen.

Som jämförelsestörande betraktas poster som är sällan förekommande och överstiger 5 mnkr. Dessutom redovisas alltid kommunens realisationsvinster/förluster.

Intäkter

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkterna baseras på Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) decemberprognos.

Övriga intäkter

Investeringsbidrag, VA- anläggnings/anslutningsavgift

Investeringsbidrag och anläggnings/anslutningsavgifter för vatten och avlopp tas upp som förutbetalda intäkter och redovisas bland långfristiga skulder. I enlighet med matchningsprincipen intäktsförs dessa inkomster successivt i takt med att investeringsobjekten skrivs av över sina respektive nyttjandeperioder, vilket följer rekommendation RKR 2.

Specialdestinerade/riktade statsbidrag

De specialdestinerade/riktade statsbidragen kräver i regel någon form av motprestation, och återrapportering ska i normalfallet periodiseras till den period där prestationerna har utförts.

1. Prestationsbaserade ersättningar utbetalas om vissa handlingar genomförts eller vissa mål, nyckeltal eller nivåer uppnåtts. Bidraget ska bokföras i samma perioder som prestationerna utförts. Utbetalning i efterskott tas upp som fordran (upplupen intäkt) i den period som prestationen utförts och som skuld (förutbetald intäkt) om de utbetalas i förskott.

2. Om prestationsbaserade bidrag utbetalas för ett framtida tidsbestämt projekt och de utförda prestationerna utgör beräkningsunderlag för fördelning av bidraget ska det bokföras och matchas mot kostnader över den fastslagna tidsperioden. Beakta skyldigheten att återbetala kvarvarande medel vid projekttidens slut.
3. Icke prestationsbaserade bidrag betalas ut utan krav på motprestation och intäktsförs den period som bidraget avser. Bidraget ska intäktsföras i sin helhet även om nedlagda kostnader inte motsvarar bidragets storlek för den period som bidraget avser.

Kostnader

Löner med mera

Kostnader för timanställda och kostnadsersättningar avseende december men som utbetalas i januari har inte periodiserats. Ej uttagen semester tillsammans med övertid har periodiserats.

Investeringar

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som en anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till två prisbasbelopp under 2023 (105 000kr).

Anläggningstillgångar upptas till bokfört värde.

Avskrivningsmetod

Kommunen har komponentavskrivning och linjär avskrivningsmetod tillämpas, det vill säga lika stora nominella belopp varje år. Avskrivningen påbörjas när tillgången tas i bruk.

Avskrivningstider

Avskrivningstider är baserade på tillgångens eller komponentens nyttjandeperiod.

Mark, fjärrvärmeanslutning, gatukropp, konst	0 år
Markanläggningar (yttre miljö)	25 år
Toppbeläggningar – gata	10, 20, 40 år
Vattenledningar	60 år
Stomme	60 år
Yttertak, fasad och stomkomplettering	40 år
Sprinkler, reservkraft, hiss, komplementbyggnader	30 år
Värme, ventilation, VA	25 år
Fönster och ytterdörrar	25 år
El, snickerier, yttertak (papp)	20 år
Ytskikt, passagesystem, styr/övervakning, larm/tele	15 år
Tvätt/storköksutrustning, lekredskap	10 år
Bilar, inventarier, maskiner	5–20 år

Exploateringsredovisning

Exploateringstillgångar är tidigare bokförda som materiella anläggningstillgångar på grund svårigheten att bedöma tidpunkten för avyttring. Enligt rekommendation ska exploatering hanteras som omsättningstillgång.

Kommunen har under året gjort en omklassificering av de fastigheter bokförda som markreserv som kommunen har avsikt att sälja till omsättningstillgångar. De pågående markexploateringsarbete bokfört också som omsättningstillgångar.

Någon värdering av bokförda värdet är inte gjort eftersom de fastigheterna har bedömt som låg värde. Enligt lag ska omsättningstillgångar tas upp till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen, (LKBR 7:5)

Förråd

Varor i förråd har tagits upp till verkligt värde.

Avsättningar

Pensioner

Förpliktelser för pensionsåtagande för anställda i kommunen är beräknad med gällande RIPS-ränta.

Deponi

Eventuella kostnader för återställande av deponi i Mossarpstippen har nuvärdesberäknats per 31 december 2023.

Bidrag till Statlig infrastruktur

Kommunen ingick avtal med Trafikverket om medfinansiering av väganslutning Nöbbele industriområde i Reftete och ny cirkulationsplats väg 576 i Smålandsstenar. Redovisning av upplösning av båda bidragen är under fem år från beslutet är tagit enligt KF/KS beslut.

Leasing

Hysesavtalen för fastegendom (fastigheter) följer RKR -R 5 Leasing, Hysesavtalen som inte klassificeras som finansiellt är ett operationellt leasingavtal

Redovisning av hyresavtal för lös egendom (fordon) följer inte riktigt rekommendationen då de avtalen som klassificeras som finansiellt redovisas som anläggningstillgångar och motsvarande belopp redovisas som skuld i balansräkningen.

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Den omfattar, förutom kommunen, Gislaveds Kommunhus AB, Stiftelsen Isabergstoppen samt Kommunalförbundet Samverkan Återvinning Miljö (SÅM). Gislaveds Kommunhus AB är moderbolag till bolagen Gislaved Energi Koncern AB, AB Gislavedshus, Gisleorp Lokaler AB, Enter Gislaved AB och Tingsslätt Fastighets i Gislaved AB.

Med proportionell konsolidering menas att det i redovisningen endast ingår så stor del av företagens resultat- och balansräkning som motsvarar kommunens ägarandel.

Interna redovisningsprinciper kommunen

Personalkostnader

Arbetsgivaravgifter med mera har interndeiterats förvaltningarna i samband med löneredovisningen. Den följer SKR:s rekommendation.

Kapitalkostnader

Räntan beräknas med SKRs intern ränta för 2023 på 1,25 procent på bokfört värde. På årets investeringar har ränta tillgodoräknats från och med anskaffningsmånaden.

3.3.1 Ord och begrepp

Anläggningsskapital	Anläggningstillgångar minus långfristiga skulder och avsättningar.
Anläggningstillgångar	Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk kan vara materiella (till exempel byggnader, mark, inventarier med mera) eller finansiella (aktier, andelar med mera).
Avskrivningar	Årlig kostnad för värdeminskning av anläggningstillgångar beräknad utifrån förväntad ekonomisk livslängd.
Avsättningar	Avsättning är en förpliktelse som på balansdagen är säker eller sannolik till sin förekomst men, till skillnad från en skuld, är oviss till belopp eller till den tidpunkt den ska infrias.
Eget kapital	Visar hur stor del av tillgångarna som inte finansierats med skulder.
Finansiella intäkter	Intäkter som kommer från placerade medel, till exempel ränta på bankkonto.
Finansiella kostnader	Består främst av kostnader som kommer från upplåning och kostnader för pensions-förvaltningen.
Kapitalkostnader	Avskrivningar och intern ränta.
Kortfristiga fordringar	Fordringar som förfaller inom ett år från balansdagen.
Kortfristiga skulder	Skulder som förfaller till betalning inom ett år från balansdagen.
Likviditet	Betalningsförmågan på kort sikt, omsättningstillgångar i relation till kortfristiga skulder.
Nettoinvesteringar	Årets investeringsutgifter efter avdrag för investeringsbidrag.
Omsättningstillgångar	Tillgångar avsedda att inneha en kortare tid, till exempel likvida medel, kortfristiga fordringar, förråd.
Rörelsekapital	Betalningsberedskapen på kort sikt. Omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder.
Soliditet	Ett mått på den långsiktiga betalningsförmågan. Visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med eget kapital. Eget kapital dividerat med totala tillgångar.

4 Drift- och investeringsredovisning

4.1 Driftredovisning

Driftredovisning är den del av kommunens ekonomi som är avsedd för den löpande verksamheten.

I november 2022 fattade kommunfullmäktige beslut om Planeringsdirektiv 2023 med plan 2024-2026. Där ingår nämndernas ekonomiska driftbudget för 2023. Under året har nämnderna lämnat uppföljning för verksamheternas nettoutfall för perioden och prognos för helår vid två tillfällen utöver bokslutet.

Årets budget

Kommunfullmäktige har den 17 november 2022, beslutat om kommunens övergripande driftsbudget 2023 (Planeringsdirektiv 2023 med plan 2024-2026). Nämnderna har fått budgetanslag på - 1 911,8 mnkr inklusive budget för löneuppräknings och ökade lokalkostnader.

Kapitalkostnader budgeteras centralt och kompenseras till nämnderna exklusive Fastighetsavdelning, Serviceavdelning och VA-verksamheten två gånger per år i samband med delårsbokslut (31 augusti) och årsbokslut (31 dec).

Budgetjusteringar

Budgetjusteringar på 77,9 mnkr avser kompensation för kapitalkostnader på 54,6 mnkr, kompensation för ökade arbetsgivaravgifter (KP) på 17,8 mnkr samt övriga justeringar på 5,5 mnkr bland annat flyttning av 5,0 mnkr på IT-avdelning investeringsbudget till avdelningens driftbudget

Efter dessa justeringar blev nämndernas driftbudget per sista december -1 989,7 mnkr.

Budget, mnkr	
Beslutade driftbudget 2022-11-17	-1 911,8
Kompensation för kapitalkostnader	-54,6
Ökade arbetsgivaravgifter	-17,8
IT-avdelning, mm	-5,5
Nämndernas driftbudget 2023-12-31	-1 989,7

Årets uppföljningar

Under året har nämndernas ekonomi följts upp efter utgången av mars, augusti (delårsrapport), och december (årsbokslut).

mnkr	Helårsprognos	Helårsprognos	Årsbokslut
	(budgetavvikelse) 31/3	(budgetavvikelse) 31/8	(budgetavvikelse) 31/12
Samhällutvecklingsnämnd	-13,4	-19,9	-13,8
Bygg-och miljönämnd	0,9	0,8	1,2
Utbildningsnämnd	-4,5	-6,1	-15,0
Socialnämnd	-45,7	-39,8	-40,6
Räddningsnämnd	-0,6	-1,3	0,3
Kommunstyrelsen	-1,8	-1,9	-4,4
Överförmyndarnämnd	0,0	0,0	1,2
Löneöversyn och Lokaler	0,0	-0,1	0,0
Summa nämnder	-65,1	-68,3	-71,1

Nämndernas resultat

Under året har nämnderna redovisat en budgetavvikelse på -71,1 mnkr.

Respektive nämnds utfall redovisas mer detaljerad i verksamhetsberättelsen.

Nästan alla nämnder redovisade en negativ budgetavvikelse med Socialnämnden som har det största underskottet med -40,6 mnkr.

I de kommungemensamma avräkningarna finns de externa poster som hanterats centralt, bland annat pensionskostnader, årets avsättning för deponi, medfinansiering till statliga infrastruktur och övriga gemensamma kostnader.

Budget för kapitalkostnader (avskrivning + internränta) kompenseras till nämnderna baserad på det faktiska utfallet per nämnd. Övriga beslutade budgetanslaget hanterades också centralt.

Verksamhetens nettokostnader visar ett underskott på -107,6 mnkr mot budget.

Driftredovisning

mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2023	Utfall 2022	KF- Budget 2023	Budget- justering 2023	Justerad budget 2023	Budget- avvikelse 2023
Samhällsutvecklings- nämnden	278,8	-510,8	-232,0	-188,6	-197,7	-20,5	-218,2	-13,8
Bygg-och miljönämnden	17,7	-25,3	-7,6	-8,4	-7,9	-0,9	-8,8	1,2
Utbildningsnämnden	132,3	-946,6	-814,3	-770,0	-772,9	-26,4	-799,3	-15,0
Socialnämnden	196,2	-925,8	-729,6	-674,7	-661,6	-27,4	-689,0	-40,6
Räddningsnämnden	18,4	-57,0	-38,6	-36,9	-35,1	-3,8	-38,9	0,3
Kommunstyrelse- nämnden	278,9	-515,1	-236,2	-203,9	-191,1	-40,7	-231,8	-4,4
Överförmyndarnämnd	0,0	-2,5	-2,5	-3,2	-3,7	0,0	-3,7	1,2
Förändrade kostnader för lokaler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,1	0,0	0,0
Löneuppräknig (avtalsrörelsen)	0,0	0,0	0,0	0,0	-41,9	41,9	0,0	0,0
Summa nämndernas drift	922,3	-2 983,1	-2 060,8	-1 885,7	-1 911,8	-77,9	-1 989,7	-71,1
Övriga kommun- gemensamma poster varav:								
<i>Pensioner,</i>	0,0	-226,7	-226,7	-155,8	-193,7	0,0	-193,7	-33,0
<i>Arbetsgivaravgifter inkl. KP, internt</i>	-147,4	293,7	146,3	82,1	111,8	17,8	129,6	16,7
<i>Kapitalkostnader (återföring internt)</i>	-18,7	158,7	140,0	131,7	70,1	54,6	124,7	15,3
<i>Avskrivningar</i>	0,0	-121,4	-121,4	-120,0	-100,0	0,0	-100,0	-21,4
<i>Förändring av avsättning deponi</i>	0,0	-2,7	-2,7	-41,4	0,0	0,0	0,0	-2,7
<i>Medfinansiering infrastruktur</i>	0,0	-4,6	-4,6	-1,7	0,0	0,0	0,0	-4,6
<i>Intäktsbokföring av gamla statsbidrag</i>	0,0	0,0	0,0	26,3	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Övrigt</i>		-1,3	-1,3	2,5	0,0	5,5	5,5	-6,8
<i>Interna eliminerings</i>	-295,1	295,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens nettokostnader	461,1	-2 592,3	-2 131,2	-1 962,0	-2 023,6	0,0	-2 023,6	-107,6

4.2 Investeringsredovisning

Årets investeringsbudget

Kommunfullmäktige fattade beslut om 2023 års investeringsbudget på 283,4 mnkr, varav 239,4 mnkr avser skattefinansierade investeringar och 44 mnkr avser investeringar på taxefinansierad verksamhet. I de skattefinansierade investeringar på 239,4 mnkr ingår några särskilda satsningar på 158,8 som kommunfullmäktige beslutat om.

Under året har några ombudgeteringar från 2022 investeringars budgetöverskott beslutat om.

Investeringsredovisning (netto)

tkr	KF Budget 2023	Budget justering	Justerad budget 2023	Bokslut 2023	Budget- avvikelse	Använt %	Bokslut 2022
Samhällsutvecklings- nämnden	93,2	17,2	110,4	88,4	22,0	80,1	112,7
Bygg- och miljönämnden	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1
Utbildningsnämnden	3,4	0,0	3,4	3,1	0,3	91,2	3,3
Socialnämnden	7,7		7,7	7,1	0,6	92,2	5,2
Räddningsnämnden	2,2	4,2	6,4	6,1	0,3	95,3	3,8
Kommunstyrelsenämnd	176,8	-5,2	171,6	127,2	44,4	74,1	64,9
Överförmyndarnämnd							
Summa investeringar	283,4	16,2	299,6	231,9	67,7	77,4	190,0
<i>därav:</i>							
<i>Skattefinansierade investeringar</i>	239,4	16,2	255,6	188,2	67,4	73,6	138,8
<i>Taxefinansierade investeringar</i>	44,0	0,0	44,0	43,7	0,3	99,3	51,2
Exploateringsutgifter	0,0	0	0	0,6	-0,6	0	0

Årets investeringsutgifter

Årets investeringsutgifter uppgår till 231,9 mnkr vilket är 67,7 mnkr mindre än budgeterat men cirka 41,9 mnkr högre än förra årets utgifter. Av dessa investeringar har 43,7 mnkr genomförts inom VA-verksamheten (taxefinansierade investeringar) och 61,8 mnkr utfall från särskilda satsningar.

Vid årets slut har kommunen redovisat pågående investeringar på cirka 214 mnkr varav: fastigheter 73 mnkr, vatten och avlopp 76 mnkr, gata och park 62 mnkr, kulturverksamhet 0,8 mnkr och samhällsutveckling 2,6 mnkr.

Exploateringsverksamhet

Exploateringsutgifter under året uppgår till 0,6 mnkr. Under året har en omklassificering skett av fastigheter (mark) som kommunen har avsikt att avyttra från markreserven till omsättningstillgångar. Det pågående exploateringsarbete som är bokfört som pågående investeringar i anläggningstillgångar från föregående år och tidigare har förflyttats till omsättningstillgångar.

Investeringar, särskilda satsningar

mnkr	KF Investerings- budget 2023	Budget- justering 2023	Justerad investerings- budget	Utfall 2023-12-31	Datum färdigställt
It hård motorväg	22,3	-5,0	17,3	17,2	2023-12
Utbyggnad grundskola Anderstorp (skolororganisationen)	7,0		7,0	0,01	pågår
Gullviveskolan, Gislaved 4-6 med idrottshall	x		x	x	x
Färdigställande av ny simhall	60,0		60	3,2	pågår
Färdigställande av ny publikhall	x		x	x	x
Haghultsleden (påbörjad 2019)	27,0		27,0	13,6	pågår
Gislaved 2040 Mötesplats Centrum 2/3 och Nissan	2		2	0,1	pågår
Mårtensgatan/Nissan (tom 2026)					
Förskolor Gislaved, Burseryd och Anderstorp	32,5		32,5	27,7	pågår
Götgatsbron, Anderstorp	x		x	x	x
Nöbbele industriområde	x		x	x	x
Summa	150,8	-5,0	145,8	61,8	

X markerar investeringar som inte fullt ut är satta till tid och belopp men som ingår i den totala investeringsnivån för respektive år under perioden 2023-2030.

Kommentar särskilda satsningar**It hård motorväg**

Kommunfullmäktige har beslutat (KfS 138,2023-10,26) att flytta 5 000 tkr från avdelningens investeringsmedel till driftbudgeten med anledning av att it-leverantörer i allt högre grad övergår till en affärsmodell med licensavgifter. Resterande budget på 17,3 mnkr har använts under året.

Skolororganisation Anderstorp

Investeringsprojektet avser Töråsskolan. Detaljplan vunnit laga kraft 23 mars – 2023. Projektering påbörjas under våren 2024 och start byggnation tidigast under hösten 2024.

Färdigställande ny simhall, Gislaved

Utfall på 3,2 mnkr under året på avser påbörjad projektering och detaljplan. I nuläget en del konsultkostnader. Trolig start byggnation 2025.

Haghultsleden

Haghultsleden etapp 1 - projektet har inte kunnat färdigställas på grund av överklagande vid Häradsvägen. Oklart när besked om överklagan ges och därav svårt i dagsläget att fastslå tidpunkt för färdigställande och idrifttagande.

Haghultsleden etapp 2 - projektet är avhängt detaljplan för Haghult/Tillbo som är överklagad. Alla tillstånd för uppdraget förbereds men det praktiska arbetet påbörjas först då detaljplanen vunnit laga kraft.

Centrum 2/3 Centrumutveckling

Bearbetning av områdets utveckling. Förstudie och analys med utformningsförslag och arbetspaketindelning i genomförandefasen. Arbetet fortsätter under 2024 med målsättning att realisera några ingående element i centrumutvecklingen.

Förskolor Gislaved, Burseryd, Hestra och Anderstorp

Under 2023 påbörjas byggnation av förskola Gulsippan på Sörgården, Gislaved och utfallet vid bokslutet blev 14,8 mnkr. Ombyggnad av Ekbacken förskola (Burseryd) och Ekbacken Miljöhus har ett utfall på 12,9 mnkr. Summan för dessa två projekt är 27,7 mnkr.

Götgatsbron

Projektering är färdigställd och samråd med Länsstyrelsen är avklarat. Samtliga förutsättningar för realisering är nu på plats. Bron bedöms stå klar under andra hälften av 2024. Projektet är komplext med många aktörer involverade.

Nöbbele

Projekterings- och utredningsarbete. Samplanering med Trafikverket. Skogen är röjd och fysiska utredningar och undersökningar är utförda på platsen. Viktigt med fortsatt tät dialog med Trafikverket för att upprätthålla framdrift i projektet. Risker finns i kostnadsbilden kopplat till exploateringen och medfinansieringsavtalet.

Större avslutade investeringsprojekt

mnkr	Total budget	Budget 2023	Totalt utfall t.om. 2023	Datum färdigställt
Hyresgäst Anpassningar	5,0	5,0	2,2	2023-12
Energiåtgärder, solceller mm	4,0	4,0	6,1	2023-12
Planerat underhåll (fastigheter)	28,0	28,0	23,9	2023-12
Toppbeläggningar gata	5,0	5,0	2,1	2023-11
Trafiksäkerhetsåtgärder gata	2,5	2,5	2,4	2023-12
It- datorer, Ipads	14,0	14,0	13,3	2023-12
Möbler/inventarier olika verksamheter	17,7	17,7	15,1	2023-12
Fordon och maskiner	15,9	15,9	9,1	2023,12
Summa	92,1	92,1	74,2	

5 Verksamhetsberättelser

5.1 Nämnder

5.1.1 Bygg- och miljönämnden

Nämndens grunduppdrag i korthet

Nämndens grunduppdrag och verksamhet syftar till en god och välplanerad bebyggd miljö samt för en sund och säker livsmiljö för medborgare och näringsliv.

Sammanfattning av resultat och effekter

Den sammanfattande bedömningen av nämndens resultat är mycket gott. Trots vissa vakanser under delar av året har verksamheten ändå kunnat upprätthållas, nu är de flesta vakanserna borta och ordningen återställd. Tillsynen är utförd till 100 % och viss verksamhet till och med 125 %. Bygglövsverksamheten har klarat av att hålla korta handläggningstider och fullgjort de tillsynsärenden som inkommit. Resultatet visar ett överskott på cirka 1 200 tkr

Målgrupp

Under året har den planerade tillsynen som nämnden har prioriterat utförts. Under 2023 har extra fokus lagts på att öka medvetenheten och kunskapen hos medarbetarna om vikten av gott bemötande, service, tillgänglighet samt kommunikation med våra kommuninvånare. Den respons som vi fått av våra kunder (både i Gislaved och Tranemo) är fortsatt positiv.

Medarbetare

Bemanningen har blivit stabil vilket har lett till en förbättrad arbetsbelastning. Systematiskt arbetsmiljöarbete bedrivs enligt arbetsmiljölagstiftning och kommunens arbetsmodell. Kunskapsnivån är hög och goda förutsättningar för kunskapsöverföring till nya medarbetare finns tack vare en god arbetskultur. Bedömningen är att stämningen och sammanhållningen är fortsatt väldigt god. Sjuktalet är förhållandevis låga och är inte arbetsrelaterade.

Verksamhet

Samarbetet med Tranemo kommun är fortsatt bra. De organisatoriska förutsättningarna i respektive kommun fungerar väl. Verksamheten utvecklas ständigt. Beredskapsplan förlivsmedelskontroll ses över. Tillsynsstrategi för förorenade områden i Tranemo är antagen. Lokala hälsoskyddsföreskrifter i Gislaved och Tranemo är förnyade.

Hållbar utveckling

I princip allt arbete inom nämndens verksamhet syftar till en hållbar utveckling såväl avseende planering, bygglövs och miljö. Satsningar görs för att öka

kunskaperna kring och tillämpa barnkonventionen i verksamheten och framför allt i detaljplaneringen.

Ekonomisk kommentar

Nämndens resultat är till största delen beroende på att nämnden har haft vakanser både i form av sjukdom och byte av tjänster under delar av året, de flesta tjänsterna är nu besatta igen.

Nämnd, mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2023	Utfall 2022	Justerad budget 2023	Budget-avvikelse 2023
Bygg- och miljönämnden	17,67	-25,24	-7,6	-8,4	-8,8	1,2

Framtida utmaningar och utvecklingsbehov

Det kommer att fortsätta krävas snabba omställningar i organisationen. Just nu pågår många utredningar som kan komma att utmynna i ändringar i både Plan och bygglagen och miljöbalken.

5.1.2 Kommunstyrelsen

Nämndens grunduppdrag i korthet

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter.

Sammantagen bedömning av resultat och effekter

Den sammanvägda bedömningen och analys av kommunstyrelsens verksamhet under året är att arbetet har bedrivits, utifrån förutsättningarna, med en relativt god kvalitet och måluppfyllelse. Det har varit ett speciellt år för nämnden och omorganisationen har haft en stor påverkan på nämndens verksamhetsområden. Verksamheterna har tagit ansvar för att sätta den nya organisationen på plats, upprätthålla kontinuitet och leverans av grunduppdraget.

Nämndens budgetavvikelse för 2023 är minus 4,4 mnkr.

Målgrupp

Nämnden har under 2023 gått in i en ny organisation och arbetet har fokuserat på förändringsprocessen med tillhörande aktiviteter och processer för att nå mål och effekt. Arbetet har inneburit att landa i de förändringar som omorganisationen medfört, stabilisera verksamheterna, sätta nya arbetssätt och rutiner. Vilka syftar till att utveckla leveransen av stöd och service, till både interna och externa målgrupper. Under året har förvaltningarna arbetat med att bemanna upp tjänster utifrån den nya organisationen.

Medarbetare

Kommunstyrelsens medarbetare har haft en hög arbetsbelastning utifrån förändringsarbetet som omorganisationen medfört. Det återspeglar sig i pulsmätningar som genomförts under året. Ny nämnd- och

förvaltningsorganisation samt förändringsresan som organisationen är inne i ställer höga krav på styr- och stödprocesserna. Den ökade arbetsbelastningen har hanterats med stöd av förvaltningens systematiska arbetsmiljöarbete, som följer med in i 2024.

Verksamhet

Under året har det pågått ett aktivt arbete med att se över interna styr- och stödprocesser med målet att öka fokus på leveransen av kommunstyrelsens grunduppdrag. Arbete kring att utveckla metoder och arbetsätt, hitta nya synergier, samt identifiera utvecklingsområden i den nya organisationen. Stora merparten av kommunstyrelsens medarbetare arbetar i dessa styr- och stödprocesser och vår fortsatta förändringsresa.

Hållbar utveckling

Den övergripande strategin för hållbar utveckling togs fram 2022, förvaltningens egna projekt och processer tas inte med i den övergripande strategin. Förvaltningen kommer arbeta med att bryta ner, implementera och få styrning i arbetet av de egna bidragen till strategins målområden. Från och med 2023 har ett brottsförebyggande råd införlivats i strukturen för rådet för hållbar utveckling. Utveckling av arbete med ledning, styrning och uppföljning gällande barnkonventionen kommer även det att följa med in i arbetet för 2024.

Ekonomisk kommentar

Kommunstyrelsen visar en större avvikelse jämfört med budget än vad som tidigare under året har aviserats i prognoserna. Enskilt största händelsen som har påverkat prognosavvikelsen är att det sent under året uppmärksammades en felaktigt redovisad kostnad på investeringsbudgeten och där kommunen inte ägde anläggningen vilket innebär att kostnaden istället ska hänföras till driftbudgeten. Prognoserna har dock under året indikerat ett underskott vilket medför att det är av stor vikt att nämnden genomför effektiviseringsåtgärder för att uppnå en ekonomi som är i balans jämfört med beslutad budget.

Nämnd, mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2023	Utfall 2022	Justerad budget 2023	Budget-avvikelse 2023
Kommunstyrelsen	278,9	-515,1	-236,2	-203,9	-231,8	-4,4

Framtida utmaningar och utvecklingsbehov

Det ekonomiskt ansträngda läget under 2024 medför små marginaler till nya satsningar inom utveckling, digitalisering och innovation. Fokus kommer ligga på att bibehålla så bra kvalitet som möjligt i grunduppdraget. Fortsatt arbete med förändringsresan i den nya organisationen. Arbetsmiljö och personalomsättning på alla nivåer inom verksamheterna kommer följas noggrant. Säkerhetsläget i omvärlden innebär fortsatt en högre beredskap, där kommunen har en viktig roll att stärka det civila försvaret.

5.1.3 Räddningsnämnden

Nämndens grunduppdrag i korthet

Nämnden ska stödja den enskilde att hantera olyckor samt stödja kommunerna vid samhällsstörningar. När en olycka sker ska förvaltningen hindra vidare skadeutbredning, lindra, stödja och därefter lära från det inträffade. Räddningstjänsten ska också vara en aktör för ökad social hållbarhet.

Sammantagen bedömning av resultat och effekter

Den sammanfattande bedömningen av nämndens resultat är att utifrån förutsättningar levererar nämnden, trots vakans av strategiska funktioner med ledande befattning. Det finns poster som avviker från budget. En är personalkostnader. Den generella prisökningen i samhället påverkar också den totala kostnaden för nämnden.

Resultatet visar ett överskott på 281 tkr.

Målgrupp

Den enskilde som bor, vistas eller verkar i kommunerna involveras i nämndens förebyggande och utryckande arbete. Hittills under 2023 har flera räddningsinsatser hanterats i syfte att stödja och hjälpa. Det har handlat om översvämningar, bränder, trafikolyckor och flertalet larm om hot om suicid. Inga exceptionella händelser. När det gäller det förebyggande arbetet har flera invånare utbildats inom HLR och brandsäkerhet. Kommunanställda utbildas numera i suicidprevention inom ramen för *Våga fråga*.

Medarbetare

Medarbetare har tagit stort ansvar och klivit fram för nya utmaningar.

Organisationen behöver nu tid att trimmas in. Rekrytering av deltidsbrandmän pågår. Flera nya fullgör grundutbildningar.

EUs arbetsdirektiv gällande dygnsvila är i fokus. Bekymmer har identifierats och det kommer bli ökade kostnader, förlorade arbetstimmar och sämre arbetsmiljö.

En tillsynsrapport från Arbetsmiljöverket har hanterats. Under hösten kommer åtgärder göras.

Verksamhet

Verksamheten löper på inom enheterna. Brandskydds- samt HLR-utbildningar genomförs väl. Det suicidpreventiva arbetet ger hittills utbildning till medarbetare inom kommunernas organisationer. Aktiviteter görs externt i suicidpreventiva veckan. Tillsyner enligt LSO var inledningsvis lågt på grund av brist av personal med rätt kompetens. Det medförde en hårdare prioritering vid val av tillsynsobjekt. Samordnare är nu på plats och verksamheten rullar på.

Ekonomisk kommentar

Räddningsnämndens resultat är ett överskott på 281 tkr. Tidigare prognos visade ett minusresultat men med idogt arbete har detta vänt till ett plusresultat.

Nämnd, mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2023	Utfall 2022	Justerad budget 2023	Budget-avvikelse 2023
Räddningsnämnden	18,4	-57,0	-38,6	-36,9	-38,9	0,3

Framtida utmaningar och utvecklingsbehov

Bemanning har alltid varit en stor utmaning för Räddningsnämnden. Under året har bemanningsfrågan också kommit att handla om ledningspersonal och funktioner med spetskompetens. För att klara grunduppdraget har funktioner flyttats inom organisationen. Därtill har konsekvenser av EUs arbetsdirektiv om dygnsvila observerats. Parallellt står svensk räddningstjänst inför nya utmaningar kring civilt försvar. Sammantaget finns behov av en organisation som är mer ändamålsenlig jämfört med idag.

5.1.4 Socialnämnden

Nämndens grunduppdrag i korthet

Socialnämnden har ansvaret för individ- och familjeomsorgen, vård och omsorg, omsorgen om funktionshindrade, vård och stöd till långvarigt psykiskt sjuka samt hälso- och sjukvård. Socialnämnden ansvarar även för bosättningsuppdraget för flyktingar och vissa andra grupper.

Sammantagen bedömning av resultat och effekter

Den sammanfattande bedömningen av nämndens resultat är att grunduppdraget har omhändertagits på ett bra sätt trots stora utmaningar. Några kritiska kvalitetsfaktorer är gula, mestadels på grund av svårigheten att rekrytera personal med rätt kompetens. Utifrån tidigare genomförda brukarundersökningar tycker målgrupperna att verksamheterna ger en god vård och omsorg. Även om nämnden gör ett underskott visar jämförelser att kostnaden för verksamheten ligger i linje med andra kommuner.

Målgrupp

Brukarundersökningar för 2023 visar på goda resultat inom verksamheterna. Områden där målgrupperna har skattat lägre i år i jämförelse med tidigare år är tillgänglighet och inflytande. Vilket verksamheterna bekräftar då det är svårare att tillgodose individuella behov när resurser inte räcker till, både utifrån kompetens och medel. Den största negativa påverkan på grunduppdraget handlar om svårigheten att rekrytera personal med rätt kompetens. Även om det är svårt för verksamheterna levererar de ändå en god vård och omsorg.

Medarbetare

Medarbetarenkäten visar att arbetsmiljön upplevs som sämre än önskvärt. Största anledningen är att många medarbetare upplever att de inte hinner med sina arbetsuppgifter under arbetstiden, på grund av ökade behov, i samband med svårigheter att få in personal med rätt kompetens. Även om medarbetare upplever att det är tufft har de fortsatt ett högt brukarfokus och man känner sig stolt över sitt arbete, vilket visar sig i brukarundersökningar.

Verksamhet

Verksamheterna har under året tagit fram en struktur för att arbeta mer systematiskt med kvalitetssäkring och utveckling. Det sker utvecklingsarbete inom alla områden. Svårigheter kring kompetensförsörjning och ökade behov hos målgrupperna gör att verksamheterna inte har något val än att hela tiden tänka nytt och försöka hitta nya lösningar. Flera stora satsningar har gjorts inom exempelvis förebyggande arbete, kompetensutveckling, och digitalisering.

Hållbar utveckling

Strategin för hållbar utveckling har varit en av de dokument som har legat till grund för planering av målområden för 2024-2027. Under 2023 har verksamheterna inte kunnat prioritera detta område då verksamheterna fokuserar på att försöka kvalitetssäkra grunduppdraget. Förvaltningen har jobbat med att skapa ett hållbart arbetsliv, och på enheterna har man arbetat med det man kan utifrån förutsättningarna. I den struktur som är framtagen för att arbeta med det systematiskt kvalitetsarbete kan även detta arbete vävas in så småningom.

Ekonomisk kommentar

Nämndens resultat hamnar på -40,6 mnkr vilket är en procentuell avvikelse på 5,9 % mot budget. Nämnden bedriver mer verksamhet nu än i början av året vilket visar på att verksamheterna har lyckats bra med att sänka sina kostnader i relation till det utökade stöd och hjälp verksamheterna får. Det bedrivs utvecklings- samt förebyggandearbete inom samtliga verksamheter samtidigt som nämndens verksamheter har en nettokostnadsavvikelse i snitt med rikets.

Nämnd, mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2023	Utfall 2022	Justerad budget 2023	Budget-avvikelse 2023
Socialnämnden	196,2	-925,8	-729,6	-674,7	-689,0	-40,6

Framtida utmaningar och utvecklingsbehov

- Målgruppernas behov utvecklas och blir allt mer komplexa.
- Fortsatt svårt att rekrytera personal med rätt kompetens.
- Svårigheter att hålla en god kvalitet och en hög patientsäkerhet i verksamheterna på grund av ovanstående punkter.
- Behov av att prioritera det förebyggande arbetet och det systematiska kvalitetsarbetet
- Arbeta mer proaktivt och utifrån långsiktiga perspektiv för att kunna minska behoven på sikt.

5.1.5 Samhällsutvecklingsnämnden

Nämndens grunduppdrag i korthet

Att bidra till kommunens attraktivitet, samhällsutveckling med goda boende- och livsmiljöer, att erbjuda kommuninvånarna förutsättningar för en god folkhälsa och en positiv och meningsfull fritid i alla åldrar. Utbudet ska främja demokratin och göra kommunen mer attraktiv att verka och bo i.

Sammantagen bedömning av resultat och effekter

Den sammanvägda bedömningen och analysen av samhällsutvecklingsnämndens verksamhet under året är att arbetet har bedrivits, utifrån förutsättningarna, med en relativt god kvalitet och måluppfyllelse. Förvaltningens nya sammansättning innebär en förändringsresa med delvis nytt sammanhållet uppdrag som behöver etableras och ett behov av att lära känna varandra för att hitta relevanta samarbeten och möjliga synergieffekter. Resultatet visar ett underskott på -13,9 mnkr.

Målgrupp

Det breda ansvarsområdet innebär såväl intern som extern välfärd och service. Det för med sig kontakter med många målgrupper med olika behov och förväntningar.

Dialog, flexibilitet och samverkan mellan avdelningar och kommunens förvaltningar liksom med föreningsliv och näringsliv är viktiga framgångsfaktorer. Den interna servicen är uppskattad och den utåtriktade verksamheten arbetar med att tillgängliggöra mötesplatser och aktiviteter för alla åldrar. Samtidigt innebär utvecklingen i omvärlden med ökade kostnader utmaningar.

Medarbetare

Förvaltningens nya sammansättning innebär en förändringsresa med delvis nytt sammanhållet uppdrag som behöver etableras och ett behov av att lära känna varandra för att hitta relevanta samarbeten och möjliga synergieffekter. Förvaltningens medarbetare bidrar med god service och leverans av god kvalitet. Samtidigt finns utmaningar att på lång sikt upprätthålla det kompetensbehov som finns och därför pågår arbete med kompetenshöjande insatser.

Verksamhet

Den nya nämndens omfattande uppdrag följs av möjligheter och behov av nya arbetssätt där samverkan och samarbeten mellan verksamheterna är viktiga. Det interna serviceerbjudandet och projekt ny simhall är exempel på bred samverkan mellan och inom förvaltningar.

Den nya sammansättningen och det nya uppdraget innebär också att befintliga rutiner och system behöver genomlysas för att försäkra relevans och identifiera ännu ej mötta behov.

Hållbar utveckling

Omställningen till fossilfri personbilsflotta är nästan klar och transportbilar använder förnybara drivmedel. Arbete sker för att öka graden av återanvändning av kommunens möbler och utrustningar.

För att värna om vattenkvaliteten i Bolmen har ett nytt avloppsreningsverk tagits i drift och ersätter tidigare markbädd i Sunnaryd. Budskap om att spara vatten har spridits. Samverkan om förebyggande insatser för att minska psykisk ohälsa, ensamhet och utsatthet har skett tillsammans med socialförvaltningen

och utbildningsförvaltningen.

Ekonomisk kommentar

Den nya förvaltningens uppdrag innebär att hitta samverkan och effektiviseringar. Under året har arbetet med detta inletts och behöver fortsätta framgent. De ekonomiska prognoserna har under året indikerat underskott. Detta beroende på omvärldsfaktorer med höga kostnader för el, material, livsmedel och entreprenad. Dessutom har verksamheten varit underfinansierad vid uppstarten. Det är av stor vikt att nämnden genomför effektiviseringsåtgärder för att nå en ekonomi i balans.

Nämnd, mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2023	Utfall 2022	Justerad budget 2023	Budget-avvikelse 2023
Samhällsutvecklings-nämnden	278,8	-510,8	-232,1	-188,6	-218,2	-13,8

Framtida utmaningar och utvecklingsbehov

Den nya nämnden startades upp under 2023 och förändringsarbete pågår för att hitta nya arbetssätt. Arbetet kommer att ta tid och kraft i anspråk. Budget 2024 medger få nya satsningar utan fokus kommer ligga på att bibehålla så bra kvalitet som möjligt i grunduppdraget. Prioriterade områden är insatser inom utvecklingsmål, vilka främst handlar om utbud för ett attraktivt och inkluderande samhälle, och utveckling av allmän plats för att skapa trygga och attraktiva livs- och boendemiljöer.

5.1.6 Utbildningsnämnden

Nämndens grunduppdrag i korthet

Utbildningsnämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom skolväsendet för barn och ungdom. Skolväsendet omfattar skolformerna förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, och regleras i skollagen (2010:800).

Sammantagen bedömning av resultat och effekter

Den sammanfattande bedömningen av nämndens resultat är att en god måluppfyllelse nåtts. Vårdnadshavare uttrycker nöjdhet med verksamheten. I grundskolan uppnår 83,1 % av eleverna behörighet till nationellt program på gymnasieskolan. Det är en minskning i förhållande till föregående år men visar att resultatet stabiliserats på en ny högre nivå. I gymnasieskolan har andelen elever som tar en gymnasieexamen ökat till 70 %. För helåret redovisas ett underskott på -14 970 tkr.

Målgrupp

Behörighet till nationellt program på gymnasieskolan har stabiliserat sig på en högre nivå. Andelen elever som tar en gymnasieexamen har ökat. Både barn och elever samt vårdnadshavare upplever att förskola och skola är trygga.

Medarbetare

Resultatet för medarbetarenkätens tre PULS-frågor var under våren 3,91 och under hösten 3,85 på en femgradig skala. Frågor gällande arbetsbelastning visar på ett sämre resultat för utbildningsförvaltningen än för kommunen som helhet.

Frågor som handlar om arbetsklimatet på arbetsplatsen visar att personalen överlag trivs på sin arbetsplats.

Verksamhet

En gemensam satsning på språkutveckling sker i samverkan med Skolverket genom riktade insatser för nyanlända och flerspråkiga barn och elevers utbildning med deltagande från förskolan, grundskolan och gymnasieskolan. Under året har utbildningsförvaltningen byggt vidare på det gemensamma säkerhetsarbetet genom att lansera informationsfoldern *Trygg och säker förskola och skola* samt påbörjat övning i PDV (pågående dödligt våld) inom alla verksamheter.

Hållbar utveckling

En cirkulär strategi när det gäller återanvändning av lärplattor sker genom att trasiga enheter i ökad omfattning lämnas in till kommunens It-avdelning för reparation och återanvändning. På så sätt minskas koldioxidavtrycket och en hållbar användning av tekniken främjas. Eleverna kan vara trygga med att när de lämnar in en trasig platta kommer de att få tillbaka en lagad enhet redo att fortsätta stödja deras lärande.

Ekonomisk kommentar

Utbildningsnämnden redovisar ett negativt resultat för 2023 med -14 970 tkr. Det är främst ökade skolskjutskostnader till följd av nytt avtal och kostnadsökningar som påverkas av händelser i omvärlden, fler heltidsplacerade barn i förskolan än prognostiserat och svårighet att ställa om organisationen efter ett minskat antal barn tillsammans med ökade interkommunala avgifter i gymnasieskolan, då fler elever under hösten valt andra skolor än Gislaveds gymnasium, som påverkat resultatet.

Nämnd, mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2023	Utfall 2022	Justerad budget 2023	Budget-avvikelse 2023
Utbildningsnämnden	132,3	-946,6	-814,3	-770,0	-799,3	-15,0

Framtida utmaningar och utvecklingsbehov

För att möta underskott från 2023, effektiviseringskrav och minskat barn- och elevantal måste organisationen anpassas. Politiska ställningstaganden för mer omfattande förändringar kan komma att aktualiseras.

Framtida kompetensförsörjning kräver insatser på flera områden och att kommunen upplevs som en attraktiv arbetsgivare.

Fortsatta utvecklingsinsatser för att öka elevernas måluppfyllelse krävs.

5.1.7 Överförmyndarnämnden

Nämndens grunduppdrag i korthet

Överförmyndaren ska bevaka underårigas, funktionsnedsattas och äldre personers rätt i samhället samt att se till att de som inte klarar sina personliga och/eller ekonomiska angelägenheter får hjälp med detta.

Ekonomisk kommentar

Sedan 1 januari 2023 har Gislaved, Gnosjö, Värnamo och Vaggeryds kommuner en gemensam överförmyndarnämnd. Administrationen hanteras av Värnamo kommun, som fakturerar övriga kommuner. Överförmyndarnämnd är obligatoriskt enligt kommunallagen och därmed redovisas här Gislaveds kommuns del av den gemensamma överförmyndarnämnden. Nämnden gör ett överskott på 1 200 tkr.

Överskottet beror på vakanser på enheten, minskade arvoden till gode män, förvaltare och professionella ställföreträdande.

Nämnd, mnkr	Intäkt	Kostnad	Utfall 2023	Utfall 2022	Justerad budget 2023	Budgetavvikelse 2023
Överförmyndarnämnden	0	-2,5	-2,5	-3,2	-3,7	1,2

Framtida utmaningar och utvecklingsbehov

Höjda arvoden för kommunen. Huvudregeln är att det är huvudmannen själv som ska betala arvodet. Undantag gäller om huvudmannen har haft skattepliktiga inkomster under 2,65 prisbasbelopp och tillgångar under 2 prisbasbelopp. I dessa fall betalar kommunen arvodet.

Om prisbasbeloppet höjs ytterligare kan det bli aktuellt att fler huvudmän hamnar under beloppsgränserna och att kommunen då får stå för arvodet.

5.2 Koncernbolag och stiftelser

5.2.1 Gislaveds Kommunhus AB

Org. nr 559084-6191

Ordförande: Marie Johansson

Ägare: Gislaveds kommun 100%

Verkställande direktör: Stefan Eglinger

Antal ledamöter: 5

Grunduppdrag

Bolagets uppdrag enligt antagen bolagsordning är att övergripande samordna de kommunala bolagens verksamheter genom att äga och förvalta aktier i bolag som verkar inom Gislaveds kommuns kompetensområde och företräda Gislaveds kommuns intressen i koncernen.

Bolaget skall i sin verksamhet tillämpa de kommunala lokaliserings-, självkostnads- och likställighetsprinciperna.

Bolaget har även ett samhällsansvar i syfte att bidra till en hållbar utveckling. Det handlar om ett estetiskt, ekonomiskt, miljömässigt, etiskt och socialt ansvarstagande.

Resultaträkning, Moderbolaget

tkr	Budget 2023	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Rörelsens intäkter	1 076	500	587
Rörelsens kostnader	-1 076	-1 619	-726
Rörelseresultat	0	-1 119	-139
Finansiella intäkter	0	2 340	2 716
Finansiella kostnader	0	0	0
Resultat före skatt	0	1 221	2 577
Bokslutsdispositioner	0	540	0
Skatt	0	0	0
Årets resultat	0	1 761	2 577
Investeringar, tkr	0	0	0
Nettoomsättning, tkr	0	500	582
Soliditet, %	0	90%	98%
Likviditet, %	0	373%	906%
Balansomslutning	0	47 107	25 310

Resultaträkning, Koncernen

tkr	Budget 2023	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Rörelsens intäkter	581 788	404 981	442 894
Rörelsens kostnader	-538 406	-362 100	-425 197
Rörelseresultat	43 382	42 881	17 697
Finansiella intäkter	65	4 409	483
Finansiella kostnader	-17 186	-19 253	-7 077
Resultat före skatt	26 261	28 037	11 103
Bokslutsdispositioner	0	0	0
Skatt	0	-7 982	-2 559
Årets resultat	26 261	20 055	8 544
Investeringar, tkr	0	40 581	114 733
Nettoomsättning, tkr	0	404 981	442 894
Soliditet, %	0	43%	41%
Likviditet, %	0	93%	62%
Balansomslutning	0	1 325 123	1 316 501

Sammantagen bedömning av resultat och effekter Gislaveds Kommunhus AB, moderbolaget

Gislaveds Kommunhus AB (moderbolag) har under 2023 delat ut 2 mnkr i aktieutdelning till sin ägare Gislaveds kommun enligt beslut som tagits vid bolagets årsstämma i maj 2023.

Moderbolaget har fakturerat management fee till dotterbolagen motsvarande de tjänster som moderbolaget tillhandahåller. Dotterbolagen har under 2023 betalt in 2,3 mnkr i aktieutdelning till moderbolaget.

Dotterbolagens lämnade aktieutdelning på 2,3 mnkr utgör en del av moderbolagets resultat 2023 på ca 1,7mnkr. Styrelsen föreslår utdelning om 1 700 000 kr till ägaren.

Gislaveds Kommunhus AB, koncernen

Årets resultat efter finansiella poster blev 28 037 tkr (11 103 tkr år 2022) för Gislaveds Kommunhus AB-koncernen och resultatet efter skatt och finansiella poster blev 20 055 tkr (8 544 tkr år 2022).

De ingående bolagens resultat efter finansiella poster:

- Moderbolaget, 1 221 tkr (inkl. utdelning från dotterbolagen, + 2 328 tkr)
- Gislaved Energi Koncern AB, 31 436 tkr
- AB Gislavedshus, 528 tkr
- Enter Gislaved AB, -3 347 tkr
- Gisleorp Lokaler AB, 694 tkr
- Tingsslätt Fastighets i Gislaved AB, -66 tkr

Resultatet efter finansiella poster var enligt budget 26,2 mnkr vilket innebär att resultatet blev 1,7 mnkr mer än budget. Detta förklaras framförallt av resultatet för Gislaveds Energi koncern redovisar ett resultat som är ca 11,3 mnkr mer än budgeterad nivå medan andra bolagen redovisar mindre resultat än budgeterat.

Gislaveds Energi koncern AB har lämnat in 3,5 mnkr i koncernbidrag och Gislaveds Lokaler AB med 0,5 mnkr till moderbolaget. Moderbolaget i sin tur har lämnat koncernbidrag till dotterbolag Enter Gislaved AB med 3,5 mnkr.

Balansomslutning i koncernen ökade med 8,6 mnkr och det egna kapitalet ökade med 36,4 mnkr. Soliditeten ökar med 2,5 procentenheter till 43,1 %. Den förbättrade soliditetsnivån förklaras framförallt av att det egna kapitalet har ökat.

Händelser av väsentlig betydelse

Under 2023 har arbete fortsatt med syfte att utveckla koncernens arbetssätt i ett tydligare koncernperspektiv och i ett hela kommunen-perspektiv. Dels i syfte att följa ambitionerna som formulerades när koncernen bildades 2017 och dels i syfte att följa och möta den förändring som skedde 1/1 2023 då ny nämnd- och förvaltningsorganisation trädde i kraft. Förändringsarbetet innehåller bland annat koncerngemensamma arbetssätt i styr- och stödprocesser samt bedömning och utredning om fler verksamheter kan vara lämpliga att driva i bolagsform.

Under året genomfördes en utredning i syfte att möjliggöra ett eventuellt bildande av fastighetsbolag samt renodling av bostadsuppdraget. Kommunfullmäktige beslutade vid sitt möte i september 2023 att gå vidare med den del i utredningen som avser boendefastigheter. Fullmäktige beslutade om att boendefastigheterna i kommunens regi ska säljas till AB Gislavedshus. Ett arbete för att genomföra affären startades och överlåtelsedatum är fastställt till den 2 april 2024.

Kommunfullmäktige i Gislaveds kommun beslutade att ge Gislaveds kommunhus AB ett aktieägartillskott med 20 mnkr för att möjliggöra moderbolaget att bistå kommunstyrelsen att förvärva fastigheter i bolagsform. Under året förvärvades Tingsslätts Fastighets i Gislaved AB och utgör nu ett dotterbolag i koncernen.

Den 15 juni 2023 beslutade Kommunfullmäktige i Gislaveds kommun om att återta uppdraget avseende utbyggnad av IT-infrastruktur (bredband) från Gislaved Energi Koncern AB. Resterande medel från aktieägartillskottet på 1 626 133 kr har återbetalats till kommunen.

Framtida utveckling

Genomförandet av renodling av boendeuppdraget är under 2024 då AB Gislavedshus blir ny ägare och hyresvärd i kommunens bestånd av boendefastigheter.

Arbetet fortsätter även brett tillsammans med dotterbolagen för att identifiera fler potentiella utvecklingsområden. Bland annat kommer moderbolagets förmåga att driva koncerngemensamma frågeställningar och att stötta dotterbolagen att utvecklas och förstärkas.

Styrelsen kommer tillsammans med VD arbeta fram en plan för fortsatta utvecklingsarbetet. Planen kan komma att sträcka sig över flera år men flera nya

utvecklingsaktiviteter beräknas starta upp redan under 2024.

5.2.1.1 AB Gislavedshus

Org. nr 556053-5204

Ordförande: Inga-Lill Svanberg
%

Ägare: Gislaveds Kommunhus AB,100

Verkställande direktör: Malin Larsson **Antal ledamöter:** 7

Grunduppdrag

Bolagets uppdrag enligt antagen bolagsordning är att inom Gislaveds kommun förvärva, äga, bebygga, förvalta, förädla och försälja fastigheter och tomträtter med bostadslägenheter och därtill hörande kollektiva anordningar samt även med lokaler, i de fall lokalerna utgör en mindre del av dessa fastigheter, används för kommunal verksamhet eller är kommersiella lokaler som har ett tydligt samband med den övriga verksamheten.

Resultaträkning

tkr	Budget 2023	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Rörelsens intäkter	191 119	198 907	184 882
Rörelsens kostnader	-170 163	-182 946	-178 323
Rörelseresultat	20 956	15 961	6 559
Finansiella intäkter	0	169	26
Finansiella kostnader	-15 250	-15 602	-6 111
Resultat före skatt	5 706	528	474
Bokslutsdispositioner	0	0	0
Skatt	0	40	-323
Årets resultat	5 706	568	151
Investeringar, mnkr		5 895	116 278
Nettoomsättning, mnkr		198 907	184 882
Soliditet, %		38%	38%
Likviditet, %		19%	8%
Balansomslutning		848 162	866 998

Sammantagen bedömning av resultat och effekter av verksamheten

Årets resultat på 528 tkr innan bokslutsdispositioner och skatt har påverkats av hyreshöjningar, tillval samt ökat hyresbortfall. Samtidigt har driftskostnaderna, främst i form av taxebundna kostnader och ökade avskrivningar ökat. Stigande räntor under året har markant ökat de finansiella kostnaderna.

Händelser av väsentlig betydelse

Den överenskomna årliga hyreshöjningen gav endast täckning för 30% av bolagets ökade kostnader, vilket gjort att stora delar av året har handlat om att arbeta med våra processer för att minimera kostnader. Bland annat har energieffektiviserande åtgärder genomförts på Krongatan i Reftele och Dalen i Gislaved genom byte av uppvärmningssätt.

Bolagets VD har under året drivit en utredning kring en eventuell bolagisering av kommunens fastigheter, vilken den 28 september resulterade i ett beslut i Kommunfullmäktige att sälja kommunens bostäder till bolaget. Affären väntas genomföras under första hälften av 2024.

Stora delar av bolagets personal har även varit delaktiga i projekten att byta ekonomi- och fastighetssystem. Det nya ekonomisystemet togs i drift i början av september och fastighetssystemet kommer att tas i drift under första kvartalet 2024.

Under året har två byggnader på området Trasten i Gislaved rivits. På platsen pågår arbetet med att ställa i ordning marken genom att skapa nya grönytor och en basketplan för hyresgästerna att nyttja.

Elstödet gjorde det under den senare delen av året möjligt att prioritera värdehöjande underhåll.

Styrelsen fattade i december beslut om att avskryva nybyggnationsprojektet på Nygatan i Reftele.

Hållbarhet

Ett av bolagets övergripande mål är att värna miljön och bidra till en hållbar utveckling. Därför arbetar vi för låg energianvändning för värme och ventilation vid våra nyproduktioner och större renovering-ar. Vi installerar också IMD (individuell mätning) i samtliga lägenheter för att ge våra hyresgäster förutsättningar att följa sin varmvatten- och elförbrukning och samtidigt ge lägre kostnader.

Risk

Ränterisk

Ränterisken har på grund av den kraftigt stigande inflationen ökat. Bolagets belåningsgrad är dock relativt låg, 52% beräknat på bokfört värde och 23% på beräknat marknadsvärde. Ränsteavdragsbegränsningar som infördes under 2019 kommer eventuellt att påverka bolaget framåt.

Finansiering

Risken att kreditinstitut inte vill låna ut till bolaget bedöms som låg, bland annat med tanke på den låga belåningsgraden. Även vid de nyupplåningar som kommer att ske under de närmaste åren bedöms risken som låg.

Vakanser

Vakansgraden ligger fortsatt på en relativt låg nivå men då söktyrket på lägenheter sjunkit under året finns risk för ökade vakanser jämfört med tidigare år.

Politiska risker

Hyresmarknaden påverkas stort av olika politiska beslut. Bostadssubventioner vid nybyggnation, räntebidrag, beskattning av bostäder, regler för hyressättning och ränsteavdragsbegränsning är några av de beslut som påverkar företaget. Många gånger har Sverige dessutom valt att införa hårdare regler än vad EU-

direktiven stipulerar. Detta visar att kommunala bostadsbolag måste hålla en hög beredskap för politiska beslut.

Framtida utveckling

Stamreoveringar av det befintliga beståndet planeras, närmast i tur är området Dalen i Gislaved där 181 lägenheter ska stamreoveras under de kommande tre åren. Utöver detta så kommer bolaget för att fortsätta erbjuda ett tryggt och attraktivt boende, arbeta med boendeflytande, prioritera våra utemiljöer, modernisera och tillgänglighetsanpassa bostadslägenheter och erbjuda fortsatt hög kundservice för våra kunder.

5.2.1.2 Enter Gislaved AB

Org. nr 556661-9861

Ordförande: Niclas Palmgren
100%

Ägare: Gislaved kommunhus AB,

Verkställande direktör: Niclas Hiljemark   **Antal ledamöter:** 6

Grunduppdrag

Bolaget ska aktivt arbeta för att stödja kommunens mål och visioner, och för att göra den till en attraktiv plats att leva och bedriva verksamhet i. Det ska främja befintliga och nya företag, handel, turism, etableringar och investeringar för att stimulera näringslivets tillväxt i kommunen. Dessutom ansvarar bolaget för att marknadsföra kommunens näringsliv och attraktivitet både lokalt och internationellt samt för att bygga långsiktiga samarbeten med relevanta nätverk.

Resultaträkning

tkr	Budget 2023	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Rörelsens intäkter	8 083	4 387	8 248
Rörelsens kostnader	-8 783	-7 868	-8 262
Rörelseresultat	-700	-3 481	-14
Finansiella intäkter	0	134	40
Finansiella kostnader	0	0	0
Resultat före skatt	-700	-3 347	26
Bokslutsdispositioner	0	3 429	3
Skatt	0	-21	-10
Årets resultat	-700	61	19
Investeringar, mnkr		0	0
Nettoomsättning, mnkr		4 387	8 236
Soliditet, %		55,5%	59,9%
Likviditet, %		236%	
Balansomslutning		5 383	4 841

Sammantagen bedömning av resultat och effekter av verksamheten

Prioriterade projekt som leder till ökad konkurrenskraft och utveckling inom näringslivet, fler medarbetare med rätt kompetens och en ökning av turister inom besöksnäring samt stöd till handel o service

Bolaget utvecklar våra fokusområden, industri, handel och turism, samtidigt som vi genomför aktiviteter och projekt tillsammans med samarbetspartners och näringslivsråd. Bolagets arbete omfattar attraktivitet, näringslivsutveckling, handelsutveckling, besöksnäring och kompetensförsörjning samt upprätthåller en effektiv dialog med bolagets partners inom ett gott samarbetsklimat.

Händelser av väsentlig betydelse

En orolig omvärld som påverkar kostnader, inflation, ränta och energi. Ny VD och personalförändringar

Hållbarhet

Arbetet med företagsnätverket för hållbarhet som täcker hela GGW-regionen fortsätter. Till detta har vi integrerat Science Park-arbetet, som syftar till att driva på innovation och skapa positiv samhällspåverkan, under projekt "Impact for Innovation".

Risk

Inga engagemang med särskild risk föreligger

Framtida utveckling

Bolaget arbetar vidare med projekt kring näringslivsutveckling, etableringar, kompetensförsörjning och attraktivitetshöjande investeringar som är på agendan. Detta skapar positivitet och framtidstro. Bolagets arbete med att utveckla besöksnäring, handel fortsätter. Nya samarbeten inom kommunen kring centrumutveckling, friluftsplan, och projekt för nyanställda som flyttat hit/ inpendlare har också initierats.

5.2.1.3 Gislaved Energi Koncern AB**Org. nr 559079-2932**

Ordförande: Bengt-Anders Johansson
100 %

Ägare: Gislaveds Kommunhus AB

Verkställande direktör: Hans Brunström

Antal ledamöter: 7

GrunduppdragModerbolag/koncern

Koncernen har till föremål för sin verksamhet att bedriva energiproduktion och energidistribution,

köp och försäljning av energi och energirelaterade produkter och tjänster samt annan därmed förenlig verksamhet. Vidare är föremålet att förvärva eller uppföra, äga, förvalta, hyra ut och överlåta erforderliga anläggningar och

fastigheter samt infrastruktur för IT-kommunikation.

Gislaved Energi Koncern AB

Bolaget har tidigare tillförts 10 mnkr i aktieägartillskott för att möjliggöra IT-infrastruktur för de medborgare i Gislaveds kommun som inte har samma möjlighet till IT-infrastruktur som övriga kommuninvånare. Dialog har under året förts i olika omgångar med nationella nätägare om det stöd som finns att söka. Bidraget är öppet för både fiberföreningar och de marknadsaktörer som har fiberutbyggnad i sitt affärskoncept. Stöd utbetalas dock inte till en enskild individ.

Resultaträkning

tkr	Budget 2023	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Rörelsens intäkter	375 009	221 866	265 019
Rörelsens kostnader	-353 167	-191 159	-254 074
Rörelseresultat	21 842	30 707	10 945
Finansiella intäkter	65	4 094	416
Finansiella kostnader	-1 811	-3 365	-852
Resultat före skatt	20 096	31 436	10 509
Bokslutsdispositioner		-7 867	
Skatt		-1 777	-2 136
Årets resultat	20 096	21 792	8 373
Investeringar, mnkr		22 587	21 271
Nettoomsättning, mnkr		209 706	257 904
Soliditet, %		48,0%	43,9%
Likviditet, %		106%	106%
Balansomslutning		412 407	409 640

Sammantagen bedömning av resultat och effekter av verksamheten

Moderbolag/koncern

Resultat efter finansiella poster och skatt för koncernen uppgick till 24 571 tkr. Gislaved Energi Koncern AB har lämnat koncernbidrag till Gislaveds kommunhus AB med 3 500 tkr, till Gislaved Energi AB 11 000 tkr samt att Gislaved Energi Koncern AB erhållit koncernbidrag med 19 000 tkr från Gislaved Energi Elnät AB.

Händelser av väsentlig betydelse

Kommunfullmäktige beslutade den 15 juni 2023 att återta uppdraget avseende utbyggnad av IT-infrastruktur (bredband) från bolaget och att resterande medel från aktieägartillskottet återbetalas till kommunen. Den 29 december överfördes resterande medel av aktieägartillskottet till kommunen från bolaget.

Hållbarhet

Moderbolag/koncern

Dotterbolagen är certifierade enligt ISO14001:2015 och har arbetat vidare med miljöfrågor under verksamhetsåret. En uppföljande revision har genomförts med bra resultat. Bolagen arbetar fortlöpande med åtgärder för minskad

energianvändning.

Risk

Moderbolag/koncern

Koncernen utsätts genom sin verksamhet för finansiella risker, t.ex. kundkreditrisker, ränterisker, marknadsrisker vid elhandel samt finanskriser i omvärlden som kan orsaka bankkonkurser etc. Koncernen följer en upprättad finanspolicy i syfte att begränsa de finansiella riskerna samt en upprättad riskpolicy för elhandelsverksamheten i syfte att begränsa marknadsriskerna.

Framtida utveckling

Moderbolag/koncern

Koncernen ska i sin fortsatta verksamhet på ett effektivt sätt erbjuda leveranssäkra och prisvärda energilösningar till kunderna. Koncernens fortsätter att tillsammans med dotterbolagen främja utvecklingen av ett hållbart samhälle.

5.2.1.4 Gisleorp Lokaler AB

Org. nr: 556090-7734

Ordförande: Thomas Törelund
100%

Ägare: Gislaved Kommunhus AB,

Verkställande direktör: Malin Larsson   **Antal ledamöter:** 7

Grunduppdrag

Gisleorp Lokaler AB (GLAB) har som uppdrag att inom kommunen uppföra, sälja, äga, etablera och skapa genomströmning för nya näringsverksamheter och offentliga behov i lokaler och fastigheter samt att äga, förvalta och utveckla Anderstorp Motorbana, Scandinavian Raceway. GLAB ska kunna erbjuda en variation av lokaler och har i uppdrag att bidra till att uppfylla kommunens mål att skapa en attraktiv kommun att leva och verka i för människor och för näringsliv.

Resultaträkning

tkr	Budget 2023	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Rörelsens intäkter	6 501	7 136	6 322
Rörelsens kostnader	-5 217	-6 157	-5 976
Rörelseresultat	1 284	979	346
Finansiella intäkter	0	0	0
Finansiella kostnader	-125	-285	-114
Resultat före skatt	1 159	694	232
Bokslutsdispositioner	0	25	580
Skatt	0	-186	-208
Årets resultat	1 159	533	604
Investeringar, mnkr		0	2 731
Nettoomsättning, mnkr		7 136	6 322
Soliditet, %		60%	57%
Likviditet, %		24%	27%
Balansomslutning		33 663	35 458

Sammantagen bedömning av resultat och effekter av verksamheten

Årets resultat på 694 tkr innan bokslutsdispositioner och skatt har påverkats av hyreshöjningar men även ökade driftskostnader, främst i form av taxebundna kostnader har ökat. Stigande räntor under året har markant ökat de finansiella kostnaderna.

Händelser av väsentlig betydelse

Under 2023 har det genomförts en större förändring av bolagets förvaltning. I början av året flyttades ekonomifunktionen från Gislaved kommun till systerbolaget AB Gislavedshus. Senare under hösten avslutades denna process genom att även drift och uthyrning hanteras av AB Gislavedshus.

En av hyresgästerna i fastigheten Munin 19 gick under året i konkurs.

Elstödet gjorde det under den senare delen av året möjligt att prioritera värdehöjande underhåll.

Hållbarhet

Valet av uppvärmningssystem i fastigheterna har störst betydelse i bolagets hållbarhetsarbete. En av fastigheterna värms med fjärrvärme medan de andra två värms med bergvärme.

Risk

Kortsiktigt finns en ekonomisk risk i att hyresgäster inte betalar hyran enligt avtal. Långsiktigt är den största risken att motorbanan inte kan överleva på grund av att myndigheter begränsar dess verksamhet.

Framtida utveckling

Tillståndet från Mark- och miljödomstolen och dess villkor kommer ha mycket stor betydelse för bolagets framtida verksamhet.

5.2.1.5 Tingslätt Fastighets i Gislaved AB

Org. nr: 559397-9940

Ordförande: Marie Johansson
100%

Ägare: Gislaved Kommunhus AB,

Verkställande direktör: Stefan Eglinger   **Antal ledamöter:** 5

Grunduppdrag

Föremål för bolagets verksamhet är att äga och förvalta fast egendom, Tingslätt 12, samt bedriva uthyrning av densamma till externa parter. Bolaget har i uppdrag att bidra till att uppfylla kommunens mål och att göra Gislaveds kommun till en attraktiv kommun att leva och verka i för människor och för näringsliv.

Resultaträkning

tkr	Budget 2023	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Rörelsens intäkter	0	0	0
Rörelsens kostnader	0	-65	0
Rörelseresultat	0	-65	0
Finansiella intäkter	0	0	0
Finansiella kostnader	0	-1	0
Resultat före skatt	0	-66	0
Bokslutsdispositioner	0	0	0
Skatt	0	0	0
Årets resultat	0	-66	0
Investeringar, mnkr	0	0	0
Nettoomsättning, mnkr	0	0	0
Soliditet, %	0	37,7%	0%
Likviditet, %	0	68%	0%
Balansomslutning		727	0

Sammantagen bedömning av resultat och effekter av verksamheten

Tillträde skedde under hösten 2023 varför bedömning av resultat inte är relevant för året.

Händelser av väsentlig betydelse

Bolaget förvärvades av Gislaveds kommun under 2023 och är idag ett dotterbolag i koncernen Gislaveds kommunhus AB. Gislaveds Kommunhus AB beslutade den 13 december 2023 att lämna 500 000 kr i aktieägartillskott till bolaget som godkändes på bolagstämman den 19 december 2023.

Hållbarhet

Energiförbrukningen har särskilt följts sedan tillträde.

Risk

Balansering av kostnader och intäkter.

Framtida utveckling

Bolaget har förvärvat med syftet att skapa rådighet över den fastighet som

bolaget äger. Fastigheten ligger i den del i Gislaveds tätort som ska utvecklas och som benämns Gislaved 2040 och när tiden är mogen ska fastigheten avyttras till förmån för utveckling av området. Tills dels ska bolaget hyra ut fastigheten på öppna marknaden för utövande av verksamhet som kan bedrivas där utifrån gällande detaljplan.

5.2.2 Stiftelsen Isabergstoppen

Org. nr 828500-3003

Ordförande: Marina Josefsson **Stiftare:** Gislaveds Kommun 90,74%, Gnosjö Kommun 9,26%

Verkställande direktör: Louise Söderlund **Antal ledamöter:** 11

Grunduppdrag

Isaberg Mountain Resort är en sport- och konferensanläggning som erbjuder utomhusupplevelser året runt. Vintertid erbjuder Isaberg södra Sveriges största skidanläggning. Det unika ligger i den vackra utomhusupplevelsen i Isabergs naturreservat i form av äventyrliga aktiviteter som tillfredsställer en bred målgrupp, där familjen är i fokus. Stiftelsen erbjuder bl.a. MTB-cykling och liftburencykling, kanot och kajakpaddling, höghöjdsbana, rodelbana, vandring samt äventyrsgolf/discgolf mm. Den erbjuder också stugboende, camping, restaurang och fastighetsuthyrning. Stiftelsens eventuella vinst ska återinvesteras för utveckling av anläggningen. Isaberg skall vara jordnära, innovativa och ge gästen berikande naturupplevelser och möten året runt.

Resultaträkning

tkr	Budget 2023	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Rörelsens intäkter	87 266	101 473	102 910
Rörelsens kostnader	-74 480	-76 940	-72 927
Rörelseresultat	12 786	24 533	29 983
Finansiella intäkter	150	1 574	293
Finansiella kostnader	-625	-258	-220
Resultat före skatt	12 311	25 849	30 056
Bokslutsdispositioner	0	-8 041	-8 647
Skatt	0	-3 755	-4 169
Årets resultat	12 311	14 053	17 240
Investeringar, mnkr		31 386	12 901
Nettoomsättning, mnkr		101 473	102 910
Soliditet, %		78%	70%
Likviditet, %		232%	346%
Balansomslutning		175 031	165 166

Sammantagen bedömning av resultat och effekter av verksamheten

Vintern 2023 var en bra vinter med tidig öppning 25 december 2022 och med totalt 95 000 skidpassdagar. Danskarna stod för 65% av gästerna. Våren och sommaren fylldes av aktiva svenska gäster, samt skolklasser under maj och juni. Omsättningen under barmarkssäsongen sjönk något jämfört med förra året. Beläggningen under juli var 95% (97%). Skidanläggningen öppnade åter 16 december.

Händelser av väsentlig betydelse

Stiftelsen har under räkenskapsåret 2023 fokuserat på renoveringar och förbättringar av befintliga

boenden och aktiviteter. Väsentliga investeringar under året har skett i utbyggnad av parkering, byggnation av Isaberg Base Camp (klart maj 2024), samt renovering av 6-stolsliften.

Hållbarhet

Fortsatt arbetar Isaberg med att gå över till elektrifierade fordon, samt att utöka publika laddpunkter på vår anläggning. Solpaneler kommer att täcka taken på det nya Isaberg Base Camp.

Risk

Den största risken för vår verksamhet är vädret och temperaturen, därefter kommer de ökade el- och dieselpriserna som direkt påverkar vår lönsamhet i skidanläggningen.

Framtida utveckling

År 2024 kommer vi att flytta in i Isaberg Base Camp och förhoppningsvis bygga ett konstsnöspår. Vi kommer också göra en stor elrevision på vår viktiga 6-stolslift. Vi kommer även att förenkla för gästen och erbjuda ett s.k. Äventyrspass som täcker de flesta aktiviteterna på berget.

5.2.3 Stiftelsen Torghuset

Org. nr 828500-5321

Ordförande: Marie Cnattingius (S)   **Stiftare:** Gislaveds kommun
75%, Övriga 25%

Verkställande direktör: Anette Josefsson   **Antal ledamöter:** 7

Grunduppdrag

Stiftelsen Torghuset äger och förvaltar fastighet med lokaler i Smålandsstenar.

Uthyrning sker till fasta hyresgäster och tillfälliga arrangemang.

Ändamålet är att hyra ut lokaler, bedriva nöjes-, kultur- och fritidsverksamhet och även tillhandahålla lokaler för sådan verksamhet. Verksamheten ska rikta sig till kommunens invånare men även till våra besökare.

Resultaträkning

tkr	Budget 2023	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Rörelsens intäkter		5 958	5 679
Rörelsens kostnader		-6 100	-5 748
Rörelseresultat		-141	-70
Finansiella intäkter		2	0
Finansiella kostnader		-117	-148
Resultat före skatt		-256	-217
Bokslutsdispositioner		0	0
Skatt		0	0
Årets resultat		-256	-217
Investeringar, mnkr		621	37
Nettoomsättning, mnkr		3 622	3 391
Soliditet, %		46%	43%
Likviditet, %		438%	618%
Balansomslutning		7 193	7 183

Sammantagen bedömning av resultat och effekter av verksamheten

Stiftelsen har ett resultat på -256tkr.

Totalt har ca 25 025 (24 932) personer vid 609 (631) tillfällen besökt Torget under 2023. Snittet på besök på biografen är 27 (23) personer.

Händelser av väsentlig betydelse

Under året har besöksstatistiken ökat något och verksamheten har återgått till det normala efter åren med pandemi. Trots detta ser stiftelsen fortsatt avsevärt mycket färre besökare och detta är en utmaning man behöver fortsätta arbeta med.

Stiftelsen har gjort större investeringar i fastigheten i form av ombyggnation av ett kök samt avdelandet av ett förrådsutrymme till förmån för ytterligare kontorsyta.

Ett antal oväntade kostnader uppstod under året då hissen i fastigheten slutade fungera samt då en röklucka i taket behövde renoveras.

Hållbarhet

Stiftelsen är med i Returpack dit det skickar returflaskor och burkar. Under 2024 kommer vi också att börja sortera vårt matavfall och restavfall och vi kommer att påbörja arbetet med att hitta en bättre lösning för vår avfallshantering. I största möjliga mån försöker vi att köpa ekologiska och närproducerade varor. Att handla lokalt samt att utnyttja den lokala kompetens som finns i närområdet tycker vi är en del i att vara miljövänlig.

Risk

Kommunalt bidrag från Gislaveds kommun erhålls med 2 mnkr för att täcka underskott i verksamheten. Den från tidigare år balanserade förlusten är finansierad genom banklån och Gislaveds kommun har genom sin borgen säkerställt denna finansiering. Stiftelsen har ett negativt eget kapital uppgående till ca 4 mnkr. Marknadsvärdet på stiftelsens fastighet överstiger det

bokförda värdet och skillnaden täcker med marginal bristen i det egna kapitalet. Styrelsen har därför inte ansett det nödvändigt att upprätta någon kontrollbalansräkning eftersom det är uppenbart att en sådan visar på att det inte finns någon brist i det egna kapitalet med beaktande av verkligt värde på fastigheten.

Det finns en ovisshet kring framtida hyresintäkter då det beslutats att det kommunala bidragssystemet för samlingslokaler och föreningar, kallat *10-taxa*, ska avvecklas. I nuläget finns ingen beräkning av hur stiftelsens ekonomi kommer påverkas utav dessa förändringar.

Fastigheten har ett ökande behov av underhåll och reinvestering för att upprätthålla ett gott skick och möjliggöra fortsatt, likvärdigt drift. En sammanställning av de åtgärder som behöver göras bör upprättas och prioriteras efter allvarlighetsgrad.

Framtida utveckling

Planerna på att utveckla vår foajé till en mötesplats för våra besökare fortskrider. Visionen är fortfarande att kunna utveckla konceptet evenemang, film och mat och dryck. Nya kontakter med kommunens alkoholhandläggare kommer att tas under året för att diskutera pausservering.

Samverkan med våra lokala butiker och matställen fortsätter.

Stiftelsen kommer också att satsa mer på tema och event som kan kopplas till filmvisningar. I samverkan med Kulturplatån och kanske Fritidsgårdarna hoppas att kunna utveckla ett koncept att hyra ut biografen för TV-spel.

Ks §58

Dnr: KS.2023.48

I.4.1

Årsredovisning 2023, hela kommunen**Beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna Gislaveds kommuns årsredovisning 2023.

Ärendebeskrivning

Nämnder, styrelser och bolag ska årligen upprätta årsbokslut per den 31 december. I årsredovisningen ingår ekonomiska uppgifter, måluppfyllelse, kvalitetsuppfyllelse, händelser av väsentlig betydelse, väsentliga personalförhållanden samt avstämning av tilldelade uppdrag.

Som en fortsättning av den organisationsförändring som genomfördes inför 2023 har olika verksamheter setts över och analyserat arbetsätt, kompetenser, roller och prioriterade leveranser. Målsättningen är att försäkra relevans, identifiera ännu ej mötta behov, se relevanta samarbeten och möjliga synergieffekter inom hela den nya organisationen. Det gäller både för externa tjänster och interna arbeten.

På många håll i organisationen föranleder svårigheter kring kompetensförsörjning och ökade behov hos målgrupperna att verksamheterna har ett ständigt behov av att tänka nytt och försöka hitta nya lösningar. Flera stora satsningar har gjorts inom exempelvis förebyggande arbete, kompetensutveckling, och digitalisering.

Grunduppdrag, mål och uppdrag har överlag levererats med god kvalitet. Det osäkra ekonomiska läget fortsätter att försvåra prognosarbete och ställer krav på ett aktivt budgetarbete och omprioriteringar i verksamheterna. Två uppdrag har slutförts under året, medan fyra uppdrag har försenats. Fem uppdrag pågår enligt plan och ett löper på, men med avvikelse från den ursprungliga planeringen.

Den sammanfattande bilden av Gislaveds kommun utifrån ett finansiellt perspektiv är en kommun med en god grundekonomi. 2023 har dock varit ett mycket utmanande år med anledning av den höga prisutvecklingen som har bidragit till ett negativt resultat. Kommunen klarar dock de finansiella målen och har en låg belåningsgrad vilket till stor del beror på att åren tidigare har varit mycket goda.

Det finns delar i den finansiella analysen som signalerar att det kommer att krävas en mer aktiv styrning för att det finansiella läget inte ska försämrats mer än vad de finansiella målen anger, ett sådant område är verksamheternas nettokostnader. För 2023 visar 4 av 6 nämnder ett större underskott. Det kommer att kräva verksamhetsmässiga åtgärder och anpassningar som är av strukturell karaktär för att framtida finansiell planering ska kunna bibehållas på samma höga nivå. Samtliga nämnder står inför utmaningen att anpassa nettodriftkostnaderna efter invånarnas behov, en förändrad demografisk struktur samt att befolkningsframskrivningen är negativ.

Alla nämnder/förvaltningar och bolag i kommunkoncernen har under året arbetat med att anpassa verksamheterna efter de ekonomiska förutsättningar som råder men det är svårt att fullt ut parera för det ekonomiska

Ks §58 (forts.)

omvärldsläget vilket märks genom att 2023 års bokslut visar ett negativt resultat på minus 15 miljoner kronor för kommunen. Det är av mycket stor vikt att fortsatta anpassningar genomförs av alla verksamheter för att minimera negativa följdverkningar på kommunkoncernens långsiktiga finansiella planering i form av finansiella mål samt framtida investeringsnivåer.

Kommunstyrelsens allmänna utskott har berett ärendet den 3 april 2024. Några mindre justeringar har därefter gjorts och dokumentet har daterats om till den 8 april 2024. Utvecklingsledare Joakim Sverker och ekonomichef Anders Olsson redogör för justeringarna på dagens sammanträde. Det kommer att ske ytterligare någon mindre justering inför att ärendet behandlas i kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Årsredovisning - 2023 – Kommunfullmäktige, daterad den 28 mars 2024
Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad den 28 mars 2024
Kommunstyrelsens allmänna utskott den 3 april 2024, §41
Årsredovisning - 2023 - Kommunfullmäktige, daterad den 8 april 2024

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige

Till Kommunfullmäktige i Gislaveds kommun

REVISIONSBERÄTTELSE 2023

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt genom utsedda lekmanrevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens bolag. Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan ”Årsrapport för kommunens revisorer verksamhetsåret 2023”.

-Vi bedömer att socialnämnden (-41 mnkr), samhällsutvecklingsnämnden (-14 mnkr) och utbildningsnämnden (-15 mnkr) inte bedrivit en ändamålsenlig verksamhet. Detta med anledningen av nämndernas ekonomiska underskott. Nämnderna bedöms inte ha vidtagit tillräckligt med åtgärder utifrån nämndernas ekonomiska situation.

Vi bedömer att styrelse och övriga nämnder i Gislaveds kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

-Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

-Vi bedömer att socialnämndens, samhällsutvecklingsnämndens och utbildningsnämndens interna kontroll inte varit tillräcklig. Detta med anledning av att nämnderna inte bedöms ha vidtagit tillräckligt med åtgärder utifrån nämndernas ekonomiska situation. När det gäller samhällsutvecklingsnämnden bedöms nämnden inte följt huvudprincipen angående hantering av VA-underskottet. Redovisning av årets underskott av VA-verksamheten på 11 mnkr har bokats som en fordran på VA-kollektivet, vilket inte är enligt god sed. Detta innebär att kommunens resultat samt samhällsutvecklingsnämndens resultat borde vara 11 mnkr sämre för år 2023. Kommunens resultat borde vara -26 mnkr och för samhällsutvecklingsnämnden ett resultat på -25 mnkr.

Vi bedömer att styrelsens och övriga nämnders interna kontroll i huvudsak har varit tillräcklig.

-Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen vad gäller de finansiella målen inte är förenligt med fullmäktiges mål. Vi bedömer att det finansiella målet gällande resultat inte uppnås. Vi bedömer att det genomsnittliga resultatet beaktat de resultatmål som anges i *Budget 2024 med plan 2025-2027* uppgår till 39 mnkr och understiger därmed det genomsnittliga målet på 40 mnkr som fastställts i *Planeringsdirektiv 2023 med plan 2024-2026*. När det gäller soliditetsmålet gör vi samma bedömning som kommunstyrelsen att målet inte uppnåtts.

-Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall delvis är förenligt med fullmäktiges mål för verksamheten. Av kommunfullmäktiges tolv verksamhetsmål bedöms elva som delvis uppfyllda.

Kommunens revisorer

Vi ser med oro på kommunens ekonomi, då årets resultat uppgår till -15 mnkr och där nämnderna sammantaget redovisar underskott på 71 mnkr, ej inkluderat felaktig redovisning av VA underskottet på 11 mnkr. Till detta en väsentlig negativ befolkningsutveckling som framöver kommer att påverka kommunens intäkter samtidigt som det planeras för historisk höga investeringsnivåer som medför ökade avskrivningskostnader. Vi ser allvarligt på nämndernas underskott och kommer framöver följa utvecklingen nogsamt. Åtgärder krävs av kommunstyrelsen utifrån sin uppsiktsplikt och av nämnderna för att framöver säkerställa en god ekonomisk hushållning.

Vi tillstyrker trots ovan att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, kommunens nämnder och gemensamma nämnder, beredningar samt de enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för år 2023.

Gislaved dag enligt digital signering.

Inga-Maj Eleholt

Kristina Adolfsson

Marie Lackenbauer

Mattias Johansson

Nena Stamenkovic

Staffan Sjöblom

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

Årsrapport för kommunens revisorer verksamhetsåret 2023

Yttrande om årsredovisning 2023

Granskning god ekonomisk hushållning 2023

Yttrande om delårsrapport 2023

Granskning god ekonomisk hushållning delårsrapport 2023

Granskning av digitalisering

Granskning av kommunens arbete med att beakta barnkonventionen

Granskning intern kontroll lönehanteringen och löneutbetalningsprocessen

Granskning av vuxenutbildningen

Grundläggande granskning Gislaved Energi AB

Grundläggande granskning Gislavedshus AB

Granskningsrapport Gislaved Energi AB

Granskningsrapport Gislaved Energi koncern AB

Granskningsrapport Gislaved Energi Elnät AB

Granskningsrapport Gislavedshus AB

Granskningsrapport Kommunhus AB

Granskningsrapport Gisetorp lokaler AB

Granskningsrapport Enter Gislaved AB

Granskningsrapport Tingsslätt Fastighets i Gislaved AB

Årsredovisning och revisionsberättelse Gislaved Energi AB

Årsredovisning och revisionsberättelse Gislaved Energi koncern AB

Årsredovisning och revisionsberättelse Gislaved Energi Elnät AB

Årsredovisning och revisionsberättelse Gislavedshus AB

Årsredovisning och revisionsberättelse Kommunhus AB

Årsredovisning och revisionsberättelse Gisetorp lokaler AB

Årsredovisning och revisionsberättelse Enter Gislaved AB

Årsredovisning och revisionsberättelse Tingsslätt Fastighets i Gislaved AB

Deltagare

INGA-MAJ ELEHOLT Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2024-04-15 09:37:02 UTC

Namn returnerat från Svenskt BankID: INGA-MAJ ELEHOLT

Datum

Inga-Maj Eleholt

Leveranskanal: E-post

KRISTINA ADOLFSSON Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2024-04-15 10:56:46 UTC

Namn returnerat från Svenskt BankID: KRISTINA ADOLFSSON

Datum

Kristina Adolfsson

Leveranskanal: E-post

MARIE LACKENBAUER Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2024-04-16 09:22:49 UTC

Namn returnerat från Svenskt BankID: MARIE LACKENBAUER

Datum

Marie Lackenbauer

Leveranskanal: E-post

MATTIAS JOHANSSON Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2024-04-15 12:14:23 UTC

Namn returnerat från Svenskt BankID: MATTIAS JOHANSSON

Datum

Mattias Johansson

Leveranskanal: E-post

NENA STAMENKOVIC Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2024-04-15 20:36:54 UTC

Namn returnerat från Svenskt BankID: NENA STAMENKOVIC

Datum

Nena Stamenkovic

Leveranskanal: E-post

STAFFAN SJÖBLOM Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2024-04-15 13:39:44 UTC

Namn returnerat från Svenskt BankID: STAFFAN SJÖBLOM

Datum

Staffan Sjöblom

Leveranskanal: E-post

Ankom: 2024-04-17 Årend: KS.2024.51 Handling: 1346640

Till revisorerna i Gislaveds kommun (org.nr 212000-0514)

Vi har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Gislaveds kommun utfört revision och granskning av årsredovisningen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision för år 2023-01-01–2023-12-31.

Yttrande om årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision för Gislaveds kommun för år 2023-01-01–2023-12-31. Förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har granskats enligt särskilda instruktioner.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört uppdraget enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Vårt ansvar enligt denna standard beskrivs närmare i avsnittet *Det sakkunniga biträdets ansvar*. Uppdraget är utfört utifrån opartiskhet och självständighet i förhållande till kommunen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information

Årsredovisningen innehåller också annan information än balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter och denna andra information återfinns på sidorna [4-6, 89, 97, 104-126]. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna andra information och i vårt uppdrag ingår inte att genomföra en revision av denna information, men det är vårt ansvar att läsa den och överväga om den i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och

investeringsredovisning samt noter. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen och bedömer om den andra informationen verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldig att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt LKBR. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Det sakkunniga bitrådets ansvar

Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna ett yttrande till de förtroendevalda revisorerna. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar.

Som del av en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

1. identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag,
2. Skaffar vi oss en förståelse av den del av kommunens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
3. Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
4. Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och

investeringsredovisning samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

5. Måste vi informera de förtroendevalda revisorerna om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Det sakkunniga bitrådets granskning av förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna och att dessa upprättas i enlighet med LKBR. Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" och "Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper" i Standard för kommunal räkenskapsrevision. Detta innebär att vår granskning av förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Sammanställda räkenskaper har konsoliderats i enlighet med LKBR.

Undertecknande

Datum enligt digital signatur

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Mats Åkerlund
Auktoriserad revisor

Deltagare

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB 556029-6740 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2024-04-15 08:01:05 UTC

Namn returnerat från Svenskt BankID: Mats Erik Åkerlund

Datum

Mats Åkerlund
Managing Director

Leveranskanal: E-post

Ankom: 2024-04-17 Ärende: KS.2024.51 Handling: 1346641

Granskning av god ekonomisk hushållning per 2023-12-31

Gislaveds kommun

Revisions Rapport
April 2024

Projektledare Carl-Magnus Stenehav

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunal verksamhet kännetecknas av god ekonomisk hushållning. En del i den ekonomiska förvaltningen är att fullmäktige ska besluta om verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska sedan följas upp i årsredovisning. Årsredovisning ska även innehålla en utredning och redovisning av följsamhet till det lagstadgade balanskravet.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i årsredovisning är förenligt med beslutade mål inom området. Uppdraget ingår som en obligatorisk del i årets revisionsplan. Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av årsredovisning.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin skriftliga bedömning, vilken skall biläggas delårsrapport/årsredovisning i samband med fullmäktiges behandling av respektive rapport. Följande övergripande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Är resultat i årsredovisning förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning?
2. Är resultat i årsredovisning förenligt med balanskravet?

Revisionskriterier

Revisionskriterier i granskningen utgörs av kommunallagen 11:1, lag om kommunal bokföring och redovisning 11:8, 11:10, 11:12 och 13:2 samt rådet för kommunal redovisnings rekommendation 15 Förvaltningsberättelse.

Avgränsning

Granskningen avser årsredovisning som upprättats per 2023-12-31 och som behandlats av kommunstyrelsen 2024-04-10.

Metod

Granskningen har skett genom analys av för granskningen relevant dokumentation. Granskningsresultatet bedöms med hjälp av signalsystem: grön (uppfyllt), gult (delvis) och röd (ej uppfyllt).

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef/redovisningschef.

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

lakttagelser

- I årsredovisningen görs en avstämning avseende kommunens finansiella och verksamhetsmässiga mål som fastställts i *Planeringsdirektiv 2023 med plan 2024 2026*. Kommunstyrelsen gör den sammanfattande bedömningen att god ekonomisk hushållning inte uppnås för 2023.
- Kommunfullmäktige har beslutat om två finansiella mål (resultatmål och soliditetsmål) kopplat till god ekonomisk hushållning. Målet om ett genomsnittligt resultat på 40 mnkr avser perioden 2020-2030 (år 2020 inkluderar upparbetning fr.o.m. 2017). Årets resultat per 2023 uppgår till -15 mnkr och för perioden 2017-2023 uppgår det genomsnittliga resultatet till 54 mnkr. För perioden 2024-2027 används de resultatnivåer som kommunfullmäktige antagit i budget 2024 med plan 2025-2027. För perioden 2028-2030 anges det i budget 2024 med plan 2025-2027 under rubrik *Finansiell analys*. Totalt uppgår genomsnittligt resultat under perioden till 39 mnkr. Kommunstyrelsen gör bedömningen att resultatmålet uppfylls.

När det gäller fullmäktiges andra finansiella mål om att genomsnittlig soliditet ej understiga 65% (exkl. pensionsåtaganden) avser perioden 2020-2030 (år 2020 inkluderar upparbetning fr.o.m. 2017). Soliditeten för år 2023 uppgår till 61 % och för perioden 2017-2023 uppgår soliditeten till 65 %. För perioden 2024-2027 används de nivåer som kommunfullmäktige antagit i budget 2024 med plan 2025-2027. För perioden 2028-2030 anges det i budget 2024 med plan 2025-2027 under rubrik *Finansiell analys*. Totalt uppgår genomsnittlig soliditet under perioden till 58 %. Kommunstyrelsen gör bedömningen att soliditetsmålet inte uppfylls.

- Utifrån *Planeringsdirektiv 2023 med plan 2024 2026* framgår att de fyra prioriterade målområden och underliggande tolv mål med bäring på god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv . Dessa avser *Det goda livet , Attraktivitet och hållbar utveckling , Företagsklimat och näringslivssamverkan* samt *Sveriges ledande offentliga arbetsgivare*. Någon uppföljning om respektive målområde uppfylls eller inte uppfylls sker inte utan uppföljning sker för respektive underliggande mål . Av redovisningen framgår att 11 av 12 verksamhetsmål bedöms delvis uppfyllas samt att ett av verksamhetsmålen bedöms uppfyllas.

Granskning Resultat: God ekonomisk hushållning

Bedömning

- Kommunstyrelsen gör bedömningen att ett av två finansiella mål uppnås. Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen gör vi bedömningen att det finansiella målet gällande resultat inte uppnås. Vi bedömer att det genomsnittliga resultatet beaktat de resultatmål som anges i *Budget 2024 med plan 2025-2027* uppgår till 39 mnkr och understiger därmed det genomsnittliga målet på 40 mnkr som fastställts i *Planeringsdirektiv 2023 med plan 2024-2026*. När det gäller det soliditetsmålet gör vi samma bedömning som kommunstyrelsen att målet inte uppnåtts.
- Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara delvis förenligt med de verksamhetsmål som kommunfullmäktige fastställt i *Planeringsdirektiv 2023 med plan 2024-2026*. Av kommunfullmäktiges tolv verksamhetsmål bedöms elva som delvis uppfyllda.

Granskning Resultat: Balanskravet och disponering av resultatutjämningsreserv

lakttagelser

- Årets resultat uppgår till -15 mnkr. Årets balanskravsresultat före förändring av resultatutjämningsreserven uppgår till -21,8 mnkr. Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att ianspråka 21,8 mnkr från resultatutjämningsreserven. Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer för resultatutjämningsreserv antagna av kommunfullmäktige 2018-12-13 anges att medel från resultatutjämningsreserv får användas för att utjämna intäkter över konjunkturcykel. Reservens får användas för att nå upp till ett nollresultat eller med ett belopp som motsvarar reservens storlek om underskottet är större än reserven. I riktlinjerna anges att det är svårt att definiera hur en konjunkturcykel ser ut, hur omfattande den är samt att fastslå hur en utjämning av konjunktturen ska gå till. Enligt riktlinjerna kan disponering av RUR göras efter egen bedömning av hur en konjunkturcykel ska mätas. I beslutet anges att prognosen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket, jämfört med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren, kan användas som riktmärke för hur disponeringen från RUR får göras.
- Kommunstyrelsen motiverar disponeringen av resultatutjämningsreserven att reala skatteutvecklingen är negativ på grund av den historiskt höga prisutvecklingen som rådde under år 2023 samt att Gislaveds Kommun under år 2023 var en netto utflyttningskommun.
- Kommunen har inga tidigare års negativa balanskravsresultat att återställa.

Bedömning

- Disponering av resultatutjämningsreserven bedöms i allt väsentligt skett enligt kommunfullmäktiges riktlinjer.
- Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskrav resultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls.

Samlad bedömning

1. Är resultat i årsredovisning förenligt med fullmäktiges beslutade mål för god ekonomisk hushållning?

- Finansiella mål

Ej uppfyllt

- Verksamhetsmål

Delvis, uppfyllt

2. Är resultat i årsredovisning förenligt med balanskravet?

- Följsamhet till balanskravet

Uppfyllt

3. Disponeras resultatutjämningsreserv enligt fullmäktiges riktlinjer?

Uppfyllt

Rekommendationer

För att utveckla gransknings området lämnas följande rekommendationer:

- Kommunstyrelsen säkerställer att nämnderna beslutar om åtgärdsplaner och vidtar åtgärder för att nå en ekonomi i balans.
- Vi rekommenderar att redovisningen avseende de verksamhetsmässiga målen samt kritiska kvalitetsfaktorer utvecklas. Detta utifrån mätetal, tydligare analyser och bedömningar av måluppfyllelsen. Redovisningen kan med fördel omfatta en jämförelse över flera år samt med jämförbara kommuner. Bedömningarna bedöms inte på ett tillräckligt tydligt sätt ske kring vad och vilka nivåer måluppfyllelsen grundar sig på.
- Några åtgärdsförslag avseende de mål och kvalitetsfaktorer som inte uppfylls framgår inte av årsredovisningen och rapporteras därmed inte till kommunfullmäktige. Vi rekommenderar att redovisningen utvecklas när det gäller vilka åtgärder som vidtagits/planeras att vidtas.
- Ta fram riktlinjer för resultat reserven som införts from 2024 och i samband med detta revidera riktlinjerna gällande hur och på vilket sätt disponering av resultatutjämningsreserven kan ske. Riktlinjer för god ekonomisk hushållning behöver även kompletteras med under vilka förutsättningar synnerliga skäl kan åberopas i kommunen. Detta särskilt viktigt med tanke på att synnerliga skäl åberopats i budget för år 2024.

2024-04-12

Carl-Magnus Stenehav

Uppdragsledare/projektledare

Årsrapport för kommunens revisorer verksamhetsåret 2023

April 2024

Gislaveds kommun

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Bakgrund	1
1.2	Syfte	1
1.3	Revisionsprocessen	2
2	Verksamhetsåret 2023	4
2.1	Ansvarutkrävande	4
2.1.1	Överläggningar med representanter för kommunstyrelsen och övriga nämnder	4
2.1.2	Överläggningar med tjänstemän	5
2.2	Genomförda revisionsrapporter	5
2.2.1	Yttrande granskning delårsrapport	6
2.2.2	Granskning av god ekonomisk hushållning per 2023-08-31	6
2.2.3	Granskning God ekonomisk hushållning per 2023-12-31	6
2.2.4	Yttrande granskning årsredovisning	7
2.2.5	Granskning av digitalisering	7
2.2.6	Granskning av kommunens arbete med att beakta barnkonventionen	7
2.2.7	Granskning av vuxenutbildningen	8
2.2.8	Granskning intern kontroll lönehanteringen och löneutbetalningsprocessen	9
2.3	Samordnad revision och lekmanrevision i de kommunala koncernföretagen	10
2.4	Samarbete med andra kommuners revisorer och regionen Jönköpings revisorer	10
2.5	Sakkunnigt biträde för kommunens revisorer och lekmanrevisorer	10

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Revisorerna i kommuner ska, med stöd av sakkunniga, granska och pröva den kommunala verksamheten, enligt kommunallagen (KL) och god revisions sed.

Med kommunal verksamhet avses verksamhet i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar i kommunen.

Kommunens revisorer har enligt gällande lagstiftning uppdraget att granska all verksamhet årligen i kommunen men också uppdraget att granska verksamheten i kommunens koncernföretag genom de lekmannarevisorer som är valda i dessa.

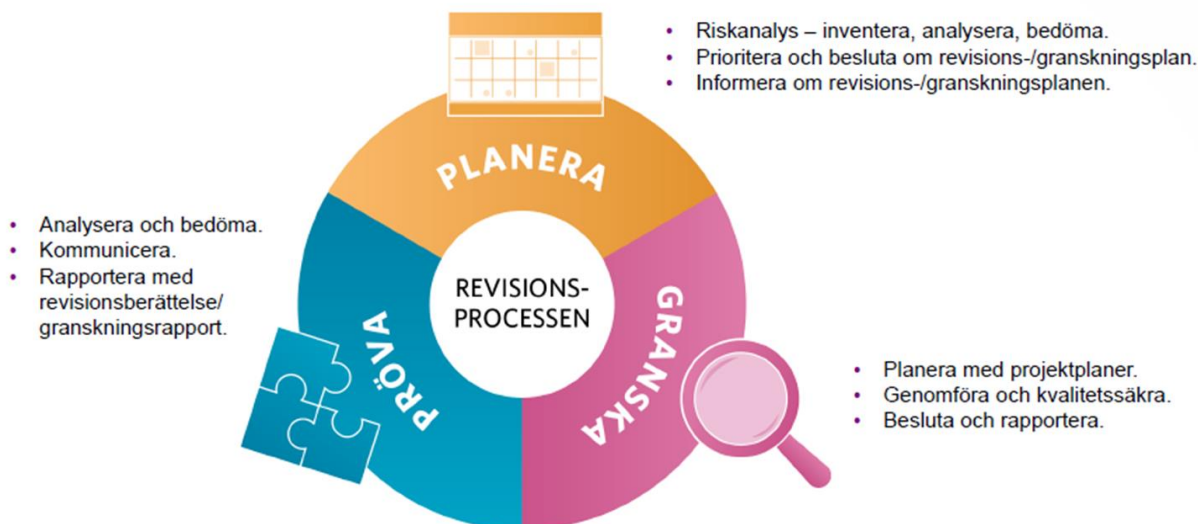
Uppdraget har utförts med utgångspunkt från bestämmelser i kommunallagen, Gislaveds kommuns revisionsreglemente samt dokumentet God revisions sed i kommunal verksamhet. Lekmannarevisionen i de kommunala aktieföretagen har därutöver utförts med utgångspunkt från bestämmelser i Aktieföretagslagen. Revisionen i stiftelser har utförts med utgångspunkt från Stiftelselagen.

1.2 Syfte

Syftet med rapporten är att ge en sammanfattande bild av det arbete som kommunens revisorer gjort under året. Löpande under verksamhetsåret får kommunfullmäktige samtliga avslutade granskningar till sin kännedom. I denna rapport framkommer inga slutsatser eller bedömningar utan är enbart av informativt syfte.

1.3 Revisionsprocessen

Revisionsprocessen består av tre delar – *planera*, *granska* och *pröva*.

Planera

I planeringen inhämtar revisionen och lekmanrevisionen information om verksamheten och omvärlden för att göra aktiva val av granskningsinsatser, baserade på identifierade risker. För att praktiskt kunna hantera revisionens uppdrag, att granska all verksamhet årligen, utgår revisionen från en riskanalys som syftar till att identifiera och analysera de största riskerna i verksamhet, funktioner och processer. Denna är grunden i bedömningen för vad som skall granskas och vilka frågor som ska ställas vid överläggningar med nämnder och styrelser.

Granska

Revisionens granskning ska vara så omfattande att revisorerna årligen kan pröva och uttala sig om ansvarstagandet för samtliga revisionsobjekt, dvs. de styrelser, nämnder och beredningar som ska granskas.

Fördjupade granskning planeras med projektplaner som bl.a definierar granskningens bakgrund, syfte, omfattning, avgränsning, genomförande, tidplan, resurser, kvalitetssäkring samt form för rapportering. Syftet med granskningen ska alltid ha en koppling till revisorernas eller lekmanrevisorernas uppdrag.

Revisorerna och lekmanrevisorerna upprättar vid varje genomförd granskning, missivskrivelse till ansvarig styrelse eller nämnd. Där revisionen efterfrågar svar från styrelsen eller nämnden om hur de ämnar åtgärda

eventuella brister som framkommit i granskningen. Efter ytterligare ett år önskar revisionen svar på om åtgärderna vidtagits.

Revisorerna redovisar löpande granskningsresultaten vid kommunfullmäktige mötena.

Revisionen och lekmanrevisionen granskar också verksamheten genom att ta del av grundläggande dokument och det löpande flödet av ärenden. Grundläggande dokument är bl.a mål- och budgetdokument, reglementen, delegationsordningar, ekonomi- och verksamhetsrapportering, analyser, delårsrapporter, verksamhetsberättelser, beslutsunderlag och protokoll.

Revisorerna har utifrån en intern arbetsfördelning, läst de protokoll som upprättats i kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, nämnderna, bolag och stiftelser. Avrapportering av väsentligheter från protokollsläsningen görs kontinuerligt på revisionsammansåttnaderna.

Dialogen med styrelse och nämnder är en del i revisionsprocessen. Den kan vara övergripande och handla om styrelsens eller nämndernas uppdrag och ansvar eller vara inriktad på särskilda frågor. Upplägget anpassas efter riskanalysen och lokala förutsättningar. Möten har under året skett med samtliga av kommunens nämnds presidium.

Pröva

Med det samlade resultatet av årets granskning som grund analyseras om i styrelser och nämnder bedrivit en ändamålsenlig verksamhet och ekonomiskt tillfredsställande verksamhet, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. När det gäller lekmanrevisionen bedöms ifall styrelsens bedrivit en ändamålsenlig verksamhet och ekonomiskt tillfredsställande verksamhet och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande	Rättvisande räkenskaper	Intern kontroll
<p>Innebär att:</p> <ul style="list-style-type: none"> • verksamhetens resultat lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten, • verksamheten klarar att genomföra sitt uppdrag med tillgängliga resurser, • styrelsen och nämnden har en styrning och uppföljning mot mål och beslut, • verksamheten bedrivs med god ekonomisk hushållning utifrån fullmäktiges beslut. <p>Revisionens granskning fokuserar på de uppdrag som fullmäktige överlämnat till styrelsen eller nämnden och de mål som ställts upp av fullmäktige.</p>	<p>Innebär att:</p> <ul style="list-style-type: none"> • redovisningen ger en rättvisande bild av resultat och ekonomisk ställning, • delårsrapport och årsredovisning är upprättade i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed. <p>Räkenskaperna ska upprättas i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och god redovisningssed i kommunal verksamhet.</p> <p>Rådet för kommunal redovisning (RKR) är normbildande för god redovisningssed. Rådet lämnar rekommendationer som ska följas av kommunerna</p>	<p>Att den interna kontrollen är tillräcklig innebär att det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner, som på en rimlig nivå säkerställer att</p> <ul style="list-style-type: none"> • verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv, • informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig, • de regler och riktlinjer som finns för verksamheten följs. <p>Det är styrelse och nämnder som har ansvar för den interna kontrollen inom sina verksamheter. Styrelsen har därtill ofta ett övergripande ansvar för kommunens system och rutiner för den interna kontrollen.</p>

2 Verksamhetsåret 2023

2.1 Ansvarsutkrävande

2.1.1 Överläggningar med representanter för kommunstyrelsen och övriga nämnder

Som ett ytterligare led i att granska all verksamhet årligen, har överläggningar skett med företrädare för kommunstyrelsen och de olika nämnderna i kommunen.

Överläggningar har skett med representanter för följande nämnder under året.

- Kommunstyrelsen
- Bygg- och miljönämnden
- Socialnämnden
- Samhällsutvecklingsnämnden
- Räddningsnämnden
- Utbildningsnämnden
- Överförmyndarnämnden GGVV

Överläggningarna har skett med nämnds- och styrelsepresidierna. Inför överläggningarna har kommunens revisorer skickat ut en kallelse/dagordning, där de begärt att nämnderna ska redogöra för sin verksamhet och ekonomi med utgångspunkt från;

- Redovisa nämndens måluppfyllelse och de uppdrag som fullmäktige beslutat om för er verksamhet? Hur ser er plan ut för att uppfylla dem?
- Redogör för hur verksamheten har sett ut det senaste året. Planeras det för några förändringar den närmaste tiden? I så fall vilka riskanalyser och konsekvensanalyser har nämnden vidtagit?
- Hur arbetar nämnden med intern kontroll, görs årliga riskbedömningar? Vilken är nämndens samlade bedömning av intern kontrollen? Vilka eventuella åtgärder har vidtagits som resultat från föregående års uppföljningar?
- Hur ser nämndens beredningsorganisation ut exempelvis vilka deltar, vem bestämmer vad och varför det ska beredas?
- Personalsituationen, hur ser sjukfrånvaron ut, vakanser, framtida personalförsörjnings frågor, arbetar personalen schemalagt enligt sin tjänstgöringsgrad, vid ev utköp av personal hur sker processen samt hur stora är de årliga beloppen som betalats ut etc.?

- Löpande ekonomisk uppföljning, hur ser den ut och vilka områden följs upp? Hur ser prognosen ut för helår? Vilka åtgärder vidtas om någon verksamhet avviker från budget?
- Fungerar samverkan med nämnder och förvaltningar, är ansvar och roller tydliga?
- Vilka är de största utmaningarna för er verksamhet de närmaste 3 åren respektive 10 åren?
- Vilka åtgärder har vidtagit utifrån tidigare revisionsgranskningar?

Specifika frågor som kommunens revisorer noterat bl.a. utifrån att ha läst protokoll och tidigare gjorda överläggningar har även diskuterats. Genom dessa överläggningar har kommunens revisorer erhållit information och konstruktiva diskussioner har förts med presidierna. Minnesanteckningar förs vid överläggningarna som används för bedömningar och som underlag för kommande överläggningar.

Kommunens revisorer träffar även kommunfullmäktiges presidium. Där sker löpande avrapportering från revisionens arbete vidare erhåller kommunens revisorer relevant information om de olika frågor som kommunfullmäktige behandlar.

2.1.2 Överläggningar med tjänstemän

Överläggningar har skett med tjänstemän, enligt nedan, enskilt i aktuella frågor under året. Med vissa tjänstemän har flera överläggningar skett:

- Ekonomichef
- Redovisningschef
- HR Chef.
- Förvaltningschef samhällsutvecklingsförvaltningen
- Enhetschef och avdelningschef, samhällsutvecklingsförvaltningen
- Förvaltningschef socialförvaltningen

Genom dessa överläggningar har kommunrevisionen fått information och konstruktiva diskussioner har förts. Kommunens revisorer har dokumenterat erhållen information och förda diskussioner i minnesanteckningar.

2.2 Genomförda revisionsrapporter

Nedan redovisas genomförda revisionsrapporter fram till dess att revisionsberättelsen för år 2023 behandlats. Samtliga av revisionsrapporterna har översänts till respektive nämnd/styrelse för svar samt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

2.2.1 Yttrande granskning delårsrapport

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, den översiktliga beskrivningen av kommunens drift- och investeringsverksamhet samt noter inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med LKBR.

2.2.2 Granskning av god ekonomisk hushållning per 2023-08-31

Det prognostiserade resultatet är förenligt med det finansiella mål som fullmäktige fastställt i *Planeringsdirektiv 2023 med plan 2024-2026*.

Åtterrapporering av verksamhetens prognostiserade utfall är delvis förenligt med de av fullmäktige fastställda målen i *Planeringsdirektiv 2023 med plan 2024-2026*.

Vi konstaterar, utifrån den helårsprognos som lämnas i delårsrapporten, att kommunstyrelsen bedömer att det lagstadgade balanskravet kommer att uppfyllas. Vi ser ingen anledning till att göra en annan bedömning, beaktat de osäkerhetsfaktorer som en prognos innebär.

2.2.3 Granskning God ekonomisk hushållning per 2023-12-31

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer underlag för sin skriftliga bedömning om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Kommunstyrelsen gör bedömningen att ett av två finansiella mål uppnås. Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen gör vi bedömningen att det finansiella målet gällande resultat inte uppnås. Vi bedömer att det genomsnittliga resultatet beaktat de resultatmål som anges i *Budget 2024 med plan 2025-2027* uppgår till 39 mnkr och understiger därmed det genomsnittliga målet på 40 mnkr som fastställts i *Planeringsdirektiv 2023 med plan 2024-2026*. När det gäller det soliditetsmålet gör vi samma bedömning som kommunstyrelsen att målet inte uppnås.

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara delvis förenligt med de verksamhetsmål som kommunfullmäktige fastställt i *Planeringsdirektiv 2023 med plan 2024-2026*. Av kommunfullmäktiges tolv verksamhetsmål bedöms elva som delvis uppfyllda.

Årets balanskravsresultat före förändring av resultatutjämningsreserven uppgår till -21,8 mnkr. Disponering av resultatutjämningsreserven bedöms i allt väsentligt skett enligt kommunfullmäktiges riktlinjer. Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskrav resultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls.

2.2.4 Yttrande granskning årsredovisning

Vår bedömning är att årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

2.2.5 Granskning av digitalisering

Granskningen visar på att kommunstyrelsen inte helt säkerställer att det bedrivs ett ändamålsenligt arbete för att nå kommunens strategi med digitalisering. I granskningen lyfts bl.a. följande rekommendationer att vidta:

- Säkerställa att arbetet med den digitala agendan 2021-2023 fortskrider under året.
- Genomföra en uppföljning av den digitala agendan 2021-2023.
- Vidta åtgärder i det fall arbetet med den digitala agendan visar på brister.
- Säkerställa att det tas fram en ny digital strategi som är gällande från och med år 2024 vilken även bryts ner i en konkret handlingsplan.
- Säkerställa att hela organisationen arbetar i samma riktning avseende digitalisering, dvs. i linje med den strategi som är beslutad.
- Genomföra en uppföljning av om ansvarsfördelningen avseende arbetet med digitalisering är tydlig.

2.2.6 Granskning av kommunens arbete med att beakta barnkonventionen

Granskningen visar på att kommunstyrelsen ledning, styrning och uppföljning inte helt är ändamålsenlig utifrån ett barnrättsperspektiv.

I granskningen lyfts bl.a. följande rekommendationer att vidta:

-Att kommunstyrelsen tydliggör den kommunövergripande organiseringen av barnrättsarbetet som stödjer förvaltningarna.

-Inkludera ett tydligt barnrättsperspektiv i centrala styrdokument samt i protokoll och beslut.

-Utveckla systematik och former för att tillgodose barns rätt till dialog och delaktighet.

-Utveckla systematik och former för att tillgodose barns rätt till inflytande i olika arbets- och beslutsprocesser.

-Att löpande säkra kompetens för centrala nyckelpersoner, nyanställda och nya ledamöter i styrelsen och nämnderna.

-Stärk uppföljningen av hur barnkonventionen efterlevs och beaktas, och tydliggör kraven på styrelse och nämnders redovisning i arbetet med delårsrapport och årsredovisning.

2.2.7 Granskning av vuxenutbildningen

Granskningen visar på att kommunstyrelsen inte helt säkerställer en ändamålsenlig vuxenutbildning och att detta inte sker med tillräcklig intern kontroll. I granskningen lyfts bl.a. följande rekommendationer att vidta:

-Säkerställa att styrningen av vuxenutbildningen speglar kommunfullmäktiges planeringsdirektiv samt att styrningen konkretiserats i mätbara mål eller indikatorer.

-Formalisera arbetet med att erbjuda vuxenutbildning och möta arbetsmarknadens behov av kompetens för att säkerställa att kompetens och arbetssätt inte är känsliga för exempelvis personella förändringar.

-Säkerställa att det systematiska kvalitetsarbetet är inriktat på de nationella målen för vuxenutbildningen, att uppföljningen även omfattar externa utförare samt att arbetet utvecklas när det gäller exempelvis dokumentation på huvudmannanivå och rapportering till kommunstyrelsen. På detta sätt kan kommunstyrelsen få underlag för att kunna vidta åtgärder som direkt svarar på de brister som finns. Med nuvarande struktur finns det risk att brister i verksamhetens kvalitet och/eller förutsättningar inte identifieras.

-I granskningen framkommer det att hela kommunstyrelsen inte fått tillräcklig information.

2.2.8 Granskning intern kontroll lönehanteringen och löneutbetalningsprocessen

Granskningen visar på att bolagsstyrelsen inte helt hanterar upphandling och inköp ändamålsenligt och med tillräcklig intern kontroll. I granskningen lyfts bl.a. följande rekommendationer att vidta:

Granskningen visar på att kommunstyrelsen inte helt säkerställer en tillräcklig intern kontroll avseende kommunens lönehantering.

-Utveckla och formalisera det systematiska arbetet med intern kontroll för att hantera riskområden inom lönehanteringen.

-Tillse att kontrollarbetet i löneprocessen kompletteras med kontroller inom områden där det idag saknas som t.ex. systematiska kontroller av samtliga upplagda behörigheter i lönesystemet, systematiska kontroller av ändring av fast data samt kostnadskontroll av chefer innan löneutbetalningen verkställs. Systematiska kontroller av behörigheter och ändringar av fasta data är en viktig kontrollåtgärd för att förebygga risk för oegentligheter, varpå denna typ av kontroller behöver prioriteras och följas upp av styrelsen framåt.

-Upprätta rutinbeskrivningar för områden som saknas, exempelvis avseende rutiner för upplägg och avslut av anställningar.

-Tillse att ett fullständigt systematiskt arbetssätt inrättas för att dokumentera utförda kontroller avseende lönehanteringen.

-Säkerställa att arbetet med att vidareutveckla den processöversikt som idag används av personalen på löneenheten vid löneberedning och löneutbetalning. Detta i syfte att ytterligare tydliggöra roll- och ansvarsfördelningen i löneprocessen.

-Ställa krav på att rutinen kring beställning och avslut av utökade behörigheter i lönesystemet efterlevs av kommunens verksamheter och chefer.

-Inom ramen för granskningen har vissa brister i lönesystemet noterats. I syfte att stärka den interna kontrollen bör kommunstyrelsen se över möjligheten till inbyggda varningar och begränsningar i lönesystemet. Detta omfattar framförallt att begränsa personer med höga behörighet att kunna göra ändringar av fasta data på sig själv, att lönesystemet varnar vid registrering av orimligt hög bruttolön samt att begränsa möjligheten till att kunna massgodkänna registrerade avvikelsepöster.

2.3 Samordnad revision och lekmanrevision i de kommunala koncernföretagen

Kommunens revisorer har uppdraget att granska verksamheten i kommunens koncernföretag/stiftelser genom de lekmanrevisorer och revisorer som är valda i dessa.

Lekmanrevisorerna avlämnar granskningsrapporter för respektive bolag

2.4 Samarbete med andra kommuners revisorer och regionen Jönköpings revisorer

Erfarenhetsutbyte och överläggningar har under året skett med kommunrevisorerna i Jönköpings län samt med Region Jönköpings revisorer.

Gemensam överläggning har genomförts med revisorerna i Gnosjö kommun, Vaggeryd, Värnamo och med Tranemo kommun när det gäller de gemensamma nämnderna räddningsnämnden och bygg- och miljönämnden samt med överförmyndarnämnden GGVV.

2.5 Sakkunnigt biträde för kommunens revisorer och lekmanrevisorer

Under året har PwC haft uppdraget, som sakkunnigt biträde för kommunens revisorer. Detta har bl.a. inneburit genomförande av fördjupade granskningar, administration, möten, överläggningar med nämnder, enskilda tjänstemän och studiebesök. Minnesanteckningar samt medverkat vid upprättande av olika skrivelser.

På uppdrag av kommunens revisorer har de sakkunniga löpande under året undersökt olika frågeställningar, som efter hand uppkommit och rådgivit revisionen.

Nämnders och styrelser protokoll har genomgått i den utsträckning som erfordrats för genomförande av de olika granskningarna.

Kommunfullmäktiges presidium

Sammanträdesdatum
2024-04-29

Plats och tid Kommunhuset, måndagen den 29 april 2024, kl. 15.30-16.30

Beslutande Niclas Palmgren (M), ordförande
Christina Lindqvist (S)
Glenn Hummel (SD)Övriga deltagande Yvonne Thelin Karlsson, kommunsekreterare
Anna Sam, administratör, §4

Utses att justera Glenn Hummel (SD)

Justeringens plats och tid Kommunstyrelsekontoret den 29 april 2024

Under-
skrifter

Sekreterare

Yvonne Thelin Karlsson

Paragrafer

§§4-7

Ordförande

Niclas Palmgren (M)

Justerande

Glenn Hummel (SD)

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ

Kommunfullmäktiges presidium

Sammanträdesda-
tum

2024-04-29

Datum för
anslags uppsät-
Förvaringsplats
för protokollet

2024-04-29

Datum för

anslags nedtagande 2024-05-21

Kommunstyrelseförvaltningen

§6

Beviljande av ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2023**Förslag till beslut**

Kommunfullmäktiges presidium beslutar att föreslå kommunfullmäktige besluta att bevilja kommunstyrelsen, övriga nämnder och fullmäktigeberedningar samt enskilda förtroendevalda i dessa organ ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2023.

Ärendebeskrivning

Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning §31 ska kommunfullmäktiges presidium bereda frågor och ärenden om ansvarsprövning.

Kommunrevisorerna har inför kommunfullmäktiges behandling av årsredovisning samt inför ansvarsprövningen överlämnat sin revisionsberättelse för 2023 års verksamhet samt årsrapport över revisionens arbete under 2023.

Enligt kommunallagen ska kommunfullmäktige motivera sitt beslut i samband med frågan om ansvarsfrihet om det inte är uppenbart obehövt, d.v.s. om granskningen är utan klander.

Revisionen bedömer att socialnämnden, samhällsutvecklingsnämnden och utbildningsnämnden inte bedrivit en ändamålsenlig verksamhet. Detta med anledning av nämndernas ekonomiska underskott. Nämnderna bedöms inte ha vidtagit tillräckligt med åtgärder utifrån nämndernas ekonomiska situation.

Revisionen bedömer även att socialnämnden, samhällsutvecklingsnämnden och utbildningsnämndens interna kontroll inte varit tillräcklig. Detta med anledning av att nämnderna inte bedöms ha vidtagit tillräckligt med åtgärder utifrån nämndernas ekonomiska situation.

Revisionen ser allvarligt på nämndernas underskott och kommer framöver att följa utvecklingen nogsamt. Åtgärder krävs av kommunstyrelsen utifrån sin uppsiktsplikt och av nämnderna för att säkerställa en god ekonomisk hushållning.

Revisionen anser att övriga nämnder och kommunstyrelsen i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, samt att styrelsens och övriga nämnders internkontroll i huvudsak varit tillräcklig.

Revisionen tillstyrker trots ovanstående att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelser, nämnder och beredningar samt de enskilda ledamöterna i dessa organ, samt att kommunfullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för år 2023.

§6 (forts.)

Då revisorernas förslag att tillstyrka ansvarsfrihet för kommunstyrelsen, övriga nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ för verksamhetsåret 2023 är entydigt, är det obehövt att fullmäktige särskilt motiverar detta.

Kf presidium har tagit del av årsredovisningen samt revisionsberättelsen och delar i stort revisionens utlåtande angående nämndernas underskott. Vidare delar kf presidium åsikterna om att nämnderna behöver säkerställa en god ekonomisk hushållning och att kommunstyrelsen utifrån sin uppsiktsplikt vidtar åtgärder.

Beslutsunderlag

Granskning Årsredovisning 2023

Revisionsberättelse 2023

Yrkande

Christina Lindqvist (S): Att bevilja kommunstyrelsen, övriga nämnder och fullmäktigeberedningar samt enskilda förtroendevalda i dessa organ ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2023.

Glenn Hummel (SD) med instämmande av Niclas Palmgren (M): Bifall till Christina Lindqvist (S) yrkande.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på Christina Lindqvists (S) yrkande och finner att kommunfullmäktiges presidium beslutar enligt detta.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige

Ks §56

Dnr: KS.2023.123

1.3.1

Planeringsstrategi för översiktsplanering**Beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta planeringsstrategin, samt att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en ny kommunövergripande översiktsplan för Gislaveds kommun.

Ärendebeskrivning

2020 infördes nya regler i plan- och bygglagen. Innan 2020 var kommuner ålagda att varje mandatperiod aktualitetsförklara sin översiktsplan. Med de nya bestämmelserna som infördes 2020 kallas det inte längre aktualitetsförklaring, istället är kommuner ålagda att anta planeringsstrategi gällande sin översiktsplan. Planeringsstrategin ska ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet. Kommunen ska även redovisa sina intentioner och fortsatta arbete med översiktsplanering. Kommunen ska göra en bedömning om huruvida översiktsplan är aktuell eller inte utifrån ett antal krav som finns angivna i plan- och bygglagen.

Nytt är också att kommunen är ålagd att anta planeringsstrategin senast två år efter genomfört val, d.v.s. för närvarande senast 11 september 2024. Om detta inte görs ska hela översiktsplanen anses vara inaktuell.

Gislaveds kommun gjorde sin senaste aktualitetsförklaring av översiktsplanen 2020 (KF §19, 2020-02-27). Beslutet i kommunfullmäktige var att kalla översiktsplanen inaktuell i vissa delar, följt av separata skrivningar om kommunens respektive fördjupade översiktsplaner. Kommunfullmäktige gav också dåvarande kommunstyrelsen i uppdrag att arbeta fram en ny översiktsplan. Uppdraget med ny översiktsplan ska påbörjas efter ett antagande av ny fördjupning av översiktsplanen för Gislaved och Anderstorp. Den fördjupningen av översiktsplanen är inte ännu antagen.

Den föreslagna planeringsstrategin gör i stort samma bedömning och ligger i linje med tidigare beslut, vilket innebär att föreslå att arbeta fram en ny kommunövergripande översiktsplan för Gislaveds kommun.

Beslutsunderlag

Planeringsstrategi översiktsplan 2022-2026, daterad den 29 februari 2024

Bilaga 1A Länsstyrelsens underlag för Gislaveds kommuns planeringsstrategi, 23 augusti 2022

Bilaga 1B Statliga och mellankommunala intressen i Jönköpings län, 2 oktober 2022

Samhällsutvecklingsförvaltningens tjänsteskrivelse daterad den 8 mars 2024

Kommunstyrelsens allmänna utskott den 3 april 2024, §37

Yrkanden

Jonas Ericson (M) med instämmande av Sandy Lind (WeP), Ruth Johannesson (MiG), Fredrik Sveningsson (L), Evangelos Varsamis (S), Peter Gustavsson (SD), Tony Scammel (SD), Kenneth Magnusson (C) och Bo Eriksson (MiG): Bifall till förslaget.

Ks §56 (forts.)

Beslutet skickas till:
Kommunfullmäktige

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Meddelande nr 2022:12

Statliga och mellankommunala intressen i Jönköpings län

Sammanställning och vägledning för kommunernas
översiktsplanering

Meddelande	nummer 2022:12
Referens	Samhällsbyggnadsenheten, Samhällsavdelningen.
Kontaktperson	Clara Gyllström, Länsstyrelsen i Jönköpings län. Telefon 010-223 62 62, clara.gyllstrom@lansstyrelsen.se Karin von Zweigbergk, Länsstyrelsen i Jönköpings län. Telefon 010-223 63 33, karin.von.zweigbergk@lansstyrelsen.se
Webbplats	www.lansstyrelsen.se/jonkoping
Fotografier	Symbolbilder.se
ISSN	1101-9425
ISRN	LSTY-F-M—22/12--SE

© Länsstyrelsen i Jönköpings län

Innehållsförteckning

Inledning	4
Riksintressen	5
Riksintressen enligt 3 kapitlet miljöbalken.....	6
Riksintressen enligt 4 kapitlet miljöbalken.....	13
Råd om översiktsplanering - riksintressen	14
Miljö kvalitetsnormer (MKN)	16
Miljö kvalitetsnormer för vatten	17
Miljö kvalitetsnormer för luft	18
Miljö kvalitetsnormer för buller	19
Råd om översiktsplanering – miljö kvalitetsnormer.....	20
Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS).....	21
Råd om översiktsplanering – LIS	22
Mellankommunala frågor	23
Råd om översiktsplanering – mellankommunala frågor	24
Hälsa och säkerhet	25
Förorenade områden	26
Miljöfarlig verksamhet	26
Farlig verksamhet.....	27
Transporter av farligt gods.....	27
Buller.....	28
Klimatrelaterade risker	29
Råd om översiktsplanering – hälsa och säkerhet.....	31
Samlat planeringsunderlag	33

Inledning

Översiktsplanen har en central roll i kommunernas arbete att formulera strategier för en långsiktigt hållbar utveckling. Den ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. En översiktsplan ska ange såväl en långsiktig och övergripande utvecklingsstrategi, som grunddragen i den avsedda användningen av mark- och vattenområden. Översiktsplanen är ett strategiskt politiskt dokument som ska spegla den rådande politiska majoritetens uppfattning om byggande, mark- och vattenanvändning och hushållning med naturresurser.

I arbetet med en översiktsplan behöver kommunen väga in flera olika intressen och planeringsunderlag. Länsstyrelsen har uppdraget att tillhandahålla planeringsunderlag och ge råd till kommunen, med ett särskilt ansvar för statliga och mellankommunala intressen.

Som ett led i att hålla översiktsplanen aktuell ska kommunfullmäktige ta fram och anta en planeringsstrategi under de två första åren efter ett ordinarie val. Om kommunfullmäktige har antagit en ny översiktsplan inom samma tidsperiod behöver kommunen inte anta en planeringsstrategi. Kommunens första planeringsstrategi ska ha antagits senast den 11 september 2024. I planeringsstrategin ska kommunen redogöra för om det har skett förändringar när det gäller planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet. Länsstyrelsen ska även i detta skede lämna ett underlag. Underlaget till planeringsstrategin ska innehålla information om statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. Underlaget lämnas till varje kommun inför en ny mandatperiod.

Länsstyrelsen har tagit fram denna vägledning och sammanställning över statliga och mellankommunala intressen som ett stöd för kommunernas översiktsplanering. Den är tänkt att användas både i arbetet med att ta fram en ny översiktsplan och för arbetet med en planeringsstrategi. Den beskrivning av intressena som görs i detta dokument gäller för hela länet och är ett komplement till de kommunspecifika yttrandena med underlag till planeringsstrategi som Länsstyrelsen överlämnar inför en ny mandatperiod.

Denna rapport ersätter rapporten *En aktuell översiktsplan, Meddelande 2019:01*, i den del som avser statliga och mellankommunala intressen.

Riksintressen

Områden av riksintresse beskrivs i 3 och 4 kap. MB under grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenområden. Det är områden som är särskilt viktiga för en viss mark- och vattenanvändning från allmän synpunkt. Områdena ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada områdenas värde eller försvåra utnyttjandet av det aktuella intresset.

Kommunen ska i översiktsplanen enligt 3 kap. 4 § PBL redovisa hur allmänna intressen och särskilt riksintressen kommer att tillgodoses. Det är vid ändrad markanvändning som ett område av riksintresse får praktisk betydelse.

Riksintressen enligt 3 kapitlet miljöbalken

Riksintressen enligt 3 kap. MB pekas ut av respektive sektorsmyndighet. Ansvariga myndigheter för att lämna uppgifter om områden av riksintressen framgår av 2 § förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vatten m.m. Tanken med riksintresseanspråk är att visa på områden som är särskilt viktiga för en viss mark- eller vattenanvändning från allmän synpunkt. Områdena ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada områdets värde eller försvåra utnyttjandet av det aktuella intresset. Ett riksintresseområde är inte permanent utan kan revideras utifrån ny kunskap.

Om ett område är av riksintresse för flera oförenliga ändamål enligt 3 kap. MB, ska företräde ges åt det eller de ändamål som på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning med marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt. Behövs området, eller del av detta, till en anläggning för totalförsvaret ska försvarsintresset ges företräde. Det bör uppmärksammas att de värden som ingår i ett riksintresse som omfattas av 4 kap. MB alltid har företräde framför ett riksintresse som är utpekad enligt 3 kap. MB om värdena inte går att förena.

År 2020 gav regeringen flera riksintressemyndigheter i uppdrag att se över kriterier för och anspråk på områden av riksintressen. Sammantaget finns förväntningar från regeringen om att översynen ska leda till en kraftig minskning av såväl antalet anspråk på områden av riksintresse som dessa områdens samlade areella utbredning. De berörda riksintressemyndigheterna är Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Statens energimyndighet, Tillväxtverket och Trafikverket.

Kulturmiljövård

Kulturmiljövårdens riksintressen pekas ut av Riksantikvarieämbetet i en process där länsstyrelse och kommun är delaktiga. Kulturmiljövårdens riksintressen syftar till att skildra landets historia och kan vara mycket varierande både i fråga om storlek och fysiskt uttryck. Riksintressen kan representera olika slags miljöer och verksamhet från olika tidsperioder. Exempel på riksintressen i länet är bruksområden, odlingslandskap, fornlämningar och historiska stadsmiljöer. I länet finns 93 områden av riksintresse för kulturmiljö. Riksintressena beslutades 1996.

Riksintresse för kulturmiljövården innebär inte något hinder för förändring, tvärtom är de värden som ligger till grund för ett riksintresse i flera fall beroende av att platsen eller området kan brukas, användas och utvecklas. Att en plats eller ett område pekats ut som riksintresse ställer däremot krav på hur olika förändringar kan genomföras. Påtaglig skada på riksintresset kan uppstå genom förändringar såväl inom som utanför riksintresseområdets fysiska avgränsning.

[Riksintressebeskrivningar kulturmiljö Habo och Mullsjö kommuner](#)

[Riksintressebeskrivningar kulturmiljö övriga länet](#)

Det finns ett fördjupat underlag med mer utförliga beskrivningar av de värden som ligger till grund för riksintresseanspråket. Rapporten är inte digital men underlaget finns inskannat kommunvis och går att komma åt via planeringskatalogen.se.

Naturvård

Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten ansvarar för att ange områden av riksintresse för naturvården. Områden av riksintresse för naturvård ska representera huvuddragen i svensk natur, belysa landskapets utveckling och visa mångfalden i naturen ur ett nationellt perspektiv. Riksintressena för naturvård beslutades år 2000. I länet finns 143 områden av riksintresse för naturvård.

Naturvårdsverkets handbok med allmänna råd för tillämpningen av 3 kap. 6 §, andra stycket, miljöbalken beskriver bestämmelserna om riksintresse för naturvård och friluftsliv och tillämpningen av dem. Det allmänna rådet klargör vad som kan vara en påtaglig skada på ett riksintresse. Syftet med handboken och det allmänna rådet är att ge myndigheter stöd i tillämpningen.

[Riksintresseområden och värdebeskrivningar/registerblad](#) finns i Naturvårdsverkets kartverktyg Skyddad natur.

Läs mer i Naturvårdsverkets handbok med allmänna råd: [Riksintresse för naturvård och friluftsliv](#).

Friluftsliv

Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten ansvarar för att ange områden av riksintresse för friluftslivet. Områden av riksintresse för friluftslivet ska ha särskilda natur- och kulturkvaliteter, variationer i landskapet och god tillgänglighet för allmänheten. Många olika svenska landskapstyper ska finnas representerade i urvalet. En av utgångspunkterna är att områdena bör vara viktiga för många människors friluftsliv och att de kan nyttjas ofta och mycket, både för besökare från stora delar av landet och även från utlandet.

Riksintressena för friluftsliv beslutades 2017-10-19. I länet finns tio områden av riksintresse för friluftsliv fördelade i 8 kommuner.

- Eksjö: Skurugata-Klinten
- Habo: Hökensås
- Gislaved: Bolmen, Isaberg, Fegen, Svansjöarna och Kalvsjön
- Gnosjö: Isaberg, Store Mosse nationalpark
- Jönköping: Komosse, Visingsö
- Tranås: Sommen
- Vaggeryd: Store Mosse nationalpark
- Värnamo: Bolmen, Store Mosse nationalpark, Vidöstern, Vidösternområdet

[Riksintresseområden och värdebeskrivningar/registerblad](#) finns i Naturvårdsverkets kartverktyg Skyddad natur.

Vindbruk

Energimyndigheten har uppdraget att ta fram riksintresseområden för vindbruk. Detta är områden på land och till havs som är särskilt lämpliga för elproduktion för storskalig vindkraft. På land utgörs kriterierna för utpekande av vindförutsättningarna, storleken på området och avstånd till bebyggelse. Den senaste uppdateringen av riksintresseområdena gjordes år 2013, med ett tilläggsbeslut år 2015 för några mindre områden. Tilläggsbeslutet berör

inte Jönköpings län. Idag finns 313 riksintresseområden för vindbruk i landet lokaliserade på land och till havs eller i insjöar.

I länet finns sju utpekade riksintresseområden för vindbruk. De kommuner som berörs är Jönköping, Nässjö, Gnosjö, Värnamo och Vetlanda.

Beskrivning av hur riksintressena har pekats ut, vilka kriterier som använts samt hur ett riksintresse ska skyddas finns i rapporten *Riksintresse vindbruk 2013* och på energimyndighetens webbplats.

[Riksintresseområdena](#) redovisas i kartverket Vindbrukskollen.

[Värdebeskrivningar](#) finns i tabellform som behöver läsas tillsammans med kartsiktet i Vindbrukskollen.

[Rapporten Riksintresse vindbruk 2013](#)

Yrkesfisket

Riksintresse för yrkesfisket är utpekade inom havsområde, sjöar och vattendrag samt för fiskehamnar och syftar till att skydda platserna mot åtgärder som kan komma att försvåra näringarnas verksamhet. Havs- och vattenmyndigheten ansvarar för riksintresset. Riksintressena för yrkesfisket reviderades 2006. Efter detta har en översyn av befintliga riksintressen genomförts under 2018, inga ändringar berörde Jönköpings län.

För sjöar är kriteriet för riksintresset baserat på antalet yrkesverksamma fiskare. För att vara av riksintresse ska en sjö ha minst två verksamma fiskare. I länet omfattas sjöarna Vättern och Bolmen av riksintresse för yrkesfisket. Inom Vättern anges delområden som utgör lek- och uppväxtområden för röding och sik eller lek- och uppväxtområden för röding. Dessa områden är så kallade fredningsområden där fiskeförbud råder antingen under lekperioden eller under hela året. Lekområdena är av avgörande betydelse för sjöns bestånd av röding och sik. I mindre sjöar såsom Bolmen går det inte att avgränsa sådana områden. Bolmen är i sin helhet utpekad som riksintresse för yrkesfisket gällande fångstområdet.

I rapporten [Områden av riksintresse för yrkesfisket](#) anges vilka områden som är utpekade som riksintresse samt vilka motiv som ligger bakom.

[Riksintresseområdena](#) finns i Länsstyrelsens karttjänst.

[Fredningsområdena](#) hittas enklast genom att söka i planeringskatalogen.se.

Värdefulla ämnen och material

Områden med värdefulla ämnen och material av riksintresse ska beaktas i planeringen och skyddas mot exploatering som påtagligt försvårar utvinningen av dessa. Sveriges geologiska undersökningar (SGU) är ansvarig myndighet för utpekandet av dessa riksintressen. I länet finns sex områden som är av riksintresse för värdefulla ämnen och material belägna i kommunerna Habo, Jönköping, Nässjö och Tranås.

SGU arbetar löpande med att detaljavgrensa fyndigheter som bedöms vara av riksintresse. Samtliga riksintressen i Jönköpings län är detaljavgrensade med beslut:

- Norra Kärr, Jönköpings och Ödeshög kommun, 2011-05-20
- Adelöv-Nostorp, Tranås kommun, 2007-04-11

- Baskarp, Habo kommun, 2011-12-05
- Karsbo-Fåglarp, Nässjö kommun, 1995-12-01
- Brogården, Habo kommun, 2007-10-15
- Hjärtsöla-Almesåkra-Norrgård, Nässjö kommun, 2007-07-03.

[Riksintresseområden med detaljavgränsningar](#) finns i SGU:s karttjänst.

Kommunikationer

Riksintresseanspråk för kommunikationer rymmer anspråk på områden för trafikslagen väg, järnväg, flyg och sjöfart samt anspråk på områden för elektronisk kommunikation. Trafikverket är ansvarig sektorsmyndighet för de fyra trafikslagen medan Post- och telestyrelsen är ansvarig sektorsmyndighet för riksintresse kommunikationer avseende elektronisk kommunikation. Jönköpings län berörs inte av riksintresse för sjöfart.

Riksintresse för kommunikationsanläggningar avseende väg, järnväg och flyg syftar till att vidmakthålla samt utveckla funktionen för prioriterade kommunikationsstråk för att kunna tillgodose långsiktiga behov avseende kapacitet, framkomlighet och trafiksäkerhet. Till riksintresset hör också ett influensområde inom vilket åtgärder såsom ny bebyggelse kan påverka kommunikationsanläggningens funktion. Influensområdets fysiska utbredning kring en väg eller järnväg varierar beroende på platsens förutsättningar och kommunikationsstråkets vikt. Geografiskt avgränsade influensområden finns enbart för flygplatser.

Kommunala planer som innehåller byggnadsobjekt (oavsett typ som master, torn, pyloner, skyltar, konstverk, byggnader etc.) som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan ska remitteras till Luftfartsverket och Trafikverket oavsett placering eftersom det kan påverka riksintressets funktion.

Samråd ska också ske med Försvarsmakten för objekt högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse samt högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse.

Vidare ska alltid samråd ske med berörda flygplatser inom 60 km radie från det objekt som ska uppföras, om objektet är högre än 20 meter över mark- eller vattenytan.

Trafikverket beslutade i februari 2013 om vilka anläggningar som utgör mark- och vattenområden av riksintresse för kommunikationer. I februari 2017 beslutades om uppdaterade uppgifter för dessa riksintressen men beslutet innebär inga ändrade utpekanden utan endast uppdatering av planeringsstatus och uppdaterade benämningar. Ett nytt förslag på reviderade riksintresseanspråk för kommunikationer har varit på remiss till Länsstyrelsen och berörda myndigheter under våren 2021. Beslut väntas under 2022. Fram tills dess gäller nuvarande utpekanden.

Kriterierna för utpekande av riksintressena för kommunikationer finns i PM *Riksintressen för trafikslagets anläggningar*.

[PM Riksintressen för trafikslagets anläggningar](#)

[Trafikverkets riksintressekartor](#)

VÄG OCH JÄRNVÄG

För att långsiktigt säkra funktionen för riksintressanta vägar och järnvägar har Länsstyrelsen i Jönköpings län och Trafikverket Region Syd kommit överens om gemensamma riktlinjer om minsta hänsynsavstånd inför detaljplanläggning och annan lokaliseringsprövning, se tabell.

Faktorer såsom buller, vibrationer, trafiksäkerhet och transporter av farligt gods ska särskilt beaktas vid beslut om markanvändning intill en väg eller järnväg av riksintresse. Läs mer under avsnittet *Hälsa och säkerhet*. För lokalisering av nya bostäder blir dessa faktorer som regel dimensionerande snarare än det rekommenderade minska hänsynsavståndet enligt tabellen. Även för andra användningsområden än bostäder kan längre avstånd krävas och i vissa fall måste även skyddsåtgärder vidtas.

Riktlinjerna bör också vara utgångspunkten för att i kommunens översiktsplan kunna säkerställa riksintresset för kommunikationsanläggningar. Dessa hänsynsavstånd ska inte förväxlas med den generella tillståndspliktiga zonen enligt väglagen (1971:948).

Tabell 1. Rekommenderade minsta hänsynsavstånd till länets kommunikationsleder av riksintresse.

Markanvändning	E4, 40, 27, 26/47		Övriga vägar av riksintresse:		Järnväg
	Externa lägen med höga hastighetsanspråk; 100–120 km/h	Urbana tätortsmiljöer med nedsatt hastighet; 70–90 km/h	Landsbygds- miljö med medelhöga hastigheter; 80–100 km/h	Tätorter med lägre skyltad hastighet; 30–60 km/h	
Ny bebyggelse; avstånd från vägområdets (vilket utgör max 10 m) gräns eller från spårmit	50 m	30 m	30 m	20 m	30 m
Ny bebyggelse nära trafikplatsers ramper; avstånd från beläggningsskant	30 m	20 m	20 m		
Parkering/uppställning eller interna körytor; avstånd från beläggningsskant eller spårmit	30 m	20 m	15 m		15 m (även för garage, carport)

Trafikverket planerar för en utbyggnad av nya stambanor mellan Stockholm-Göteborg och Stockholm-Malmö. De nya stambanorna förbinder samtidigt mellanliggande regioner bättre med varandra och med storstäderna. Möjligheten att bygga ut de nya stambanorna är ett riksintresse utan tydligt avgränsat markanspråk. Planläggningen på de sträckor som berör länet har inte kommit så långt så att det finns utpekade korridorer att förhålla sig till i den fysiska planeringen.

FLYG

Jönköpings flygplats är av Trafikverket utpekad som riksintresse. Till riksintresset finns en inflygningszon närmast flygplatsen som består av en hinderfrihetsyta (hinderbegränsande

yta). Runt flygplatsen finns också en så kallad MSA-yta (Minimum Sector Altitude) som utgörs av en yta med en radie om cirka 55 kilometer räknat från flygplatsens landningshjälpmedel. Inom dessa ytor kan nya hinder ha inverkan på flygtrafiken. Därutöver behöver hänsyn tas till flygbuller och elektromagnetisk störning vid planering av ny bebyggelse och nya anläggningar i närheten av flygplatser.

Förutom Jönköpings kommun som berörs av influensområdet runt Jönköpings flygplats, berörs samtliga kommuner i länet av MSA-ytan runt Jönköpings flygplats.

I södra delen av länet berörs Vetlanda, Sävsjö, Nässjö, Vaggeryd och Värnamo av MSA-ytan runt Växjö flygplats som är av riksintresse.

I länets sydvästra del berörs Gislaved av MSA-ytan runt Halmstad flygplats som är av riksintresse.

I länets nordöstra del berörs Tranås kommun av MSA-ytan runt Linköpings flygplats som är av riksintresse.

[Riksintressen med influensområde och MSA-yta](#)

ELEKTRONISK KOMMUNIKATION

Riksintressen för elektronisk kommunikation som kan påverka kommuner, länsstyrelser eller andra aktörer i plan- och lovärenden eller tillståndsärenden redovisas av PTS i skrivelse till berörd länsstyrelse. Redovisningar innehållande uppgifter om anläggningar som är att anse som riksintressen i enlighet 3 kap. 8 § miljöbalken och 2 § p. 9 förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden med mera omfattas i vissa fall av sekretess enligt lagen (2009:400) om offentlighet- och sekretess. De riksintressen för elektronisk kommunikation som finns i Jönköpings län är sekretessbelagda och bevakas av länsstyrelsen.

De kriterier som PTS använder för att avgöra om en anläggning för elektronisk kommunikation ska anses vara av riksintresse är följande:

- Anläggningar för elektronisk kommunikation som är av avgörande betydelse för internationell, nationell eller regional kommunikation och/eller av särskild betydelse för samhällsviktig verksamhet.
- Samhällsviktig verksamhet definieras som en verksamhet som uppfyller minst ett av följande villkor:
  - Ett bortfall av eller en svår störning i verksamheten kan ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället.
  - Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.

Vattenförsörjning

En väl fungerande vattenförsörjning är avgörande för vårt samhälle. Dricksvattenförsörjningen kan ske från privata brunnar, ytvattentäkter i sjöar och andra grundvattentäkter. Havs- och vattenmyndigheten beslutar om vilka dricksvattenkällor som har en sådan strategisk vikt att de ska klassas som riksintresse.

I länet är Jönköpings dricksvattenanläggningar utpekade som ett riksintresse. Riksintresset innefattar anläggningarna Häggebergs vattenverk och Brunstorps vattenverk. Beslutet fattades år 2016.

På Havs- och vattenmyndighetens webbplats finns information om riksintresset, en kartbild över området samt beslutsdokumentet. Riksintresseområdena finns inte att se i någon karttjänst på grund av säkerhetsskäl.

[Jönköpings dricksvattenanläggningar](#)

Totalförsvarets anläggningar

TOTALFÖRSVARETS MILITÄRA DEL

Försvarsmakten ansvarar för riksintresset för totalförsvarets militära del (3 kap. 9 § 2 st MB). Vissa riksintressen kan redovisas öppet i översiktsplanen så som övnings- och skjutfält och flygflottiljer, medan andra områden av sekretessskäl inte kan redovisas öppet. De senare har oftast koppling till spanings-, kommunikations- och underrättelsesystem. Områden som berörs av omgivningspåverkan från ett riksintresse redovisas som påverkansområde. Ett påverkansområde kan t.ex. vara det område inom vilken omgivningspåverkan i form av buller kan anses som störande. Huvuddelen av Sveriges kommuner är i olika omfattning berörda av påverkansområde. De öppet redovisade riksintressena beslutades i december 2018.

[Värdebeskrivningar](#)

[Riksintresseområden](#) finns i Länsstyrelsens publika webbkarta

TOTALFÖRSVARETS CIVILA DEL

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ansvarar för riksintressen för totalförsvarets civila del. Totalförsvarets civila del har varit ett område som inte har uppmärksamats i planering och beslut om mark- och vattenanvändning under lång tid. MSB har därför, med anledning av den återupptagna totalförvarsplaneringen, påbörjat ett arbete med att analysera behovet av att peka ut områden av riksintresse för totalförsvarets civila del. Sådana områden har ännu inte identifierats i Jönköpings län.

Riksintressen enligt 4 kapitlet miljöbalken

Riksintressen enligt 4 kap. MB är områden med stora natur- och kulturvärden. Dessa områden är utpekade av riksdagen och anges med geografiska namn direkt i lagtexten. Områdena är grovt angivna i lagstiftningen med Ortsnamn som är lokalisering. Den närmare avgränsningen sker i samband med planläggning enligt plan- och bygglagen (PBL). Exploateringsföretag och andra åtgärder i miljön får endast komma till stånd om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden.

Vättern med öar och strandområden

Området är i sin helhet av riksintresse med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i områdena. Inom detta område ska turismens och friluftslivets intressen särskilt beaktas vid bedömning av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

Emån med tillhörande käll- och biflöden

Utpekandet innebär att vattenkraftverk samt vattenreglering eller vattenöverledning för kraftändamål inte får utföras inom detta område.

Natura 2000

Natura 2000 är ett nätverk av värdefulla naturområden som skapades inom EU vars syfte är att värna om naturtyper, fåglar, arter och livsmiljöer samt vissa arter som EU-länderna har kommit överens om är av gemensamt intresse. Natura 2000-områden omfattas av riksintresse enligt 4 kap. 8 § MB (med hänvisning till 7 kap. 27, 28 §§ MB). Det innebär att dessa områden har samma bevarandestatus som övriga riksintressen. I länet finns 196 Natura 2000-områden och för respektive område finns bevarandeplaner som uppdateras löpande.

[Skyddad natur \(naturvardsverket.se\)](http://naturvardsverket.se)

Råd om översiktsplanering - riksintressen

GENERELLT

Det är vid ändrad markanvändning som ett område av riksintresse får praktisk betydelse.

- Alla riksintresseområden med influensområden, i de fall det finns, bör redovisas i text och på karta tillsammans med föreslagna förändringar och motstående intressen.
- Riksintressena kan tillgodoses genom att utforma översiktsplanen med hänsyn till riksintressenas värden samt genom riktlinjer för efterföljande planering och beslut.
- De olika riksintresseanspråken är av olika karaktär och behöver därför beaktas på olika sätt. När det gäller natur, kulturmiljö och friluftsliv, så handlar det om värden som inte ska påverkas negativt av de förändringar man gör. Övriga riksintressen är anspråk på att nyttja resurser eller anläggningar, vilket inte ska förhindras.
- I det fall något riksintresse kan komma att direkt påverkas av översiktsplanens förslag till förändrad mark- och vattenanvändning ska kommunen ange detta och föra ett resonemang kring hur påverkan kan förhindras eller minimeras utifrån de beskrivningar som finns av respektive riksintresseobjekt.
- Om Länsstyrelsen inte är överens med kommunen om hur ett riksintresse tillgodoses i översiktsplanen ska detta framgå av Länsstyrelsens granskningsyttrande och den antagna planen.

KULTURMILJÖVÅRD

- För att undvika påtaglig skada behöver åtgärder och förändringar inom och i anslutning till ett riksintresse anpassas efter platsens förutsättning. Anpassning kan till exempel ske genom placering, utformning eller arkitektonisk gestaltning.
- Det ska i översiktsplanen framgå hur kommunen avser att tillgodose riksintresset i efterföljande planering. Riksintresse för kulturmiljövård ska inte ses som ett förbud mot förändring. Tillägg och förändringar inom eller i anslutning till ett riksintresse kan snarare bidra till att utveckla och förstärka områdets värde.
- Skydds- och utformningsbestämmelser i detaljplan och områdesbestämmelser ger ökade förutsättningar för att tillvarata riksintressets värden. Det kan konkret handla om planbestämmelser för att skydda områden omkring fornlämningar eller för att tillvarata byggnadsvärden. I översiktsplanen kan områden med lokala värden, där kommunen överväger eller avser att införa skydds- och områdesbestämmelser pekas ut.

KOMMUNIKATIONER

- Utgå från tabellen om minsta hänsynsavstånd till länets kommunikationsleder av riksintresse. Tänk på att längre avstånd kan krävas till följd av riskfaktorer.
- Alla ärenden avseende objekt högre än 20 m ska skickas på remiss till Trafikverket och Luftfartsverket, gärna i ett tidigt skede.
- Vid byggnation inom hinderfria ytor vid flygplatser av riksintresse ska även flygplatsen remitteras.

TOTALFÖRSVARETS ANLÄGGNINGAR

- Alla ärenden avseende objekt högre än 20 m utanför tätort och högre än 45 m inom sammanhållen bebyggelse ska skickas på remiss till Försvarmakten, gärna i ett tidigt skede. Med sammanhållen bebyggelse avses de områden som utgör tätort på Lantmäteriets översiktskarta 1:250 000.
- Försvarmakten redovisar också hinderfria områden för flyg- och skjutfält samt stoppområden för höga objekt kopplat till flygfält. Dessa utgör inte riksintresse i sig men ska redovisas i översiktsplanen då det finns risk för påtaglig skada på riksintresset för totalförsvaret om hänsyn inte tas inom dessa områden. I Försvarmaktens riksintressekatalog redovisas även påverkansområden. Inom dessa bör plan-, lov- och andra tillståndsärenden remitteras till Försvarmakten.

NATURA 2000

- Det är viktigt att det redan tidigt i planeringen görs bedömningar av vad den planerade markanvändningen kan komma att få för konsekvenser. Detta gäller särskilt med hänsyn till Habitatdirektivets krav om att bedömningen också ska omfatta hur den planerade verksamheten i kombination med andra planer och projekt kan få för konsekvenser för ett Natura 2000-område.

Miljökvalitetsnormer (MKN)

Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt bindande styrmedel som infördes för att komma till rätta med miljöpåverkan från diffusa utsläppskällor som till exempel trafik och jordbruk. Bestämmelserna om miljökvalitetsnormer går att hitta i miljöbalkens femte kapitel med tillhörande förordningar. Av översiktsplanen ska det, enligt 3 kap. 4 § PBL, framgå hur kommunen avser att följa gällande miljökvalitetsnormer. Det ska bland annat framgå om det finns risk för att överskrida miljökvalitetsnormerna eller inte.

Om en miljökvalitetsnorm överskrids kan kommunen bli skyldig att ta fram ett åtgärdsprogram. Åtgärdsprogrammet ska visa hur miljökvalitetsnormer ska följas inom det geografiska område där överskridanden sker.

Miljökvalitetsnormer för vatten

Den 1 januari 2019 ändrades miljöbalkens 5 kap. 4 §. Ändringarna innebär bland annat att en kommun inte får tillåta en verksamhet eller åtgärd om denna ger upphov till en sådan ökad förorening som innebär att vattenmiljön försämras på ett otillåtet sätt. Med otillåtet sätt menas att åtgärden inte får äventyra möjligheten att uppnå den status som vattnet ska ha enligt en miljökvalitetsnorm.

Vattenmyndigheterna beslutar om miljökvalitetsnormer för samtliga vattenförekomster i Sverige, det vill säga sjöar, vattendrag, grundvatten och kustvatten vart sjätte år. Miljökvalitetsnormerna anger vilken vattenstatus, det vill säga kvalitet, som ska uppnås vid en viss tidpunkt. Klassning av vattenstatus är inom vattenförvaltningen ett sätt att beskriva vattnets kvalitet. Miljökvalitetsnormer och statusklassningar formuleras på olika sätt beroende på vilken typ av vattenförekomst de berör. För ytvatten finns miljökvalitetsnormer och statusklassningar för kemisk och ekologisk status, medan det för grundvatten finns miljökvalitetsnormer och statusklassningar för kemisk och kvantitativ status.

Det grundläggande kravet i vattenförvaltningen är att alla vattenförekomster ska uppnå minst god yt- eller grundvattenstatus eller god ekologisk potential (gäller kraftigt modifierade vattenförekomster). Därutöver kan det komma särskilda krav i vissa typer av skyddade områden. Under vissa förutsättningar finns det utrymme för undantag från de grundläggande kraven, om det krävs längre tid för att uppnå god status eller god potential eller om det över huvud taget inte går att nå dit.

För att kunna nå miljökvalitetsnormerna har vattenmyndigheterna beslutat om åtgärdsprogram. Jönköpings län tillhör Södra Östersjöns och Västerhavets vattendistrikt och berörs därmed av två åtgärdsprogram. Åtgärdena som myndigheter och kommuner ska genomföra är dock samma i båda åtgärdsprogrammen. Åtgärdsprogrammen, som är bindande, riktar sig till statliga myndigheter och kommuner. För Södra Östersjöns vattendistrikt finns även en delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka. Planen innehåller åtgärder som ska genomföras av nationella myndigheter i samverkan med kommunerna.

På bilden nedan beskrivs huvuddelarna i vattenförvaltningen och sambandet mellan dem - statusklassning, åtgärdsbehov (som konkretiseras genom åtgärdsprogram) och miljökvalitetsnormer.

Figur 1. Huvuddelarna i vattenförvaltningen och sambandet mellan dem. Miljökvalitetsnormerna är målet som ska nås. Statusklassningen beskriver nuläget och åtgärdsbehovet beskriver vad som behöver göras för att nå målet.

Statusklassningarna kan revideras löpande och en stor revidering görs i mitten av respektive vattenförvaltningscykel. I bedömningen av hur fysisk planering kan påverka möjligheterna att följa miljö kvalitetsnormerna, bör alltid den senast genomförda statusklassningen användas. Detta då den ger den mest aktuella bilden av hur statusen i vattenförekomsten är i förhållande till miljö kvalitetsnormen.

I [VISS](#) (VattenInformationSystem Sverige) presenteras alla genomförda och aktuella bedömningar per vattenförekomst. Man kan förutom MKN och statusklassningar även hitta bedömningar av betydande påverkanskällor och förslag på åtgärder för att nå god vattenstatus.

Miljö kvalitetsnormer för luft

Luftföroreningar påverkar människors hälsa och miljön negativt på många sätt och medför stora kostnader för samhället. Miljö kvalitetsnormerna för luft utgör lägsta godtagbara nivå. Hälsoeffekter förekommer även vid halter under miljö kvalitetsnormernas nivåer, och det är därför av stor vikt att kommuner och andra aktörer strävar efter ännu lägre halter i arbetet med luftkvalitet.

De svenska reglerna om miljö kvalitetsnormer för utomhusluft bygger till stor del på EU-rättsliga bestämmelser och i vissa fall har Sverige valt att gå längre än vad som följer av EU-rätten.

Miljö kvalitetsnormer med krav på kvalitet i utomhusluft finns för kvävedioxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, ozon, bensen, partiklar (PM10 och PM2,5), bens(a)pyren, arsenik, kadmium, nickel och bly.

I länet är det partiklar (PM10) och kvävedioxid som har visat sig vara svårast att nå. Det är främst trafiken som är orsak till höga halter luftföroreningar.

Det finns sedan 2013 ett samverkansområde för kontroll av luftkvalitet i länet. Alla kommuner i länet deltar i samverkansområdet under perioden 2022-2025. Samverkansområdet innebär att årliga mätningar genomförs. I en tätort per kommun genomförs det årligen modellberäkningar i modellen SIMAIR för att kontrollera halterna i jämförelse med normen, utvärderingströsklar och miljömål. Beräkningarna genomförs i första hand för att kontrollera om normerna uppfylls idag, men det finns även möjlighet att använda beräkningarna i planprocessen genom att till exempel utvärdera konsekvenserna av ett planförslag.

Världshälsoorganisationen, WHO, har nyligen kommit med nya rekommendationer kring vilka halter av föroreningar som är godtagbara utifrån hälsopåverkan. Ett huvudbudskap i de nya riktlinjerna är att varje minskning av halten av de viktigaste luftföroreningarna ger hälsovinster för befolkningen, även i områden med låga halter. Både MKN och miljömål utgår från och tar hänsyn till WHO:s rekommendationer. De nya rekommendationerna är skarpare än de tidigare, och kan leda till att både miljö kvalitetsmålets preciseringar och miljö kvalitetsnormerna för luft kommer att skärpas framöver.

Miljökvalitetsnormer för buller

Miljökvalitetsnormen för buller infördes år 2004. Enligt förordningen om omgivningsbuller (2004:675) ska kommuner med mer än 100 000 invånare vart femte år kartlägga omgivningsbullret och ta fram strategiska bullerkartor.

Miljökvalitetsnormen gäller buller från alla vägar, järnvägar, flygplatser och tillståndspliktiga hamnar samt vissa större, utpekade industrigrenar. Av förordningens första paragraf framgår att *det ska eftersträvas att omgivningsbuller inte medför skadliga effekter på människors hälsa*. Detta utgör en så kallad *målsättningsnorm*. Normen följs när strävan är att undvika skadliga effekter på människors hälsa av buller.

Kommuner och myndigheter ansvarar för att miljökvalitetsnormerna följs. Detta fråntar dock inte olika verksamhetsutövares ansvar att genom sin egenkontroll sträva efter att begränsa bullerstörningar.

Inom länet är det endast Jönköpings kommun som berörs av kravet på åtgärdsprogram. Kommunen har kartlagt buller från vägar, järnvägar och flyg och har ett åtgärdsprogram.

Råd om översiktsplanering – miljö kvalitetsnormer

VATTEN

- I översiktsplaneringen ska alla vattenförekomsters status och miljö kvalitetsnormer användas som underlag. För sjöar och vattendrag ska ekologisk och kemisk status användas och för grundvatten ska kemisk och kvantitativ status användas.
- De vattenförekomster som riskerar att påverkas av planförslaget bör redovisas i planförslaget i karta och text. För vatten som kan påverkas av planförslaget bör om möjligt kvalitetsfaktorer eller parametrar kopplade till miljö kvalitetsnormerna för vatten redovisas samt hur sådan påverkan kan förebyggas. Till exempel påverkar strandmiljöer som exploateras eller utfyllnader i vatten den fysiska miljön (de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna) vilket kan få negativa konsekvenser för biologin i sjöar och vattendrag. Hårdgjorda ytor kan påverka grundvattenbildningen och medför ökad mängd dagvatten som i sin tur kan tillföra miljögifter och näringsämnen i vattendrag eller sjöar.
- Arbeta avrinningsområdesvis i planeringen. Ha koll på hur vattnet rinner!
- Arbeta in de delar av andra planer och program som har kopplingar till vatten och som berör mark- och vattenanvändning i översiktsplanen. Det kan till exempel vara regional vattenförsörjningsplan, vatten- och avloppsvattenplan, dricksvattenförsörjningsplan, vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för vatten och lokala åtgärdsprogram.
- Grundvattenförekomster och markens genomsläpplighet bör vägas in i bedömningen av markens lämplighet.
- Ange kommunens rekommendationer och strategier för hur påverkan på vattenstatus/MKN ska hanteras i efterföljande planer och beslut.

LUFT

- Utgå från de mätningar som gjorts i kommunen och beskriv hur situationen ser ut idag.
- Om det finns risk för överskridande av miljö kvalitetsnormerna för luft ska det framgå hur kommunen ska gå tillväga för att kunna följa dem. Det kan handla om såväl nödvändiga fysiska åtgärder som riktlinjer för hur frågan ska behandlas i efterföljande detaljplaneläggning.
- Eftersom det i länet främst är trafik som är orsaken till luftföroreningar bör åtgärder främst handla om att minska trafiken och att inte leda den till områden där människor ofta vistas. Gaturummens utformning har betydelse för om luftföroreningar stannar kvar eller ventileras bort. Det finns möjligheter att minimera negativa effekter av förtätad bebyggelse genom optimering av utformning, struktur och placering utifrån rådande vindriktning.

BULLER

- För Jönköpings kommun gäller att kopplingen mellan åtgärdsprogram och översiktsplanen behöver redovisas.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Sveriges stränder är en naturtillgång av mycket stort värde. Strandskyddet finns till för att bevara stränderna som tillgång för allmänhetens friluftsliv och för att de är biologiskt värdefulla. År 1975 infördes ett generellt strandskydd på 100 m gällande alla sjöar och vattendrag i Sverige. I Jönköpings län beslutade dock Länsstyrelsen samma år om undantag för vissa mindre vattendrag och sjöar.

Utöver det generella strandskyddet kan länsstyrelsen besluta om ett utvidgat strandskydd på upp till 300 meter. I Jönköpings län finns utvidgat strandskydd längs 15 sjöar enligt Länsstyrelsens beslut den 24 november 2014.

Kommunen ansvarar för att besluta om dispenser från strandskyddsreglerna och att upphäva strandskydd i detaljplan. Länsstyrelsen tar motsvarande beslut inom skyddade områden såsom naturreservat och Natura 2000-områden.

Enligt strandskyddsbestämmelserna i 7 kap. 13-18 §§ MB kan kommunen i översiktsplanen peka ut landsbygdsutvecklingsområden i strandnära läge, så kallade LIS-områden. Syftet med bestämmelsen är att stimulera den lokala och regionala utvecklingen i områden som har god tillgång på strandområden och där viss byggnation kan ske utan att strandskyddets syften åsidosätts.

Råd om översiktsplanering – LIS

- Utpekandet av LIS-områdena bör bygga på av kommunen uppsatta kriterier som framgår av planen. Kriterierna bör vara tydliga och inte alltför generella för att översiktsplanen ska fungera som underlag i bedömningen av exempelvis dispensärenden.
- Utpekandet ska grundas på en kartläggning av kommunens strandområden och de värden, såsom natur och friluftsliv med flera värden, som kan finnas där.
- De områden som anges i översiktsplanen ska vara lämpliga utifrån övriga planeringsaspekter till exempel med hänsyn till möjligheten att anordna vatten och avlopp, att jordbruksmark inte ska tas i anspråk om exploatering kan ske på annan plats samt risk för översvämning, ras och skred.
- Om kommunen och Länsstyrelsen inte är överens med kommunen om ett LIS-område ska det framgå av den antagna planen samt av Länsstyrelsens granskningsyttrande.

Mellankommunala frågor

Enligt 2 kap. 3 § PBL ska hänsyn tas till mellankommunala och regionala förhållanden vid planläggning. Detta innebär att kommunen inte bara ska ta hänsyn till förhållandena i angränsande kommuner utan också till behovet av samverkan och samarbete i ett bredare regionalt perspektiv.

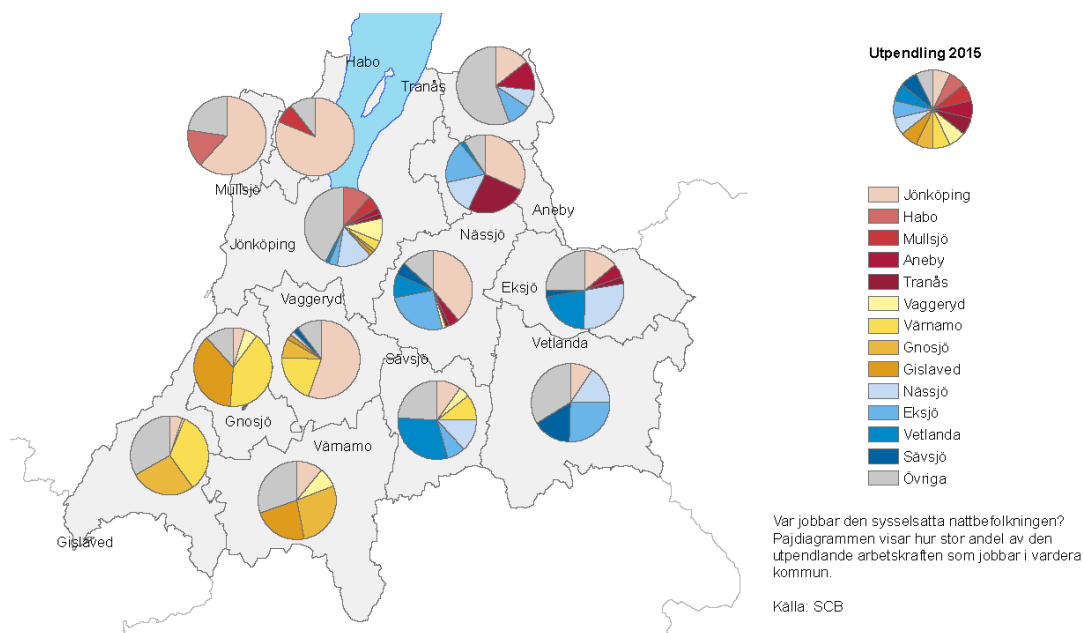
Kommunens planering kan ge konsekvenser för andra kommuner eller gälla områden som sträcker sig över kommungränsen. Länsstyrelsen ska enligt 3 kap. 10 § PBL verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt.

Ett sätt att undersöka vad som kan vara av mellankommunal eller regional betydelse är att sätta in kommunen i ett regionalt sammanhang, exempelvis genom att arbeta in regionala mål och visioner. Länsstyrelsen ser gärna att kommunen bjuder in Trafikverket och regionen till dialog i ett tidigt skede.

En stor mellankommunal fråga kopplad till samhällsplaneringen är pendlingen över kommungränserna. Kollektivtrafik, investeringar i transportinfrastrukturen och lokalisering av verksamhets- och bostadsområden påverkar pendlingen och kräver mellankommunal samordning. Boverket har publicerat en vägledning som redovisar exempel på mellankommunala och regionala frågor. Dessa är indelade i tre kategorier:

- Mark- och vattenområden som har stor omgivningspåverkan
- Mark- och vattenanvändning som är känslig för påverkan
- Frågor som rör regionen som helhet.

Mer om vad som ligger under respektive rubrik kan man läsa om på Boverkets kunskapsbank [Översiktsplanens innehåll](#).

Figur 2. Diagram som visar pendlingsmönster i Jönköpings län per kommun. Källa: SCB.

Råd om översiktsplanering – mellankommunala frågor

- Beskriv vilka frågor som kräver mellankommunal samordning samt på vilket sätt intressena beaktas i översiktsplanen.
- Redovisa sådana områden och verksamheter som angår två eller flera kommuner eller är av regional betydelse samt på vilket sätt kommunen har hanterat samordningen av frågorna.
- Beskriv, i enlighet med PBL, hur översiktsplanen belyser kopplingen och samordningen med den regionala utvecklingsstrategin och länstransportplanen.

Hälsa och säkerhet

Planförslaget ska vara lämpligt med hänsyn till människors hälsa och säkerhet, utifrån de risker som finns eller tillkommer på den aktuella platsen. Även om många riskkällor inte går att flytta eller förändra så är det med fysisk planering möjligt att i vissa lägen begränsa konsekvensen om en olycka inträffar. Därmed kan en markanvändning bli lämplig genom en bra riskhantering i planprocessen. Av översiktsplanen ska också framgå kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra (3 kap. 5 § PBL). Detta gäller såväl ny som befintlig bebyggelse.

Förorenade områden

Ett förorenat område är ett område, en deponi, en byggnad, ett markområde, ett grundvatten eller ett sediment som är så förorenat att detta kan medföra skada eller olägenheter för människors hälsa eller miljön.

En förändrad markanvändning kan göra att förutsättningarna för exponering och spridning av en förorening ändras, vilket kan leda till en förändrad riskbild. Inför en exploatering är det viktigt att i tidigt skede utreda eventuella föroreningar för att se vilka åtgärder som behöver vidtas samt bedöma om platsen är lämplig för planerad användning.

I Länsstyrelsens databas EBH-stödet finns information om bland annat genomförda inventeringar såsom MIFO fas 1 (Metod för Inventering av Förorenade Områden) och utförda undersökningar av förorenade områden. På Länsstyrelsens webb-GIS finns viss information att tillgå, vid förfrågan kan dock fullständig information skickas ut. Materialet utgör en bra grund för att veta vilka verksamheter som tidigare bedrivits på en plats men ytterligare efterforskningar kan behöva göras då den tillgängliga informationsmängden varierar från objekt till objekt.

Jönköpings län är ett av Sveriges mest industritäta och det är framför allt de typiska småländska företagen med småskalig tillverkning som dominerar. Det finns många tillverkande företag i länet och en del av dem är underleverantörer till företag både inom Sverige och utomlands. Eftersom det i Jönköpings län funnits många små företag under lång tid som vart och ett har släppt ut och fortfarande släpper ut föroreningar som anrikas i recipienternas bottensediment, är förorenade områden en viktig fråga att ta hänsyn till i samhällsplaneringen.

Det finns idag cirka 5200 registrerade förorenade områden i länet. En del av dessa är potentiellt (misstänkt) förorenade medan andra är konstaterat förorenade. Områdena omfattar både befintliga miljöfarliga verksamheter och verksamheter som sedan länge avslutats.

Miljöfarlig verksamhet

Med miljöfarlig verksamhet avses utsläpp till vatten, mark eller luft samt användning av mark, byggnader eller anläggningar som kan medföra olägenhet för människors hälsa eller miljön, exempelvis genom buller eller vibrationer. Exempel på miljöfarliga verksamheter är industrier, avfallsanläggningar, täkter och vindkraft. Definition av miljöfarlig verksamhet finns i 9 kap. 1 § MB. De verksamheter som har störst miljöpåverkan behöver tillstånd för sin verksamhet medan de som bedöms ha en mindre miljöpåverkan kan ha anmälningsplikt för sin verksamhet.

Inom länet finns 366 tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter varav Länsstyrelsen har tillsynsansvar för 212 och kommunerna resterande 154.

Farlig verksamhet

Att en verksamhet är farlig innebär, enligt lagen om skydd mot olyckor (2 kap 4 § 2003:778), att det finns en fara för att en olycka kan orsaka allvarliga skador på människor eller miljön. Det kan exempelvis handla om läckage av kemikalier med giftiga och frätande egenskaper, bränder och explosioner med tryckvåg och splitter. Det kan även vara verksamheter som genererar risker på andra sätt, t ex flygplatser. Farliga verksamheter medför skyldigheter för ägaren/verksamhetsutövaren att vidta nödvändiga åtgärder för att hindra eller begränsa sådana skador.

Länsstyrelsen beslutar, i samråd med kommunen, om vilka anläggningar som anses bedriva farlig verksamhet. Förutom lagen om skydd mot olyckor finns Sevesolagstiftningen (1999:381) som syftar till att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor för människor och miljö. Alla anläggningar som hanterar stora mängder farliga kemiska ämnen klassas automatiskt som farliga verksamheter.

I länet finns idag 29 farliga verksamheter. Axamo flygplats är en sådan verksamhet. I övrigt är det till största del bergtäkter och anläggningar med mycket kemikalier och/eller stora gasolcisterner.

Aktuella uppgifter bör hämtas från räddningstjänsten som utövar tillsyn över verksamheterna, eftersom verksamhet och beslut kan ändras.

Transporter av farligt gods

Farligt gods är ett begrepp som omfattar farliga ämnen eller produkter i samband med att de transporteras (dvs förflyttas inklusive att lastas eller lossas).

Farligt gods kan transporteras på väg, järnväg, med båt eller flyg. I länet är det främst transporter på väg och järnväg. Transporterna styrs till större vägar (så kallade rekommenderad primär väg) så långt det går och ska sedan ta den kortaste vägen från avsändaren till mottagaren. Därmed koncentreras riskerna till vissa vägsträckor, där olyckor kan förebyggas genom bra vägstandard och omgivningen kan utformas för att skydda mot olyckor.

På järnväg förutsätts farligt gods kunna transporteras på alla sträckor.

Det finns översiktliga sammanställningar av vilka typer av gods som transporteras på olika sträckor, exempelvis MSB:s översiktliga kartor från september 2006.

Följande vägar är rekommenderade primära vägar för farligt gods; E4, väg 26, 27, 30, 32, 40, 47, 127, 129 och 153. Aktuella uppgift bör hämtas från Trafikverkets nationella vägdatabas (NVDB), eftersom dessa kan ändras.

Lokala trafikföreskrifter med förbud mot farligt godstransporter finns i dagsläget endast i Jönköpings och Tranås kommun.

Vissa länsstyrelser har tagit fram generella riktlinjer för säkerhetsavstånd och/eller riskreducerande åtgärder. Dessa kan med fördel även användas av kommunerna i Jönköpings län, under förutsättning att kommunen visar att de är tillämpliga (dvs att det inte transporteras mer gods förbi planområdet än vad riktlinjen baseras på) samt att alla åtgärder genomförs på platsen.

Figur 3. Vägvalsstyrning - rekommenderade vägar för farligt gods.

© Lantmäteriet 2005. Ur GSD-Översiktskartan ärende 106-2004/188F.

Buller

Buller definieras som oönskat ljud och är den miljöstörning som berör flest antal människor i Sverige. Buller kan ge direkta negativa hälsoeffekter såsom hörselpåverkan men också indirekta effekter såsom sömnstörningar och koncentrationssvårigheter.

Buller är viktigt att beakta vid planläggning av flera olika ändamål. Förutom miljö kvalitetsnormer för buller, se avsnittet om miljö kvalitetsnormer, finns riktvärden för buller vid planering av bostäder. Riktvärdena är beslutade i förordning om trafikbuller (2015:216) vid bostadsbyggnader. Dessa riktvärden gäller endast för bostäder. Även om det saknas beslutade riktvärden för exempelvis skolor och förskolor så finns det råd och rekommendationer att tillämpa i exempelvis Boverkets skrift *Gör plats för barn och unga* och i Naturvårdsverkets *Riktvärden för buller på skolgård från väg- och tågtrafik*.

Klimatrelaterade risker

För att förbättra beredskapen i kommunerna gällande de effekter klimatförändringen kan innebära på den byggda miljön ställer PBL krav på att kommunerna i översiktsplanen ska ge sin syn på risken för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra (3 kap. 5 § PBL).

Extrem vattenföring och skyfall

Nederbörd, vattenflöden i vattendrag och vattennivåer i sjöar och marken varierar naturligt vilket kan leda till både torka och översvämningar.

Vid kraftig nederbörd, skyfall, blir vattenmassorna större än vad som kan hanteras via dagvattensystemen och infiltration i marken, vilket leder till att vattnet istället rinner ovanpå marken. Översvämningar orsakat av höga flöden i vattendrag eller höga nivåer i sjöar sker generellt långsammare jämfört med översvämning orsakat av skyfall. Höga flöden i vattendrag eller sjöar går oftast att förutsäga var det kommer inträffa.

Både skyfall och översvämningar kan leda till skador på egendom, orsaka störningar antingen direkt eller indirekt (exempelvis genom översvämmade vägar) och i värsta fall hota liv och hälsa.

Skyfall och höga flöden blir vanligare och kraftigare i det klimat som beräknas i framtiden med anledning av den klimatförändring som pågår. Med anledning av detta behöver hänsyn tas till klimatfaktor vid framtagande av planeringsunderlag. I Jönköpings län rekommenderas klimatfaktor 1,4.

Även extremt låga flöden och vattennivåer kan förekomma, vilket kan leda till torka och vattenbrist. Även dessa extremer bedöms bli vanligare i det framtida klimatet, vilket ökar behovet av vattenhållande åtgärder i landskapet.

Skyfall kan inträffa var som helst, men sannolikheten att skyfallet leder till översvämning kan förutsägas genom en s.k. skyfallskartering. En sådan kartering redovisar vattnets utbredning och djup samt var vattnet samlas i s.k. instängda områden. Länsstyrelsen har tagit fram en översiktlig kartering som redovisar instängda områden över hela länet. Utöver detta tar Länsstyrelsen även fram skyfallskarteringar för en tätort per kommun.

Översvämningar i vattendrag följer vattendraget, och genom kombinationen av beräkningar av hur ofta olika stora flöden inträffar och topografin utmed vattendraget kan kartor tas fram som redovisar risken för översvämning. Dessa kallas översvämningsskarteringar. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har i uppdrag att ta fram översvämningsskarteringar nationellt, och har karterat Nissan, Lagan, Tabergsån samt delar av Emåsystemet. Utöver dessa har många kommuner gjort egna översvämningsskarteringar.

Det saknas ett motsvarande underlag för torka. SMHI:s regionala analyser för hur det framtida klimatet kan komma att se ut kan dock ge en indikation på hur utvecklingen bedöms bli.

Ras, skred och erosion

Ras och skred är snabba rörelser i jordmassor som kan ge stora skador både i själva området liksom nedanför ras- eller skredområdet. Ras och skred kan hota både människors liv och hälsa, miljö (tex genom att föroreningar sprids), bebyggelse och infrastruktur i de berörda områdena. Om infrastruktur skadas kan det innebära indirekta konsekvenser utanför det påverkade området under den tid det tar att återställa funktionaliteten.

Utöver de snabba jordrörelserna förekommer även långtidsverkande erosionsprocesser som kan ske kontinuerligt och/eller plötsligt öka exempelvis vid en storm eller skyfall. Ofta är det vatten som eroderar marken, i vattendrag, sjöar eller nere i marken. Erosion kan öka risken för ras och skred och vid kraftiga regn kan det orsaka så kallade slamströmmar som kan orsaka stora skador.

I det framtida klimatet ökar risken för mer extrem nederbörd och flöden i vattendrag. Det ökar även risken för ras, skred och erosion i riskområden.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har låtit kartlägga förutsättningarna för ras, skred och erosion som kan påverka befintlig bebyggelse, i så kallade stabilitetskarteringar. Det är framförallt kring slänterna vid södra Vättern samt vid Lagans stränder i Vaggeryd och Värnamo som det finns riskområden för ras, skred och erosion. Karteringar i morän och grova jordar finns för delar av Jönköping, Habo och Mullsjö kommuner. Karteringar i finkorniga jordarter finns för Aneby, Eksjö, Gislaved, Jönköping, Vaggeryd, Vetlanda och Värnamo. Det bör betonas att dessa karteringar endast utgår från områden med befintlig bebyggelse och ger därmed inte förutsättningarna inom oexploaterade områden.

Råd om översiktsplanering – hälsa och säkerhet

ÖVERGRIPANDE

- Kommunen ska ta fram handlingsprogram för skydd mot olyckor (enligt SFS 2003:778) och styrdokument för krisberedskap (enligt överenskommelse om kommunernas arbete med krisberedskap, utifrån SFS 2006:544). Dessa kan även samordnas. Översiktsplanen ska ta hänsyn till eventuella mål i styrdokumenten som påverkar samhällsplaneringen. Ta gärna kontakt med kommunens beredskaps- eller säkerhetssamordnare och räddningstjänsten om kommunens arbete mot olyckor och kriser.

FÖRORENADE OMRÅDEN

- Av bakgrundsbeskrivningen till planförslaget bör det framgå hur situationen med förorenade områden ser ut i kommunen. Till exempel kan man ange om det finns områden som särskilt utmärker sig gällande föroreningsgrad, farlighet, typ av förorening eller läge i förhållande till befintlig eller planerad markanvändning.
- När väsentlig ändring av markanvändningen föreslås i en översiktsplan bör följande framgå:
  1. Kommunens kännedom om tidigare markanvändning.
  2. Om förorenade områden berörs.
  3. Riktlinjer inför vidare detaljplaneläggning och bygglovgivning i form av till exempel utredningskrav.

MILJÖFARLIG VERKSAMHET

- När kommunen föreslår ändrad markanvändning i översiktsplanen behöver kommunen ta hänsyn till förekomsten av miljöfarliga verksamheter. Riktlinjer avseende miljöfarliga verksamheter bör framgå. Riktlinjerna kan handla om vilka faktorer man behöver ta hänsyn till vid lokalisering eller exploatering i närheten av miljöfarliga verksamheter och föreslagna industriområden.

FARLIG VERKSAMHET

- Översiktsplanen bör ange hur farliga verksamheter ska beaktas. Det kan handla om lokalisering av känslig markanvändning i förhållande till farliga verksamheter, att ange behovet av riskbedömningar vid exploatering i närheten av sådana verksamheter samt att se över rutiner för tidiga samråd med exempelvis räddningstjänsten.

TRANSPORTER AV FARLIGT GODS

- Rekommenderade vägar och järnvägar och andra kända vägavsnitt för farligt gods bör redovisas som planeringsunderlag i översiktsplanen.
- Av översiktsplanen bör riktlinjer med hänsyn till farligt gods framgå. Det kan handla om att ange konkreta risk- och/eller säkerhetsavstånd eller tydliggöra hur riskbedömningar ska göras vid exploatering i närheten av dessa. Generellt rekommenderar Länsstyrelsen att riskerna bör beaktas inom 150 m från transportleder för farligt gods.

BULLER

- En generell bullerkartläggning kan utgöra ett bra underlag vid lokalisering av ny bebyggelse, till exempel bostäder och skolor.

KLIMATRELATERADE RISKER

- På en övergripande och strategisk nivå ska kommunen identifiera geografiska områden där det finns risk för skador på den byggda miljön och beskriva hur kommunen avser att förhålla sig till dessa risker. Det kan också handla om att peka ut geografiska områden där det behövs mer detaljerade undersökningar av riskförhållanden.
- Genom att beakta skyfalls- och översvämningsskarteringar i planeringen kan känslig/sårbar markanvändning undvikas i översvämningsområden och vattnet medvetet styras mot mindre sårbara områden, t.ex. grönområden. Samhällsviktiga funktioner bör inte planeras i områden med risk för översvämning.
- Skyfallsrisken är relevant för alla kommuner i länet. Översiktsplanen behöver därför innehålla riktlinjer för hur skyfallsriskerna ska hanteras.
- Kommuner med bebyggelse eller infrastruktur i områden som riskerar att översvämmas av vattendrag ska ha riktlinjer för hur den ska hanteras i samhällsplaneringen. Riktlinjerna ska ta hänsyn till att riskerna ökar i framtidens klimat.
- I översiktsplanen ska kommunen utifrån geologiska och geotekniska förhållanden identifiera eventuella riskområden för ras och skred samt ange riktlinjer för hur risken i dessa områden ska hanteras i den efterföljande planeringen. Detta bör omfatta hur risker inom nya exploateringsområden ska hanteras, hur dessa kan påverka omkringliggande områden samt hur samhällsplaneringen kan bidra till att minska risker i befintlig bebyggelse.
- Översiktsplanen bör redovisa en översiktlig bedömning av hur klimatförändringarna kan påverka de geotekniska förhållandena.
- Kommuner som bedöms få ökade problem med torra bör beakta exempelvis förutsättningar för dricksvattenförsörjning.

Samlat planeringsunderlag

Länsstyrelsen har ett ansvar att tillhandahålla planeringsunderlag för bland annat översiktsplanering. För detta ändamål finns Planeringskatalogen.se, som är en webbaserad söktjänst. I Planeringskatalogen finns relevanta och aktuella planeringsunderlag med koppling till fysisk samhällsplanering. Principen för katalogen är att informationen hämtas vid källan, det vill säga direkt hos den myndighet eller organisation som äger och ansvarar för underlaget. Informationen ställs sedan samman, struktureras och görs sökbar i webbtjänsten. Planeringskatalogen ger en samlad ingång till planeringsunderlag för fysisk samhällsplanering från Länsstyrelserna och andra statliga myndigheter. Planeringsunderlaget i katalogen är såväl rapporter som vägledningar, geodata, karttjänster och webbsidor.

[Planeringskatalogen](#)

[Länsstyrelsen i Jönköpings läns externa webbkarta](#)

Informationssäkerhet

I arbetet med en översiktsplan behöver informationssäkerhet och säkerhetsskydd beaktas. De handläggare som arbetar med planen bör samverka med sin säkerhetsorganisation för att resonera kring vilka uppgifter som är lämpliga eller inte lämpliga att redovisa i en öppen produkt. Översiktsplanen behöver vara ett fungerande dokument men utan att avslöja sårbarheter i onödan som skulle kunna användas i destruktiva syften.

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Styrdokument
Dokumenttyp: Strategi
Beslutat av: Kommunfullmäktige
Fastställsedatum:
Ansvarig:
Revideras: 2026-2027
Följs upp: 2026

Planeringsstrategi

Översiktsplan 2022-2026

Dnr: KS 2013.123

Upprättad 2024-01-17

Innehållsförteckning

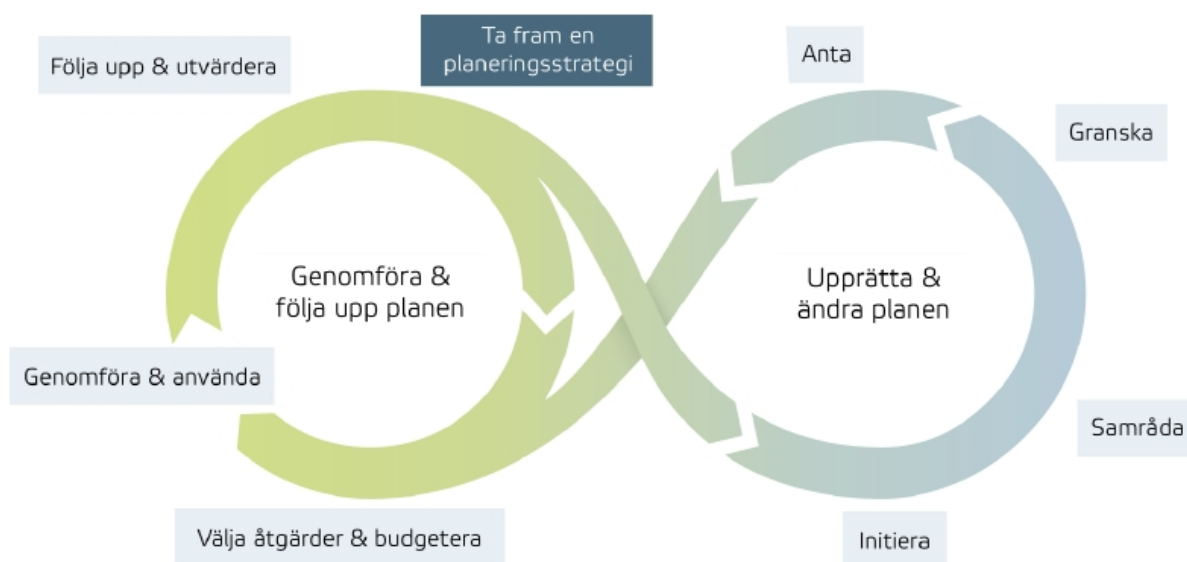
1	Varför en planeringsstrategi?.....	3
2	Förutsättningar.....	3
2.1	Vad är en översiktsplan?.....	3
2.2	Länsstyrelsens underlag för planeringsstrategin.....	4
2.3	Digitala översiktsplaner.....	5
3	Gislaveds kommuns översiktsplanering idag.....	5
3.1	Gällande översiktsplan samt ändringar.....	5
3.2	Översiktsplanens ändringar är i stora delar föråldrade.....	5
3.3	Uppföljning av översiktsplanen.....	5
3.4	Arbetsmetod och tidplan.....	6
4	Översiktsplanering i framtiden.....	6
4.1	Förslag till nytt ÖP-upplägg.....	6
4.2	Översiktsplanens och ändringarnas aktualitet.....	7
4.3	Framtida uppföljning av översiktsplanen.....	7
4.4	Nästa planeringsstrategi.....	8
5	Källförteckning.....	9
5.1	Bilagor.....	9

I Varför en planeringsstrategi?

Enligt plan- och bygglagen (PBL) ska alla kommuner ha en aktuell översiktsplan (ÖP) som anger kommunfullmäktiges syn på kommunens långsiktiga strategiska utveckling. Sedan 2020 är det obligatoriskt för kommunfullmäktige att anta en planeringsstrategi eller en ny översiktsplan under de två första åren efter ett ordinarie val.

Syftet med planeringsstrategin är att främja kontinuerlig översiktsplanering för att hålla översiktsplanen aktuell. I samband med framtagandet av planeringsstrategin ska kommunen ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet samt kommunens fortsatta arbete med översiktsplanering. Kommunen ska även bedöma i vilken utsträckning planerna är aktuella. Planeringsstrategin kan ändras under mandatperioden.

För Gislaveds kommun innebär detta att kommunfullmäktige behöver anta sin första planeringsstrategi senast den 11 september 2024. Om detta inte sker anses översiktsplanen i sin helhet, inklusive alla tillägg, vara inaktuell. En inaktuell översiktsplan innebär en försvårad och ineffektiv handläggning av kommunens alla ärenden som rör mark- och vattenanvändning.

Figur 1: Illustration över kontinuerlig översiktsplanering (Boverket).

2 Förutsättningar

2.1 Vad är en översiktsplan?

En översiktsplan är kommunens långsiktiga verktyg som visar viljeinriktningen för hur kommunens mark och vatten samt befintlig bebyggelsen ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen är ett av kommunens viktigaste styrdokument. De frågor som behandlas i en översiktsplan är exempelvis vilka områden som ska bebyggas och hur de ska bebyggas, vilka områden som behöver särskilt skydd och hur de ska skyddas, vilka miljörisker som förekommer och hur de ska beaktas. Till en översiktsplan kan ändringar tas fram, antingen som fördjupningar som avser ett avgränsat geografiskt område eller som tematiska tillägg som behandlar en specifik fråga, exempelvis vindbruk. Till översiktsplanen kan även olika strategier och inriktningsdokument tas fram som planeringsunderlag, exempelvis bostadsförsörjningsplan.

Att ha en aktuell översiktsplan är viktigt för att kunna ge stöd för kommunens mer konkreta efterföljande planering och beslut om bland annat detaljplaner, bygglov och andra myndigheters beslut om exempelvis tillstånd enligt miljöbalken. Det är dessutom viktigt att översiktsplan är aktuell så att företrädare för regional och statlig planering ska kunna väga in kommunens ställningstaganden, exempelvis vid planering av ny infrastruktur som vägar, elledning på stam- eller regionnätet samt vindkraft.

2.2 Länsstyrelsens underlag för planeringsstrategin

Inför att kommunen ska ta fram en planeringsstrategi ska Länsstyrelsen lämna ett underlag gällande statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. I underlaget ska det dessutom framgå om någon del av Länsstyrelsens granskningsyttrande inte längre gäller. Länsstyrelsen ska redovisa detta underlag till kommunen under andra halvan av tiden mellan två ordinarie val. Efter att Länsstyrelsen överlämnar sitt underlag utformar sedan kommunen sin planeringsstrategi.

Länsstyrelsen i Jönköpings län har i sitt överlämnade underlag till Gislaveds kommun angett att deras granskningsyttranden för kommunens översiktsplan samt tillhörande fördjupningar fortfarande är aktuella.

Den nya lagstiftning som Länsstyrelsen omnämner i sitt yttrande till Gislaveds kommun är den nya lagstiftningen för översiktsplanering samt beredskap för klimatförändringar i plan- och bygglagen (PBL) och förändringarna kring miljöbedömningar och miljökvalitetsnormer i miljöbalken (MB) samt införandet av barnkonventionen i svensk lag.

Figur 2: Förstasidorna av Länsstyrelsens planeringsunderlag till Gislaveds kommun.

De förändringar i statliga och mellankommunala intressen som Länsstyrelsen omnämner i sitt yttrande är statens förändrade anspråk på riksintressen, förtydligad lagstiftning om mellankommunala frågor, hälsa och säkerhet rörande klimatrelaterade risker och förorenade områden samt en hänvisning till kommunen att kontinuerligt följa senaste tillgängliga data rörande miljökvalitetsnormer och klimatrelaterade risker.

Övriga allmänna intressen som omnämns berör jordbruksmark, bostadsförsörjning, arkitektur och gestaltad livsmiljö samt nationell vindkraftstrategi.

För att ta del av Länsstyrelsens underlag i sin helhet se bilaga I A och I B.

2.3 Digitala översiktsplaner

Regeringen beslutade i februari 2023 att kommuners översiktsplaner ska tillgängliggöras och behandlas digitalt. Ändringen i plan- och byggförordningen började gälla den 1 april 2023 och ska tillämpas på de översiktsplaner som påbörjas efter den 31 december 2026. Boverket håller för närvarande på att ta fram

en specifikation för utformning av översiktsplaner. En första aktiv version av specifikationen bedöms finnas tillgänglig under andra halvan av 2024.

Utöver detta tas en ny ÖP-modell 3.0 fram som beräknas vara klar sommaren 2024.

3 Gislaveds kommuns översiktsplanering idag

3.1 Gällande översiktsplan samt ändringar

Kommunfullmäktige antog den kommunomfattande översiktsplanen ÖP16 den 15 december 2016.

Utöver den kommunomfattande översiktsplanen finns det för närvarande åtta nu gällande ändringar av översiktsplanen som ingår i aktualitetsöversynen. De ändringar som gäller i Gislaveds kommun är;

- FÖP Smålandsstenar och Skeppshult, antagen 2018-11-29
- FÖP Isaberg, antagen 2012-12-13
- FÖP Anderstorp, antagen 2005-06-22
- FÖP Broaryd, antagen 2008-05-22
- FÖP Burseryd, antagen 1993-02-25
- FÖP Gislaved, antagen 2011-06-20
- FÖP Hestra, antagen 1998-02-26
- FÖP Reftele, antagen 1998-06-17

Gislaveds kommun tar för närvarande fram en fördjupad översiktsplan som omfattar Gislaved och Anderstorp, och som ska ersätta ovanstående antagna FÖP Gislaved och FÖP Anderstorp.

3.2 Översiktsplanens ändringar är i stora delar föråldrade

I PBL framgår att en översiktsplan eller ändring av översiktsplan som antagits före den 1 januari 2004 kommer att upphöra att gälla efter utgången av 2025. För Gislaveds kommuns del innebär det att planerna för Burseryd, Hestra och Reftele automatiskt upphör att gälla den 1 januari 2026.

Skälet till det här är att dessa planer inte har miljöbedömts. Miljöbalkens regler om miljö kvalitetsnormer har tillkommit efter den 1 januari 2004 och flera riksintressen har också tillkommit eller ändrats. Därför anses att de äldre planerna inte har kunnat fånga flera viktiga samhällsintressen.

3.3 Uppföljning av översiktsplanen

Boverket rekommenderar att översiktsplanen bör följas upp och utvärderas inför arbetet med planeringsstrategin eller vid upprättande av ny eller ändrad översiktsplan. Uppföljning av översiktsplanen är en central del i arbetet med en kontinuerlig översiktsplanering. Dessutom ska planens betydande miljöpåverkan följas upp i enlighet med miljöbalken.

I aktuell översiktsplan ÖP16 finns en målsättning om att en handlingsplan ska prioritera åtgärderna i översiktsplanen och att uppföljning av handlingsplanen bör ske genom kommunens årsbokslut. Sedan planen antogs 2016 har som ovan nämnt aktualitetsprövningen lagstadgats genom införandet av planeringsstrategin. I den aktuella översiktsplanens konsekvensbeskrivning omnämns inte hur planens betydande miljöpåverkan är tänkt att följas upp.

3.4 Arbetsmetod och tidplan

Arbetet med framtagandet av planeringsstrategin har genomförts under hösten 2023. Framtagandet skedde genom en granskning av Länsstyrelsens planeringsunderlag, Gislaveds kommuns senaste aktualitetsförklaring (från 2020) inklusive resultatet av de workshops med tjänstemän och politiker som genomfördes inför aktualitetsförklaringen, samt med Gislaveds kommunplan 2023-2026 (antagen av kommunfullmäktige 2023-05-23).

4 Översiktsplanering i framtiden

Synpunkter och tankar från framtaget underlag till aktualitetsförklaringen 2020.

De synpunkter och tankar som återkom i diskussionerna sammanfattas nedan i punktform.

- Mycket kan fortfarande vara aktuellt, som t.ex. syftet med översiktsplanen och många områden som pekats ut för bebyggelse eller bevarande.
- Översiktsplanen saknar visionskoppling, t.ex. om befolkningsökning i framtiden.
- Vi lever i en annan värld idag än när en del FÖPar antogs.
- Saknar delar om klimat, skyfall, naturvård och hållbar tillväxt, behövs karteringar och ställningstaganden.
- Dagvattenhanteringen i översiktsplanen är inaktuell, vi jobbar på annat sätt idag.
- Vissa motstridiga ställningstaganden, behöver förtydligas vad som är mest prioriterat.
- Hur ställer sig kommunen till bostadsbyggnation på landsbygden?
- Hur jobbar kommunen med Agenda 2030?
- ÖPn blir till viss del inaktuell för vi tar fram andra styrdokument som inte alltid säger samma sak.
- Kommunala verksamheters organisation ser annorlunda ut och saknar ställningstaganden bland annat kring skolor på landsbygden.
- Bara vissa av de utpekade kommunala projekten har påbörjats.
- Viktigt att synka översiktsplanen med nytt bostadsförsörjningsprogram.
- Vissa detaljplaner har tagits fram i strid med översiktsplanen.
- Renodla översiktsplanen till att användas som planeringsunderlag för fysisk planering.
- Översiktsplanen är för svår att jobba med.

4.1 Förslag till nytt översiktsplaneupplägg

Efter analys av de inkomna synpunkterna har ett förslag till nytt översiktsplaneupplägg arbetats fram. Förslaget tillgodoser i hög utsträckning samtliga punkter som tidigare omnämnts.

Någonting som identifierades under workshoparna är att flera fördjupningar är föråldrade. Med nuvarande upplägg för översiktsplaneringen skulle det ta många år att ta fram och även aktualisera översiktsplanen för de områden där ändringar finns idag.

Processen ovan är inte heller förenlig med Boverkets modell om kontinuerlig översiktsplanering. Den bedöms vara alltför tidskrävande med tanke på alla ändringar av översiktsplanen som avses att göras. För att förenkla och effektivisera översiktsplaneringen i Gislaveds kommun framöver föreslås därför att det finns en kommunomfattande översiktsplan som efterföljer den digitala tillämpningen i plan- och bygglagen.

4.2 Översiktsplanens och ändringarnas aktualitet

Den sammantagna bedömningen är att Gislaveds kommun behöver ta fram en ny kommunomfattande översiktsplan. Vissa delar av nuvarande översiktsplan är aktuella, men behovet av uppdateringar, nytt

innehåll utifrån de författningsförändringar som gjorts i kombination med ett behov av omarbetning för att ersätta föråldrade fördjupningar av översiktsplanen, leder till bedömningen att en ny kommunomfattande översiktsplan behöver tas fram. Dessutom genererar en ny översiktsplan att kraven på att planen ska vara digital, mer lättillgänglig och lättläst uppfylls. Av dessa anledningar föreslås att en ny kommunomfattande översiktsplan tas fram med start våren 2024. Länsstyrelsens underlag har till viss del legat till grund i valet om att ta fram en ny översiktsplan.

Kommunen arbetar för närvarande med att ta fram en ny fördjupning av översiktsplanen för Gislaved och Anderstorp. Denna avses i stor del inkorporeras i den nya översiktsplanen, men en antagen fördjupning av den nuvarande översiktsplanen upphör att gälla i samband med att den nya översiktsplanen fått laga kraft

Fördjupningen av översiktsplanen för Smålandsstenar och Skeppshult, antagen 2018, anses i huvudsak vara aktuell. Delar av fördjupningen avses att inkorporeras i den nya översiktsplanen, denna fördjupning upphör att gälla i samband med att den nya översiktsplanen fått laga kraft

Gällande översiktsplan och dess ändringar kommer att gälla till dess att en ny kommunomfattande översiktsplan är antagen av kommunfullmäktige och har fått laga kraft. Dock kommer de nuvarande planerna för Burseryd, Hestra och Reftele automatiskt upphöra att gälla den 1 januari 2026.

4.3 Framtida uppföljning av översiktsplanen

Under arbetet med Gislaveds kommuns första planeringsstrategi har huvudfokus varit på den gällande översiktsplanens upplägg och användbarhet. En informationsinhämtning kring nytillkomna planeringsunderlag, den förändrade politiska viljeinriktningen samt en kartläggning av behovet av nya planeringsunderlag har också genomförts.

Att följa upp ett så brett dokument som en översiktsplan kan vara resurskrävande och svårdefinierat, speciellt om ingen tydlig vägledning för uppföljning finns utarbetad i planen. Den enda uppföljningen som står med i gällande översiktsplan är att den ska följas upp i samband med kommunens årsredovisning, något som inte har blivit genomfört i större utsträckning. I samband med framtagandet av ny översiktsplan behöver därför en modell tas fram för att få till en hanterbar framtida uppföljning av översiktsplanen, inklusive uppföljning av betydande miljöpåverkan i enlighet med miljöbalken 6 kapitlet 19 §.

En del kommuner har i sitt översiktsplanearbete tagit fram egna modeller för uppföljning och har utformat ett antal mätbara indikatorer. Det skulle kunna vara en ingång till en hanterbar och framför allt mätbar uppföljning för Gislaveds kommuns översiktliga planering. Ett annat sätt att arbeta med uppföljning av översiktsplanens resultat är i enlighet med Boverket att integrera uppföljningen i kommunens boksluts- och budgetprocess, en rutin som i sådana fall behöver förbättras inom Gislaveds kommun.

4.4 Nästa planeringsstrategi

Som tidigare nämnts ska en planeringsstrategi antas av kommunfullmäktige senast 24 månader efter ett ordinarie val. Plan- och bygglagen redovisar dock att kravet på att ta fram en planeringsstrategi inte gäller om kommunfullmäktige istället antar en ny översiktsplan, som fått laga kraft, inom denna tidsperiod.

5 Källförteckning

Boverket (2023). Boverkets bildmaterial och texter. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/bildmaterial-och-texter/> Hämtad 2023-09-20.

5.1 Bilagor

Bilaga I A, Länsstyrelsens underlag 2022 för Gislaveds kommuns planeringsstrategi

Bilaga I B, Statliga och mellankommunala intressen i Jönköpings län

Länsstyrelsens underlag för Gislaveds kommuns planeringsstrategi

Kommunfullmäktige ska anta en planeringsstrategi senast 24 månader efter ordinarie val. Där ska kommunen bland annat ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet. Om kommunen antar en ny översiktsplan inom 24 månader efter ordinarie val gäller inte kravet om planeringsstrategi. Kommunens första planeringsstrategi ska ha antagits senast den 11 september 2024.

Länsstyrelsens rekommendation är att inför arbetet med planeringsstrategin göra en uppföljning av gällande översiktsplan och att kommunen bildar sig en uppfattning om hur planen har tillämpats. I samband med uppföljningen är det även lämpligt att undersöka vilken betydande miljöpåverkan som planen har medfört.

Länsstyrelsen lämnar härmed ett underlag till er kommunsplaneringsstrategi gällande statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. I underlaget framgår det även om någon del av Länsstyrelsens granskningsyttrande inte längre gäller.

Kommunens gällande översiktsplan

Gislaved kommuns översiktsplan antogs den 15 december 2016. Till översiktsplanen hör Länsstyrelsens granskningsyttrande daterat den 5 oktober 2016. Översiktsplanen gäller tillsammans med följande fördjupningar och tillägg:

- FÖP Smålandsstenar och Skeppshult, 2018-11-29
- FÖP Isaberg, 2012-12-13
- FÖP Anderstorp, 2005-06-22
- FÖP Broaryd, 2008-05-22
- FÖP Burseryd, 1993-02-25
- FÖP Gislaved, 2011-06-20
- FÖP Hestra, 1998-02-26
- FÖP Reftele, 1998-06-17

Gislaveds kommun arbetar med en ny fördjupad översiktsplan för Gislaved och Anderstorp som varit på samråd under våren 2022.

Bedömning av aktualiteten av Länsstyrelsens granskningsyttrande

Länsstyrelsens bedömning är att granskningsyttrandena för kommunens översiktsplan samt tillhörande fördjupningar fortfarande är aktuella. Däremot har det, sedan översiktsplanens antagande, tillkommit ny lagstiftning och nya underlag vilka kan innebära nya förutsättningar som behöver beaktas i framtida planering. Detta redovisas nedan.

Nya förutsättningar för översiktsplanering

Nedan redovisas kortfattat lagstiftning samt underlag gällande statliga och mellankommunala frågor som tillkommit sedan kommunens gällande översiktsplan antogs. En genomgång av statliga och mellankommunala intressen och hur dessa kan hanteras i översiktsplanen redovisas mer utförligt i Länsstyrelsen rapport ”Statliga och mellankommunala intressen i Jönköpings län” (se bilaga 1).

NY LAGSTIFTNING

Plan- och bygglagen (PBL)

Den 1 april 2020 förändrades kapitel 3 om översiktsplanering. Med lagändringarna har många paragrafer antingen fått nytt innehåll eller formulerats om. Boverket har gjort en sammanställning som finns att läsa på PBL kunskapsbanken¹. Syftet med ändringarna är att översiktsplanering ska bedrivas kontinuerligt, vara framåtsyftande och att översiktsplanen ska hållas aktuell.

Den 1 augusti 2018 ändrades 3 kap. 5 § PBL i syfte att förbättra beredskapen i kommunerna för klimatförändringar. Förändringen innebär att kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion och som är klimatrelaterade ska framgå av översiktsplanen. Det ska också framgå hur sådana risker kan minska eller upphöra. Lagändringen trädde i kraft den 1 augusti 2018, men för ärenden om antagande eller ändring av översiktsplan som har påbörjats före 1 augusti 2018 fortsätter de äldre föreskrifterna att gälla. Mer om detta går att läsa på PBL kunskapsbanken².

Miljöbalken

Miljöbedömning

Den 1 januari 2018 fick miljöbalken ett nytt 6 kapitel med det nya namnet *Miljöbedömningar*. Parallellt infördes ändringar i plan- och bygglagens 3, 4 och

¹ Boverket - [Ändring av PBL 3 kap 1 april 2020](#)

² Boverket - [Översiktsplanens innehåll](#)

5 kapitel. En del begrepp i lagstiftningen ändrades. Dessa ändringar ska tillämpas på planer som påbörjas efter 1 januari 2018.

När det gäller miljöbedömningar av planer och program, där översiktsplanen ingår, innehåller 6 kapitel i miljöbalken krav på vilka miljöaspekter som ska omfattas av miljöbedömningen och större fokus ligger nu på att integrera dessa i planen.

Kommunen ska göra en strategisk miljöbedömning i samband med att översiktsplanen tas fram. Miljöbalkens 6 kapitel, 9-12 §§ tar upp miljökonsekvensbeskrivningens (MKB) utförande och innehåll. Avgränsning, innehåll och detaljeringsgrad anpassas till vad som är lämpligt för den aktuella översiktsplanen. Samråd om detta genomförs med Länsstyrelsen. Läs mer och få vägledning om strategiska miljöbedömningar på Naturvårdsverkets webbplats³.

Under 2018 ersattes förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar med miljöbedömningsförordningen (2017:966).

Miljö kvalitetsnormer

Den 1 januari 2019 ändrades miljöbalkens 5 kap. 4 §. Ändringarna innebär bland annat att en kommun inte får tillåta en verksamhet eller åtgärd om denna ger upphov till en sådan ökad förorening som innebär att vattenmiljön försämrats på ett otillåtet sätt. Med otillåtet sätt menas att åtgärden inte får äventyra möjligheten att uppnå den status som vattnet ska ha enligt en miljö kvalitetsnorm.

Lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (Barnkonventionen)

Sedan den 1 januari 2020 är barnkonventionen svensk lag. Detta ställer ökade krav på att beakta barnets rättigheter och barnets bästa i alla beslut som rör barn. På så sätt ställer det även ökade krav på att tillämpa barnkonventionen vid fysisk planering enligt plan- och bygglagen samt stadsutveckling. Hur vi planerar, utformar och förvaltar den byggda miljön har stor betydelse för barns och ungas livsmiljöer. Barnets rättigheter behöver få större plats i stadsutvecklingen och ett större utrymme för barn och barns behov behöver ges när man bygger stad.

STATLIGA OCH MELLANKOMMUNALA INTRESSEN

Riksintressen 3 kap. MB

Regeringen gav under 2020 flera myndigheter (Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Statens energimyndighet, Tillväxtverket och Trafikverket) i uppdrag att se över sina riksintresseanspråk. Sammantaget

---

³ Naturvårdsverket - [Miljöbedömningar enligt kapitel 6 miljöbalken](#)

finns förväntningar från regeringen om att översynen ska leda till en kraftig minskning av såväl antalet anspråk på områden av riksintresse som dessa områdens samlade areella utbredning.

- Trafikverkets riksintressen beslutades 2013 med senaste uppdateringen 2018. Det pågår för närvarande en revidering av riksintressena för trafikslagets anläggningar som utgår från nya kriterier som beslutades 2020. Länsstyrelsen uppmärksammar kommunen på att ett beslut om nya riksintresseanspråk med stor sannolikhet kommer fattas under 2022. Tills dess att ett nytt utpekande antas gäller beslutet från 2018.
- Beslut om naturvårdens riksintressen togs år 2000 av Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten. En översyn av riksintresseanspråken pågår.
- Beslut om riksintressen för kulturmiljövård togs 1996 av Riksantikvarieämbetet. En översyn av riksintresseanspråken pågår.
- Beslut om riksintressen för friluftsliv tog 2017 av Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten.
- De öppet redovisade riksintressena för totalförsvarets militära del beslutades 2018 av Försvarmakten.

Mellankommunala frågor

I plan- och bygglagen har det förtydligats att sådana områden och verksamheter som angår två eller flera kommuner eller är av regional betydelse ska redovisas i översiktsplanen. Boverket har uppdaterat och publicerat en ny vägledning om hur planläggning bör ske med hänsyn till mellankommunala och regionala förhållanden⁴.

Miljö kvalitetsnormer

MKN vatten

Grunden för svensk vattenförvaltning är statusklassning, åtgärdsprogram samt miljö kvalitetsnormer. Statusklassningen revideras löpande. I bedömningen av hur planförslagen kan påverka möjligheterna att följa miljö kvalitetsnormerna bör alltid den senast genomförda statusklassningen användas.

- Boverket har 2021 tagit fram en vägledning om miljö kvalitetsnormer för vatten⁵.

⁴ Boverket - [Översiktsplanens innehåll](#)

⁵ Boverket - [Vägledning om miljö kvalitetsnormer för vatten](#)

MKN luft

Världshälsoorganisationen (WHO) har nyligen kommit med nya rekommendationer kring vilka halter av föroreningar som är godtagbara utifrån deras hälsopåverkan. Ett huvudbudskap i de nya riktlinjerna är att varje minskning av halten av de viktigaste luftföroreningarna ger hälsovinster för befolkningen, även i områden med låga halter. Både MKN och miljömål utgår och tar hänsyn till WHO:s rekommendationer och de nya rekommendationerna är skarpare än de tidigare, vilket kan leda till att både miljö kvalitetsmålets preciseringar och miljö kvalitetsnormerna för luft skärps framöver.

Hälsa och säkerhet samt risken för olyckor, översvämningar eller erosion

Översvämningar, ras, skred, erosion, klimatrelaterade risker

Efter de senaste årens extrema väderhändelser med vattenbrist, värme, torka och kraftiga skyfall med översvämningar som följd, får frågor som rör skydd av befintlig bebyggelse och infrastruktur samt klimatanpassning av nybyggnation större dignitet.

- Länsstyrelsen har under 2020 och 2021 tagit fram nya underlag i form av skyfallskarteringar som kan användas för att identifiera områden med risk för översvämning vid skyfall. Skyfallskarteringar finns i nuläget för Gislaved tätort.
- Kartunderlag om ras, skred och erosion finns samlade i en kartvisningstjänst. Kartvisningstjänsten innehåller underlag från Statens geotekniska institut (SGI), Sveriges geologiska undersökning (SGU), Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI), Lantmäteriet, Skogsstyrelsen, Havs- och vattenmyndigheten (HaV) och Sjöfartsverket (SjöV). Gemensamt för underlagen som presenteras i den här vägledningen är att de redovisar ögonblicksbilder som indikerar områden där till exempel kommuner bör prioritera sina insatser för vidare undersökningar. Alla underlag är framtagna för att användas inom översiktlig planering även om de också kan ge stöd vid till exempel detaljplanering och bygglovsärenden. För de senare fallen krävs normalt mer detaljerade utredningar på plats.
- Länsstyrelsen har tagit fram värmeökarteringar från satellitdata för huvudorten i varje kommun. Karteringen beskriver den yttemperatur som avges från olika ytor i huvudorten och är en ögonblicksbild från den 28 juni 2018.

Förorenade områden

Kunskapen om hur föroreningar betar sig i marken samt deras negativa påverkan på människors hälsa ökar ständigt. I och med förtätning och

samhällsomvandling är frågan viktig att beakta genom hela planeringsprocessen.

- Länsstyrelserna tog 2017 fram rapporten *Vägledning om hantering av förorenade områden i planering och lovgivning* utifrån PBL och MB.
- Länsstyrelsen tog 2017 fram rapporten *Klimatpåverkan på förorenade områden och miljöfarlig verksamhet i Jönköpings län* där GIS-metoder har använts för att studera hur förorenade områden och miljöfarlig verksamhet kan komma att påverkas av framtida klimatförändringar.

ÖVRIGA ALLMÄNNA INTRESSEN

Jordbruksmark

Länsstyrelsen i Jönköpings län tog 2020 fram ett kunskapsunderlag om jordbruksmarkens värden för samhällsplaneringen i Jönköpings län.

Byggande på jordbruksmark och tillämpningen av 3 kap. 4 § i miljöbalken har prövats genom ett flertal domar i mark- och miljööverdomstolen. Domarna visar innebörden av väsentligt samhällsintresse, brukningsvärd jordbruksmark och vikten av att redovisa alternativa lokaliseringar vilket bör utgöra underlag för avvägningar i översiktsplanarbetet.

Bostadsförsörjning

Boverket uppdaterade 2020 sin vägledning om bostadsförsörjning. Vägledningen ger information om hur kommunen kan arbeta med att ta fram riktlinjer för bostadsförsörjning, vad som gäller enligt lag och exempel på riktlinjer för bostadsförsörjningen från olika kommuner. Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning ska vara vägledande vid tillämpningen av 2 kap. 3 § 5 PBL och är därmed ett viktigt underlag i arbetet med den översiktliga planeringen.

Riktlinjer för bostadsförsörjning ska vara ett underlag för översiktsplaneringen och antas av kommunfullmäktige varje mandatperiod. Gislaved kommuns riktlinjer för bostadsförsörjning antogs av kommunfullmäktige den 29 oktober 2015. Det är därför angeläget att ta fram och anta nya riktlinjer som kan användas som planeringsunderlag i kommande översiktsplanarbete.

Arkitektur och gestaltad livsmiljö

Riksdagen antog 2018 ett övergripande mål för gestaltad livsmiljö: ”Arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön.” Kommunerna har genom sitt kommunala planeringsansvar en avgörande och betydande roll i gestaltandet och förvaltandet av landets livsmiljöer.

Boverket har samlat information och möjligheter kopplat till gestaltad livsmiljö och arkitektur på kunskapsbanken⁶.

Nationell vindkraftsstrategi

Energimyndigheten och Naturvårdsverket tog tillsammans fram en nationell vindkraftsstrategi 2021. Myndigheterna arbetar vidare med att utveckla planeringsunderlag.

Ingångar för planeringsunderlag och vägledning

Länsstyrelserna har gemensamt tagit fram den webbaserade söktjänsten Planeringskatalogen. Tjänsten riktar sig till de som arbetar med översiktsplanering samt detaljplanering och innehåller rapporter, vägledningar, geodata, karttjänster samt länkar till webbsidor från ett flertal myndigheter.

Länsstyrelsen rekommenderar webbplatsen PBL Kunskapsbanken. Där återfinns bland annat vägledning om översiktsplaneprocessen och framtagandet av planeringsstrategi.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av avdelningschef Emma Willaredt med samhällsplanerare Clara Gyllström som föredragande. I den slutliga handläggningen har också samhällsplanerare Sofia Carlén samt enhetschef Hanna Ekner medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Statliga och mellankommunala intressen i Jönköpings län

---

⁶ Boverket - [Arkitektur och gestaltad livsmiljö](#)

Ks §53

Dnr: KS.2023.192

Övertagande av tillsyn enligt Transportstyrelsens föreskrifter om mottagning av avfall från fritidsbåtar**Beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att tilldela tillsynsansvaret enligt transportstyrelsens föreskrifter om mottagning av avfall från fritidsbåtar TSFS 2023:12 till bygg- och miljönämnden Gislaved-Tranemo.

Ärendebeskrivning

Transportstyrelsen har tidigare varit ansvarig för tillsyn av avfallsmottagningen i såväl fritidsbåtshamnar som industrihamnar, handelshamnar och fiskehamnar. Tillsynen av fritidshamnar övergår den 1 maj 2023, genom ändringar i Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg, till kommunal verksamhet.

Krav på avfallshantering fanns sedan tidigare, men genom 3 kap. 12 § förordning (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg har detta ändrats och nu är fritidsbåtshamnar skyldiga att ha en godkänd avfallshanteringsplan. Vilka krav som ställs på hamnarna framgår av den nya föreskriften TSFS 2023:12.

Tillsynsmyndighet blir kommunerna istället för Transportstyrelsen, vilka i sin tur blir tillsynsvägladande.

De krav som kommer ställas genom de nya föreskrifterna är bland annat att fritidsbåtshamnar med minst 25 båtplatser ska ha en mottagningsanordning där avfallet kan lämnas i olika fraktioner. Det ska också finnas en avfallshanteringsplan som är godkänd av kommunen.

Beslutsunderlag

Protokoll 2023-12-12 BmGT, §146

Transportstyrelsens föreskrifter om mottagning av avfall från fritidsbåtar TSFS 2023:12

Samhällsutvecklingsförvaltningens tjänsteskrivelse daterad den 19 mars 2024

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige

Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om mottagning av avfall från fritidsbåtar;

TSFS 2023:12

Utkom från trycket
den 18 april 2023

beslutade den 5 april 2023.

Transportstyrelsen föreskriver¹ följande med stöd av 3 kap. 11 och 13 §§ samt 9 kap. 1 och 18 §§ förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg samt beslutar följande allmänna råd.

SJÖFART

1 kap. Inledande bestämmelser

Tillämpning

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas på svenska fritidsbåtshamnar.

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter används följande termer och definitioner.

<i>avfall från fritidsbåt</i>	allt avfall som normalt sett uppstår under drift och användning av fritidsbåt
<i>fritidsbåt</i>	ett fartyg på minst 2,5 meter som, oavsett typ och framdrivningssätt, är avsett för sport- eller fritidsändamål och som inte används yrkesmässigt
<i>fritidsbåtshamn</i>	en <i>hamn</i> som huvudsakligen tar emot <i>fritidsbåtar</i>
<i>hamn</i>	enligt definition i 1 kap. 4 § förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg
<i>indirekt avgift</i>	en avgift som betalas för tillhandhållande av tjänster avseende <i>mottagningsanordningar</i> i <i>hamn</i> oberoende av om fartyget avlämnar avfall eller inte
<i>mottagningsanordning</i>	en fast, flytande eller rörlig anordning som kan tillhandahålla tjänsten att ta emot avfall från fartyg

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/883 av den 17 april 2019 om mottagningsanordningar i hamn för avlämning av avfall från fartyg, om ändring av direktiv 2010/65/EU och upphävande av direktiv 2000/59/EG.

toalettavfall

1. avloppsvatten och annat avfall från varje typ av toalett och urinoar,
2. annat spillvatten som är blandat med sådant avloppsvatten och avfall som avses i 1.

2 kap. Mottagningsanordningar

1 § Bestämmelser om mottagning av annat avfall från fartyg än förorenat barlast- och tankspolvatten samt vem som är ansvarig för detta finns i 3 kap. 5 § förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg.

2 § Mottagningsanordningar för avfall ska finnas i fritidsbåtshamnar för att tillgodose behovet av avfallsavlämning från de fartyg som normalt anlöper hamnen.

Detta gäller inte i sådana hamnar som omfattas av undantag från krav på att ha mottagningsanordningar enligt 3 kap. 5 a § förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg.

3 § Den som ansvarar för en mottagningsanordning ska säkerställa att den fungerar klanderfritt och att anordningar som är ur funktion repareras utan onödigt dröjsmål.

4 § Mottagningsanordningar i en fritidsbåtshamn ska finnas på en för fritidsbåtarna ändamålsenlig plats.

Allmänna råd

Fritidsbåtar bör på ett enkelt och säkert sätt kunna genomföra avlämning av avfall med hänsyn till väder, vind, vattendjup och andra förhållanden. Mottagningsanordningen bör vara belägen på en plats som är lättillgänglig och som inte hindrar framkomligheten för andra båtar i hamnen.

Gemensamma mottagningsanordningar för fritidsbåtshamnar

5 § Två eller fler närliggande fritidsbåtshamnar får efter överenskommelse ha gemensamma mottagningsanordningar om det inte orsakar onödigt dröjsmål eller annan olägenhet för de fritidsbåtar som har behov av att lämna avfall till dessa hamnar.

De gemensamma mottagningsanordningarna ska ha tillräcklig kapacitet för att motsvara behovet hos dem som nyttjar fritidsbåtshamnarna.

Allmänna råd

För att inte orsaka onödigt dröjsmål eller annan olägenhet bör fritidsbåtshamnar som har gemensamma anordningar se till att de ligger i närområdet. Annan olägenhet kan exempelvis vara att det är risk för lång kö till mottagningsanordningen eller att det medför betydande ökad bränsleförbrukning att åka till den mottagningsanordningen.

6 § I de fall två eller fler fritidsbåtshamnar har gemensamma mottagningsanordningar ska detta anges i respektive hamns avfallshanteringsplan.

3 kap. Mottagning av avfall från fritidsbåtar

1 § Avfall ska samlas in separat i enlighet med avfallsförordningen (2020:614).

2 § Formaliteterna och de praktiska arrangemangen i samband med avfallsavlämning ska vara enkla, smidiga och snabba.

3 § Varje mottagningsanordning ska ha kapacitet att ta emot den mängd avfall som de fritidsbåtar som normalt använder hamnen har behov av att lämna.

4 § Den som ansvarar för en mottagningsanordning ska vidta de säkerhetsåtgärder som krävs för att förhindra att avfall vid avlämning och mottagning kommer ut i vatten eller på land.

5 § Om avfall kommer ut i vatten eller på land ska den som ansvarar för mottagningsanordningen omedelbart vidta åtgärder för att begränsa utsläppet.

Undantag från krav på avfallsavlämningskvitto

6 § Fritidsbåtshamnar är undantagna från skyldigheten att utfärda avfallsavlämningskvitto i artikel 7.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/883 av den 17 april 2019 om mottagningsanordningar i hamn för avlämning av avfall från fartyg, om ändring av direktiv 2010/65/EU och upphävande av direktiv 2000/59/EG.

4 kap. Avgifter för mottagande av avfall

1 § En fritidsbåtshamn får ta ut en avgift för att täcka kostnaderna för mottagande och behandling av avfall. Avgiften ska baseras på de komponenter som finns uppräknade i bilagan.

2 § Avgiften för mottagande och behandling av hushållsliknande avfall och farligt avfall ska tas ut som en indirekt avgift och får inte grundas på den faktiska mängden avlämnat avfall. Den indirekta avgiften ska beräknas utifrån de indirekta administrativa kostnaderna samt de totala direkta kostnaderna för faktisk avlämning av avfall under det föregående året.

3 § Avgiften för mottagande och behandling av toalettavfall ska tas ut som en indirekt avgift som beräknas utifrån de indirekta administrativa kostnaderna samt minst 30 procent av de totala direkta kostnaderna för faktisk avlämning av avfall under det föregående året.

I förekommande fall, om den indirekta avgiften inte täcker hela kostnaden för mottagning och behandling, får dessutom en direkt avgift tas ut för den faktiska avlämnade mängden toalettavfall.

Differentiering av avgift

4 § Avgifterna får differentieras utifrån

1. fartygets kategori, typ och storlek, och
2. tillhandahållandet av tjänster utanför normala öppettider i hamnen.

5 kap. Avfallshanteringsplaner

1 § Av 3 kap. 12 § förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg framgår att den som ansvarar för en mottagningsanordning i en fritidsbåtshamn ska se till att det finns en upprättad och godkänd avfallshanteringsplan.

2 § En kommun som har godkänt en fritidsbåtshamns avfallshanteringsplan i enlighet med 3 kap. 9 § lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg ska så snart det är möjligt lämna information om hamnens namn och geografiska belägenhet till Transportstyrelsen på det sätt Transportstyrelsen meddelar.

3 § En kommun ska, i samband med att information lämnas till Transportstyrelsen enligt 2 §, även lämna uppgift om de fritidsbåtshamnar som i sin avfallshanteringsplan angivit att de tar emot fartyg med en bruttodräktighet över 300.

4 § En fritidsbåtshamn, som inte omfattas av undantag från krav på att ha mottagningsanordningar enligt 3 kap. 5 a § förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg, men som har bedömt att det inte föreligger något behov av avfallsavlämning för båtar som normalt anlöper hamnen, ska ha en godkänd avfallshanteringsplan. I den ska visas att avlämningsbehov saknas.

5 § Den som är ansvarig för avfallsmottagning i en fritidsbåtshamn ska utse en eller flera personer som ansvarar för upprättande och genomförande av avfallshanteringsplanen.

6 § I samband med upprättande och revidering av avfallshanteringsplanen ska samråd hållas med hamnanvändare samt vid behov andra berörda parter. Under planens giltighetstid ska fortlöpande samråd hållas med hamnanvändarna.

Allmänna råd

Andra berörda parter kan exempelvis vara kommunen där fritidsbåtshamnen är belägen.

Innehåll i avfallshanteringsplanen

7 § Avfallshanteringsplanen ska innehålla följande uppgifter:

1. Fritidsbåtshamnens namn och kontaktuppgifter inklusive besöksadress, postadress samt faktureringsadress.
2. Ansvariga för upprättande och genomförande av planen enligt 5 § inklusive kontaktuppgifter.
3. En beskrivning av hamnens verksamhet.
4. En beskrivning av avlämningsbehovet utifrån de båtar som normalt anlöper hamnen uppdelat på kategorierna hemmahörande och gästbåtar, båtar med installerad toalett, samt eventuella andra anlöpande fartyg som inte är fritidsbåtar. Om inget avlämningsbehov har identifierats ska detta beskrivas.
5. En beskrivning av om fritidsbåtshamnen tar emot fartyg med en brutto-dräktighet över 300.
6. En beskrivning av den uppskattade mängd och typ av avfall som beräknas tas emot per år från de fritidsbåtar som normalt använder hamnen samt underlaget för uppskattningen. Hänsyn ska tas till framtida förändringar av mängd och typ av avfall som kommer att tas emot.
7. En beskrivning av mottagningsanordningarna och vilken typ av avfall de är avsedda för.
8. En beskrivning av om hamnen har gemensamma mottagningsanordningar med annan hamn, samt en beskrivning av hur dessa har tillräcklig kapacitet för samtliga normalt anlöpande båtar till dessa fritidsbåtshamnar.
9. En karta eller skiss som visar var mottagningsanordningarna för respektive avfallstyp är belägna i fritidsbåtshamnen, samt hur fritidsbåtshamnens användare underrättas om hamnens mottagningsanordningar.
10. En beskrivning av hur det säkerställs att anordningarna fungerar klanderfritt och att anordningar som är ur funktion repareras utan onödigt dröjsmål.
11. En beskrivning av vilka säkerhetsåtgärder hamnen vidtar för att förhindra och vid behov begränsa att avfall kommer ut på land eller i vatten.
12. Uppgifter om vilken kommun eller vilket/vilka företag som tar emot eller transporterar bort avfallet.
13. En beskrivning av hur fritidsbåtsägarna kan rapportera brister i mottagning och hantering av avfall till den som är ansvarig för mottagning av avfall i hamnen.
14. En beskrivning av hamnens uttag av sådana avgifter som avses i 4 kap.
15. En beskrivning av hur fortlöpande samråd sker med fritidsbåtshamnens användare och andra berörda parter.

Revidering av avfallshanteringsplanen

8 § Planen ska revideras och godkännas på nytt med högst 5 års mellanrum eller så snart behovet av att lämna avfall till fritidsbåtshamnen väsentligen förändras.

9 § Vid revidering ska planen lämnas till kommunen, på det sätt som kommunen anvisar, minst tre månader innan föregående plan har löpt ut.

6 kap. Information om mottagningsanordningar

1 § Den som är ansvarig för avfallsmottagning i en fritidsbåtshamn ska offentliggöra följande information på ett lättillgängligt och tydligt sätt:

1. Karta eller skiss som visar var mottagningsanordningar för de respektive avfallstyperna är belägna i fritidsbåtshamnen och deras öppettider.
2. Förteckning över de avfallstyper som normalt omhändertas i fritidsbåtshamnen.
3. Beskrivning av avlämningsförfarandet för avfall.
4. Vem som kan kontaktas för mer information om avfallsmottagningen i fritidsbåtshamnen.
5. Beskrivning av avgift för avfallsavlämning i förekommande fall.

2 § Informationen i 1 § ska hållas uppdaterad.

3 § Om det är relevant utifrån hamnanvändarnas behov ska informationen även göras tillgänglig på engelska.

Denna författning träder i kraft den 1 maj 2023.

På Transportstyrelsens vägnar

JONAS BJELFVENSTAM

Lina Petersson
(Sjö- och luftfart)

Bilaga. Kostnadskategorier för och nettointäkter från drift och administration av mottagningsanordningar i hamn

Direkta kostnader Direkta driftskostnader som uppstår vid den faktiska avlämningen av avfall från fartyg, inklusive de kostnader som anges nedan.	Indirekta kostnader Indirekta administrativa kostnader som uppstår vid ledningen av systemet i hamnen, inklusive de kostnader som anges nedan.	Nettointäkter Nettointäkter från system för avfallshantering och tillgänglig nationell/ regional finansiering, inklusive de intäktsfaktorer som anges nedan.
<ul style="list-style-type: none"> – Tillhandahållande av infrastrukturen för mottagningsanordningar i hamn, inbegripet containrar, tankar, processverktyg, pråmar, lastbilar, mottagning av avfall, behandlingsanläggningar. – Koncessioner för leasing av anläggningen, i tillämpliga fall, eller för leasing av den utrustning som krävs för mottagningsanordningar i hamn. – Den faktiska driften av mottagningsanordningarna i hamn: insamling av avfall från fartyg, transport av avfall från mottagningsanordningar i hamn för slutbehandling, underhåll och rengöring av mottagningsanordningar i hamn, personalkostnader, inklusive overtid, el, avfallsanalys och försäkring. – Förberedelse för återanvändning, materialåtervinning eller bortskaffande av avfall från fartyg, inbegripet separat insamling av avfall. – Administration: fakturering, utfärdande 	<ul style="list-style-type: none"> – Utveckling och godkännande av planen för mottagande och hantering av avfall, inbegripet revisioner av den planen och genomförandet av den. – Uppdatering av planen för mottagande och hantering av avfall, inbegripet arbetskraftskostnader och konsultkostnader, i tillämpliga fall. – Organisering av samrådsförfaranden för utvärderingen av planen för mottagande och hantering av avfall. – Förvaltning av systemen för anmälan och kostnadsräkning, inklusive tillämpningen av nedsatta avgifter för <i>gröna fartyg</i>, tillhandahållande av it-system på hamnnivå, statistisk analys och därmed sammanhängande arbetskostnader. – Organisering av förfaranden för offentlig upphandling för tillhandahållandet av mottagningsanordningar i hamn samt utfärdande av nödvändiga tillstånd för tillhandahållande av mottagningsanordningar i hamn. – Förmedling av information till hamnanvändare genom flygblad, skyltar och affischer i hamnen, eller genom hamnens webbplats, 	<ul style="list-style-type: none"> – Ekonomiska nettoförmåner som tillhandahålls av system för utökad producentansvar. – Andra nettointäkter från avfallshantering, såsom system för materialåtervinning. – Finansiering inom ramen för Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF). – Annan finansiering eller andra bidrag för avfallshantering och fiske som är tillgängliga för hamnar.

av avfallsavlämningskvitton till fartyget, rapportering.	samt elektronisk överföring av informationen i enlighet med artikel 5. – Förvaltning av system för avfallshantering: system för utökat producentansvar, materialåtervinning och ansökan om och förvaltning av nationella/regionala medel. – Övriga administrativa kostnader: kostnader för övervakning och elektronisk rapportering av undantag i enlighet med artikel 9.	

BmGT §146

Dnr: BMGT.2023.51

4.15

Övertagande av tillsyn enligt Transportstyrelsens föreskrifter om mottagning av avfall från fritidsbåtar Gislaveds kommun och Tranemo kommun

Beslut

Bygg- och miljönämnden Gislaved-Tranemo föreslår kommunfullmäktige i Gislaved och Tranemo kommuner att fördela tillsynen enligt transportstyrelsens föreskrifter om mottagning av avfall från fritidsbåtar TSFS 2023:12 till bygg- och miljönämnden Gislaved-Tranemo.

Ärendebeskrivning

I samband med ett webinarium anordnat av Transportstyrelsen den 21 april 2023 framkom det att Transportstyrelsen ger kommunerna ansvar för tillsynen av småbåtshamnarnas mottagning av avfall från fritidsbåtar.

Transportstyrelsen har tidigare varit ansvarig för tillsyn av avfallsmottagningen i såväl fritidsbåtshamnar som industrihamnar, handelshamnar och fiskehamnar. Tillsynen av fritidshamnar övergår den 1 maj 2023, genom ändringar i Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg, till kommunal verksamhet. Krav på avfallshantering fanns sedan tidigare, men genom 3 kap. 12 § förordning (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg har detta ändrats och nu är fritidsbåtshamnar skyldiga att ha en godkänd avfallshanteringsplan. Vilka krav som ställs på hamnarna framgår av den nya föreskriften TSFS 2023:12. Tillsynsmyndighet blir kommunerna istället för Transportstyrelsen vilka i sin tur blir tillsynsvägläddande.

De krav som kommer ställas genom de nya föreskrifterna är bland annat att fritidsbåthamnar med minst 25 båtplatser ska ha en mottagningsanordning där avfallet kan lämnas i olika fraktioner. Det ska också finnas en avfallshanteringsplan som är godkänd av kommunen. Kraven börja gälla direkt från den 1 maj 2023. Från den 1 januari 2024 införs sanktionsavgifter som ska påföras fritidsbåthamnar som inte följer reglerna, detta i enlighet med förordningen (1980:789).

Beslutsunderlag

Protokoll 2023-11-28 - BmGTau §109

Tjänsteskrivelse

Transportstyrelsens föreskrifter om mottagning av avfall från fritidsbåtar TSFS 2023:12

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige Tranemo kommun

Kommunfullmäktige Gislaved

Ks §55

Dnr: KS.2024.36

Redovisning av obesvarade motioner per den 1 mars 2024**Beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna redovisningen av obesvarade motioner, daterad den 1 mars 2024.

Ärendebeskrivning

Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning 23§ ska kommunstyrelsen två gånger per år redovisa de motioner som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

Kommunstyrelseförvaltningen har upprättat förteckning över obesvarade motioner per 1 september 2023 och föreslår kommunfullmäktige att godkänna redovisningen.

Enligt 5 kap. 35 § kommunallagen bör en motion beredas så att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen väcktes. Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid, ska detta och vad som framkommit vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige får då avskriva motionen från vidare handläggning.

Beslutsunderlag

Redovisning av obesvarade motioner per 1 mars 2024
Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad den 1 mars 2024
Kommunstyrelsens allmänna utskott den 20 mars 2024, §34

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige

Handläggare 2024-03-01
Yvonne Thelin Karlsson Dnr: KS.2024.36

Redovisning av obesvarade motioner per 1 mars 2024

2022

Kian Anderson (WeP) och Tommy Östring (WeP)

2022-03-23

KS.2022.67

Motion gällande vänort i Ukraina

Kommentar: Överlämnad den 24 mars 2022 till kommunstyrelsen för beredning. Kommunstyrelsen har behandlat svaret på motionen den 3 maj 2023, §124 och beslutat att återremittera ärendet för fortsatt utredning av vänort i Ukraina, med anledning utifrån SKR:s inbjudan den 19-20 juni i Stockholm som handlar om att knyta nya kontakter med ukrainska kommuner. Motionssvaret kommer att behandlas av kommunfullmäktige i april.

2023

Bengt-Ove Eriksson (V) och Ronny Johansson (V)

2023-01-23

KS.2023.15

Motion gällande utredning och överväganden om andra alternativ för vård- och omsorgsboendet Lugnet, Broaryd, än successiv avveckling

Kommentar: Överlämnad den 26 januari 2023 till kommunstyrelsen för beredning. Kommunfullmäktige har den 15 juni 2023 behandlat svaret på motionen och beslutat att återremittera ärendet i syfte att ärendet ska beredas i socialnämnden. Kommunstyrelsen har den 9 augusti remitterat ärendet till socialnämnden för beredning med svar senast den 27 oktober 2023. Sammanställning av motionssvaret pågår inom samhällsutvecklingsförvaltningen.

Åke Fridén (-)

2023-02-19

KS.2023.23

Motion gällande åtgärder för att vända den negativa befolkningsutvecklingen i kommunen

Kommentar: Överlämnad den 23 februari 2023 till kommunstyrelsen för beredningen. Motionen har remitterats till samhällsutvecklingsförvaltningen för beredning. Motionssvaret kommer att behandlas av kommunfullmäktige i april.

Peter Gustavsson (SD) och Glenn Hummel (SD)

2023-06-10

KS.2023.96

Motion gällande lek/aktivitetspark för barn och ungdomar

Kommentar: Överlämnad den 15 juni 2023 till kommunstyrelsen för beredning. Motionen har remitterats till samhällsutvecklingsnämnden med svar senast den 19 april 2024.

Lennart Kastberg (KD)

2023-09-06

KS.2023.119

Motion gällande skyltning till Anderstorps stormosse från väg 604 via Norra vägen

Kommentar: Överlämnad den 28 september 2023 till kommunstyrelsen för beredning. Motionen har remitterats till samhällsutvecklingsförvaltningen för beredning. Motionssvaret kommer att behandlas av kommunfullmäktige den 25 mars.

Peter Gustavsson (SD) och Anders Gustafsson (SD)

2023-09-25

KS.2023.134

Motion gällande utökad skuldrådgivning

Kommentar: Överlämnad den 28 september 2023 till kommunstyrelsen för beredning. Motionen har remitterats till socialnämnden för beredning med svar senast den 19 april 2024.

Bengt-Ove Eriksson (V)

2023-11-03

KS.2023.170

Motion gällande Bostad först

Kommentar: Överlämnad den 16 november 2023 till kommunstyrelsen för beredning. Motionen har remitterats till socialnämnden för beredning med svar senast den 19 april 2024.

Peter Gustavsson (SD) och Tony Scammel (SD)

2023-11-13

KS.2023.176

Motion gällande kulturell decentralisering

Kommentar: Överlämnad den 16 november 2023 till kommunstyrelsen för beredning. Motionen har remitterats till samhällsutvecklingsnämnden med svar senast den 19 april 2024.

Lise-Lotte Jonasson (MiG)

2023-11-07

KS.2023.174

Motion gällande av utveckla en tantjour i Gislaved

Kommentar: Överlämnad den 16 november 2023 till kommunstyrelsen för beredning. Motionen har remitterats till socialnämnden för beredning med svar senast den 19 april 2024.

Peter Gustavsson (SD)

2023-11-19

KS.2023.179

Motion gällande ställplatser och ökad trafiksäkerhet

Kommentar: Överlämnad den 14 december 2023 till kommunstyrelsen för beredning. Motionen har remitterats till samhällsutvecklingsnämnden för beredning med svar senast den 19 april 2024.

Mörkmarkerade motioner ligger med i beslutsprocessen för besvarande och kan komma att utgå.